

Statuta sive Consuetudines ordinis Carthusiensis.

<https://hdl.handle.net/1874/324239>

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No. 286.

371 (*Eccl. 386, antea 278r?*) Membr. 4° min. 210 ff. Saec. XIV
exeuntis vel XV ineuntis. *Alia fol. 168: fol. 168**

Statuta sive Consuetudines ordinis Carthusiensis.

Fol. 1a. Incipiunt capitula prime partis consuetudinum, cet. Fol. 2b. Incipit prima pars .... Cap. primum. Primum capitulum hanc habet continenciam, cet. Fol. 169b. Incipit prologus in novas constitutiones ordinis carthusiensis. Post olim cet. Fol. 210a (in fine) ... cura nobis sufficiat susceptarum. Explicunt statuta, cet.

371—372

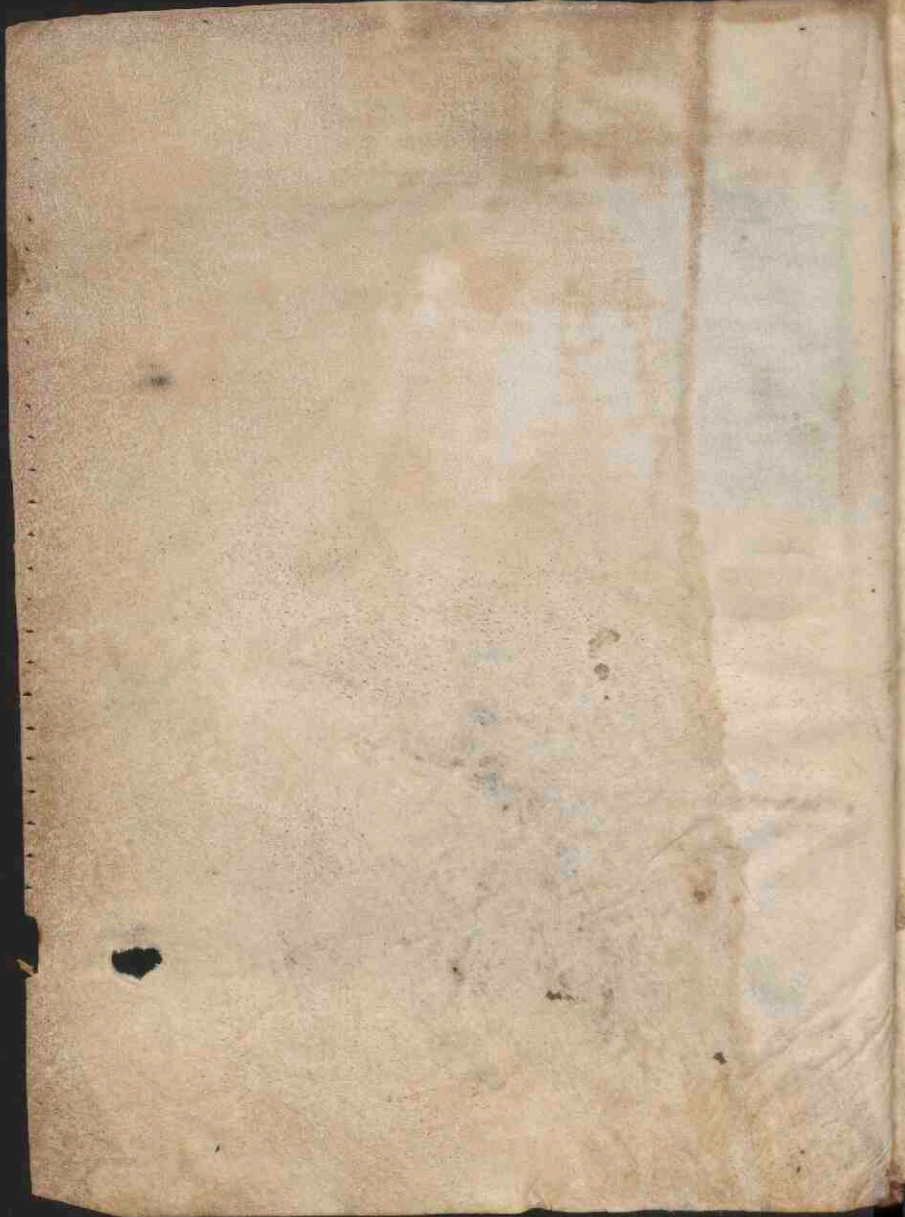
Statuta sive Consuetudines ordinis Carthusiensis.

Utrique codici insunt statuta antiqua anno 1271 (cod. 372: an. 1266) et nova anno 1368 promulgata. Nova statuta in cod. 371 exstant fol. 169b—210a; in cod. 372 fol. 140b—173a.

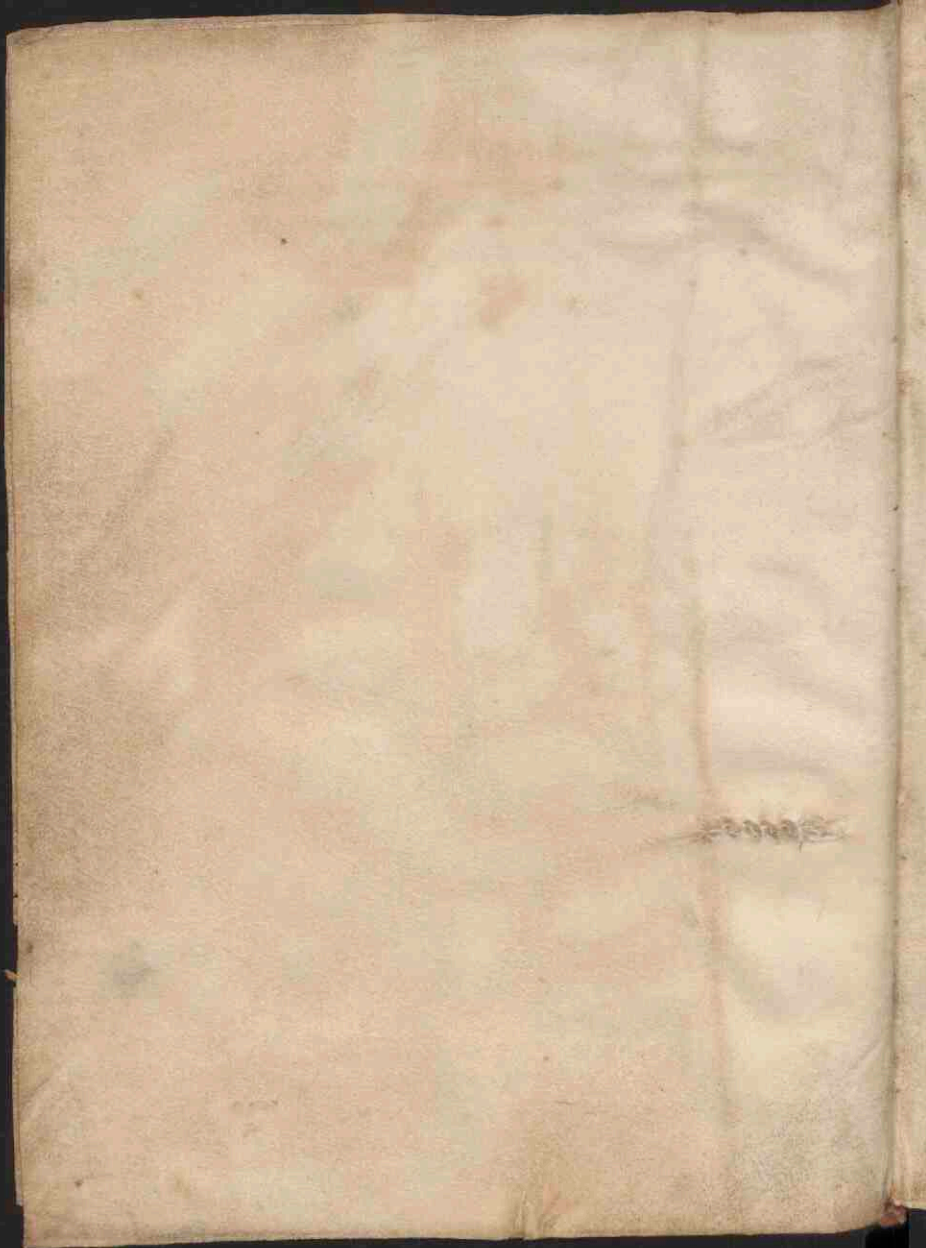
Hs.
1 K 16

gerestaureert: mei 1973

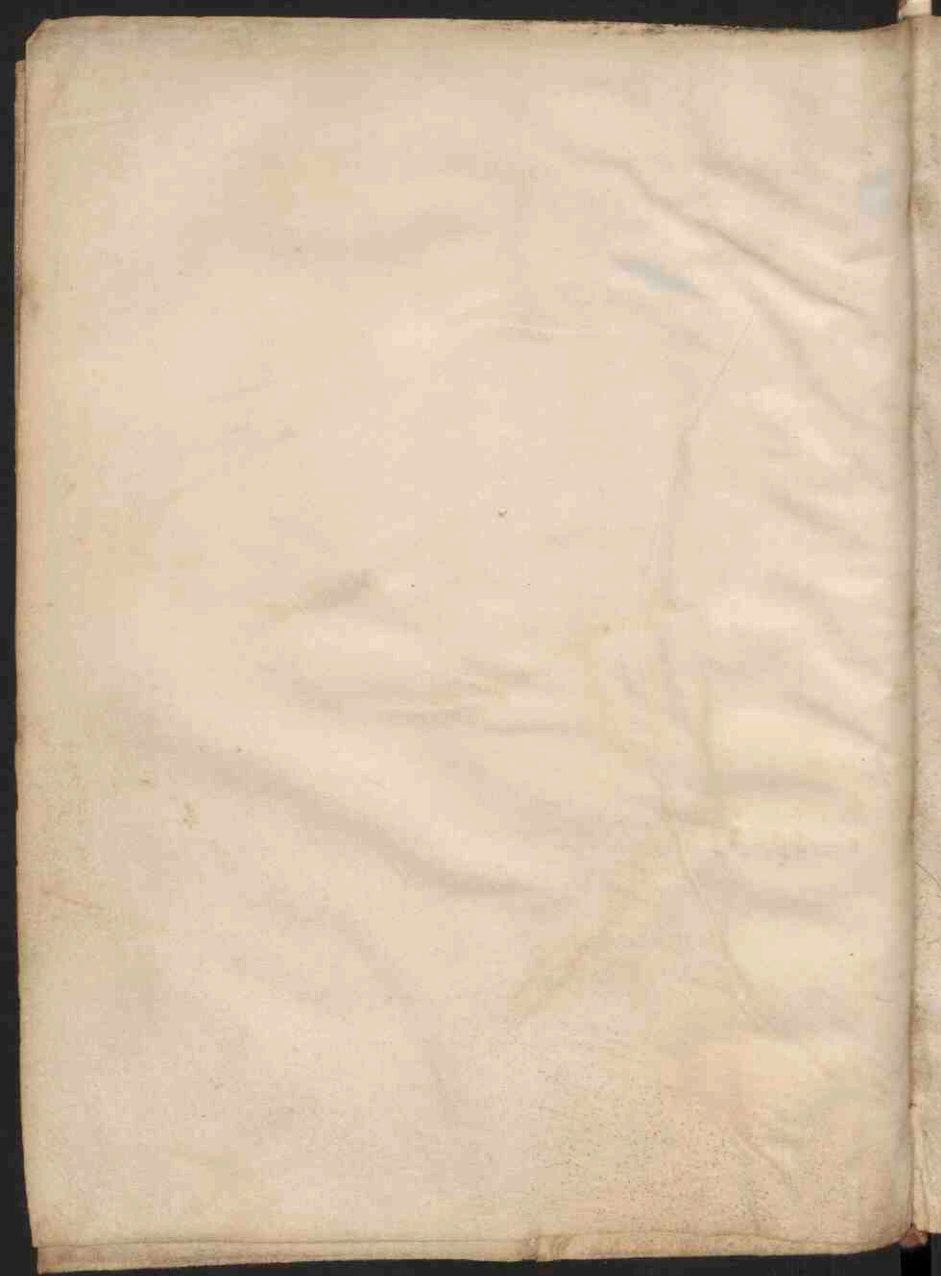

11. 2. 1905

N° 270. R.

**In primis capitula p̄nc̄ pas̄ q̄s̄uetudinū
ord̄inis cart̄usian̄is. Capit̄m̄ primū**

De duobus officio uno eodemq; modo
ab om̄ib; celebrando. et de libris corri-
gendis. et q̄s̄uetudinib; nō inmutandis.

De aduentu dñi ⁊ officio festiuitati **Capit̄m̄ ij^m**
m̄smutando ī aduentu. ⁊ a lxx̄ usq; ad pascha.

De ieiunijs t̄p̄alibus. **Capit̄m̄ tertiu**

De uigilia natiuitatis dñi. **Capit̄m̄ quartū**

De natiuitate dñi ⁊ exinde usq; ad apparitiōē. **v^m**

De app̄t̄e ⁊ oct̄ ⁊ festis occurrētib; . **vj^m**
De p̄ma die post oct̄ apparitiōis ⁊ de dñis exinde
usq; ad lxx̄. ⁊ de festis occurrētib; ⁊ sp̄aliter

de ḡs̄ione s̄c̄i pauli **Capit̄m̄ v^m**
De purificatiōe b̄t̄e marie ⁊ de modo p̄nūnandi

h̄ndicōēs exortatiōnū ⁊ orōēs **vij^m**

De lxx̄ ⁊ festis occurrētib; **ix^m**

De capite ieiunij **x^m**

De xl^m ⁊ dñica ī passione ⁊ dñica ī palmis **xi^m**

De festo b̄t̄i b̄ndicti ⁊ annūciatiōē dñica ⁊ festis **xij^m**
s̄c̄oꝝ hugonis. ambrosij ⁊ marie ew̄ḡe **xij^m**

De cena dñi ⁊ duob; dieb; sequentib; ⁊ festis oc-
currētib; **xiii^m**

De die pasche ⁊ tota ebdomada ⁊ festis occurrētib; **xiiii^m**
De dñica ī octaua pasche ⁊ certis usq; ad ascensio-
nē dñi ⁊ festis occurrētib; **xv^m**

- De missis triū dieꝝ aspiuili. et de officio in electi-
one prioris. xvi
- De rogacionibꝫ et ascensionē et toto tpe usqꝫ penthecoste. xvii
- De uigilia penthecostes xviii
- De die penthecostes et tota ebod. et festi occurrentibꝫ xix
- De usu cliali et dñias ab oct. penth. usqꝫ ad aduen-
tū et festi occurrentibꝫ et rñlorijs dñialibꝫ. xx
- De libris legēdis tā in ecclia q̄ in rectorio. xxi
- De festo bñ ioh̄is bap̄te et octaua eius. xxii
- De festo ap̄loꝝ petri et pauli et oct. eoz. xxiii
- De festo bñ marie magdalenę. et de uiculis s̄i pe-
tri. et inuēōe s̄i step̄hi. xxiiii
- De assumpōe bñ marie uirginis. et de decollatōe s̄i io-
hannis bap̄tiste. xxv
- De festo natiuitate bñ marie uirginis et oct. et exal-
tatione s̄e ciuas. xxvi
- De festis bñoꝝ mathie et mauricij et de ieiunijs
tpalibꝫ in septēbri. et de festo bñ michaelis. xxvii
- De festis s̄i lucę et om̄i s̄oꝝ et reliquiaz et dedica-
tionis ecclie sup̄ioris. xxviii
- De festis xij. sc̄onū xxix
- De festis triū sc̄onū p totū annū xxx
- De quinqꝫrauonijs xxxi
- De sollempnitatibꝫ candelaz et quā sermone hēam xxxii
- Quā thus adolec et de modo thurificandi. xxxiii
- Quid agendū sit dñias diebꝫ et alijs festi aspiuili

h. et alijs festis .xij. leonū. et de Glā in excellis
et credo et pace sumenda.

xxiiii

De recorde et ordine legendi et cantandi i officio
.xij. leonū et triu leonū.

xxv

De missis thonis bte marie sup annū. et quā ueni-
as scape uel supplicare debeamus.

xxvii

De consuetudinibz in ecclesia

xxviii

De cantore ebdomo. et de muic dmicahz. et de can-
toribz thon.

xxviiii

De modo cantandi et psallendi.

xxix

De emendatore.

xl

De officio sacrite. et de uigilijs et distinctōe horarū
et quā ad eccliam uenim?

xli

De officio sacerdotis ebdomadarij i matutinis et alijs
horis et bñdicoibz laudendis.

xlii

De officio sacerdotis dyacom et subdyacom et mīc-
lis ebdomadarij et alijs et de suffragijs.

xliii

De cura prioris cura infirmos.

xliiii

De infirmario et de hijs q̄ requiuntur ab eo. et de
infirmis. et de hijs q̄ cū in refectorio comedunt
tande ad nonā ueniunt. uel qui prandui in cel-
la faciūt.

xlv

De uisitacōe egroti

xlv

Quomō tractandus sit q̄ morit. et de missis que
occurrūt p̄te defūcto. et de sepulcra defūcti.

xlvii

De missis trienarij. annuerialij. quēcualis

et puati bñfctorū breuiū. de p̄tibz in caplo.
de officio cluniacensiu ⁊ capituli gñalis. et de
manant. et de chaleis. xlviij

De officio defūctorū gñaliter. xlix

De quibz institutis in diuino officio. l.

*Inap̄it p̄ma ps gñetudini ordinis carthuse.
de diuino officio vno eodemq̄ modo ab omibz
celebrando: ⁊ de libris corrigendis ⁊ de gñe
tudimbz nō imutandis. Capitlm p̄muū*

Diximū capitlm hanc habz generaā:
ut diuinū officiu p̄ om̄s domus
ordinis carthusienū vno ritu cele
bretur. Neq̄ prior carthuse neq̄
artis quibuscūq̄ de hys om̄bz que
ad diuinū officiu. uel ad artas qualibz hui⁹ ordi
nis gñales gñetudines p̄tinet: sine cōi gñi
lis capiendi gñilio: dem̄e aliquid. uel addicione
seu alteratione aliqua: occasione qualibz liceat i
mutare. **¶** Cū dō q̄ nō sunt exp̄ssa in aliqua
trū parau gñetudini relinquit̄ ordmāda
priori arbitrio: ita t̄m q̄ ea q̄ ordmāuerit non
dissentent a statutis uel gñetudimbz ordinis
gñalibz. Hac t̄m occasione uel alia nobis
domoz gñetudines que gñā statuta uel scripta
capituli nō sūt leuē a prioribz imutari. **¶** In
libris q̄ ueris ac noui testamēt̄ eos ue cū quibz

diuina celebrand' officia. sine euidē capinili cō
 silio nullus emendare p̄sumat. nisi cū exempla
 rīs in ordine nro emendatis. nisi iudicio poris
 ⁊ monachoz dilatoz error aliquis manifestus
 appareat. Hoc ipm̄ p̄ omnia diam. ⁊ libris eccl̄
 icoz doctoz. Porro si qua in libris p̄dictis men
 tosa uel emēdacoē digna uideant. pores provide
 ant quā potuerit. ut ad libros q̄ correcti sūt
 in ordine corrigant. *De aduentu dñi et de
 officio festiuatū nauitatis in aduentu. et
 a lex usq; ad pascha. Capitulum secundum*

Dominica q̄ festo s̄c̄i andree magis pp̄nq̄
 ē. aduentus dñi celebrat. Cū uō uē fel
 cū accidit in dñica. ibidē celebratur aduentus.
 Proci aduentū ad uesp̄as hymn. Conditor
 dicat. exap̄tis festis x̄ij. l̄cōnū. Sabbō p̄me
 aduentus dñice cohenā. ⁊ gmemoracoēz de auce
 usq; ad s̄c̄am p̄ oct. pasche feriā. ⁊ de s̄c̄a uo
 maria usq; ad p̄mā post oct. epyphanie diem
 m̄m̄m̄m̄. Comēdacoēz ubi de s̄c̄o ioh̄e. ⁊ de oibz
 s̄c̄is usq; ad uigiliā nauitatis dñi more solito
 facim. excepto q̄ de omibz s̄c̄is dicat̄ orō. Consta
 enoas uis. In p̄dicta dñica ysaïam incipim̄ us.
 usq; ad uigiliā nauitatis dñi eo gēnti. in quo
 toto sp̄acio. capitulis. v̄s̄ialis. ⁊ orōibz ad aduen
 tū p̄ueniatis utim. Gl̄a ī excelsis. ⁊ z̄emissa ē

usq; ad primā in uacuitate dñi missā tacemus.
In aduentu xli. tñ diebz dñias q̄ alijs .xij. lōnū
festis. caplm ad primā. dñe misere tñ. dicimus.
Sextodecimo. kl. ianuarij. ant. **S**capia cū alijs
sex. ⁊ anaphoras ppas ad matutinales laudes
mapim⁹. **S**ingule aduentus dñice. ppas inso
rijs ⁊ anaphoras ad matutinas laudes decorā.
Sed ⁊ ceteris diebz semp ad magt. ⁊ vñd' anaphōs
de aduentu dicim⁹. **D**e tribz orōibz q̄ in aduentu
ad laudes ⁊ hōs dicitur hoc obseruam⁹. ut **S**a
ta dñe potentia. diebz dñias ad sextā. fena sc̄a
⁊ quā ad laudes. diebz q̄ singulis sup ebdomadā
mli festū occurrerit ad tertā dicat. **P**rope esto
diebz dñias ad nonā ⁊ fena terna ⁊ vi. ad laud.
et condie ad vi. **P**rope ppli. fena. iij. ⁊ sabbato
ad laudes. ⁊ condie ad nonā. **H**ec eadē dī ad
laud' s̄a quā q̄ occurrerit tñ ieiunia spalia. **O**ra
ciones ieiunior spaliū. ad solas laudes ⁊ missam
dicitur. **Q**uā oī sexta fena aduentus. ⁊ ab eo usq;
ad quinquagesimā. mli festi spalis ieiunij. terna
iij. ob pñam mortuū inchoandi. uel amittarij
missa occurrat. ⁊ de p̄cedena dñica missam sine
tractu dicam⁹. uel pro disposicione p̄oris. **D**e mis
sa b̄e marie in aduentu dicenda. q̄ in mli caplo.
xxxvi. **I**n festo b̄e andree cū missa aduentus sup
ebdom' euenit ⁊ tertā missā ⁊ vi. i. terna spalia

4

nuamus. ad iij. ad p̄mū signū in eccl̄ia querrim?
Qua dicta semel in refectorio comedim? ⁊ post
prandiu colloquū de bonis hēmus. Et hoc licen-
dū ⁊ q̄ in nulla sollempnitate processionē facim?
nec ullū festū p̄ter annūciatōz insinuatim.
Officiū tñ festū ad diem sequentē sine caplō trāse-
rimus. Qñ in aduentu ⁊ a lxx̄ usq; ad pascha
festū xy. leonū hñs uel nō hñs capl̄m occurrit
die dñico. nec fit ḡmēoracio de festo. donec i dñi-
ca uesp̄is capl̄m ⁊ deinceps totū dñicū de festo.
Vita tñ uel pascha sc̄i au? c̄ festū. in eadem dñica
legi potit in refectorio. Excipiūt autē festū purifi-
catōis. qđ semp̄ agit die suo. et annūciatōis.
qđ trāserit ad caplō. tandel. ⁊ refectorio. Similit̄
facim? in dñicis ab oct̄ penthecostes. usq; ad xl.
nouēbris. qñ r̄s̄ona inchoanda sūt. q̄ i alia
dñica inchoari nō p̄nt. si festū xy. leonū in eis
occurrit. Q̄ si festū exaltatōis sc̄e auas. uel octa-
ue natiuitatis sc̄e marie uenerit in dñica. fiet
sicut infra caplō xxvi. ḡmēatur. Si uō festū
au? officii trāserit ieiunū hēat? ip̄m ieiunū
⁊ ḡmēoracio de uigilia m̄p̄lo? in sabbato
fiet ad illā tñ. uel illā pp̄ia si uigilia hēat
dice? excipit uigilia natalis dñi.
Itema **De ieiunijs ip̄alib; Capl̄m in.**
ip̄alia de aduentu. semp̄ sūt in tertia ebdo

mata aduentus. **Alia** do. in p̄ma xl. **Item** alia.
 in ebdomada penthecostes. **Quā** ac festū b̄i mathi
 in d̄m̄ca accidit. in ebdō p̄cedenti fuit ieiunia t̄pa
 ha. **Quā** sup ebdom̄. in ip̄a fuit. In quoz om̄
 q̄ta feria. ad lewis orōem quā legit ulam. di
 cimus. d̄ns uobiscū. **Oratio** lect̄ sua h̄t ḡdusio
 nē. nec dicit ad eā. d̄ns uobiscū. sed oramus
 t̄m. **Porro** in aduentu q̄ta t̄ vi. feria missa de
 ieiunio dicit mane. nisi festū b̄i thome. uel p̄
 tens defūctus obstat. de quibz missa ē celebranda
 mane. et post nudū officiū de ieiunio ē dicendū.
Sic ac ḡm̄oratio de ieiunio i missa b̄i thome. t̄ i
 oī missa de uuis. t̄ d̄r in ḡm̄oratioe p̄ma orō.
Si uō in p̄d̄s diebz nō festū sed am̄l̄t̄m̄ occurr
 rit. eius missa p̄uatim dicit. t̄ de ieiunio in cō
 uentū. **Feria** q̄ta q̄ occurr̄t in ieiunia t̄p̄alia.
 d̄r ad laudes orō. **P̄s** p̄p̄i. **Orōes** ieiunioz
 t̄p̄aliū. ad solas laudes t̄ missā dicit. **Sabbō**
 ieiunioz t̄p̄aliū de aduentu ān. vi. s̄r p̄ua pul
 saco. **de** s̄r̄t̄ t̄ missā t̄ nonā in ec̄cia ḡm̄u
 am̄us. **Item** in oī sab̄o ieiunioz t̄p̄aliū missā
 oī q̄qz excepta eplā lectio m̄bz cantam. et
 statim post q̄ta lect̄m̄ quā legit p̄or uel vi
 orius. **Unā** solā ad quā t̄m̄m̄. d̄ns uobiscū
 d̄r. ān eplā d̄m̄ orōem. nisi festū occurr̄
 rat. de quo fiat ḡm̄oratio. uel p̄or ex aliq̄

5
causa uiderit. **Q** si festū bñ dñome uel plens
mortuus in sab^{to} ieiunioꝝ aduentus occurrat?
de festo mane missa cantatur. ⁊ post rpe ggiuo
ad vj. sic pua pulsatio. ⁊ deinde dicim^{us} vj. ⁊ missa
cū feriali kyrieel. ⁊ nonā genue. **S**icq; in missa
festi. ⁊ in oī missa de uiuis gmeōra^o ⁊ ieiunio?
sicut i missa de ieiunio. ⁊ in oī missa de uiuis cō
meōra^o sic de festo? dicit q; i gmeōracōe ieiunij pma
orō. **S**i uō i p dō sab^{to} nec festū xij. lōnū nec
pñs defictus. sed amulāriū sūt? eius missa
puaā dicit^{ur} post missa bñ mane q; celebrabi
tur in quētu. ⁊ in ea ut dictū ē de ieiunio fieri
gmeōrao. **De ieiunij alijs:** in suis loos ple
mus gmeō. **De uigilia nat^{is} dñi ap^{osto}li n^{ost}ri.**

In uigilia natalis dñi q; seruitur^{ur} est ad
missam? legit omehā i matutis. eadē si
scdām laurus erat lōnē? ⁊ q; pma laurus erat
leget scdām? tertiā leget por mli sic dñca?
sic em dicit omehā au gtingit ex ordie. In hac
uigilia finis nocturnis more solito dicit^{ur} offcū
defictor? ⁊ si sūt amulāriū post pma de ipō
missa cantabit^{ur} in quētu. mli sūt sabbatū?
sic em amulāriū missa puaā dicit^{ur} post mis
sa bñ mane q; cantabit^{ur} in quētu. **Q**uista q;
bñfctōꝝ si añ uigiliā hanc dia nō ponit^{ur} i eadē
ebdomada. in ipa uigilia si gmode fieri poterit

puam reddet. Item in hac uigilia sanctis noc-
turnis & in uallo pulsato. in matutinis laudibus
& extende usque ad octauas apertis genua non flex-
timus. Dominus regnauit diem. Misere mei ceterum.
In hac uigilia ad laudes non sedemus ad psalmum. quoniam
in oratione de sancto iohanne & de omnibus sanctis in matutinis
laudibus. & quoniam ad nullam suffragia. usque ad
sequente post canonicum die inuenitur. Item
in uigilia natalis domini ad prima caplin. Domine mi-
serere mihi. oro in hac hora. nisi sit dominica. tunc
enim dicitur. Omnipotens. In hac uigilia ad tertia ante. Ho-
die factus. V. Constat. Ad vi. ante. Gratia. V.
Item in uigilia natiuitatis domini. Hodie factus. Ad
nona ante. Vocabitur. V. Gratia. Item in uigi-
lia natiuitatis domini. ante sexta sic pua pulsato.
ad vi. in ecclia quoniam. & cantat hymnum sollemp-
niter. Dominicae hinc dicitur. lectio & epistola simul
ab uno diacono. hinc non adolemus. pace sumus.
Oratio ad vi. quoniam die occurrit. Ex acta domine potest.
ad ix. Prope esto. Item post nullam. in ecclia
diem. In hac uigilia post recordatione semper
facimus questiones communes & nisi sit dominica. uel
feria sancta. tunc enim eas facimus in sabatum precedenti.
¶ Cum autem hec uigilia die dominica occurrit. totum
officium est de dominica. usque ad uicium qui dicitur ante
lectio euangelij. saluat. Hodie factus. et tunc ad

macinas pmo legunt octo lores de ysaiā : ⁊ canā
 tur octo pma rīsa de rīso non auferur. Deinde
 pnuāto ubi hodie sciens. legit omel uigilie
 de qua tūc sūt q̄rior lores. ⁊ cāntānt tūa rīsa u/
 gīlie : quibz addit hoc rīsu. saluatore. totū q̄
 deinceps officū cū missa de uigilia facim⁹ ⁊ gme/
 moracionē de dñica ad manūas ⁊ ad missa cū
 facientes : ⁊ q̄ueta suffragia dimittentes ad ma/
 nutias ⁊ ad missa. Ad hanc missa. *Alia. Exa.*
cātamus : post missa uo dī officū de dñica. Hac
 ecā die cū post pma audim⁹ in caplo pnuāari.
Hic xpc filius dei in bethleem iude nati⁹ : i nūo
 natū uentes facies cūa olulam. Itē q̄n hec
 uigilia die dñico occurrit ⁊ post nonā tribus
 layas caplm tenet : alias tenet post uespas ⁊ n
 disciplinam hac die p culpa gilencij : sed arbitrio
 p̄oris eis uigilē aliq̄ pro disciplinis. Item i u/
 giba natal dñi ⁊ ab ea usq̄ ad oct̄ epyphie. ex/
 ceptis xij lect̄ factis : hymn⁹ ad v̄s. Deinde recep/
 tor ⁊ sūt diuisio ad manū i hoc ūsu. egressus
 eius. A uespis uigilie natal dñi porre c̄on p̄n/
 te quēu apte sūt : usq̄ post uespas diei sequē/
 ns. *Altare q̄ pacū ē p totas octauas. De na*
In natali dñi. *antiphona dñi. caplm v̄*
 locus diei officū p̄oris ē. In manūas
 euuāgelice bñdcoēs sūt : diuam ubi ⁊ euuāge

lica doctrina: euuāgelica laō: sectatores sū euuā
gely: faciat nos nra xpi. Primā missam mox
nocturnū + laudes celeberrimā faciam: et diad
p̄fatio diei: cantatq; eā p̄m̄ in ordie msi ficeb
domaditus: tūc em̄ cantat scdm̄ in q̄ uicant
fics: + p̄mā cantat scds in ordine. Dū at̄ ome
lie leguatur: debz sacerdos egredi ad p̄pandū se:
+ dyacon⁹ sibi. Te dū laudam⁹ inchoat⁹ dyacon
nō p̄cedente + lumine serente: sacerdos ome trā uel
aariū ingredit⁹: + anteq̄ fimat⁹ egredit⁹ cubila
indutus: + prouidens ut atq; euuāgelii indyocū
altari p̄parato: ad sedes suas ip̄e + dyaconus reu
tantur. Scans autē ad cathedrā euuāgelii au
dit. Quo lecto nō dāt ei tūc liber ad osolandū.
Orae at̄ dicta ad q̄fessionis tendit locū: + sub
altaris gradu huilato ad q̄fessionē pore: Nam
sacerdos incipit. pone dnē custodiā ori meo. Ad
hanc missā uocat dyacon⁹. Post p̄mā missā por
tam laudes incipit: quibz fimas mox sequitur
missa de luce: si scilicet in ea potit ordinare. Hec
missa sic dicitur: + fiet q̄medatio de scā anastasia:
p̄fatio diei dī: incensū ponit. Ad hanc missā uo
cato dyacono uocant laya fics: + reddia: fics
p̄us ad gradū altaris gembz: ubi + om̄s genua
flectim⁹. q̄n uel om̄s uel abiq; uocam⁹. Hec ml
sa ē ebtorij: vnu q; mltas p̄pantior q̄icatis.

4

Expediunt sacerdotes ipm egredi ad pbandu se.
laudare dnm de celis inchoato uel ante: ⁊ dyaco-
nu similit. **I**ncipit q. laudate dnm i lais eius.
dyacono pcedente ⁊ lumine ferente. fia solica oroe
uestiaru ingredi debz: ⁊ ut inde eoa casula indu-
tus egrediens anq hymni simat pparer ad al-
tare si pe: ⁊ ipse ⁊ dyaconus ad sedes suas reua-
tur. **C**hurificatio altari. churificat ⁊ sacerdos.
Sedens q du pces dicit: anq inchoet oro ad
loa gfectionis uadit. saluare du dy pro fribz
nris absentibz. **I**usta simta fit inuallu ad ca-
tandu pma bre marie. **P**ost pma legimus i ca-
pitulo loco loais pauli. ppls q ambulabat in te-
nebris. sine titulo. ⁊ simt ai tu auct dne. **C**um
at nauuatis ebdo por accidit ⁊ missa de nocte di-
cit pms i ordine. de luce lads. **I**tem si in ebda
nauuatis por ebdomus snt: ⁊ pns epc uel ab-
bas celebrare uoluit ⁊ missa in q coicant laya
fies poris e: ⁊ fit spaaū mo laudes ⁊ missa: ⁊ ut
por carans manuis possit ydonee ppari: ⁊ tuc
ad missa pullat signu. **Q**n at mo laudes ⁊ missa
fit spaaū. ea cantata statim pullat ad pma.
Si aut pns epc uel abbas celebret. ⁊ por ebdo-
nus no fit: prior missa auert. **I**n maiori missa
coicant quetub. ⁊ q de layas coicatur snt: vniu
q missae antiquior ex hys q an coicauerit.

Ad uinum uinum altaris tñ dicit q̄ layca uicant;
t̄ uinū recipiāt cū aliquo calice post uionē. **C**er-
cos honestos t̄ ecā laycos de familia rñā: si de
p̄cis r̄e ḡfelli fuerit uicare possim? post que-
tū. **E**t sciendū q̄ hostijs integris ad uinum uinu
altaris tñ dicos q̄ laycos uicant? Sed t̄ hostiā
q̄ usq̄ ad sequente dñicā reponenda ē nō frangi-
mus. nec sedemus cū fr̄s uicant ob reuenciam
dñicā corpus. **T**ota eb̄do natal' dñi ecā in festis
occurrētib; hymnos Collepim' dñicam? et ad p̄-
mā dñicā? caplm. Regi ar. et orōne. In hac ho-
stia dñicā: q̄ orōem suā nūq̄ uariat. **P**rima
die natiuitatis dñi pasche t̄ penhecostes. uel
quāuis aliq̄s uicatus ē: nō deb; notāgm aliq̄
rephensione inquietari t̄ mli pro ḡu t̄ uolera-
bili offensa: p̄stratus tñ sponte ueniā pete p̄t.
Prima die sc̄a t̄ tertia natalis dñi ḡulis predi-
care debent post nonā: h̄i quib; a p̄ore uigilau.
Item sc̄a t̄ tertia die leguntur eis gluetudines post
caplm mochox: t̄ post nonā recedūt. **P**̄facio
de natiuitate t̄ uicantes dicit infra octauas:
qñ celebrantur de natiuitate. **S**equētes tres dies
post natalē dñi cū candelis celebrant: tñ rñā
dñicā sūt nō colat dyacon. **A**d uespas die
natalis dñi: sic ḡmōracio de sc̄o stephano.
In festo aut sc̄i stephani t̄ trib; dieb; sequētib;:

sic ad laud' & ad missā & ad uespas gmedoratio
 de nauitate. **H**oc at' mōchis tribz diebz p'
 natale cete ad nocturnos. **Q**u' uō dicitur in fel
 to scti stephani. scti iohis innocentiū. thome mī
 tuis occurre. nulla fit gmedoratio de dñia.
In festo scti stephi dicitur bñdictio diuini uerbi & et
 lōr in caplo sic pñuacit. gmedoratio bñfōrū
 mōz. **P**ro quibz dicitur **D**e profundis & requiem etnā &
 p' n'r & et ne nos. **A** porta inferi & dñs uo
 bilis & orem'. **I**ndina famuloz & famular
 tuaz & **O**mp'e q' uiuoz. **R**equiescant in pace.
Post cōualatione autē q' cūctus dies uicinis oc
 currit & pro eis agenda dicit in quētu. eo
 singuli sacerdotes singulas reddūt missas & q' u'
 p'ma reddūt in quētu a pore uel antiquiore.
 in qua dicitur tractus de profundis. **C**ete at' missē p'
 uiam a sacerdotibz cētis p'soluūtur. **O**roēs
 at' hęc sūt. **I**ndina famuloz & famular tuaz.
 dem de uisitate & omp'e q' uiuoz. **I**n agenda
 similit' uelama excepta. **O**mondhi uō q' nō cele
 brant pro eis dicitur psalctū unū. **L**aya singli
 ter cētis uicibz p' n'r. **I**n festo scti iohis et scti
 ferri pasche & in caplo legūtur mōchis ea q'
 p'inet ad eos de cura uisitatoz & sily gūlis i
 caplo ipoz. **T**ribz diebz post festū innocē
 ti dicitur missa mane. **S**extā uō i cētiaz dicitur.

et post prandium nona. Quae dicta cellas repe-
tim? nisi sit festum capituli? tunc enim differunt
nona donec a corde pulleat? sicut hanc in
capitulum xxxviii. Hys tribus diebus in refectorio de
piscina monachis. Duobus diebus post festum be-
thome missa? cantat missa de natiuitate. In-
itus Puer natus est nobis. Kyrie et dicitur di-
et gloria in excelsis? suffragia non dicitur. Epistola.
apparuit benignitas. Euangelium. Pastores
inmensum non adoleat? stantes orant? pace su-
mm? Icoes uero legitur in ecclesia? huius quibus ex
hoc gongie ex sua ebdo. Quocens in forma na-
talis domini dicitur in officio. xij. leonum? uocens au-
pus postea de diebus dia in officio cum leonum a capite
remapit. Dominus regnauit a natiuitate usque ad
octas epiphie? ad matutinas laudes cotidie dia-
mus. De hoc libuetro sic tunc memoratio ad uel-
pas ad laudes? ad missam? sed uita illi? legitur
in refectorio. Si horum duorum dierum unus dicitur
sule? sermo diei deputatus eadem legitur in refec-
torio. Sicut eadem in omni xij. leonum festo? ita et
infra natiuitatis octauas. nec. l. psalmorum u-
gulas? nec septem faciam? inuallu. **F**estum
que est infra octas natiuitatis? tunc post festum
beati thome? eundem que post huius dicitur in co-
medicacione uisualu. legimus ac in ecclesia laones

octo de sermone bñ leonis: qui sic incipit. Depe
 ue noctis &. In sabbato in hanc dñicā pcedente:
 ad vñ cotū officū ē de nativitate: & sic gmeōra
 tio de dñicā. In au⁹ gmeōratioe dñi ant. Sicut io
 seph. Quā in eodē sab^o sit festū bñ thome mñs:
 tūc uespe usq; ad caplm sūt de bñ thoma: sicq; p
 us gmeōratio de bñ thoma. & postea de dñicā. In
 ipā uō dñicā dñi rñsor de nativitate: et euāge
 liū erat ioseph: et sic gmeōratio ad laudes ad
 missā et ad uespas de nativitate. Ad missā in uo
 nis. Dū mediū silentiū. Orō om̄p̄e sempit̄ne
 deus dige. Ep̄la. Qñto tpe. Dñicale h̄m̄el dñi.
 Ad s̄c̄tā & nonā sicut i nativitate dñi. **De dñicā**

Quartatio in dñicā sūt & cotū **signe dñi**
 officū ē de or̄n̄atione & sic gmeōratio ad
 uespas ad laudes & ad missā & ad vñ de dñicā. le
 gūw q̄ in refectorio. qđ in ec̄c̄ia erat legendū &
 et p̄ma die post or̄n̄ationē uacante: cantauit
 officū. Dū mediū silentiū. Quā nō uacante:
 in die or̄n̄ationis post missā. nudū illi⁹ misse
 officū audiet. **Q**ñ ac̄ m̄c̄ or̄n̄ationē ec̄
 apparationē ē dñicā & cotū officū s̄c̄ de dñicā.
 nulla de nativitate s̄c̄ā gmeōratioe: & cantauit
 h̄pnus sollempnē. Sab^o hanc dñicā pcedente:
 ad magt̄ ant. Sicut ioseph. In ipā uō dñicā le
 gūw in ec̄c̄ia. octo loc̄es de ep̄itolis pauli: et

di ad laudes ante sup ps. Da mediū silentiū. Ad
bnd ante. Ante ioseph. Ad ternā di orō. Langue
ad nonā. Deus q p bē marie ⁊ cetera omnia dicit
sicut in dñica. q post festū bā thome mris tota
oct natal' occurrat. Si in eandē dñicā in iugilia
apptois eē gtingat. tūc uelpe sūt de appoone
⁊ de dñica sic tm gmedatio in eis. ⁊ di vliailus
pr' ante. Omis de laba uement. In uelpeis curi
aliois sit gmedatio de sō stepho. ante. **S**tephs
autē. Ab oct' sā stephi usq ad hē. vñ pauli e
plās in ecclā legim'. In ipō die iuglias ⁊ mē
uallū ad matutias recipiam'. et gmedationē
de sō iohē ⁊ de omibz sōs. ⁊ suffragia ad missā.
In oct' sā stephi. di ad nocturnū ⁊ ad vi sū capm
ad laudes ternū. ad ternā pmū. Orō sū di ad
nocturnū. et ad vi. pma ad laudes ⁊ ad ternā.
In oct' sōz iohis ⁊ innocenti. pmū caplm ad
uelpas ⁊ ad ternā ⁊ scdm ad nocturnū ⁊ ad vi.
ternū ad laud'. Prima orō ad uelpas. laud' et
ad ternā. sū ad nocturnū ⁊ ad vi. De hys ecclā
octauis missa cantat'. ⁊ di officū sicut in nat
lōis eonide ⁊ mli sabbatū uel dñica. uel pns
mortuus. uel missa dñicalis q dicta nō ē impo
diano. nō in di. **G**ia in excelis. nec pfacio ap' lōs
Sicut ar' bis sicut semel hys tribz diebz comē
tendū sit. sexta cantatur de octauis. **De appo**

Quando **in die & festis occurrerit: cap. vii**

Apparicio in dñica occurrat: ad uespas ad
 laudes & ad missa & ad vō gmeoratio sic de dñica:
 & infra ebdm pmo die uacante cantat missa dñi-
 calis. In oct totū officiu ē de apparicio: & sic gmeo-
 de dñica: & missa dñical' cantat' infra ebdm ut
 sup. Intra oct' appicois ad nocturnū condie ord.
Praqs: & ad laudes. Deus illuātor: & ad certā.
 Deus au' unigenitus: ad sextā. Ompe: & ad no-
 nā. Illua: ad vō. Deus q' hodierna. **S**cđm cap.
 ad nocturnū & certā ad laudes. pmo ad uespas.
Quocies uō rñsona appicois dñi in officio xij.
 lect: & coacens ai pus postea dia rebz. in officio ai
 lect: a capite remane: nec dimittit' bñdes q'
 uerue bñes mutuet. In oct' appicois & infra dñi
 pñano appicois qu' cantabit' de sollempnitate: et
 diebz uacantibz potie missa dia de ipa sollempn-
 itate: q' tūc nō erit ebdm sed eius au' gtingit ex
 ordine: et dicet' Ompe q' uiuor. **D**ñica infra
 oct' appariciois: eūde que post hñm dñam mō
 meoracōe v' hñm. **S**ab' hanc dñicā pcedente:
 uespe de apparicioe aut: & sic i eis gmeoratio de
 dñica. In ipa uō dñica ant' rñsona capla ul'
 & octo pures loēs de ipa sollempnitate dicim: q'
 nou postiores de omel' dñicali. **E**uāgelium q'
 ipm pot. te deū laudim: & ant' ad bñd. & mgo.

et orō. ⁊ missa. dñicalia sūt. Sed postea gmeō
mas sic de sollempnitate. Ad laudes i gmeōracōe
apicois Orō Deus illūator. ad tertā a dñi orō
dñicalis. ad sextā ⁊ ad nonā sicut i apparacōe.
ad vs in gmeōracōe apicois orō. Deus q̄ hodi
erna. Dñica m̄tra oct̄ ⁊ in ip̄is octauis cantat̄
hymus sollempn̄. **In iugilia oct̄ apparacō**

In iugilia octauē apicois ad vs **om̄s**
an̄ ad maḡ. eadē que i iugilia festi. Eccl̄
qñcū ad r̄soria ⁊ ant̄ sicut i die. ⁊ excepto q̄ i
uespis nō dicūt magna r̄sa. ad missā eadē nō
dicūt credo. **Cū** at̄ octauē iste i sab̄o occurrūt.
in sab̄o uesp̄is a cap̄lo ⁊ deinceps totū cantat̄
de dñica. ⁊ dicūt hymus Deus creator. V. Aena
as. ⁊ sic gmeōracō de oct̄. V. Om̄s de sab̄a.

Cū at̄ p̄d̄c̄ octauē uenerūt in dñica et nō
restat̄ alia in qua possit incipi r̄soria Dñe n̄
i n̄a. totū offic̄iū de oct̄ fiet in sab̄o p̄cedē. In p̄
om̄ia sicut fieri solet qñ ip̄e octauē occurrūt
in sab̄o. In ip̄a uō dñica nulla fiet gmeōracō
de octauis. In h̄a oct̄as apicois de festo tr̄iū lec
tionū m̄ gmeōracō fiet. Quicūq̄ at̄ de h̄is oc
tauis. ⁊ de festo tr̄iū lect̄nū gmeōracō siml̄ fiet
eada occurrūt. de octauis p̄mū ⁊ postea fiet
de festo gmeōracō. **De p̄ma die post octauis**
apicois ⁊ dñicis er̄m̄e usq̄ ad lex̄ ⁊ ant̄

occurrere: et spatium de quibus bñ pauli. cap^m viij

Prima die post octavas apertiois eplie usq^{ue} ferialē repetim^{us}: et g^{ener}ationē brē mane: et exinde usq^{ue} ad lxx^{as} ferialia dicim^{us} in sol^ona: p^{ri}ma post ipas octavas d^{omi}ca D^{omi}ne i u^{er}im^{us} sapientes: et condix ad laudes et vs^{us} usq^{ue} ad ca^{pit}ul^{um} ieiunij nisi festū occurrat orōnē d^{omi}nicalem dicentes. In o^{mn}i aut^{em} sab^{ato} d^{omi}ni ad vs^{us} orō d^{omi}nicę sequē^{ntis}. De d^{omi}nicilib^{us} i^untatorijs q^{ui}re i officio canoⁿicis eb^{dom}ic^{is}: cap^{itulum} xxxviii^o. D^{omi}ca post oct^{avas} appa^{re}ntis et usq^{ue} ad xl^{as} dieb^{us} d^{omi}nicis ad sextā d^{omi}ni orō. Deus q^{ui} g^{er}minat: ad nonā. Gr^{ati}ę tue. In eb^{dom}ic^{is} dieb^{us} ab ap^{er}tioe usq^{ue} ad lxx^{as} sūt tres anⁿⁱ: q^{ui} in die in d^{omi}nicā: terna in sab^{ato} sequē^{nti} d^{omi}ni. Si d^{omi}nicalia officia anⁿⁱ lxx^{as} nō sufficiūt: totiens ut^{er}antur adorare: quousq^{ue} ad ipam lxx^{as} p^{er}ueniāt. Si u^{er}o sup^{er}fluit illud officij q^{uo}d sup^{er}at infra eb^{dom}ic^{is} d^{omi}ni: si uacauit dies. Gro^{ss}es aut^{em} d^{omi}nicales et eu^{an}gelia eor^{um} q^{ui} omelie sufficiēt i n^{ost}ris lib^{ris} h^{ab}ent: nisi q^uantū n^{ost}ra d^{omi}nicā dies exce^{ss}ant. Tūc in sextā d^{omi}nicā et in vi^{si}si. si forte g^{er}er^{et} eu^{an}gelij q^{ui}re cū sua omelia repetit^{ur}: et d^{omi}ni orō. Conserua p^{er}pl^{um} in sept^{ima} d^{omi}nicā. Qu^{on}iam aut^{em} eu^{an}gelie sup^{er}fluit: d^{omi}nicā anⁿⁱ lxx^{as} leg^{untur} in rectorio. Si post oct^{avas} ap^{er}tiois usq^{ue} ad lxx^{as} die d^{omi}nicō festū xij. lat^{er}ni occurrat: totū

officiū ē de festo ⁊ sic gmeōratio de dñica. cuius
missa cantat̃ p̃ma die postea uacante. Qua nō
uacante. post missā festi d̃r officū missē dñicā.
Legit̃ at̃ in refectorio p̃mo omel' dñicā ⁊ deinde
qd' remanet de omel' festi. nisi dicit̃ sit uel dicit̃
debeat in alio festo. ⁊ postea legi potit̃ usq̃ uel
passio s̃a de quo celebrat̃. **De quātionē s̃a pauli**
A quātionē s̃a pauli legunt̃ur octo locōs de actibz
ap̃lox. quarū p̃ma incipit̃ Saulus adhuc spi
ritus. Omelia r̃s̃loria ⁊ caplā ⁊ officū missē.
sicut̃ i festo gmeōratiois eiusdē. p̃ter eplam q̃
ē ad galathas. s̃c̃s notū uobis factio. time. et
in me clarificabant̃ deū. In p̃mis uesp̃is ad
mag̃r̃ añ Damasci. in laudis uesp̃is añ. re
posita ē m̃ch̃. **De purificationē b̃e marie**
et de modo p̃uocandi uiduēs exorabim̃ ⁊

Quando orōnes ad horas. caplā viij.
festū purificationis occurrit in lxx. ⁊ totū
officiū fit de festo. ⁊ d̃r. Glā in excelsis. De lxx
uō fit t̃m gmeōratio. omel' at̃ de lxx legit̃ in
refectorio. deinde hystoria. Eodē modo fit cū
in dñica in lxx uel l. occurrit. Dū at̃ calicū
sacerdos induit ⁊ ponas chor̃ ap̃ro proqua
tor. ⁊ usq̃ ad finē missē sūt ap̃re. facta g̃fess̃
one añ b̃ndictionē cand̃lar̃. sacerdos solitam
facit̃ ante altare orōnē. Cū cand̃l' b̃ndicēn

dis candelas accensa mittit in lacina: et ponitur
 sup altare. Bndictione cereoꝝ pcedit. dñs uo-
 bitu. Cū ac bndicitur tenet eos dyacon⁹ ad
 dextrū cornu altaris: ceteri q̄ sup mās inclinat⁹:
 et interim pauator ponat aquā bndictā in al-
 ploro sacerdoti. Bndictis at candel⁹ et aqua sūā
 aspsit: et cantore mapienne cātā an⁹. Lumē
 ad reuelatōem: et ewm. nūc dimittis. et glā pū.
 p ūsū singlōs an⁹ repetētes. Primo q̄ ep̄c ul
 abbas si assuerit: et tēde p̄or ad gradū alta-
 ris genua flexens: de sacerdotis manu cande-
 lā accipit. et osculat⁹ manū sacerdotis: et postea
 religiosi hospites si assint. postmodū p̄mus i
 ordine. et sic p̄ ordmē: postea layi fr̄s et red-
 dia. Dyacon⁹ ultm⁹ duas siml⁹ candelas ponit
 ḡt sacerdoti: quaz vnā de ip̄ius manu accipit:
 alterā retinet sacerdos sibi quā tenet ante alta-
 rē: et cū se uert ad pplm. et dū dicit ewm: et dñc
 abluat man⁹ uolēs lumē corporis. Dyaconus
 tñ candelā nō tenet cū ewm legit. Bndictis cā
 debet cerei altaris et lampades de igne bndicto
 accendū. Post recepōne candelaz: sequit⁹.
 dñs uobiscū. et orō. Exaudi q̄s dñe: tēde
 missa. Cū ac incensus dñ: sacerdos digito
 abluat. Candelas at offerim⁹ aū dñis obla-
 aone. Dyacon⁹ suā et sacerdotis candelā pri-

110

mus offero ⁊ deinde ep̄c uel abbas si assint. deinde
de prior suā ⁊ et postea ceteri eo ordine quo acci-
perunt. Accipiendo ⁊ offerendo candelas genua
flectim⁹ ⁊ manū sacerdotis osculamur. **Uigilie**
Incense. A purificationē usq; ad pascha ui-
gilie paulatim decrescunt. Et sciendū q; bñdictio
ceroꝝ. cinis. ⁊ ramoz atq; orōnes q; istas bñ-
dictioes sequuntur ⁊ lectio mensē ⁊ eorū mātina ⁊
lectio post nonā i claustris ⁊ orō sup nouiciū ⁊
orōnes exoracionū salis ⁊ aque ⁊ ⁊ orō post eius
aspersionē. ⁊ capla omnia ⁊ atq; orōes quas ad ho-
ras resoluim⁹. Sicut lectiones ad matutinas
uel ad missā p̄nuiciantur. Exoracionis ac salis
⁊ aque nō habz i fine usū. sed circūflexū. **De**

In sabbato **lxv** ⁊ festis occurrentibus. **cap. m.**
qd̄ p̄mā **lxv** dñicā antecedit ⁊ ad v̄s tm̄. s;
non ad cōpletoriū dñicū illā. ad missā similit̄
sc̄i sabbati receptur. Ab ip̄a autē dñicā usq; ad
dñicā in passione dñi. ep̄c̄atū tā in eccl̄a q̄ i
refectorio legitur. Prima ⁊ s̄a dñicā r̄ncoria
in p̄ncipio. ceteris uō dñicis uisima i eis r̄ncoria
decantantes. Cū ac a **lxv**. usq; ad pascha festū
xij. lōnū gaudeat die dñico. sic de eo sicut cō-
tinetur sup caplo s̄o. **Domus** in **lxv**. **Gl̄a** in ex-
cellis dimittit. ⁊ ut missa ē usq; ad sabbatū
tm̄. In ip̄a uō **lxv**. p̄mū legitur in refectorio

qd' remanet de omelia lxx. postea hysto. **S**ilv
 sic p' totū annū qn' legic' hysto' in refectorio.
 Ab hac die usq' ad xl' d' agenda post v's
 in ecclia quate' si amu'larū uel m'c'narū sūt
 m'choandū? alias d' in cellis. **D**e an'his aut'
 guencōe. ite' r' uos. r' hui' modi q' sup' eb' d'm a
 lxx' usq' ad caput ieiunij in ew' dicit' obser' h'
 uam? ut aut' q' p'p' festū occurrēs omittitur.
 die octaua uel alia q' p'ma sine festo occurrē
 repetatur. **T**amē an'. Omnis plebs. fia' tertia
 an' mēs ad v's debet dia. **A** lxx' usq' ad pas
 cha qn' m'nb' d' scō spū. dicit' officiu'. **D**um
 factu' fuit. **O**ro. Deus q' corda' epla. cū au
 dierit. **R**ñ' d' m'. **G**m' gens. eum. **S**i quis
 diligit. off. **A**ntite. cō. factus ē. **I**n uirū et
 u' d' m'. q' fecit. m'. post d'm' m'. xl'. **O**ff
 in uigilia penthecostes. **D**e capite ieiunij. m'

In capite ieiunij. capla nocturna **plm' r.**
 r' diurna mutam'. sed nō u'culos. **A**d
 sextā m' r' ad nonā nō mutant' nisi a eb' d'm o
 racōes gl'iere sup' annū. usq' ad cenā d'm.
Hac die an' sextā cruce' cooptm'. in pasce
 de regendis. **H**ac ecclia die r' duobz sequētibz
 an' sextā sic pua pullatio q' dem' so ligno pul
 lato. **S**extā r' m'ltā r' nonā in ecclia canam'.
Dū sacerdos induit casulā porte thori apuit'.

et usq; a post paxationē amex sūr apre. Ante
missa incū post gressione t orōem. an atrare
amis sacerdoti bñdicēdus offertur. tenente
p̄m dyacono ad dexā cornu altaris. au bñ
dictionē p̄cedit. dñs uobiscū. Quo bñdicto et
aqua scā aspsō incipit dyaconus an. **Exaudi**
t flectens genua ad gradū altaris. p̄m asp
gūm anē a sacerdote. dicente ip̄o p̄ singulos.
Recognosce homo q̄ pulvis es t in puluere
reuerteris. Deinde ep̄c uel abbas si affuerit.
deinde p̄or asp̄gū anē. deinde sacerdos a p̄o
re. et ab ip̄o sacerdote hospites religiosi si af
fuerit. t postea q̄ in choro sunt. deinde quēsi
et postea laya hospites si affuerit. ceteris an
p̄dictā canentibz. et istā. iuxta uestabulū. **Quibz**
finitis. subdit sacerdos. dñs uobiscū. t istam
orōem. **Concede** nobis dñe. Deinde sequit̄ mis
sa. **Dū** at̄ incipit dicit. sacerdos digitos
abluit. **Ab** hac die siue ad leois orōem. seu
ep̄le i missa usq; ad cenā ferialibz diebz dicit
flectam genua t humiliare. t excepta tñ orōe
ep̄le in sabbato ieiuniorū quorū ip̄m. i quo
etā nec humiliare dicit. **Suffragia** ad missam
hac die t sequētia sūt vi. **Concede** t. **Op̄e** deus
xp̄iam. **Deus** largitor. **Feria** quinta. **Conce**
de t. **Om̄p̄e** deus xp̄iam. **Om̄p̄e** sempiternē

deus edificator. Prefacio q̄dragesimalis nō d̄r in
 hac ebdomada. In hys tribz diebz si festū .xij. lect̄
 nō h̄ns caplm̄ occurrat: d̄r de eo missa mane
 ante tercia. Si uo caplm̄ h̄cat d̄r post tercia q̄
 ad quā a aus ḡliero pullandū ē: et fiet inc̄ual
 lū inc̄ missā et sexta. Deinde fit p̄ua pullacio q̄
 et ai pullat̄ ad sextā uerz ad ec̄cliam redeūtes: sex
 tam et missā de ieiunio. et nonā ḡmuis audiēti.
 Siue sit festū caplm̄ h̄cat siue nō: ad missā de
 ieiunio d̄r feriale hyr̄el. sed stances oramus q̄
 et fit ḡm̄ de festo siue i missa de festo. et i q̄libet
 alia missa de uuis ḡm̄ fit de ieiunio: et in
 missa de festo d̄cūtur suffragia ḡlieta i festis.
 salz. Concede: Om̄pc̄ deus xp̄iam. Deus lau
 ḡtor.

De xl. Caplm̄ xiij

Sabbatū xl̄ p̄cedens missa p̄a caret q̄
 et cantatur missa b̄c̄ mane in quentū
 missi festū .xij. lect̄nū occurrat: nec tū fit ip̄o die
 ḡm̄ de ieiunio ad missā q̄ et in̄ sextā et no
 nā. q̄ tū sit festū capli d̄cūtur in cellis: nul
 lū pro missa facim̄ inc̄ualū. In hoc sabbato
 om̄calia capla et ūsiculos mutam̄ ad v̄s et
 usq̄ ad d̄m̄cā de passione. exceptis festis .xij. lec
 tionū d̄r h̄ymus n̄a. ad v̄s. Audi benignē q̄ di
 tor in quo d̄r n̄as p̄as cū Alealy. Cap. Dn̄e
 misere n̄a. in xl̄ et in aduētū d̄m̄as diebus

et festiuis ad primam dicimus. In xl^{to} autem dominicis
diebus ad sextam et nonam ille dicitur orōes: quae p̄ce
dentibus feria v^{ta} et vi^{ta} dicitur fuerint ad v̄s. De se
quenti feria h̄ post primam dominicam xl^{to} usque ad cenam
domini et septem psalmis cum letania post primam sive post cenam.
in cellis cotidie exceptis xij. lectonibus festis
extolimus. In ebdomada prima xl^{to} fuit ieiunia
specialia: in quorum gratia feria ad laudem orōem quam
legit ulam dicit: dominus uobiscum. Ad hanc orō
nem non dicitur dominus uobiscum. sed orōem tantum: et habet
suam gauditionem. Ad utramque orōem dicitur. Alectam genua.
Sabato eadem hō quae ceteris diebus xl^{to} nullam
cantamus. Ad omnes orōnes quae quanta orōnem
precedunt dicitur alectam genua: non p̄missio.
dominus uobiscum. sed orōem tantum: et statim post quanta
lectone quam legit por uel uicarius: una sola
ad quam tantum dominus uobiscum dicitur sine alectam uel
genua. an eplam dicimus orōnem: nisi festum oc
currat de quo fiat gme. uel por aliquid ex causa
uillere. In fine etiam misse non dicitur orō super populum.
nec humiliare. Item fiat missa et sabato ieiuniorum
si alia missa de uuis occurrat: in gme oratione
de ieiunio dicitur prima orō. Post totam uo xl^{to} cum pul
satur ad vj. super ebdomadam repaunt signum: excep
to sabato ramos precedentem. In xl^{to} nonam et nullam
cum p̄face de xl^{to} et v̄s omni die feriali gtmue in

ecclia cantamus. In xl^o post refectio nē a sacri-
 ta quidē in ecclia? a ceteris uō in cellis d^r agenda
 ea a amulani uel mchoandi manam pro nō
 pāte de fucto: nisi q^d placebo. ⁊ erulabur in ecclia
 more solito p^rsoluuntur. In missis usq^{ue} ad cenā
 p^r totā xl^o solua xl^o sustinagia dicitur: excep^{tis}
 labro ieiunioꝝ spaliū. ⁊ d^rmica i iannō palliū.
 ⁊ feria n^o ⁊ q^uarta sequētibz. Feria sa ⁊ n^o ⁊ vi.
 dicitur. Concede. Deus largitor. Ompe q^u in
 uox: et h^{is} diebz i missa dicat tractus. D^rnē
 nō s^{ed} p^r p^ramā. Feria n^o. v. ⁊ sab^o. Concede.
 Ompe d^r xpīam. Ompe sempit^{er}ne d^rs edificā
 tor: fitz i missa ieiunij ⁊ i oī missa d^r uuis cō
 mēdāno occurrēns festi. Sil^o sic g^rme^o de ieu
 mo i missa de festo. ⁊ in oī missa d^r uuis: mch
 lonan^o ad v^os ad mat^o ⁊ uē ad v^os de ieiunio sic
 g^rme^o. Ad missā uō de festo g^rueta i festis susti
 nia dicit^{ur}. Concede. Ompe d^rs xpīam. De
 us largitor. Cantat^{ur} q^{ue} p^r totā xl^o usq^{ue} ad cenā
 missa festi xij. lōmū nō h^{ab}ent caplin: ante
 terciā. Q^u si caplin h^{ab}eat: ad terciā pulsati
 sicut d^rmas diebz: et dicit^{ur} g^rnuati tercia ml
 sa ⁊ vi. qua dicta reuim^o ad cellas. nona m
 tur: postea missā ⁊ v^os in ecclia g^rnuati audi
 tur: sed ante nonā p^rcedit pua pulsatio.
 In ubi usq^{ue} missē canone stantes oram^{us}: sed

nec tunc adolem? nec pacē summy? nisi i missa
de festo. Saendū at q̄ q̄nāz p̄ annū curū dūe
missa dicitur. Una de festo alia de ieiunio. mis-
sa festi ē ebdōry. et missa de ieiunio ē uicarij eius.
quī horā p̄cedentē missā de ieiunio et sub sequentē
quī ḡmūati dicende sūt temp̄ inchoat? et in mis-
sa de ieiunio finale h̄yret d̄v? ⁊ p̄facio x̄l̄us. Sed
tūc tū i refectorio b̄ndicit? h̄ ea die celebrant.
Cū at nō festū s̄ annūlarū i die ieiunij missa
h̄ncis occurit? missa de ieiunio cātat ebdōry.
⁊ missa annūlarū cātat uicarij eius i quēdā
exceptis sabbatis. In q̄ta feia aū d̄nicam in
passione ad laois orōem quā legit ultm̄ d̄ca
mus D̄s uobiscū? h̄ orō sua h̄ ḡclusionē.
nec diat ad eā. D̄s uobiscū. s̄ orōem t̄m. Si
alia missa de uuis occurat? in ḡmēdōrōe iei-
unij d̄v orō p̄ma. **De d̄nicā i passione.**

Sabbato d̄nicā de passione p̄cedente? caplā
et uicarios mutam? ad v̄s. h̄ynū. V̄erū
la regis. ad v̄s ⁊ ad manūas usq; ad cenam
dicam? ⁊ sic diuisio in hoc usu? Arbor teo-
ra. Sed d̄v d̄v. O auē aue uenā sūm? ⁊ gl̄ue
ta sūstāgia usq; ad s̄am post ort̄ pasche festū
m̄m̄m̄m? in uesp̄is t̄i manūas. A quo die
usq; ad cenā. ihennam p̄m̄ in eccl̄a p̄m̄ in
refectorio prop̄ noctū breuitatē legimus.

Item sab^{to} dñicā de passione p̄cedente: ⁊ usq; ad
 sabbatū san̄ ad xl^o officij r̄soria uel r̄sūcūla
 in v̄s: ad uenire r̄soria uel r̄sūcūla ī ma-
 tūis: ad maius missaz q̄dragēsimalū glā
 p̄ri nō dicim⁹: sed eoz p̄ncipia pro glā p̄ri-
 iterato cantam⁹. Si tñ xij. lōnū festū occurrē-
 rit: in eulde festi officio. glā p̄ri more solito
 dicim⁹: de festo tñ lōnū usq; ad cenā dñi cō-
 mēoracōez facientes. **Dñicā de passione cū**
 uenire dñi nō incipiat uicariū. sed dicit⁹ // finito p̄ v̄lu-
 eo dya temp. Hoc ip̄m fit usq; ad cenā. nisi
 festū xij. lōnū occurrat. **De dñicā ī ramis**
sabbato qd̄ dñice palmarū palmarū
 uigil⁹. de ieiunio missā nō dicim⁹: sed
 ad quālib; missā de uicariū de ip̄o ḡmēoracōez
 facim⁹. Sab^{to} an̄ dñicā ī ramis palmarū
 cācat missa b̄tē marie ī quētū: nisi festū
 xij. lōnū occurrat: ⁊ missa b̄tēoz ab ebd̄
 no p̄uatim. Si uo amūsarū occurrat: mis-
 sam amūsarū cantat ip̄e p̄uatim: ⁊ infra
 ebd̄m a uicario eius missa b̄tēoz cantatim.
 Sab^{to} an̄ ramos. vi⁹ ⁊ nonā ī cellis dicim⁹:
 deinde pullata nona p̄ missa fit sp̄aū: pos-
 tea nō fit p̄ua pullatō: sed in terzo signo
 pro cantandis uesp̄is ad eccliam uenim⁹.
 Hoc sab^{to} ad v̄s. ⁊ in dñicā ad laudes ⁊ terciā

et vñ cap^o Hoc tenete: ad alias hōs dicitur impla
sicut in dñica pcedenti. **R**ñtorū frēs mei ad vñ
usq; ad cenā. **D**ū at̄ hoc rñtorū dī? excepto sab^o
tam^o ūla facie ad altare: sicut ad cetā rñsūcu
la. **D**ñica in palmis pñab; de uicis & laycis
in cap^o semox pñetarij excoicant: de h^o plem^o
hētur in ea pte cap^o xxy. **I**tem dñica i palmis
cantata tertia. porte chori apuū. & usq; ad sine
nulle sūt apce. **E**t induito calula sacdote? post
gfe sione et orōne aā altare rām pcedere dñs
uobiscū bñdicū: tenente eos dyacono ad dextrū
cornu altaris supposita sella grandi. **D**ū at̄ bñdi
cūtur portat aqua bñdicta sacdote: & interm
cetā sup mās inchnant. **B**ñdicti uo rām asp
q; aqua bñdicta? incipient cantore ant^o **C**on
grent. tradūt a sacdote eo ordine quo & cande
le: pmo scil; epō & abbati si allm: & deinde p ou
ad gradū altaris genua flectenti. & manū sacer
dotis osculanti? deinde religiosi hospiti; si al
sūt? & deinde p ordine cetis omib;: & inter can
tat ant^o sup dca. **E**t sciendū? q; accipiendo ramos
genua flectm omis. & manū sacerdotis oscula
mur: eos q; p totū spaciū nulle tenem. **D**yaco
nus ultim^o duos siml ramos porrigit sacer
doti. quoz vnū de ipius manu accipit & aliū
retinet sacerdos sibi quē tenet aā altare & ai

se uat ad p[ro]p[ri]a. et t[er]m[in]at d[omi]n[u]m. et donec ablu
 ar manus uolens sume corpalia. **D**yaconus
 m[en]t[em] d[omi]n[u]m legit passionē. manus nō tenet. **P**ost in
 may p[ro]p[ri]ationē sequit[ur]. **D**ns uobiscū. et ista orō.
Op[er]e temp[or]is deus. et postmodū missa. ad quā
 nō d[omi]n[u]m suffragia. nec terra. n[on]q[ue] n[on]q[ue]. sequentib[us].
 t[er]m[in]at in f[er]ia. n[on]q[ue] d[omi]n[u]m. **D**ū at marialis d[omi]n[u]m. sacros di
 gnos abluat. **P**assiones sicut c[ir]ca e[un]d[em] d[omi]n[u]m. ad
 om[n]es passiones dyacon[us] b[en]ed[ic]t[i]o[n]em p[er]cipit a sacer
 dote. sicut q[ui] alia e[un]d[em] e[st] lairus. **Q**u[ia] tres p[ri]me
 leguntur passiones. d[omi]n[u]s uobiscū d[omi]n[u]m. sine gla
 tibi d[omi]n[u]m. **I**n q[ui]ta passione salz in pascene. nec
 d[omi]n[u]s uobiscū d[omi]n[u]m. nec gla tibi d[omi]n[u]m. **P**ost palma
 r[um] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m. infra ebdomadā cap[ut] et orōes. sicut
 in eb[er]dō p[re]cedenti. **F**eria. n[on]q[ue] post palmar[um] d[omi]n[u]m
 ulame tres loc[us] de ihenna t[er]m[in]at. a[ut] tu autē. et
 si s[un]t t[er]m[in]at f[er]ia capli legunt[ur] i refectorio. **I**p[s]o die
 ad loc[us] orōne quā legit ulam. d[omi]n[u]s uobiscū di
 am. **S**a orō suā h[ab]et g[ra]tione. nec dicit ad eā
 d[omi]n[u]s uobiscū s[ed] orem[us] t[er]m[in]at. **S**i alia missa de viuis
 occurrit. i g[ra]tione ieiunij d[omi]n[u]m orō p[ri]ma. **P**e
festo b[en]edicti et ann[un]ciat[i]o[n]e d[omi]n[u]m et festis sc[ri]ptu
hugonis ambrosij et maria ew[an]g[el]i[um]. Cap[itu]l[um]
Quando festu b[en]edicti occurrit. **xij**
 die d[omi]n[u]m nō fit de ip[s]o g[ra]tione. s[ed] eius offi
 cū c[on]f[er]tur ad sequentē diem s[ecundu]m cap[itu]l[um]. **I**n re

refectorio autē legim⁹ p^{ri}mū si quid remanet de
omel⁹ d^{omi}nicāli⁹ et postea q^{uod} sup^{er}est de uira p^{ri}us
p^{re}missis octo locis q^{uod} in sequēti die legēde sūt.
Si t^{ame}n in uinis palmarū uel in d^{omi}nica de passione
ocurrat⁹ residuū omelie d^{omi}nicāli⁹ legitur in re
fectorio et ihemias. ¶ In uigilia annūciatōis
s^{an}c^te nonā p^{ro}p^{ri}atur altare. J^{ux}ta uō m^{ul}ta si ea
die post nonā dicendā ē sacerdos deposita ueste
sacerdotali et uentā ciuilla qua ad m^{ul}ta iduū
uel alia indutus⁹ facit orōem ad gradū alta
ris⁹ et post cū dicta ciuilla sedē ingredit⁹ ser
uitoris. Prior t^{ame}n et tūc et semp^{er} post altaris
thūificatōne⁹ nisi aliter ep^{iscop}us uel abbas ad se
de suā reuertat⁹ eis em̄ p^{ri}orib^{us} ad sedē regredit⁹
seruitoris. Quo aiq^{ue} die in cap^{it}ulo p^{ro}nu^{ci}ant⁹ au
d^{omi}n⁹ annūciatō d^{omi}nica⁹ in m^{ul}ta r^um⁹ facies
et terrā osculam⁹. Cū autē annūciatō i d^{omi}nica occu
rit non fit de ip^sa g^{ra}m^{er}atō⁹ sed t^{ra}nsfertur ad
diē sequentē cū cap^{it}ulo candel^{is} et refectorio. In
oī festo h^{ab}ite cap^{it}ula p^{ro} totā x^{risti}ā⁹ a post p^{ro}diū
usq^{ue} ad g^{ra}plero^m q^{uod}is colloquū i claustr^o non
h^{ab}eamus⁹ p^{ro} qui uult egredi de cella h^{ab}ere t^{em}p^{er}e
cordatōis. Si uō annūciatō a die cene usq^{ue} ad
g^{ra}ttam pasche tenā occurrerit⁹ plenarie fiet
tenā quia sequēti cū candel^{is} cap^{it}ulo et refectorio.
Et tūc in uigilie uesp^{er}is q^{uod} erit de Collep^{er}itate

fieri de pascha gme^o et in die ad laudes. et ad missam et ad vs. et post missam dicitur officium de relevatione. In ipsa autem collecta plenarie dicitur annuatiōis officium: scilicet Inuocatio et antiphona et uersus et responsoria et cetera omnia. Sed illa quęmēd apponendū. excepto Inuocatio et officio misse. Quod si festum scilicet bñdichi hugonis ambrosij et marci euerit a die tenebrarum ad octavas pasche occurrerint: eorum officia singillarim sine capitulo trāsiretur ad dies primos uacantes post oct. In officio autem scilicet bñdichi quod fieri post oct. pasche. dicitur responsoria sicut scilicet ambrosij tpe paschali et nisi quod loco responsoriorum quę propria sunt gestatoris episcopi. dicendū rursus gestatoris non episcopi: in quibus alia quę tenebunt inserentur.

In **De cena dñi et duobus diebus sequentibus et festis occurrentibus. capitulum xiiij.**
 In vigilia dñice cene ad recordationem quęmēd in cena festum facimus: scilicet sicut cetera dena locutione. In eadem uigilia nisi fuerit tunc festum annuatiōis: ad vs. capitulum. Attende dñe. Ite in uigilia dñice cene pro soluto more solito propletorio et nec deus in adiutorium ad ceteras horas diuinum officium. usque ad vs. sabbati. nec gloria patri. nec per eam aliquid dicimus: exceptis tertijs responsorijs. quę per gloria patri iterum decantamus. Cene magnas ab ant. Iesus dominus tuus incipimus. Hore quę hac die in eadem can-

tandē sūt a pōre ⁊ a suis p̄s mapiūō. exceptis
manūb̄ ⁊ uesp̄is q̄ hac die ⁊ in duobz sequētibz
in choro cantōnis ebd̄itij. ec a suis ant̄s iapūō.
P̄ n̄r qd̄ loc̄s p̄cedit c̄m̄ar p̄or. eo em̄ dicto
assidet p̄or ip̄e. ⁊ nos sibi. **L**ectōnes uō s̄m̄iūtur
sicut ūsuali d̄ez istoz. **H**is t̄m̄bz diebz nec in
bedn̄e diam̄. nec tu aut̄. nec sedam̄us ad p̄s.
Dyaconus t̄m̄ b̄ndictionē petit. cū ew̄m̄ lauis ē
uel passionē. **N**omis r̄t̄orijz post suos ūsus uer̄
de cantōnis. laudes a suis anth̄is inchoam̄. **L**au
date d̄m̄m in laib̄ eius inchoato sacrista lumen
abscondit. cū uō p̄nūciat̄ an̄ ad b̄nd̄. lampad̄
extinguit. more q̄ eccl̄e canalla ex p̄e im̄tam̄.
Rymel. p̄ n̄r cū p̄abz ⁊ orōne sub silencio d̄as.
nō p̄m̄sso. d̄n̄e exaudi. nec d̄n̄e deus ūarū. nec
d̄n̄s uob̄isū. nec orē. ⁊ et in fine orōis non
d̄cō d̄n̄s uob̄isū. nec d̄n̄e exaudi. nec b̄ndic̄m̄
mus. ⁊ et a pōre dato signo. sacrista lumen
afferens lampadē accendit. **C**ong h̄is ar̄bz
diebz p̄ces singuli quisq̄ in silencio diam̄. in
om̄bz hōis hac vna orōe gen̄a. respice qd̄
d̄n̄e. **T**otū q̄ fere officiū iuxta clericoz more
exequimur. **A**d p̄mā in eccl̄a guerim̄. p̄s ad
p̄mā sūt. **D**eus in noie. **S**ū im̄aculat̄. usq̄ le
gem pone et quaīz ule. et eo mō canant̄.
quo quaīz ule d̄n̄i as diebz. **R**ymel. p̄ n̄r ec

credo in deū aī p̄aly usq; ad ḡfessionē sub silen
 no dās ? ḡfessionē audim; a pore. eā q; facim; ?
 ceris p̄aly ai orōe sub silencio sicut sup̄dau; ē fi
 tiendis. **Prima** dca ingredim; caplin; et dicit
 more solito sine iube dūe lāo martyrology; et
 postea p̄aola; scā mana usq; ḡtā p̄ū. quā nō
 diam; ? cetera sal; h̄uicel; p̄ū n̄. respue dñe. et
 orōne dūge; a aliu; et sub silencio diam;. **Dem**
 de scēnes audim; lōne apli;. quā sine tu ante
 sicut cetera riam;. **Post** caplin; pulsāt ad terna;
 quā in celis diam;. et iudicias singuli facim; ?
 sextam q; ai pulsāt ad eam ibidem cantantes;
 qua pulsata repositū signū; ? unde nonam et
 mōtā r̄vō in ecclā celebrāim;. **Ad** terna; p̄s lege
 pone. usq; **Defeat**; ad sextā **Defeat** usq; quā
 bina; ad nonā. mirabilia usq; ad diam; ai tri
 bulare. **Nonā** sic inchoata sacerdos ad gradū
 altaris accedit; et scā orōe uestim; intat; inde
 q; inducis ex toto ecclā calula egrediens; statim
 ai dyacono sp̄at altare; et postmodū lectū
 p̄git. **Anteq;** psalmodia finat; dyacon; can
 delas accendit. **In** fine at; psalmodie accedit
 sacerdos ad locū ubi de more facit ḡfessionē;
 ubi q; p̄ces et orōes sicut ceti sub silencio dicit.
 sp̄at usq; illud ip̄e sacerdos cōm̄at; incipiendo
 ḡfessionē quā cūctis audientib; dicit. **Ad** m̄l

Sancti dicitur huius diei. Alectam genua ca
centur? Siffingia non dicitur? credo amittitur? nec
hostie ministrant? incensum accoletur. p'facio
omnial' dicitur? coicantes. Hanc igitur. qui prae
p'ria hincur. Agnus dei carnis? pax suis? col
cat dyaconus. et hostia dicitur corpis integra in
pascue a sacerdote sumenda seruiatur. Sancta mis
siva ab an. calice inchoam? Sibi ad prandium
gregans? non dicitur. bndicere. sed tunc. edent pau
pes. maxime a p'ore? nec sequitur. gla' p'ri? deo
q' sub silencio huius p'ri? sacerdos more
solito dicit. et n'nos? et r'ndet. sed h'ba nos.
delinc non p'mittens orem? prandium bndicere
dicens? bndic' dicitur? r'ndet' am'ne. Rector
at sine iube dicitur? titulo p'misso inchoat
l'one? qua' etiam signo dato r'mat sine. tu autem.
In fine uo prandij sumo ulu. mediam fecit.
In gla' p'ri? dicit sacerdos. Agimus tibi gra's. et
cetera? et r'ndet' am'ne. Incipientes q' misere
mei deus? ip'm sine gla' p'ri. in ec'ia finit? huius
p'ri? et cetera q' sequit' inclinat sup
mias sub silencio p'soluentes. Eodem modo
prandium bndicam? et gra's agim? in die se
quentia? nisi q' uem' accipim? Cetera ad
hac die gra'z actione claudiu' ingredimur?
dicto q' a p'ore bndicere. duoz sequentiu' dieru'

19

ta

locos et in loca prudentes. In qua usque ad sab-
 bati post resurrectione refectione ad claustrum
 non reuertitur. Facta autem recordatione de ualibus loqui
 possumus usque ad mandatum. Hac die et duobus se-
 quentibus si noster monachorum excedit nouenarium.
 sacerdos ebdomarius nisi sit per laqueum non legit
 ad mandatas. Si excedit denarium iacet dyaconus.
 Si undenarium. laicus refectorij. Si duodenarium.
 qui laicus est epistolam. Si ter undenarium. iacet can-
 tor ebdomarius. Ad gpletorium hac die et sequenti
 ps. tu iuocauit in te domine. qui habuit. ecce nunc.
 tu sic dimittis. orationes autem bene mane. prima. ves.
 et gpletorium. eodem modo canamus hiis tribus diebus.
 quo in certis diebus anni. Ad tercia dicitur ps. ad
 dominum cum tribulauerit. leuaui. letatus sum. Ad sex-
 ta. ad te leuaui. nisi quod dominus. qui confidit. Ad
 nona. In guttendo. nisi dominus. bene omnis. **De pedibus**
In die cene fratrum recordatione omnis in ablutione
 quantum possibile est modum et lapam ad manda-
 tum in capite tempore gregius quentium. et caliamen-
 ta deponimus. Prior uero deponit pelliciam et mi-
 dans pedibus. et sanctus batho. manet post
 quentium. Saurator uero et duo de lapam sibus
 antiquioribus. deponit pelliciam et caliamen-
 tis. manet post ipsum. Ibi quoque pedes sanctis a
 priore. ipse a uicario abluuntur et teruntur.

et in alio olulant. ceteris autem gignas annas ga-
nenti. ipas inapiente cantore ad inuicem po-
ris. Et e parator a dextris poris tenens pel-
lum ai aqua qua infundit pedibus singulorum.
postquam loca sunt a priore. Ministri ubi laya sunt
a sinistris ipsius. quorum unus tenet uas in quo
lauantur pedes. alius parat alter uas ai a-
qua. et ad singulos aqua mutat. Quocumque
autem per ingredit caplin. et egreditur omnes ad-
surgunt ei. Ions igitur pedibus per ordinem in-
uicem choros. ministri laya uadunt ad sedes su-
as ut lauandorum pedes. et alij duo de anagor-
ibus surgunt pro eis. Ions autem ministrorum pedibus
redunt ipsi ad officia sua. et parator tendit
ad sedem suam ut sibi lauandorum pedes. cuius officium
uicarius supplet dum sibi lauandorum pedes. Ions uero
parator egreditur per caplin et uicarius post
eum. et deponit per imcheum et redit ad sedem suam.
et sequitur eum uicarius panchus imcheos. a quo
lauantur ei pedes. Ions igitur poris pedibus.
inter per egreditur. et omnes calceamenta resumi-
unt. et per calceatus assumpto alio imcheos in-
trat ut aqua manibus infundat. De hinc poris
aqua manibus infundat. manibus eodem ordine
quo et pedes lauandorum. nisi quod manibus stando laua-
mus. et uas quo aqua recipit per singulos

21

nō mutat⁹ ⁊ parator mīstrat aquā priori
infirmidena manibz: uno de laycis frībz ipam
reapiente in uale. Tōtis igit⁹ om̄ manibz dya-
conus ⁊ sacrista egrediūt⁹ caplin⁹ ⁊ et luuante
sacrista spant le dyacon⁹ ad legendū ewm⁹: de-
inde pcedente sacrista cū accensa candela i la-
terna⁹ sequit⁹ eū dyacon⁹ cū libro induois cū
cūlla ecclēstica ⁊ stola: ⁊ cū inciat caplin om̄s
ei assurgim⁹. Postmodū ab eodē legit⁹ ewm⁹:
stantibz gctis nudatis capibz ⁊ uīsa facie
ad ewm⁹ usq; ad id: cū recubuit⁹ itex. A quo
loco eandē laōnē sedentes audim⁹: usq; dum
dicat⁹: surgite eam⁹ hmc. Tūc em̄ pcedente sa-
crista cū lāina. sequētē dyacono cū libro: porē
q; subsequētē. ⁊ cēt⁹ p ordmē in refectorio
pgim⁹: qd' supet laōnis sedentes audiam⁹:
quā legit⁹ dyacon⁹ stans ante mēcā pōris:
libro pōito in ledorio sup mēcā in ledorio:
⁊ cēt⁹ sedent hmc mēcā iura porē ad mēcā
pōris: ⁊ ex utraq; pte ad mēcā sedent layci.
finita ub laōne dyacon⁹ egredit⁹ pcedente sa-
crista: ⁊ nos assurgim⁹ ei donec egrediat⁹
ocū refectorij. Depōito uō libro in ecclā er-
atilla i stola: ⁊ redit⁹ ad sedes suas i refecto-
rio: ⁊ inter vniū a mīstris appōit⁹ singulis.
ecclā ipis mīstris. Quo fit⁹ surgit⁹ sacerdos

ebrius ⁊ dicit q̄ ab eo bñdicōe. Calz ponū suoz
suoz filius dei bñdicat: incipientē pore bibim⁹
⁊ abim⁹. Post q̄ nudat altare ⁊ licetq̄ de cella
egredi usq̄ ad opletorū: sicut tpe recordacois.
Completorū uō postē sonat. **De pasche**
1 In pasche ⁊ die sequēti genua flectim⁹ ⁊ mi
serere mei dicim⁹: ad matutinas q̄ pullatur a
sacrista p̄ singulas cellas. Singulis diū euigilā
signū faciendū: ut sciat eos exortos. Et su
gentes cātam⁹ matutinas hie marie. Quibus
cantatis ⁊ uix pullat a sacrista. Sicut fit i ce
teris horis: ⁊ tūc uenim⁹ ad emām. In pas
che psalteriū alijs omnibz opibz frequētim⁹
⁊ a sacrista s̄ibz laycis uiuātibz mūdāt emām.
Hac die. in pasche. Calicet ad officiū alta
re tm̄ una lara mapula ⁊ palla coopit⁹ ⁊ sup
probitis duabz mōribz mapulis i loas suis
ubi ponendū ē missale: mapulis alijs et
manuceigis i alijs loas nōibz extensis.
Hac die ⁊ sequēti p̄moito a sacrista ebrius
sacriste: vi. ⁊ ix. an̄ horā ab eodē sacriste.
et a sacrista uel a diacono qñ sacrista panis
nō ē p̄soluit⁹: signo q̄ aliquāto tardius q̄
soler dātō: vi. ⁊ nona. gannat i cellis dñy.
Dū uō ip̄tē horaz p̄solucio fit i cellis a ceo
sacriste induit⁹: sic ut s̄is spacio ogriuo p̄t

22
eum inducū. statim s̄m signū poste pulsetur
p̄ gableas: inducus q̄ monachos sedendo do-
nec ingredi incipiant expectat. Quibz ggrega-
tis. accensis q̄ candelis: facit ḡfessionē ⁊ orō-
nem ante altare: demde sessū vadit. Postea
sequit̄ lāo. In tribulacōe. quā legit ultimū
titulo p̄missō. ⁊ sine. hec dicit dñs. **Tactus.**
Dñe audiui. finito tractu. nō dī. **Dñs uobis**
cū. nec flectam⁹ genua: s̄ orem⁹. **Deus a q̄**
tūdas. Post orōnē sequit̄ s̄a lāo: in qua
nō dī anul⁹. s̄ in diebz ill: dī q̄ a paratore.
S̄a lāo. in diebz ill: dicit dñs ad moysen.
Tactus. Exipe me. sequit̄ passio ad quā dya-
con⁹ pent b̄ndictionē. sed nō dī dñe uobis
cū. nec glā tibi dñe. Demde orōes. quarū
dū p̄me dñi. statim⁹ ulā facie ad altare: ad
fas uō sup̄ m̄as inclinat⁹: ad quas salutat
ad fas dī flectam⁹ genua. p̄ter orōnē iudeo-
rū. **Finis orōmbz caliamēta deponimus:**
donec finite s̄ie uespe nō resūp̄nūt. **Sac̄dos**
uō exuta calula uestimētū ingredūt ac dyaco-
no: ibi q̄ ambo caliamēta deponūt. tūc
post v̄s nō resūmūt. **Quibz deponis locos**
q̄ manibz exeūt: ⁊ sacerdos iuxta cathedrā
stat: donec crux in gradibz altaris ubi s̄co-
randa ē sup̄ altariū ⁊ iuxta que a sacrista

et procuratore p[ro]p[ri]am a dyacono collocatur.
Dyaconus aut[em] genua flectens: crucē discoopit.
Qua discoopit? incipit aut[em] ab eodē. nos aut[em]
glau oporet: et potio ut dictū ē in gradib[us]
altaris. Quo incipiente: uenā accipimus.
Ignū uō dñi a sacrista discoopit. Demde au-
te uenabili[us] adorantes: osculamur eandē
dicentes mē nos singuli? adriam? te xpē?
bñdicam? tibi: quia p[ro] crucē tuā redemisti mi-
dū. Adras aut[em] crucē. Prīmū a sacerdote. demde
adorat dyacon[us]? post[er] quē ep[iscopu]s uel abbas si
assint: demde pou[er] et sic p[ro] ordmē. Dyacon[us] ad-
ras crucē unū militat: et coopit. Interim
uō dū adras crucē canat quēntis p[ro]dictā an-
demde incipiente canore rñsona. p[ro]le meus?
expandi? eor[um] uidm[us]? candidit: ego quasi
agnus. Dū aut[em] crucē adras: nec nobis. nec
sacerdoti sedē licet. Sacerdos aut[em] i[n] sedē sua stat:
et nos uisa facie ad altare. Adrata uō crucē
i[n] loco suo a dyacono reposita? lauat sacer-
dos man[us] et induit casulā: qua induta potio
missale ad sinistrū cornu altaris? digito
abluit: et tūc offerit ei corporalia. Quib[us] ex-
pansis: dyacon[us] oblat[ur] calicē cū uino po-
tione eū sup[er] altare: positoq[ue] a sacerdote sup[er]
patenā corpe dñi. et digitis exuissis i[n] calicē.

23
accipit dyaconus et offert sacerdoti. Cū autē ob-
ferret ista dyaconus? incipit submissa uoce coio-
nē. hoc corpus. et omnis uemā summus? deinde
accipiens uictrū infundit aquā in calicē. **G**loria
sacerdos oblaui? dicit in spū hūilitatis. et c.
His itaq; more solito opoins. patena prius ex-
cussa cū digito sup calicē? expandit sacerdos
manus? orat in silencio pro oī scā ecclā dices?
orem? et orōnē pietate tua. In hoc spacio nos
stantes oramus? uisā facit ad altare. **O**rdō
cū sua gduatione gpleta? incipit sacerdos uo-
ce submissa et manib; expansis. orim? **P**ap-
tis salutarib;? et nos sup mās inclamamus.
firmo pī nī? et rīdemus. sed hūa nos a malo.
sequit' orō. **H**ūa nos q̄s dñe. Qua firmata p-
nata q̄ hōna in tres ptes? dicit filius uocē
submissa. **P**oīa scā scōz? et nos surgentes
rīdem? amē. **E**t notandū q̄ dicendū poīa
scā scōz semel cū p̄nada hostie corpus xpī
signū cruas facit infra ambū. calias? eāq;
nichil amplius dicendū. uel faciendū i vni
depono. **D**icto q̄ amē. nō dī. **P**ax dñi. nec
agnus dei? sed ḡfestim in tra p̄sternimur.
Post p̄p̄oionē atē surgentes? nec pī nī p̄-
mittim? nec uemā summus? s; v̄s ab ant.
calicē incipit. eas altariū. id ē bīm uel

82
rem submissa uoce dicim? sine cantu. Sacerdū
uō? q̄ prior post magr̄ p̄m? sup̄ for̄s iac̄bit?
deinde ceteri. Ibi q̄ uesp̄is finis? p̄ore lunge
te or̄is lugur. Sacerdos i uestuario ad dyacono
uespas dicit. His itaq̄ gl̄imans maior̄ an̄
discopit̄ur? & a sacrista uesp̄e post̄e pulsan̄?
denuō nudat̄ altare? & mapule de lonḡ suis tolli
tur usq̄ in sabbatū? in cui? officio om̄ia ple
nare p̄parantur. **De sabbato sc̄o. Capitulum**
A sabbato sc̄o cantatis in cellis vi. & x. et
interim sacerdote induto. nobis in eccl̄a con
gurgans. & duabz candelis acc̄sis? p̄cedit ad
fens? et sacerdos sc̄a orōe an̄ altare sc̄a uā
dit. Sequit̄ p̄ma l̄o. In p̄ncipio? deinde sta
tim orō. Deus q̄ mirabilis? nec d̄r̄ d̄ns no
bilis. s̄ orōm? an̄? usq̄ ad orōnem quā
epla sequit̄. Hac etiā die nō d̄r̄ flectamus
genua? lares hac die sine titulo dicim?
sed hec dicit d̄s. uel in diebz ill̄ d̄r̄? et ma
puit legē antiquiores p̄ ordinē. Sc̄a lectio
sc̄a ē in uigilia? post̄ sc̄am l̄onē p̄m? car
tus d̄r̄. salz. **Cantem?** orō. Deus cui? an̄?
Tercia l̄o. Apphendent septē? tract? v̄mes?
orō Deus q̄ nos ad celebrandū. Qūta lectio
hec ē h̄edicis? **Tractus** Sicut cernis? orō
Deus qui eccl̄am. Deinde sequit̄ lectura p̄

breuis. q̄ d̄r ab eo cui iunctū ē a p̄ore. qui uō
 dicit eā nō legit lāone uel ep̄lam. si assit co-
 pia monachor. Et cū p̄nūciat sc̄a c̄m̄tas si-
 m̄m̄ uenā sup̄ fols. nec iugum. don̄ dic-
 tū sit. sc̄a maria ora p̄ nobis. sacerdos uero
 t̄m̄ ostulatur altare. Dū ar̄ lectura d̄r. stat
 sacerdos ad dextrū cornu altaris an̄ librū. sta-
 m̄. nos ūsa facie ad altare. finita lectura
 missa a d̄nicali kyrie. tollim̄t̄ ichoam. q̄
 gl̄a in excelsis. + Ite missa ē cū altā dicam. q̄
 suffragia nō dicit̄ usq̄ post oct̄. credo tacer̄.
 eius nō adoleb̄ usq̄ ad v̄s. Prefacionē pascha-
 lem d̄m̄. + d̄r in ea. sed in hac p̄c̄ssimū
 nocte. + coicam̄s. + hanc ignau. In eleua-
 one hostie cāpana pulsat. + pax d̄m̄ d̄r ec-
 sc̄ap̄is. sed agnus dei tacer̄. Quibz expletis.
 pulsatō c̄m̄nabulo v̄s uer̄a more monachi-
 cū tollim̄t̄ cantam. eas m̄p̄iente sa-
 cerdote statim post missa. Deinde sacerdos de-
 p̄oita ueste sacerdotali. + reuert̄a cū uilla ec-
 clesiastica. uel induit̄ alia. s̄a q̄ orōe. sed
 ingredit̄ c̄m̄m̄. P̄nor t̄m̄ ad sedm̄ suā
 reuert̄ur. nisi p̄nce ep̄o uel abbate. In hoc
 sab̄o ad v̄s + usq̄ ad ascensionē. exap̄tis fel-
 tis xij. sc̄nū. + dicit̄ h̄mus. hic ē dies. + sic
 diuisio ad matutias in hoc ūsu. misterū m̄m̄.

bile. Post v's ampl'm teneb' fili'z & nec discipli-
nantiur hac die pro culpa silenaj. sed arbi-
trio p'oris aliqd eis iungit' pro disciplinis.
Ab hui' diei v's. porte d'oni p'nt' quietu ap'ce
s'ic. usq' post v's diei sequens. Altare quoq'
patu' e' p' totis oct'. Tribz diebz an' pascha de
nullo festo facim' me'ione. **De die sco pasche**
Et die & com' eb'do' & festis occurrentibz ap' m'ym'
sco pasche. con' officiu' p'oris e'. In' matutinas
et p'ma a'ctis inq'ntu' eoz sinu' obedi'e layas
p'nal'z & co'canal'z & ea celebritate qua d'm'as
solent diebz missa canunt' ab eb'do'no. duobus
uel tribz modis sacerdot' iumanal'z cu' pa-
ratoze & sacrista. Hec missa canit' p' laudes
incipit. si m' sacrista sic potit' ordinare. Lau-
date d'nm de celis inchoato uel ante. sacerdos
& dyacon' egrediu'ntur ad p'and'u' se. Incep'to q'
laudate d'nm in sc'is eius. dyacono p'cedente &
lum'e ferente. sacerdos s'ra solita oroe uestim'ntu'
ingredit' ut inde ead' calu'la inducus egredi-
ens. anq' p'nus s'niatur p'parat' altare si p'c.
et ip'e & dyaconus ad sedes suas reuertunt'. Thu-
rificato altari. thurificat' & sacerdos. Sedens q'
du' p'ors d'ic'it. anq' oro' inchoet' ad locu' con-
fessionis vadit. scilicet du' dr. p' s'ribus m'is
ab senal'z. Ad hanc missa d'm'cale l'ypriel' d'ic'it.

et gl'a in excelsis. ⁊ **I**te missa e. incensu no
 adoleatur. **C**redo dicitur. et p'fatio paschalis.
 et gicantes. ⁊ hanc igit. **P**ax datur. ⁊ dya
 conus coicat. ⁊ p'curator vniu' m'istat. ulao
 gicaco incipitur agnus dei. **M**issa finita fit
 mtuallu ad cantandu missa bre' mane. **C**u p'ma
 ebdo pasche pon gugerit. p'ma missa cantat
 p'ius in ordine. **I**tem si in ebdo pasche por
 ebdo'ius fuit. ⁊ p'ns ep'c uel abbas celebrare
 uoluit. missa in q' coicant laya fr's p'ns e.
 et sic spaciū int' laudes ⁊ missa. ut por canta
 tis matutinis possit p'donee p'parari. **Q**u' at
 me laudes ⁊ missam sic spaciū. pullandu e ad
 missam. ⁊ ea cantata statim pullat' ad p'ma.
Si at p'ns ep'c uel abbas celebret. ⁊ por ebdo'
 rius no sit. por missa caret. **I**n maiori missa
 coicat quetis. ⁊ sic sicut i natali d'ni. vniu'
 n'istat antiquor ex hys q' ante coicauerit.
Pfatio paschat. gicantes ⁊ hanc igit dicitur
 usq' ad sabbatu. qm' cantat de pascha. **I**n sab
 bato uo an' oct. ⁊ d'nica in octauis. gicantes.
 ⁊ hanc igit no dicitur. sed sola p'fatio in q'
 non dr' tuc in hac die. sed sic. **T**e quide' oi tpe.
 sed in hoc pouillimu' gl'osius p'dicant. et cetera.
Ceteros quor' hos dies celebrimos duam. **P**ri
 ma die ⁊ scilicet g'ulis p'dicant post nona. hys q' b'z

inuenitur a pore. Item sabbat die leguntur mo-
nachis in capto ea q̄ p̄m̄et ad eos de mu-
nificator: & sicut quilibet in capto ip̄oz. Item
sabbat & tertia die leguntur q̄ sibus q̄suetudi-
nes. post caplin monachoz: & in ip̄a die ter-
da recedunt post prandiu: nichilo die q̄tra
vniu & p̄tancia habituri. Infra ebd̄m̄ ter-
teores p̄ons sūt. Sabis procurator q̄d̄m̄ adde-
recordatur: eo at descendente deueniunt ad an-
tiquore. Prime sūt illius q̄ seruit ad missa.
Feria tertia q̄tra & sab̄o: dicit̄ b̄ndictio diuin-
ubi. Sab̄o rep̄ent̄ i v̄itate s̄i sp̄c. R̄n̄loru
Dign̄e agn̄: ai alijs sup̄ ebd̄m̄ cantat. D̄m̄
regnaunt a pascha usq̄ ad oct̄ penthecostes:
ad matutinas laudes cotidie dicit̄. Fia sabbat
mopit̄ ebd̄m̄ in refectione: & legit̄ ibi co-
tante festu ascensionis. Feria ij. m̄. & m̄. i ma-
tutinis laudibz & missa & v̄s duas candelas ac-
cendim̄: incensu q̄ offerim̄: sed nō d̄r̄. Et
d̄r̄: nec cōicat̄ dyaconus. Feria v̄. vi & sab̄o
missa paschalis mane cant̄ post p̄m̄a q̄ d̄r̄
in cellis: ad quā d̄r̄ d̄m̄icale h̄ym̄et. & gla in
excelsis: Suffragia nō dicit̄. credo nō d̄r̄: in
censu nō adoleatur: pay datur. Et ai pulsan-
ad tertiam dicit̄ in cellis tertia die: & tertia
& sexta b̄t̄e marie. Ad sabbat signū quoniam?

sextam; in ecclia; canentes siml' refiam? Et
 cu' pulsant ad nona' di' in cellis. In hac ebdo
 oro q' ad laudes dico. di' ad v'ca' & g'lequet
 ad vs. excepto sab' in quo di' ad vs' oro d'mica
 us. Etomade pasche poribz diebz q'mor nullu
 oio scoz festu' celebram? huc xij. lom' fuit
 sue triu. De festo m' au' lom' ad missa' m'
 g'me'oracione' facim? que i die pasche sic ad
 p'ma' missa'. Tribz uo' postioribz si nu' lom'
 festu' occurit. sola de eo g'me'oracione' facim?
 si ac xij. lom'. tunc officiu' m'ferim', usq' ad
 diem p'mo uacante post oct' si cap'. Tom' ebdo
 pasche g'lueta suffragia m'andam? y nos
 sollempn' cantam? & ad p'ma' cap' diam?
 Regn'at. & oroz In hac hora; excepta d'mica
 q' oroz sua nu'qua' uariat? & sept' psalmoz
 ad laudes no' facim? m'ualu'. hanc nec m'
 festis xij. lom'. In toto tpe paschali. b'ndi
 canus cu' alia cantam? & sic missa e'.

De
 d'mica in oct' pasche & octis usq' ad ascen
 sione' & festis occurrentibz .xv.

D Omnia in octauis pasche; h'nos
 sollempn' cantam?. Octis ac d'mi
 as usq' ad ascensione'; canat' sollempn'
 or' h'raus paschalis. P'nsoria paschalia
 xij. diebz cantam?. D'mica i octauis pas

die ghueta suffragia nō dicim⁹? de festo m̄
tū lōm si occurrat gnem facim⁹? duas m̄
telas non accendim⁹? nisi an̄ ad missā. ad
quā etiā dñicale tyruet diam⁹. Si in hac
dñica festū xij. lōm occurrat. totū officiū m̄
fertur ad diem p̄mo uacantē sū cap. In alijs
uō dñicas usq; ad ascensionē sū festū xij. lōm
occurrat? totū officiū ē de festo. t sic gñe
dñica ad v̄b. ad laudes. ad missā. ierim⁹ ad v̄b.
et in refectorio legitur qd̄ in etiā erat legen
dū. t missa de dñica cantat̄ p̄ma die post uac
cante. **Feua** ea p̄ oct. pasche gñes om̄es et
suffragia ad missā repetim⁹? actus ap̄lorū
inap̄m⁹? eos q; trib; eb̄d̄ib; . canonicas
uō epl̄as exinde usq; ad ascensionē dñi in
etiā legitim⁹? nisi q; tñaco q; prop̄ occurr
rens festū legi nō potuerit die suo legē in
refectorio. **De ant.** quia iudisti me t ceteris
ad maḡ dicendis sup eb̄d̄m usq; ad ascen
sionē hoc obseruam⁹? ut ant̄ que prop̄
occurrēs festū omittit̄. die crastina ul̄ t̄ba.
q; p̄ma sū festo occurrat repetat̄. **Sex** m̄ an̄
que p̄ idem sp̄acu dñi ad v̄b. nō repetit̄
post festū. oī unūquulq; dies an̄ h̄c
tibi pp̄ne deputatā. **De sex** uō orōm̄ib;
q; ab octauis pasche usq; ad ascensionem

ad laudes ⁊ ad horas dicende inscribuntur hoc
 obseruamus? ut quilibet dies quicunq; ad lau-
 des sua orone habeat. Si autem festum occu-
 rat? oratio festi dicenda omittitur propter festum.
 nec repetit usque ad aliam ebdomenam festum. sibi
 pure deputata? si forte occurrat in festo? ⁊ sic
 de ceteris. Hanc oronum prima diebus dominicis ad ser-
 uandam diuina? sicut ad nonam. Hanc etiam tres prime festi
 sicut in vi? ad tertiam sextam ⁊ nonam dicuntur.
 Tres ultime dicuntur festi sicut in quatuor ⁊ sicut in ad ter-
 tiam sextam ⁊ nonam. **Ab octo pasche usque ad**
penthecostem preter octo ascensionis: cotidie di-
oro dominical' ad usum missi festi occurrat. De mis-
sa tunc dicitur apud ⁊ de officio in electio-

Dominica die apud salicet **porro xvi**
 sicut in ebdomada tertia post ebdomadam
 octo pasche. salicet festi sicut post octiduum post
 primam que statim post mat' pullat' cum in car-
 nali quod in ceteris dominicis nulla de sancto spiritu pro-
 re quere celebrat: dominical' huius die? gloria
 in excelsis annuntio? Oro Deus que corda: iustitiam
 gra illa que in festis super ebdomadam dicitur solent dominum.
 primam illa surrexit? secundam illa uenit se-
 cundum? Credo non dicitur? pax summa? stantes ora-
 mus? manum non adoleo? prefacio de sancto spiritu
 non dicitur. cetera sicut in die penthecostes. En

festū philippi & iacobi accidit p̄ma die capti
uissā de sō spū cantā post captū? & iduco
sacerdote signū pulsat ad eam? qua cantā
fit spaciū ante terciam. **¶** Sca die capti
p̄ma m̄si festū xij. lōm uel p̄ns de fūc? fūc?
dico. salue scā parens. sine allā in fine. **¶**
mū allā. post p̄m? fm allā Rome cor n̄m
Oro Concede nos famulos. cū suffragijs. m̄si
ebdōm gluens. quibz subuigir. **Opc** tempore
ne deus q̄ uiuoz. **Ep̄la** & ewm̄ hanc iugula ad
sup̄cois. ceta sicut i abys sabbanis. **¶** Si au
m̄sariū occurit. m̄si eius puam̄ dicitur.
¶ Tercia die capti p̄ p̄mā m̄si m̄si festū xij
lōm uel iuēcioms sc̄ crucis. uel p̄ns mori
us occurat. salus ppli sū allā. **¶** Quere feria
quā p̄ d̄m̄cā ceterā xij. **¶** h̄net sc̄ale cant
tur? glā in excelsis nō d̄r? **Oro** Deus a quo
sc̄a d̄s̄dia. cū sup̄d̄s suffragijs. & oro. **Opc**
tempore d̄s q̄ uiuoz. **Ep̄la** libri eld̄re. quēd
dn̄e. **¶** Quere sc̄a quā p̄ d̄m̄cā p̄mā xij. **¶** p̄mū
allā. qui posuit. reque in d̄m̄cā. xij. **¶** Secūda
allā angelus dn̄i. **¶** Ewm̄ fm lucā? **¶** Quis vni
hēbit armā. q̄re in rogationibz. **¶** Est si m̄
bulano? **¶** Coio tu mandasti. q̄re cū iacobi. sc̄
lus ppli. **¶** Prime diei m̄si ē p̄ns archule.
cā q̄ cū vlt alij celebrandū ḡm̄dit. **¶** In alij

namē domibz ē ebdom̄y. sicut duobz diebz sep̄tibz.
In hijs tribz diebz capli ad missas quennuales p
diuis + etiā ad p̄natas siue p̄ vnius siue pro de
finitis fuerit. p̄ totū ordmē ubiqz eas dia
gagere. statim ē ut p̄ portibz ad caplm̄ p̄fec
tis dicat̄. **Oro.** Deus q̄ corda fidelū. Vel p̄tende.
excepto q̄i missa q̄ p̄ma die cantat̄ p̄ caplo
nō d̄r orō p̄ portibus. nisi p̄ma **De officio ie**

Quando p̄or eligitur a **lectōe p̄oris**
p̄ pascha usqz ad oct̄ penthecostes misse
officiū ē de die penthecostes. excepto credo in u
nū deū. Ab oct̄ pentibz usqz ad hex̄ pro primo
alla d̄r **R̄nsōnū.** B̄n̄ gens. A hex̄ usqz ad pas
cha d̄r **maioris.** Dū sacrificatus h̄io. **R̄nsōnū.**
B̄n̄ gens. q̄re fia q̄ra post̄ d̄m̄cā q̄rā xl̄.
Oro. Am̄te. q̄re i iugilia pentibz. **Cō. sc̄s ē.** Oro
nē at̄. et eplam̄ + eum̄. de penthecoste diam̄.
Ola in excelis sp̄ d̄cat̄. nisi i aduētū. + a hex̄
usqz ad pascha. In hac missa d̄m̄cā le tyuel
d̄r. incensū nō adoleo. p̄qz s̄unt. stantes
oram̄. Suffragia q̄ illa ad missā nisi d̄m̄cā
sunt d̄r. q̄ in festo sup̄ ebdom̄ diam̄. Si at̄
d̄m̄cā s̄unt. diam̄ illa que diebz d̄m̄cis dicere
ḡlucum. + credo i unū deū. + cananō due
misse vna de d̄m̄cā. alia de s̄o sp̄ q̄ p̄ma ē.
+ cantat̄ post̄ caplm̄. + ad eā induit̄ sacerdo

te pullatur signū: qua cantata sit spacū ante
terciam. Hac die nisi aliqd festū occurrat: nichil
il p̄ter missā festiue celebramus. **De rogatio**

A Gra m̄bz & ascensione & toto ipe uls
sa & tercia rogatiōm **p̄thecoste. xvij.**
missa de rogatiōibz mane cantat̄: Cussāgia
solita d̄nr̄: excepto. **Omp̄c q̄ uiuoz.** Si uō sit
feria festū xij. locū. uel iuencio sc̄e auis oc
curat: ad missā festi fiet de rogatiōibz gme:
& missa rogatiōm cantabit̄ die sequē. Porro
in missa iuenciois: p̄us de m̄bz postea de ro
gatiōibz gme^o fiet. Si at̄ h̄a sa nō festū sed
p̄us defunctus occurrat: missa rogatiōm ad diē
sequentiē diff̄eratur. **Q** si h̄a sa missa rogatiōm
cantata fuit: & annūsiariū occurrat feria t̄ra
uel alia missa quētuagis: p̄ter missā b̄n̄f̄ic̄
que nō impediet officiū rogatiōnū: ip̄a die
tacebitur: s; si missa de uiuis occurrerit: ad
ip̄am de rogatiōibz gme^o fiet. **Feria ij. & iij. ro
gatiōnū semel restam?** sed h̄a n̄j ouis & ca
leo licet ut. **De uigilia ascensionis d̄ni**
A uigilia ascensionis p̄nus h̄ab̄it̄ cantat̄: & sic
p̄ua pullacio aū sexta: in ho signo quētuagis
ad ec̄nam: sexta & missa p̄ter audiam. **Sol
ta Cussāgia d̄nr̄: excepto Op̄c q̄ uiuoz.** Si in
uigilia ascensionis occurrat festū aplōz philippi

et iacobi conū officiu ē de festo usq; ad v̄s 4. q̄
 missa cantanda ē post terna 4. ad quā repeta
 uis subito pullandū ē. t̄m em̄ inuālo post
 missam: t̄ra cū ad eā pullabit̄ ⁊ missa de
 uigilia cū fiali h̄m̄el p̄r̄ p̄soluedis. Deinde
 sic spaciū usq; ad nonā: qd̄ dormiam q̄ntū
 h̄m̄ depuat. Postmodū uō sic p̄ua pullacio
 ad euigilandū: ⁊ ad scdm̄ lignū quemm̄ ad
 nonā: qua cantata refectoriū intram̄ corētes.
 que nobis apponitur. Sicq; gme° i missa festi
 de uigilia: sicut ⁊ i missa de uigilia ⁊ i uesp̄is
 de festo: d̄m̄q; ad v̄s p̄s fiales. Itē i uigilia
 ascēsiōis ad v̄s ȳnus Optatus uotis om̄i:
 ⁊ sic diuisio ad mat̄ i hoc usu. O grande auct̄is
 gaudiū: d̄m̄q; usq; ad p̄checostē exap̄ns festis
 scdm̄ xij. l̄onum. **de ascensione d̄ni**

Ascensionē d̄ni celeb̄r̄me colim̄: cuius
 p̄fatio p̄ totas octauas d̄i q̄n̄ cantam̄
 de sollempnitate: de qua etiā missa dici p̄t̄ in
 octauas dieb; uacantib;: q̄ n̄c nō ē eb̄d̄m̄
 sed eius oū ḡm̄ḡ ex̄ ord̄mē: ⁊ d̄i in ea. Op̄e
 qui uisior. Si in die ascēsiōis festū xij. l̄onū
 om̄it̄: ad ultimas v̄s de ip̄o gme° fiet: et
 die sequēt̄i totū officiu in cap̄lo. In caustis ascē
 siōis cantat̄ ȳnus: sicut splendor p̄r̄ne
 gl̄e. nisi festū xij. l̄onū occurat: ⁊ incipit̄

apoclypsis: que usq; ad penthecoste p̄tinē
eccl̄a p̄tinē in refectorio legim⁹. Tres autē ant̄
q̄ infra oct̄as ascensionis in ew̄o alēnatiōe dñi.
inapuit̄ p̄ma die post ascensionē: remapuit̄
tra y. sequēti. ⁊ p̄ oct̄ p̄ma die q̄ s̄ festo oc-
currit. Infra has oct̄ di ad terciā **Oro d̄cto**
ad sextā **Deus au⁹** sibus: ad nonā **Tribue**: ⁊
laudib; at̄ alēnatiōe dñi: ad v̄s **Concede**. Quo-
ciens insona ascensionis dñi i officio xij. lōm
tonens ai p̄us postea dici debēt i officio tri-
lōm: a capite remapuit̄. Omnia m̄ba oct̄ ȳn̄
ascensionis cantat̄ sollempnit̄: ⁊ eūdē quēti
post ȳnū dicim⁹ i gmeō iacōe iustit̄. Sabb̄o
dñica ista p̄cedente ad v̄s an̄ sup̄ p̄o alla ut
regnū tuū: ⁊ sic̄ uespe de ascensionē: sic̄ in
eis gmeō de dñica. Si t̄ in eodē sabbato sic̄
festi xij. lōm: ⁊ sic̄ uespe usq; ad cap̄ l̄m sic̄
de festo: ⁊ demde de ascensionē. sed p̄us sic̄ gmeō
de festo: et postea de dñica. Prefatio ascen-
sio nō d̄r in ista dñica. In ip̄a uō dñica an-
phonas. insona. cap̄ v. ⁊ octo p̄ores lōes de
ip̄a sollempnitate dicim⁹: ⁊ quor̄ postiores
de omelia dñicali. Cum quor̄ ip̄m post̄
deū laudam⁹: ⁊ ant̄ ad b̄nd̄ ⁊ maḡ: ⁊ Oro et
in illa dñicali sic̄: sed pot̄ra sic̄ gmeō de sol-
lempnitate. Ad laudes i gmeō iacōe ascensionē

Oio tribue? ad cenā dñicā? ad sextā & nonā
 sicut in die ascensionis? ad v̄s i gmeōre al
 censionis orō. **Conced.** Cū festū xij hom̄ occur
 rit in hac dñica totū officiu ē de festo? & tūc ad
 sabba v̄s p̄mo fit gmeōre ascensionis? postea
 de dñica. In ip̄a uō dñica ad laudes & missā eo
 v̄s fit p̄mo gmeōre dñica postea de ascensione?
 legē q̄ in refectorio qd̄ erat in ecclā legendū?
 & missā dñicā cantat̄ p̄ma die post uacante.
 Si infra oct̄ ascensionis festū tuū lom̄ occurrit?
 de ip̄o tñ gmeōre fiet. Quāq̄ at̄ de hys octauis
 & de festo tuū lom̄ gmeōre siml̄ facientia occurrit?
 de oct̄ p̄mū & postea de festo facim̄ gmeōre
 hē. Ab ascensione usq̄ ad missā iuglie p̄che
 castes? pro anna paschali d̄r. Non uos uelū
 quā. In oct̄ ascensionis ad p̄mas v̄s añ sup
 p̄s anna iactantur? & cantat̄ p̄nus sollemnitatē.
 p̄re facio d̄r? sed credo tacet. Si hac die festū
 xij lom̄ occurrit? uō fiet de eo gmeōre? sed ad
 diem sequentē qd̄ aūq̄ sic illud cūstent̄ sine
 orō sicut infra oct̄? ad laudes & ad tertiam
 uicē? ad sextā & nonā. **Deus auq̄ fili? fia**
De uigilia p̄che
colles. xvij.
In uigilia p̄che col
 les fit añ nonā p̄ua pullatio ad eu

gilandū. deinde nonā et missam dicim⁹ in eadē.
Ad nonā cantat⁹ ynus fialit. Et dū nonā
dicim⁹ induc⁹ sacros⁹? qua dca facit ghesse
ne et orōne an altare? postmodū festū uadit.
Deinde sequit⁹ leōes quas sū tyulis dicimus.
sed in dieb⁹ ill' dū? et inopuit legē antiquoꝝ
p ordine? nec dī Dns uobiscū. Et tū orōm⁹
usq; ad orōne quā eplā sequit⁹. Prima lāo
dieb⁹ ill'. Tempus de abraham. deinde sequit⁹
statim orō Deus qui in abrahe. Scā lāo
dieb⁹ ill'. Scripsit moyses. Tactus Adenae
Deus q nobis p pphaz. Tria lāo
Tactus Vmea. Orō Deus q nos ad celestia
dū. Quā lāo Audiuit. Tactus Si quis
uus? Orō Deus q icōmutabil'. Sequit⁹ le
tania p breuis q dī ab eo au iūgit a pō
qui uō dicit eā non legit hac die laōne uel
eplam. si assit copia monachoz. Dū at p
nūciatur scā amas uemā summ⁹ sup
formas? nec surgim⁹ donec dā sit scā
na ora p nob? sacros uō tū oscilatur
altare. Dū at letania dī stat sacros ad
cornu altaris an libū? statim⁹ et nos uē
ae ad altare. Simca letania: cantō: mō
dnicale kyrie. Oīa i excellis cantat⁹: Quā
gra nō dnr. Si tū festū occurrit. de eo statim

gmeditatione. **Quo** mat⁹ Off di⁹ m⁹ celi no
 adole⁹ p⁹ facione et coicantes. **hanc** igitur
 de penthecoste dicam⁹. **Agnus** dei dicam⁹. pa
 de summi⁹. gione canam⁹. **Si** in hac uigilia
 festi occurat xij loom. tota officiu de ip⁹ fac
 mus usq ad vs. sed duas missas canam⁹. sicut
 de uigilia i missa festi et i oi missa de ui
 gno de uigilia i missa de uigilia. et i oi missa de ui
 us sicut et i missa de uigilia. et i oi missa de ui
 us et in vs de festo. **Et** si festi illud e sicut ap⁹.
 de ip⁹ mane missa canat⁹ post p⁹ma. **Si** uo
 caplm h⁹cat terpa et missa de festo et vi. qanu
 am d⁹. deinde sic spaciū usq ad nonā. qd
 formationi qntū uoat deputat. **Nulla** at de
 uigilia uo dictū e. canat⁹ post nonā. **Qua**
 sicut et post modici spaciū refectionū igre
 dm. comedentes q nobis apponū. **Qu** si fel
 illud caplm nō h⁹et. in cellis coqna nob
 tonare⁹ et omū. **In** uigilia penthecostes et
 p⁹cas octi. ad vs ym⁹. **Veni** orator sp⁹. **In**
 die et p octi ad mat⁹ ym⁹. **Iam** xpc alia⁹.
 et sic diuisio in hoc usu. **Impleta** gaudent.
Iam i uigilia penthecostes post vs caplm
 necet sibus. nec disciplinano hac die p
 culpa silencia. sed arbitria p⁹ris aliq eis
 h⁹g⁹ pro discipul. **Ab** hui⁹ diei vs p⁹te
 ayon p⁹nce quetu sūt apte. usq post vs

dier sequens. Alate q̄ panū tenet̄ p̄ totas oc
tuas. **De die penthecostes et om̄i eb̄o
et festis occurrentib; in eadem . xij.**

In die penthecostes totū officium ponit̄ ē. Totū
eb̄om̄ sicut̄ paschale deaurum; nisi q̄ in
hac eb̄o ieiunia q̄uor̄ t̄pm̄ faciunt̄. De r̄is
na penthecostes. tria r̄is̄ via m̄uata. Cal
vitate magna; ego rogabo; nā uos me e
legistis. Sup̄ eb̄om̄ d̄m̄t̄it̄. Feria s̄a pas
p̄m̄ inap̄t̄ in refectorio. Item q̄m̄ feria
tercia nulla et sexta q̄uata d̄m̄. Ad laus
orōem D̄ns uobiscū d̄m̄; quā laudem te
gite ulam; et finito ubi alla. Hic d̄m̄ ip̄m̄
reperim; sicut̄ sic in ceteris illis. Hoc autē
alla post laudem d̄m̄. Ad s̄am orōem nō d̄m̄
D̄ns uobiscū; sed t̄m̄ Orem; et h̄c sua q̄lu
sione. Feria v̄ et vi et sab̄o ad missā d̄m̄ale
hyret̄ d̄m̄; et gl̄a in excelsis cantat̄; suffra
gia nō d̄m̄; incensū nā adoleb̄. Pax sicut̄
Item si a q̄ta. nulla mane d̄m̄ post prima.
Ad missā officium et orō sicut̄ in die penthecostes.
Nam epla p̄p̄a et e v̄m̄ p̄p̄iū d̄m̄; et s̄m̄
post nulla pullatur ad terciā q̄ d̄m̄ i cellis.
et terciā et vi b̄c̄ mane. Ad s̄dm̄ signu
quoniam; sexta q̄ in eccl̄a c̄m̄t̄es s̄m̄
refiam; et ai pullatur ad nonā d̄m̄ in

cellis. **S**icut vi similibus missa mane cantatur de
 ieiunio. **S**ab^{to} an^{te} tertia sic pua pulsatio. dem
 de tertia et missa et vi g^o t^{er} t^{er} d^{omi}n^um. **Q**uia l^{it}er
 ne leg^{it}ur por uel uicarius. et statim post eam vna
 sola ad qua^m t^{er} t^{er} d^{omi}n^us uobiscu^m d^{omi}n^us an^{te} eplam
 diam^{us} oroz^{es} et m^{is}si festu^m t^{er} t^{er} l^{it}er^{is} occurrit. de
 quo fiat g^ome^o uel por aliq^uo ex causa iustit^{ie}.
De ieiunijs t^{er} t^{er} t^{er} quedam ganent^{ur} cap^o t^{er} t^{er}.
Sicut vi et sab^{to} an^{te} nona sic pua pulsatio ad e
 iuglandu^m. deinde nona in eccl^{ia} cantamus
 h^uic q^uo^m v^{er}iam^{us} et fia^m quid^{am} vi post gra^m
 atione^m et cellas repetim^{us}. **S**ab^{to} uo statim
 recordacione^m et g^o t^{er} t^{er} factam. **I**n hac eb
 di^o oroz^{es} q^uo^m d^{omi}n^us ad laudes d^{omi}n^us ad tertia^m et g^o t^{er} t^{er}
 ter ad v^{er}s. **E**xcepto sab^{to} in quo d^{omi}n^us oroz^{es} d^{omi}n^us
 us ad v^{er}s. **D**umca in oct^o penthecostes festu^m
 sollempne de trinitate factam. **S**ab^{to} p^{re}cedente
 ad v^{er}s et d^{omi}n^us ad mat^{ut} et missa et v^{er}s duas cande
 las accendim^{us} et m^{is}si q^uo^m offerim^{us} et d^{omi}n^us ad
 v^{er}s laudes et tertia^m ut^{er} q^uo^m ad v^{er}s. **O**ro. **D**eus q^uo^m ho
 die^m. **E**t t^{er} t^{er} et nona licet i die penthecol
 tes. **M**issa de trinitate est cu^m sua p^{re}face p^{ri}ma.
 et d^{omi}n^us i g^ome^o r^{ati}oⁿe. **D**eus q^uo^m hodierna. **S**uffra
 g^ona noⁿ dicit^{ur} alia. m^{is}si festu^m t^{er} t^{er} l^{it}er^{is} occur
 rit de quo fiat g^ome^o. **A**d missa^m d^{omi}n^us in^{ter} t^{er} t^{er}
 b^{en}edictus es et subsequens alla b^{en}edictus es.

In oct' penthecostes oia signa mutamus.
*De ubi ferali & dñas ab oct' penthecoste
usq' ad aduentū & festis occurrentibz & v'*
Feria in domo dñicabibus. *xx.*
Ea post oct' penthecostes usq' fiatē
repetim' & tōnis gmedra coēs ad laudes et
vs & suffragia ad missas & usq' ad kalen-
das nouēbris nisi festū mēstr' pōm' Veit' an-
ter diom' & vna locē sicut cēti mōdū qm
lum'. Orō q' inculat' dñica pma p' oct' pen-
thecostes: dicit' infra ebdom' post oct'. et si
quēta ebdo. de Inuicatorijs dñicalibz qm
cap' xxxviii'. Sciendū ad q' ab oct' penthe-
costes usq' ad aduentū infra ebdom' ad lau-
des & uespas dñical' orō dī: exceptis festis.
In sab' dī temp' ad vs orō dñice subsequēti
diebz dñicas orō ad sextā. Deus q' g'pans: ad
nonā. Siē tue. Qu' at' ab oct' penthecostes usq'
ad aduentū festū xj. lōm' occurit' in dñica. et
tū cantat' de festo: & gme' sit de dñica ad vs.
laudes & missa. usq' ad vs & in refectōio legi-
dñical' omelia: & die pma q' in ead' ebdo' uas-
uis. cantat' missa de dñica. Nulla uō uas-
post missā de festo dī dñicale officiu'. Qu' si in
tali dñica hystoria incipiēda sit. au' in
in alia dñica dia possit: nichilo q' canatur &

festo. Et in refectorio primo legitur omel' dñical'.
 deinde residuum omel' festiualis. si dictum non e.
 nec h'c dia in alio festo. postea incipit hyl-
 tonia. et die prima uacante cantat' missa de
 dñica. **R**atione uo euidet' hystorie referuat'
 ad sequentē dñicā. in cuius sab^o dñ magnū
 rñsorū. Si aut' in tali dñica hystoria incipit
 facte cuius rñsorū i alia dñica dia nō possit
 festo xij. lōm i ea occurrente. cantat' totū
 de dñica. nec fit gme^o de festo. sed eius officiu
 incipit ad diem sequentē sine cap^o. exceptis
 dñicis q̄ ueniūt in exaltacōe sc̄e crucis. et in
 oct' natiuitatis b'c' marie. de quibz in caplo
 xxi. plen' gmeaw. **Q**uā uo officia dñicalia
 ab oct' penthecostes usqz ad aduentū nō suffi-
 ciūt. ultima orō et ultimū e'v'g' ai sua omel'
 et officiu. **S**i magnates quocies nax̄ e' uerant'.
Ratione dñicales q̄ sup ebdom̄ dñv. qñ ppō
 occurrens festū nō possunt incipere in p̄ma
 dñica. semp p̄ma die q̄ infra ebdom̄ sū festo
 occurrer' i chosanō. et tūc in sequēti sab^o nō dñ
 magnū rñsorū. **S**ed et qñ ip̄e rñsore dñv in
 dñica. sup ebdom̄ a capite remanēt. **D**e dñ-
 calibz at' rñsorijs que a kalend' nouēbris us-
 qz ad penthecosten cantant'. illa rñsoria que
 mutuant'. sup ebdom̄ tacēt'. excepta rñso-

na paschali. Calz Dignus es dñe? que qz qñ
or rñta mutuat nōcio vñi retinet. Calz. Dig
nus ē agnys? qd' oī alijs sup' ebdom' cantatur.
Omī em' tpe qū noua rñsona mōdica incipit
mōs sab' pōdencis magnū cantat' rñsonū. Calz
scdm' mō q' ulamū cātam' in sab' ranno pal
marū. **De libris legendis in m' eccl'ia**

Post oct' penthe in restōrio. xxi
costes die quacūqz festū trū loom' occur
rit: libros regū incipim'. Q' si festū nō occur
rit: eodē libros rñsona eisdē hystorie sequen
dmca inchoam'. usqz ad kalendas augusti eis
genta. A kalend' augusti usqz ad kalend' septē
bris: p' pabolās ecclesiastē. libru' sapie: r' de
ecclesiastico qñtū tpe p'mittit legim'. Illud ob
seruantes: ut si an' quā feriā pdicti mensis
kalend' gegerint: in pōdencā dmca libros
eodē incipim'. Si autē quā uel p' qñtū
feriā: sequenā dmca ipōs inchoamus:
idē de libris alijs usqz ad kalend' nouem
bris obseruantes. A kalendis septēbris
iob tribz ebdomadibz qū ipē kalend' fia' tū
uel qūa gmgue: alias duabz eū legimus
septimāis. Duabz sequētibz: tholiam iu
dich: r' hester. A kalend' octobris usqz ad no
uēbrem: machabeoz libros. Tom' q' hoc tpe

id est ab oct' penthecostes usq; ad noueb' ris
 kalendas: p'dictos libros p'm in eccl'ia p'm i
 refectorio legim'. Ab oct' penthecostes usq; ad
 kalendas noueb'ris si hystoria suo tpe no' p't
 gl'imari: q' summa sequenti quo ad refectoriu
 p'cedens repetit' i refectorio: finita t'n illa ul'
 illis q' post incepte s'nt si fieri p't: anq' hyl'
 toria que sequit' incipiat. **¶** Quocunq; autē
 in toto anno festu' xj. lo'um in d'mica in qua
 hystoria incipienda e' occurrat: & amittatur de
 festo: p'ia hystoria incipit in refectorio. Ab ka
 lendis noueb'ris usq; ad oct' penthecostes oi
 die exceptis xj. lo'um festis: tres lo'es ai' tribz
 r'son'is d'iam'. **¶** Illud obseruantes: ut si an
 tiam quā p'dā mensis kalende g'gerint:
 in p'cedena d'mica r'sona & p'phas & p'mo ex
 chielem incipiam'. sequenti & demceps feria.
 tres lo'es ai' r'son'is de libris eisdē recitantes.
 ip'se q' p'phas ai' suis r'son'is an' aduentum
 d'mi s'mentes. **¶** Si at' fia v' uel post quādam
 kalende g'gerint: sequenti d'mica eisdē p'phe
 tas ai' suis r'son'is inchoam'. dies qui m'i
 kalendas & d'mica s'nt alex ai' tribz p'p' m'ēs.
 alex ai' vna lo'e t'nligentes. **¶** Si kalende
 tpe in d'mica euenerit: sic incipiet ezechiel
 in refectorio: & r'sona p'ma die sequenti que

line festo occurrit. Daniel totus legis i resec-
torio: et incipit in h'is p'da mensis. De li-
bris alijs in p'p'is h'entur locis. In omnibus
locibz que de p'phetis ad mat' legitur: et di' loco
in aut' h'ec dicit d'ns. Conuertamini ad me: et salu-
eris. Excepto q' n'x ulame loc'es de iherusa-
l'm' aut' ai' ai' aut'. N'qu' a' p' t'ru' conu-
festo loc'es hystorie dimittim'. m' i iugilia
natales d'ni: et duobz post festu' b'ni thome m'is
diebz: et ebdomadibz pasche et penthecostes:
et infra oct' assump'ois b'ni marie. Sciendu' a' q'
q' de libris om'ibz qui a h'is nouebus usq'
ad penthecoste' legendi s'nt: illa tinacio q'
p'pter occurrens festu' legi n' potit in ead'
die suo legetur in resectorio: exceptis ysaia
et eplis pauli: de quibz nichil in resectorio le-
gatur. **De festo b'ni ioh'is bap'te et oct' eius.**
In iugilia s'ni ioh'is bap'tiste an' sexta. xxij.
sic pua pullacio. In s'a pullacioe sextam ce-
niam in ec'ia cantam'. et di' oro suffra-
gior. saluet. Onede. ex integro ai' suffragio
alijs assuetis: excepto Ompe q' viuoz. Cu' oc-
currerit hec iugilia die d'ni: sic i sab' p'ad'ia
cu' abstinecia et offiao. Item addit q' in hoc
festo dicitur ynus. De q'ant' l'aris: ad v's q'at'
or' p'm' illis cu' laudibz. aues. Item ad noc

numi Antea de feri. cu tribz sequentibz uilibz :
 et laudibz tuas. Item ad laudes Omnis fe-
 lie usqz in fine. In festo scti iohis ad missam di-
 cendo. Infra oct euilem ? quor oroes. Saluet
 Deus q nos bti iohis. Ompe. Deus q qspias.
 et Bti iohis. p ordme ad laud i gmedracone
 dnr. Ad vs dv Concede. Item infra oct istas
 in oi missa de uisus fit gmeo de sco iohanne ?
 et di oro Concede. sed pus fit gmeo de festo
 scu lom si occurrat. q de sco iohie. In festo
 aplor nec ad laudes n ad vs gmedracone
 facta de sco iohie. sed m ad missa. In festo
 ab bti pauli de eo ad vs. et ad laudes. et ead
 ad missam gmeo fit. et di ad laudes oro. De
 qui nos bti. In octi bti iohis di sco caplm.
 lab Poluit os meu. ad noct. ? Oro Ompe.
 tati scilz Reges uidebur. ad laudes. ? Oro.
 Deus q qspias. p mui scilz Audire in lule.
 ad terna. et Oro Bti iohis. Ad sexta dicit
 em caplm. ? Oro Deus q nos bti iohis. Can-
 taw ead missa de octi. m sabbatu uel dmi-
 ca uel pns defictus impediunt. ? dicit ad
 missa Oro Concede. cetia sicut in die. Qu die
 dmi octaue iste occurrat ? i gmedracoe ad
 laudes di oro Ompe sempitene de. ad missa
 Concede. *De festis aplor petri & pauli & oct*

In uigilia apłoz petri & pauli. **cap. xxiii**
Ante sextā sic pua pulsatio? ad sedm signū i
eccliam guentim? sextā & missā pio audiant.
Ad missā post orōne diei dñi orō sã leonis?
deinde orō mñm? deinde orō sã iohis saluare.
Conced? postmodū glorie: excepto Om̃p̃c q̃
uiuoz. Si at̃ hec uigilia die dñico occurat: sic
sicut de uigilia sã iohis baptiste. In festo eo
rūdē dñi ad sextā Orō Om̃p̃c? ad nonā fami
liam? nec sic ea die gme° de sã paulo: nec
die aashna de sã petro. In festo sã pauli dñi
ad sextam orō. Gaude: ad nonā Protege. Que
pcedentes. scilz Om̃p̃c & familiā? & iste die.
scilz Gaude & Protege: alternatim dñv infra
octi ad laudē & vs. i gmeōracōe. Infra octi in
oi missa de uiuis gme° sic de octi? & dñi orō
Deus au? dextera: sed pius sic gme° de festo
trū lom si occurat q̃ de octi. In octi tribuit
coia & ant̃ coēs ad laudes & horas dñv: in
ew° at̃ dicit̃ ille ant̃ q̃ infra octas. In istis
ecclā octis dñv cap̃ coia: & ad sextā dñi orō
familiā. Nulla ecclā de hys octis cantatur?
infra sabbati uel dñico uel pñs de sãctus ipe
diane: au? officiu ē sicut sã bartholomei.
**De festo beate marie magdale & de uigilia
sã petri & inuēcoe sã stephi. xxiiii.**

In festo sct̄e marie magdalene ꝑꝑa Oro.
 laugur; ad sextā Deus q̄ nos amua.
 Ad nonā Exaudi nos deus. *R̄n̄* lona pascha
 lia ꝛ ant̄ paschales q̄ in hoc festo cantantur.
 in fine h̄nt̄ alla sicut in pascha. *I*n vnicū
 s̄a petri dñi cap̄ ꝛ r̄n̄ lona ꝛ officū misse sicut
 in natali eiusdem; sed ad vs̄ ultimas dicit̄ ad
 maḡe añ. *B̄s* es symon bariona. *I*n iue
 none s̄a stephan̄ dñi cap̄ coia. *De assūptōe s̄a*
marie uigis ꝛ oct̄. ꝛ de exaltatōe s̄a
In uigilia ioh̄is baptiste .xv.
 assūptōis b̄e marie añ sextā sic ꝑꝑa
 pulsatio; ad fm̄ signū sextā ꝛ missā in ec̄ia
 ḡm̄uamus. Ad missā post orōnē b̄e eule
 vij̄ d̄i orō suffragior̄ salz. *C*oncede. ex integro
 cū suffragijs alijs; excepto *O*mp̄e q̄ viuoz.
 Cū hec uigilia uenit in d̄m̄ca; fiat sicut dictū
 ē de uigilia b̄e ioh̄is bap̄te. *I*ntra oct̄ ad laud̄
 ꝛ tercia ꝛ vs̄ d̄i Oro famuloz; ad nocturnū ꝛ
 sextam *C*oncede miseris; ad nonā *C*oncede
 nos famlōs. Ad uesp̄as dñi ꝑs̄ f̄iales; sicut
 ad mat̄nas. *P* totas oct̄as nō accipim̄ iue
 mas. *De r̄n̄ lona assūptōis marie* infra
 eb̄d̄m̄ d̄m̄t̄itur salz. *D*iffusa ē. *S*p̄e tua.
 et dilexisti. *I*n oct̄ assūptōis ꝛ infra dicitur
 ꝑꝑatio q̄n̄ cantabit̄ de sollempnitate; et

diebus uacantibus potest missa dici de ipsa sollemp-
nitate. q̄ tunc non erit ebdom̄ia sed eius cui gen-
gitur ex ordine. et dicitur in ea gloria in excelsis. et
Omn̄ip̄ q̄ uiuoz. omnia etiā b̄c̄e marie in sab̄to
m̄s̄a oct̄a ē de sollempnitate. sed cū suffragijs
alijs dicitur Omn̄ip̄ q̄ uiuoz. Iustia has oct̄as de
festo tuū loqm̄ sit tū gme. Quā aut̄ de hys oc-
tauis et de tali festo gme facienda ē. gme de
oct̄a p̄cedit. Om̄ia m̄s̄a oct̄a totū officiu ē de
oct̄a uis. et sit gme de d̄m̄ca. legi q̄ in refec-
torio omel' d̄m̄cal'. et die p̄ma uacante de d̄m̄-
ca missa cantat'. In d̄m̄ca m̄s̄a oct̄a et i ip̄is
oct̄auis p̄nus due maris stella. cantat' sol-
lempn̄ia. et d̄m̄ cap̄ et orōes sicut i die. **De**
totas etiā oct̄auis ad mat̄ p̄m̄ sollempn̄ia
decanant'. **In** de collacoē s̄c̄e ioh̄is dicitur
capla coia v̄m̄ m̄ris. et orōnes cōes ad sexta
et nonā. et dicitur in ip̄is b̄c̄e ioh̄is bap̄te et m̄ris
tu. **Quā** de collacoē s̄c̄e ioh̄is accidit in d̄m̄ca
gme sit de d̄m̄ca. et in refectorio p̄ om̄ia
d̄m̄calē incipit hystoria iob. et p̄ma die ua-
cante cantat' missa de d̄m̄ca. **Historia uō hyl-**
**tone ad sequentem d̄m̄cam reseruat'.
De natiuitate b̄c̄e marie uirginis et oct̄a
et exaltatione s̄c̄e annis. Caplm̄ xxvi.**

Octave uacuitatis bñe mane reapitio sicut
 in alligacione eiusdem: exceptis hijs que
 sūt de hoc caplo disponuntur. Intra oct' loces
 sūt de hysto' iob. Ad nocturnū caplm Transite
 & orō Concede nos famulos: ad laudes caplm.
 Qui educit me. & orō famul' aus: ad terciā & ad
 vñ & ad certis horis: cap' & orōes sicut i die. **Quā**
 ca infra oct' cap' & orōes sicut i die. Octo prime
 loces sūt de hysto' iob: cetera oīa sūt de octauis.
 & sic gme^o de dñica. **Sicut** exaltatio scē auas ue
 nit in hac dñica: fiet sicut inferus gānetur.
 In octis octo prime loces sūt de residuo cantica ca
 ncor: & cetera sicut in die excepto q' ad pmas vñ
 q' dñi de auce tm̄ sic gme^o de octauis: & dr̄ añ.
 q' palma. **Cū** octauē iste uenit in dñica: ad
 pmas vñ q' dñi de auce sic pmo gme^o de octis:
 postea de dñica. In die uō ad laudes ad nullā
 ad vñ gme^o sic de dñica: & in refectorio pmo
 legit omel' dñical: deinde in apit' hysto': et
 pma die uacante cantat nullā de dñica: et
 rāsona hystorie differit ad dñicā sequentē.
In exaltacōe scē auas festū sollempne faci
 mus: & sic totū officiu de auce. Cap' & orōes
 digni de auce. & ant' & rāsona: & hēmus
 loces & omel' dñi de dñs augustini. **Quā** hoc
 festū occurrat in dñica ad pmas vñ & ad laud'

pmo sic gme^o de dnica: postea de oct: deinde
de mribz. Ad scdas vs pmo de oct. deinde de dn
ca & postea de mribz. Et ab ipa exaltacoe sc
cucis usq; ad pascha qn coediū in refectorio.
post gn̄s reditur ad cellas: et locū refectorij
supra refectioe pulsat ad nonam. *De festis
hōz mathei & mauricij & de ieiunijs ipa hōz
in sep̄tēbri. et de festo b̄i michaelis. Cap*

Quando festū b̄i mathei .xxvij.
in dnica accidit: in ebdō p̄cedena fuit
ieiunia ipa hōz. Quā sup ebdōm. in ipa fuit. In
quoz q̄rta feria ad locis orōne dicitur. Dñs uo
bisc̄i: quā laione legic ulam. Sc̄a orō sua
h̄t gclusione: nec ad eā dicitur. Dñs uo bisc̄i.
sed oremus n̄. *¶* Item fia m̄. & vi. missa
de ieiunio dicitur mane post p̄ma: nisi festū
b̄i mauricij uel p̄ns de fuctus obier. de quibz
missa mane celebranda ē: & post nudū officij
de ieiunio ē dicendū: & fignē^o de ieiunio i
missa b̄i mauricij. & in oī missa de uuis: & i
gmeōracōe d̄y orō p̄ma. *¶* Si q̄rta uel vi
feria festū b̄i mathei ḡgic: pulsatur ad
tertia sicut diebz dn̄cas: deinde terna missa &
sexta de festo ḡnuatū dn̄: & post missa dicitur
officiū de ieiunio s̄n̄ annū: sed in missa
de festo & in oī missa de uuis gme^o de ieiunio

fier. Si uo fia m̄j. uel vi. non festū h̄ annuūla
 rū occurit? eius missa puatim dicit̄. ⁊ de u
 luno in guentū. Sab^o ieiunior aū sextā sic p
 ua pulsao: demde sextā missā ⁊ nonā in ecclā
 gnuamus. Et iā statim post q̄ntam lationē
 quā legit̄ p̄or uel uicarius. vna solā ad quā
 t̄mō D̄ns uobiscū d̄v aū eplam dicam⁹ orōnē?
 m̄li festū occurat de quo fiat gme^o. uel prior
 n̄bq̄ ex causa uult̄. Si ar festū b̄n mauriay
 uel p̄ns defūctus in sab^o ieiunior occurant.
 de ip̄is missa mane cantat̄. ⁊ post ipe ggruo
 aū sextā sic pua pulsao? demde sextā missā
 ⁊ nonā aū fiāli hyriel gnuam⁹. d̄v q̄ i gme^o
 uacōe ieiunij orō p̄ma. Si uo festū b̄n mathē
 uerō in m̄li sab^o pulsauit ad ternā sicut
 d̄v h̄ d̄m̄as? ⁊ sic ternā ⁊ missā de festo gnuua
 mus: demde sc̄o m̄uallo post missā aū pulsan
 dū ē ad sextam p̄cedit pua pulsao? demde
 sextam missā ⁊ nonā aū fiāli hyriel gnuam⁹.
 s̄mp̄ ut dictū ē gme^o de ieiunio ⁊ de festo. Q̄n at
 in sab^o ieiunior septēbris. nec festū. xij. lōm
 nec p̄ns defūctus sed annuūlarū occurit? ei⁹
 missa puatim dicitur. p̄ missā b̄n marie que
 t̄ic in guentū cantabitur: ⁊ sic in ea gme^o de
 ieiunio. d̄v q̄ i gme^o orō p̄ma. ¶ Q̄n fel
 tū b̄n mauriay accidit in d̄m̄a mapie r̄lora

noua? nec fit gme^o de festo. sed eius officiu
ad diem sequente mitterur. **F**estum sa
michael' sollempni^o celebramus. Qu^o hoc fest
u^o accidit in dñica gme^o sic de ipa? t in refec
torio pmo legit omelia dñical. deinde residui
sermonis uel omelie festual: postea ma
pit hysto^o machabeoz? t ad ultimas vs fit
pmo gme^o de sa^o Iheronimo g^o de dñica. t pma
die uacante canat^o missa dñical: t in ista
hystorie ad sequente dñica reseruat. **De festo
sa^o luce t om^o scōz t reliquaz t dedicati
o^o ecclie superionis. xxviii.**

In festo sa^o luce ewā^{te} mille officiu^o sicut sa^o
iacobi: gla in excelsis Credo t p^ofacio ap^olorū
dñi. Ad sextam t nonā orō bñ luce ewā^{te}:
quare in festo sa^o machel. Circa hoc festu^o indy
catu^o officiu^o p^o dñicatenlibz et ecclis allocant^o.
ut hētur cap^o xlviij. **I**n uigilia om^o scōz
an^o sextam fit pua pullatio: deinde sextam
missa t nonā q^omur i ecclia q^omur? et di
orō suffragioz salz. Concede ex integro cum
suffragijs alluens: excepto Om^opc q^o uiuoz.
Qu^o uigilia hec in dñica accidit: sic sicut de
uigilia iohis baptiste. festu^o om^o scōz cele
berime colm^o: ad missa^o dñi Credo t p^ofacio
dñical: t post nonā incipit^o legi gliu^o.

dices. **H**ac die an̄ gpletorū dī. **P**lacebo in
 cellis p̄ auctis fidelibz. et die sequēti dī agēda
 post nocturna. sicut infra cap. xlv. gnetur.
Quā festū om̄i scōz accidit in dīca gme^o sic de
 ipa. et in refectorio p̄mo legiō omel' dīcatis
 deinde residuū sermonis uel omelie festiualis.
 postmodū p̄ma n̄acio de ezechiele. deinde ma
 pitur daniel. et p̄ma die sequēti que sū festo
 dicitur mapū r̄sora. et tūc in sequenti
 tabo non dī magnū r̄soriū. **M**issa uō dī
 cal' dī p̄ma die uicatur. **F**estū reliquaz
 sollempnē celebramus. quēsi tū et merce
 narij debent laborare. sed nō circa domū su
 piare. **I**n hoc festo dīv cap' plurimoz m̄m.
 r̄sora uō tant' sicut in festo om̄i scōz. excep
 p̄ ad ulamas v̄s non dī magnū r̄soriū.
Hac die post p̄mā lecta l̄one capli. relique
 p̄mā an̄tur a l̄ore. Quibz p̄māans. p̄or
 mapū p̄sal. **L**audate dīm in sc̄is eius. et scōz
 ai libro regredimur ad sedem suā. **A**d gloriā
 psalms p̄sternimur. et sequit' h̄riel' xp̄el'
 h̄riel' p̄ m. **E**t eb̄d̄ius dicit. **E**t ne nos.
 letamī in dño et exultate iusti. **D**ns uobiscū.
Orem. **P**ropiciare q̄s dñe nob factus. et
 cetera. **P** dīm n̄m. **S**ūdicamus dño. **A**d
 m̄mā offiōū sicut i iugilia om̄i scōz. **A**lla.

Judicabitur: **Ep̄la** S̄a p̄ fidem? **Cum** videns
ih̄c turbas: **Credo** d̄i & p̄fano d̄m̄cal. **Ance**
q̄pletorū d̄i **Placebo** in cellis pro s̄ibus or̄
d̄ms & p̄ antecessoribz m̄is: de quibz die sequē
n̄ facim̄ officū sicut m̄sa cap̄ xly^o ḡmet.
In octauis festi reliquar̄ eccl̄e sup̄ioris?
fiat festū reliquar̄ eccl̄e inf̄ioris: non in
cessetur ab opibz. **Festi** dedicacōis eccl̄e
sup̄ioris sollempnē agim̄? & d̄i p̄nus x̄p̄
redemptor. & alius ih̄u saluator: ad nullam
d̄i **Credo** & p̄fano d̄m̄cal. **In hoc festo** ubiq̄
lum̄ inf̄ia terminos: de ip̄a dedicacōe omnino.
Quā festū dedicacōis accidit in d̄m̄ca. in qua
nec ē inchoare in solūā nouā. q̄ solus d̄m̄as
cantat: nec p̄c̄ dia in alia d̄m̄ca festo. x̄y. l̄c̄m̄
tū in ea occur̄ere: cōm̄ cantabit̄ de d̄m̄ca. nec
sit ḡme^o de sollempnitate: sed eius officū m̄
feretur ad diem sequentē aī cap̄ candel̄ & re
factorio. **Primo die** dedicacōis p̄nē ingredi
m̄l̄eres eccl̄as m̄as q̄ dedicant̄: alibi uō m̄
nō p̄m̄ctant̄: quān̄ querent̄ potuit euenire.
A festis **De festis x̄y. l̄c̄m̄ . x̄x̄v**
x̄y l̄c̄m̄ aī cap̄ p̄p̄a nō h̄nt̄ & p̄m̄ū ex cōibz d̄i
ad v̄s. & laudes & terciam: utiq̄ ad v̄s. Sed
ad sextam: terciū ad nonā. **In festis** ap̄t̄
x̄y l̄c̄m̄ aī nulla h̄etur orō p̄p̄a: d̄m̄q̄ ad

vs & laudes & missa & terciam. uerumq; ad vs. **Q**o
 ompc deus. Si uo ppria heatur. dr modo sup
 dicto. Item ai i festis aploz xij. locm ad sextā
 et nonā ppriam ul ppas non hēmus orōnes.
 ad sextā **G**audi. ad nonā **P**rotege diam. In
 festis sū maria & sū luce diam. ad sextā & nonā.
 bñ e wñe luce uel maria. & cetera. que i festo sū
 mathei. In alijs festis xij. locm ai vna hētur
 sola orō ppria. q dr ad vs laudes & terciā. & mal
 san. uerumq; ad vs. pma e coib; ad sextā. sam
 diam. ad nonā. Si uo nulla ppria heat pma
 e coib; ad vs. & laudes & terciā & missa. uerumq;
 ad vs. sam diam. ad sextā & nonā. Si autē
 vna e coib; festi sic ppria. reliq; dr ad sextā et
 nonā. **E** sciendū q quotiens xij. locm festa
 duo. siue dñica ai festo gñuamur. de pñca
 uelpe usq; ad caplm cōtinuantur. hinc de sub
 sequēta paginē offiā. sed postmodū sic gme
 de pñca. Cū uo sollempnitas aliq; q festiue ce
 lebrande in hac gñuacōe euerne. tōi
 offiā de sollempnitatē agit. sed postmodū
 de dñica siue de festo sic gme. Si ac huiusmoi
 sollempnitas die dñico occurit. nichilo de
 pñca dñica gmeōracōne facim. Tamē si die
 festi xij. locm occurat. ad ultimas
 vs sollempnitatis pmo sic gme de festo sequē.

postea de dñica. In festis sã augustini ambrosij
et gregoriij legitur sermo bñ fulgēcij qui sic
incipit: Om̄nis sermo et cetera? et omelia bñ
iheronimi. Homo quidā peregre profectus. In
festis sã nicholai et sã hugonis graonopo-
litani. et sã hugonis lincomensis. legitur
sicut in festo sã marci. In festo sã andreo-
ni. sicut sã bñdicti: exceptis locibus.

De festo triū locū p totū annū. xxx.

DE festo triū locū iuracōnū tñ et iū-
dici et rñsona et orōnes et matutine
laudes cū dñs regnauerit sed ad p̄mā an-
ad terciā q̄ et sextā: an? et orōnes dñi.
In festo triū locū ea temp rñsona diam?
que a lignis m̄stant. Post oct̄ p̄cheoltes
om̄ia ligna muramus? et accurretibz festis
triū locū om̄s rñsonas cōs inchoamus.
q̄ nō sic post oct̄s appaoms. Sciendū at
q̄ q̄ms rñsona cōia in officio xij. locū ex in-
regio dñi? non tñ in sequēti festo triū locū
incipiūt: nisi signū ea incipiēda ostēdit.
In festo triū locū. p̄mū capitū dñi ad v̄s et ter-
ciā? s̄m ad nocturnū et sextā? terciū ad
laudes. In festo ap̄lox triū locū s̄p̄m̄
nō h̄t diam? ad v̄s et laudes et terciā. Q̄s opt̄
deus? ad nocturnū et sextā. Adiuuet etiam.

In ppria hētur orō dī ad v̄s ad nocturnū ⁊
 laudes et terciam. ad sextā **Os** op̄c deus **In**
 alijs festis tū lōm ai non hētur orō ppria?
 p̄mā e coibz diam⁹ ad v̄s ⁊ laud⁹ ⁊ terciā?
 lōm ad nocturnū ⁊ sextam. **Si** hētur orō
 p̄mā dī ad v̄s ⁊ nocturnū ⁊ ad laudes ⁊ ter-
 ciā? ⁊ p̄ma e coibz ad sextam. **Si** uō vna
 e coibz festi sit ppria? tūc sicut ⁊ alie p̄e dī
 ad v̄s et nocturnū ⁊ laudes ⁊ terciā? ⁊ altera
 dī ad sextā. **De** festis tū lōm q̄ m̄sa oct̄
 apparitōis ⁊ ascensionis. assūptōis ⁊ natūi-
 tatis b̄e marie occurrūt. gmedīacionē n̄ faci-
 mus. **Q̄n** at̄ de hys octauis ⁊ de festo tūi lec-
 tionū gme⁹ fit. gme⁹ de oct̄ p̄cedit. **In** nata-
 li v̄m⁹ m̄is p̄ntificis. dī in orōe m̄is tū
 atq̄ p̄ntificis. **Q̄n** Indulgentiā dī? quāuis
 tūius sit v̄m⁹ v̄lgis ⁊ m̄is. nō tū in ea
 v̄go dī. sed b̄m̄ martir̄ i ploret. **Hec** autē
 sūt festa tū lōm celebranda cū nullis? m̄s
 euenerit ī sab̄is uel diebz d̄m̄is. ⁊ m̄s p̄ns
 defictus uel alia m̄sa dier̄ ppria occurrat?
 p̄ter m̄sa annūlarij ⁊ b̄ntōz q̄ dicitur p̄na-
 tim. nec impediet m̄sa de festo. **Unde** fiet
 octauē scōz stephani p̄thom̄is? ioh̄is e v̄m̄ te
 Innocentiū. in quibz m̄sse officū sicut ī fel-
 tis eoz. **Itē** scōz fabiam ⁊ sebastiam. de

quibz nulle officiu Inuere: rñduu Amere
dñm: alla Jac au: Epia Jac p fide: Eym li
aut in uigilia om scōr: Off orabil de 9. Co.
Ba mūdā corde. Itē cathedra sã petri: in qua
nulle officiu sicut sã iacobi: Epia Jam nō
estis: Eym sicut in uigili petri & pauli apłoni.
Item sã georgij: de quo nulle officiu Pteriti
me. Epia. bis uir q̄ in sapia: Eym Ego sicut
tis. Item iuencois sã crucis: de qua nulle
officiu sicut i exaltacōe: mli q̄ dūy: alla di.
pmu Nos at. sãdm anglis dñm. Itē marcell
ni & petri: de quibz nulle officiu sicut i uig
om scōr: Epia Iusti i ppetuū uiuet: Alla
Judicabit: Eym Cū audreitis p̄lia. Item
gerualij & p̄thelij: de quibz nulle officiu sicut
fabriam & lebatnam. Itē octauē sã iohis bap
tiste: de quo nulle officiu sicut i festo eulde.
sed di oro Concede. Itē octauē apłōr petri &
pauli: in quibz nulle officiu sicut sã bartho
lomei. Item reuelacō sã steph̄: & di nulle
officiu sicut i natali eulde. Item scōr sã
locioz eius: de quibz nulle officiu sicut sã
cellm̄ & petri. Itē coline & dimmā: de quibz
nulle officiu sicut fabriam & lebatnam. Itē
cealie dignis: de qua nulle officiu sicut sã
agneticis. Item sã katherine: de qua nulle

officiu sicut agathe poia. Item lude uirgis.
 de qua missa officiu sicut sc agnetis. Si ac
 pda ipedimēta occurrāt: nō dicitur post
 missa officiu festi: sed tñ i missa de uiuis si-
 eo gme de festo. Sūt et alia festa trūi lōm?
 aplōz? mīm? gressoz? et uigmū? q si sa fia
 terna ul qra euenerit: missa de hys pōit
 celebrari? nisi simularū uel auenariū in
 choandū. a pns mortuus a missa bñfōz?
 et alia missa gūenialis ipediat. **Um** apli:
 missa officiu sicut sc iacobi. **Um** mris: mis-
 se officiu sicut sc thome epi et mris. **Plur**
 mox mīm: missa officiu sicut a hoꝝ plur
 mox mīm. **Um** gressois epi? missa officiu
 sicut sc bñdicti. **Alia** sicut sc vicentij. **Mar**
 tiri. **Um** gressois nō epi? missa officiu si-
 cut sc bñdicti. **Alia** sicut sc vicentij. **Spe**
 palchali **Um** mris a gressois missa officiu.
Propst me? **Aw** Ego sū uiris. **Plur** mox
 mīm? missa officiu sicut aplōz philippi
 et iacobi. **Um** alia confitebūt? **Aw**
 Cū audiretis p̄ha. **Cō** Gaudete. **Sciendū**
 at? q i oi missa festa trūi lōm dr hyriel si-
 ale? nec dr in ea glā i excellis. n̄ tractus
I nec p̄facio n̄ cotidiana. **De gmeoz aao**
A iuentōe scē auns p̄ uisū **mbz. rrrr**

omnis tunc dicitur alla alla? proceditque gme^o de cruce
quoniam orationes de cruce et de mirabilibus in gme^o oratione dicitur.
In omnibus sollempnitatibus candelarum quatuordecim
gratia omittuntur? nec fit in eis gme^o de festo cuius
locum nisi ad nullam, excepto quod die translationis
ad versus fit gme^o de sancto stephano. **Quoniam autem oratione**
nobis domine imitari et cetera huiusmodi dominum in g^o ne
si alia sequitur gme^o similitudine sic: dominum nostrum ihesum
christum filium tuum. Et rursus ad versus et laudes dominum
Similiter similitudine ille qui habet in fine eundem dominum
et ille etiam in quibus in fine dicitur dominus noster ihesus
filius tuus? uel ihesus christus filius tuus dominus noster.
Quoniam in sabato festo xii. locum occurrit. et in
dominica aliud festum generale? in sabato versus plus fit
gme^o de festo propria? quam de dominica. **Sciendum autem**
quod in sollempnitate candelarum si dominica die eue
nit licet canentes de sollempnitate? non tamen in
mittitur gme^o dominicaliter? sicut nec in alijs festis
xii. locum. **Si tamen sequenti sit ii. festum xii. locum**
occurrit? ad versus in dominica plus fit gme^o de se
quenti festo quam de dominica? observato tamen quod in
aliquo die quibus natalis domini nulla fit mentio
de dominica? nisi quoniam ipsa dominica antequam homo noster
tuis occurrat. **Cum uero de festo xii. locum**
de dominica uel de occurrente festo cuius locum co
me^o facienda est? gme^o festi cuius locum ultimum

fiet. Si in iugū scilicet laurēij occurrat missa de
 viuis: missa sic gme^o de iugilia. In omibz
 q̄ iugilibz apłoz excepta iugilia philippi et
 iacobi + machie + barnabe + gilioms scilicet
 pauli + vmaulox scilicet petri. Si occurrat i die
 q̄ missa canced^r de viuis. sic ad ipam missam
 gme^o de iugiba. + di oro ppria si hētur. Si
 non: di cois scilicet. **Qd̄ op̄c̄e us.** De quibus
 iugilibz p̄mo temp sic gme^o. q̄ de occurrēte
 festo tui lōm. Simli i iugilibz b̄coz thome
 + mathie. si occurrant fia iij. vel vi. ul scilicet
 ieiunioz p̄palū. ad missā de viuis p̄us sic co
 me^o de iugilia q̄ de ieiunio. **Capite enā iei**
unij usqz ad cenā. i missa de viuis p̄mo sic
 gme^o de occurrēte festo tui lōm. q̄ de ieiunio.
In fia octi apparicois. alarionis. al
supaomis + natuicatis b̄c̄e marie. + tribz
diebz ultimis pasche + penthecostes. + in
om̄ias diebz + festis xij. lōm. ad v̄s + lau
des gme^o sic de occurrēte festo tui lōm. ex
ceptis sollēmpnitatibz candelaz p̄ter octi
alione. In cui v̄s ut d̄m̄ ē gme^o sic de sc̄o
stepho. Itē in occurrēte festo tui lōm. sic
ioi missa de viuis debita. A sc̄a fia post
octi pasche usqz ad aduentū. gme^o corā v̄s
facimz ad laudes + v̄s de sc̄a aue. de beata

maria ⁊ de s^o ioh^e ⁊ de omnibz s^ois. exceptis
 candelax sollempnitatibz ⁊ ebdo p^echeccoltes.
 De gmeoracoibz ab adu^eu usqz ad sam pal
 che fena ⁊ de alijs p^ois. in eius locis gme^o.
 Qu^o ac totū officiu^o de b^eta maria uel de s^o ioh^e
 hame. cessat de p^ois p^oda^o gme^o. Cū dicitur
 an^o gmeoraco^o de d^oica ⁊ de oct^o ⁊ de festo ⁊ de
 cruce ⁊ de b^eta maria ⁊ statim u^osa facie ad al
 tare ⁊ s^o i^o i^o alluem g^o ne de s^o ioh^e q^o alia
 nō p^ocedit gme^o. Alias eius alluem antiph^o
 cantam^o ad m^oas i^oct^o man^o h^out om^o s^oz.

De sollempnitatibz candelax ⁊ q^o amone

In sollempnitace natal^o d^om^o b^eoz am^o 9. **ve**
 stepham ioh^es innocen^o circūciōis.
 aparico^ois. purificaco^ois. annūciaco^ois. pasche
 ascensio^ois. p^echeccoltes. amicitie. s^o ioh^e
 bap^o aplōz petri ⁊ pauli. assūpcio^ois ⁊ nati
 uitatis b^ete marie. exaltaco^ois s^o a^onis. s^o
 michael. om^o s^oz. reliquax. dedicaco^ois
 eccl^eie sup^oioris. tū p^omas v^os altax p^opar
 mus. In uesp^ois ⁊ matut^ois ⁊ m^olta itē
 in v^os. duas candelas accendim^o. Et s^o q^o
 uoluit plures accende^o i^o p^op^ois festis p^o
 dās. ul^o q^ouor nō accendit. Inuentū p^o
 nim^o ⁊ gl^o i^o excelsis. ⁊ s^o ⁊ agn^o dei sol
 lempnit^o cantam^o. ⁊ p^o festā b^eoz steph^o

lohis ⁊ innocenti coicac dyacon⁹. fia. ij. m.
⁊ m. pasche ⁊ p̄checostes fili⁹ faming⁹. m. q.
nō coicac dyaconus. ⁊ ad laudes tñ. ⁊ missa
⁊ v̄s nō eadē ad nocturna candele accendūtur.

Quā dispōne sermone faciens sic: loqui la-
tine uel uulgarit uel mixtim. **Quā thus ato**
leu⁹ ⁊ de modo thurificandi. xxxij.

Incensū diebz dñias ⁊ alijs festis capli
candle las nō hñabz: tñ adole⁹ ad missā.
In sollemnitatibz ac candle lax ad magt. ⁊
bñd. thurificatio aliar. cleri thurificatiō
⁊ laya. Qui uō ad v̄s ⁊ manūas sacerdoti
m̄strat incensū ⁊ nec magt. n. bñd. incipit.
nec eoz añ. nec manū sacerdotis osculat.
Dicitur atē cū eb̄driā cantariā facit ⁊ ad
v̄s ⁊ ad manūas pcuratore absentie nō ob-
serit sacerdoti incensū. sed p̄mus ī ordine. Ad
missam tñ offerre debz. Sū p̄mus in ordine
pcuratore ⁊ uicario absentibz. Pcurator atē
p̄p̄ sic eb̄drius missē ⁊ si uacat. i. si aliō fa-
cit officiū suū: debz m̄strare incensū. Et hoc
ip̄m diam⁹ de uicario cū ē eb̄drius missē
⁊ pcurator non adest. Ad manūas atē ⁊ v̄s
superior cognatus uel eius adiutor thuribu-
li accipio: ad missā uō si ip̄i defuerit quibz
sū. Porro ille q̄ debz m̄strare thuribuli in

laudib; cū dī. laudate dñm in sc̄is eius. tradit
thurbulū ad ostiū chori? ad v̄s cū dī ultim⁹
ps̄? ibidē recaptur⁹ cū incipit̄ v̄sus penultim⁹
ym̄. Sacerdos at̄ positur⁹ incensū? cū dī dī
penultim⁹ ym̄ ancillā induit ec̄iasticā. Semp
at̄ posito incenso genua flectit ad gradū altari
ris quā incipit̄ ant̄ ad magt̄? bñd̄? et̄ idmac.
Demde thurificat ter ad corpus dñi. et̄ ad au
cem? ter dextrū ter ad sinistrū cornū? ter ad
faciem altaris? et̄ inclinat. Demde ter a face
sinistro inferius et̄ superius? et̄ inclinat. Dem
ter ad corpus dñi et̄ ad crucē retro altare et̄ in
clinat. Postmodū in latē dextro sicut fac̄
in sinistro? et̄ inclinat. Demde thurbulū ca
dit m̄stro? et̄ sc̄am ingredit̄ Ceruitoris. Pri
or tñ post altaris thurificationē. nisi abbe
ep̄c uel abbas semp ad sedē suā reuertit̄. eis
uō p̄nib; ad sedē regredit̄ Ceruitoris. *Quis*
Agendū sic dieb; dñicis et̄ alijs festis apli
et̄ alijs festis. xij. locū. et̄ de gl̄a ī ecclesijs
et̄ ordo et̄ pace sumenda. xxviii.

Sic festis in quib; aplm̄ tenem⁹ om̄s horas
p̄ter gplet̄ in ec̄c̄ia cantam⁹? excepta certis
et̄ certis in cena dñi? et̄ in refectorio manduca
mus. Spaciū uō qd̄ mō p̄mā et̄ m̄sā quā
infirmitas n̄citas ue p̄nctur? spiritualibus

pfectibz attribuit. Diebz aut dñicis post missā
 ad cellas aquā scām ferentes; puū facim⁹ in
 uallū. Deinde signo pulsato ad ecclāz redeun-
 tes lectā cantam⁹. ⁊ sic i refectoriū pgim⁹.
 aiaz piter ⁊ corpm ecclā supant. Exiētes ac
 de refectorio a pascha usqz i crastinū exalta-
 omis scā auas. Spacū qd' in prandii ⁊ no-
 nā facim⁹. p diez qñitate nūc breui⁹ nunc
 longius quēntat. Exinde usqz ad pascha pr-
 andiū nonā differim⁹. donec locū refec-
 torij refectionē accepit. ⁊ nonā brē marie in
 ecclā cantauit. ⁊ ab eo pulsecur signū ad no-
 nā. In quo spacio nonā brē marie dicim⁹ in
 cellis. ⁊ alijs spūalibz exercitijs occupam⁹.
 exceptis tribz diebz post festū innocēti qñ oc-
 currit scā festo capli. Tūc em qz post nonā
 colloquiū in claustrō nō hēm⁹. nonā crastin
 post prandii dicim⁹. ad quā pulsar nouit⁹.
 Quā dca. cellas repetim⁹. Post nonā i dau-
 strō quēim⁹ de ualibz locutur. pmissa in-
 tione de consuetudinibz a tribz nouēbris usqz
 ad pascha. exinde de euangelis. loqui autē
 in claustrō alibi q̄ in pte ubi colloquiū sic
 nō licet. nisi forte aliquā pauca ūba. In hoc
 spacio itausti pgramenū pennas axam li-
 bros seu legends seu trāscribēdos a sacul-

ta: a cognatio uobis sal & huiusmodi possumus
accipimus. In omnibus festis capli. pene sibi fa-
cim. Omnis uobis diebus post cenam. uel in ulno
festo quo gannue per omnia coedit in refectorio.
singulas tortas ad omni refectorij tanquam xpi
mendia accipientes. cellas repetimus. Amen
quoniam pro uobis expedire. panis nobis post
cellas apportari. In uigilijs uobis coedit festo xpi
lcom quibus capli non tenemus. post nonam in
claustris cum recordatione quoniam. **G**loria in
excelsis. in missa. per in aduentu. et alij ul-
que ad pascha tantum in dominis diebus. et in omni festo
xpi lcom. et in officio pro ebdomada natalis domini pas-
che et penthecostes. et in uigilijs eandem sollemp-
nitati. excepta prima scilicet uigilia natalis domini
et in omnibus missis beate marie quecuilibet et pri-
uatis. et in eius officio nudo. **C**redo in unum
deum dicimus diebus dominis et in cena domini. et in
festis apostolorum et euangelistarum. et in omni sollemp-
nitate candelarum. exceptis festis sanctorum stephani
et innocenti. et filii nati. et in pasche et pen-
thecostes. et beate marie magdale. **P**ace
uobis sumimus in diebus dominis. et in cena domini. et
in tota ebdomada natalis domini pasche et penthecostes.
et in uigilijs eandem sollempnitati. et in omni
festo xpi lcom. et in missis beate marie tantum in

gumentu. **De recordatione & ordine legendi & ca-**
landi in officio. vii. l. d. m. ul' anu. v. xv.
In Sabbatis & in iugalijs festoz xij. l. d. m.
 & in iugalia cene dñi in claustris p recordatione
 guentim? & tunc nō moram in ecclia sed cum
 cura libros in claustris: nec alijs diu se faci
 at expectari. **Ad** recordatione mōti uenien
 tes nō dicūt bñdicite. **Tardante** nimiu pore:
 infirmarius uadit ad cellā eius. **Semp** em
 si fieri pō pōr debz recordati intelle & recov
 ratione face? hoc tñ ai placet tñ pñs q̄ ab
 sens gmedat uicario: & uicario absente cui
 uoluit. **Quor** at uel qui uia ei9 recordatio
 nē tenet in claustrū ueniens quāta uolē fa
 ae morā? nec antea surgit q̄ p̄mā laicus
 ē laione: q̄ ei inuat. **Ad** recordatione laicos
 nitente & sine strepitu audim? & ai incipit
 recordatio claudim? & depomim? libros ali
 os quos tenem? nec relinim? donec re
 cordatio sit finita. **Recordantes** at nudam?
 capitamā. **Si** hy q̄ p̄mā laione hystorie ex
 ceptis plogis & p̄mā sermonis uel omelie
 recordatur suē recordati cepe stue nō af
 fac: qui post eos lauri sūt eoz laiones ai
 sus recordabūt. **Si** qui nō matuis nō me
 fuerint? uices eoz in ecclia supplebit quibz

nō

nō

a iucano iūgetur: uel a cantore abſente
iucano. Si ſab^{to} feſti occurrat i quo hysto
legat in reſectolo: de hysto tñ q'cne ſuſſ
oat dimictim: & poſt illud ſit de ſequenti
cnaoē recordatio. Omnis & feſtus capli loco
lois recordam in clauſtro ſermonē uel ome
liā: ſi die craſtina legi debeat. Sermonem
tñ aſſipcois nō recordamur i clauſtro. n̄ die
craſtina feſti ſic xij. loōm. Et ſciendū q' ille
qui recordationē facit: nūquā ſuā uel aliel
loōnē recordatur in quētū. Qui tantā motū
facit uemendi q' nō p̄t recordari in ordine
ſuo: poſtea nō recordat: ſed culpā ſuā da
mabit in quētū. Fr̄ibz uō p̄t recordationē
habet recurrē ad libros: licet etiā ouibz ue
uel opari circa cellā ſuā uſq; ad vō: & in xl
uſq; ad oplet: qñ ſup ebdom recordamur.
N officio xij. loōm **De ordine legendi**
qui inſior ē ordine p̄mā loōnē legit: & ſin
guli p̄ ordinē ſingulas. Prior tribz diebz
an̄ p̄ſchya & in feſtis xij. loōm legit ultimam
loōm: niſi aſſit epc uel abbas uel aliqua
cauſa impediāt. Qui loōnes legit tam in
ecclia q' alibi. vltia uoce apce & diſtincte le
gāt: & attente & ſine crepitu audiant. In

47

om̄ibz locibz q̄ de p̄phetis legūt̄: d̄r loco Tu aut̄.
 hec dicit dñs. Conuertim̄ ad me. & salu eĩus. Ex
 cepto p̄ tres ultime laõnes de iher̄s̄a simũau
 cu tu aut̄. **V**ectiones om̄s in quibz n̄. tu aut̄
 diari. nec gũmm̄ ad me. simũt̄ h̄ic uũcũ
 auũ d̄ic̄ an̄ pascha: tã ad matũnas q̄ ad ml̄
 sam. **I**s q̄ p̄mã q̄ q̄ntã q̄ nonã laurus ē laõ
 nẽ: & circa finẽ ultim̄ ps uel cantici nudat ca
 pite depone sedem suã: & candelã accendit.
Prouidet at̄ ut anteq̄ incipiat̄ gl̄a p̄i sic
 an̄ laõrũ: & anteq̄ incipiat̄ p̄ nũ. ambos
 libros ap̄iat. si ambo ap̄iendi sũt: nec ap̄i
 endo seripitũ faciat. **A**d p̄ nũ nõ inclinat.
Sid laurus ē uũcũ depone laõnã: & eo d̄c̄
 te sume. **J**ube dñe temp̄ d̄r an̄ librũ i quo
 legūt̄: qd̄ q̄n̄ dicit̄ laõr nõ debz illũ uel aliũ
 librũ reuoluẽ. **D**ata b̄ndic̄õ laõnẽ nõ ma
 p̄t̄ donec om̄s dimiserit̄ sedes suas: que
 postq̄ r̄nũ fuit̄ amẽ dimitti deb̄t. **F**inca
 laõne laõr emũgit̄ candelã. si nã ē: et pro
 uidet ut sequẽt̄ laõm sufficiat. **R**eceditq̄ a
 laõno an̄q̄ uũcũ r̄nõrũ incipiat̄. **Q**ui post
 p̄mã post q̄ntã post nonã laõnẽ laurus ē nu
 d̄o capite surgit̄ ad legendũ q̄n̄ uũcũ p̄ceden
 tis r̄nõrũ d̄r: uel ead̄ ante. **E**t hoc obserua
 dũ: ut qui q̄ntã laõnẽ legit: p̄mã r̄nõrũ

dicat. Qui octaua: qntu. Qui duodecima:
 nonu. Similit q' tercia legit in officio triu
 lom. 7 tribz diebz an pascha: p'mu r'soru
 diar. Qui p'ma: lom. Qui fam: tertiu.
 Qui cantatur e' r'soru ai de tu aut' nudu
 caput: leuat sedē suā: 7 u'sa facie ad alt
 re mapie r'soru: 7 inclinat. Dicit ubi: 7
 inclinat. Dicit gl'a p'ri si dicenda ē. 7 inclinat
 nudatu h'ns caput 7 u'sa facie ad altare: d
 nec u'sus 7 gl'a p'ri si dicenda sit firmat: 7
 omnia de passione usq; ad pascha donec rem
 apiat r'soru si fuit remapiendu: 7 ante
 h'ic inclinat. Diebz fixibz i officio triu lom
 nu' tm locēs legunt: vn' de inferioribz p'ma:
 de mediocribz fam: de superioribz tercia: uel
 sicut patet n'is monachoz. Qn' ferialibz
 diebz aliqui lomū debuerit in officio triu
 lom: illi q' laici sūt in ebdo sequē suple
 b'nt uices eoz qui legē deberēt in p'na. In
 legendo locēs in officio triu lom 7 i officio
 vii lom si n'is monachoz duodenariū ex
 cedit: palpant ordme supiores uel co'pe
 debiores. *De missis: 7 horis b'e mane
 sup' anū 7 qn' uenias ampe ul' supplicat*
Omnī sabbato missa *debeat* 7 *u'ere*
 b'e mane dicat in quētu: exceptis

Sabbatis ebdomi natali dñi pasche & penche-
 colles. & sab^{to} s^{co}. & sab^{no} in quibz xij. locom
 festal. uel pñs defuctus occurrunt. uel officiu
 defuctoz i castro om̄i scōz & reliquaz. Por-
 to in sab^{no} ebdomi natali dñi pasche & penche-
 colles. excepto die natali dñi qñ uenit i sab-
 bato? & in sab^{no} in quibz festu xij. locom. uel
 pñs defuctus occurrunt? & qñ sab^{tu} ē i castro
 no om̄i scōz & reliquaz. nulla bre mane
 puam dicit. Tamē i iugilia assumpcionis
 & in festis bre mane q̄ occurrūt i sab^{no}. de
 illa nulla die nō tenemur ma bñā. Quā
 dō amulcarū uel missa festi tñi locom oc-
 currit in sab^{to}? amulcarū missa puam
 dicit? & i missa bre mane de festo tñi gūc^o
 fiet. Gūte bre mane i aduētu iocutus ē.
 Morax celi? Oro Deus q̄ de bre mane. cū
 suffragiis infra ebdom̄ ḡ luetis? & Op̄e q̄
 uiuoz. Ep̄la. Iocutus ē. rñlorū. Me ē dñs?
 illa Grata. Ew^m onillus ē. Off̄ due ma^a.
 Co. Cae ugo. Alio tpe qñ cantatur de brā
 maria dñi officiu Salue scā parēs? Oro s^{co}
 ote nos cū suffragiis infra ebdom̄ ḡ luetis?
 & Om̄p̄e q̄ uiuoz. Ep̄la & ew^m. sicut i iugi-
 lia assumpcionis. Rñlorū. Bñdita: sed a pas-
 cha usq̄ ad oct̄ penche colles dimisso rñlorio

duplicat' alla. Omnia alla. Post pascha & scdm
alla. Invenit. a pascha usq; ad ascensionem.
Inde usq; ad penthecoste. Sm alla. Non nos
relinqua. Infra oct' penthecostes. Sm alla.
Veni scilicet sps. In hac missa sicut nec in missa
de sca cruce nuq; subuigim; in fine incantans
alla. seu offertory qd temp e. Ave maria.
uel coloms q ptev aduentu temp e. Ita usq;
Sabto infra oct' allipois & natiuitatis bea-
te marie & mille officiu & ord & pfacio sub de
sollemnitate. cu suffragijs glucis & opo
q uluoz. Qu' missa bea marie canent' i co-
uentu & dies tyuel d miale. & stances ora-
bim; & pay sumeaur. Sive at in guerra
sive puatim canent' & pfacio ipi; dicat. & gla
in excellis. ptev aduentu & lxxij. In puato
iudo officio sub dicat. Gla i excellis. Tractus
Ave maria. totus dicat i missis bea marie
quocunq; a lxx usq; ad pascha. & ecia qui
uoluerit in puatis durans. Nonem; eciam
uo officiu. Salue sca pareis cotidie dicat in
cellis. uel pro eo dicat officiu. Honorate cella
uoluerit in aduentu. In matutinis bea ma-
rie te deu laudam; temp dicat. Horas bea
marie omib; diebz in cellis dicam; uel ubi
sum; in ope ext' cellas. a sacrista at temp

in ecclia pfoluant. **S**imto caplo monachoz pt
 ibidem die tertia bte marie: q tribz capti
 teneat debz. **A**nq signu pulsetur vna post
 hora de bta maria dicit: et ecia vs mli qn m
 xl post vs diei sut dicende: s nuq gplet.
 Epe at quo foris mora face possumz: nona
 fvs bte marie in pto circa cella no i angulis
 claustra uel alibi ext cella carere possumz.
De horis bte marie tribz diebz an pascha:
 xij^o cap^o gmet. **I**n honore ub dei et bte uir-
 ginas oi tpe et ubiq ai dia incipiunt: no ta
 m guetu iterand: mē caritas uemas a ca-
 pmi. **I**n ecclia sup fois: alibi at pur opor-
 tunu fuit. **V**idelz qn ad vs mapm? **A**ue
 maria stella? ad marinas **M**uitato? **A**ue
 maria? ad laudes rñuiculu? ad vs ulia-
 lu. **I**tem ai ad mlla mapie inuit? **S**alue
 sca parens. et oca **A**ue maria? in quo uelur
 gentes a uenia sciam? no cessui: don^o due
 sequetes dictiones. **S**alv gra plena bmanf.
Item qn p gmeorawe ad laudes et ad vs ma-
 pmi? **P**dem uliaulu **A**ue maria? et qn ad vs
 mapm? **S**alue regina. et i laone qn dicim?
Aue gra plena. **I**tem qn in letania pasche
 et penthecostes pnuat sca trinitas: nec
 uirginz donec dan ho sca maria ora p nob

Item quicquid finis illa surgentes manum? **V**
le hie spc. Sacerdos in in pdictis uenys du hie
ad altare no flectit genua sed osculat altare
et qu dicit Veni hie spc tendit ad altare et os
latum illud: et redit ad loci suu. Si uo ad loci
nu hie: flectit genua et osculat postea loci
Sue et alie uenie quas accipim? ut ai de pmo
Verilla regis manum? usu. Oaue aue spc
vna? et ai in palatru manum? a dyacono an.
Nos aue? et ai manum? inu Veni creator
et i natali dmi qu manum? iuratori u hie na
tus e. Item obseruat in alijs honis: in q
ta in cellis q exa aliq de pdictis diam? Qu
ai at corpus dmi pnaibz nobi ponat ad ai
candu: ubi aiq sum? ueniam accipimus.
Supplicam? ad nudans capialz uia face
ad altare: ai ad an ewy signatws nos dicit
erim? gla tibi dne? et qu manum? e. gla in
exaltis. et Credo i vnu deu? et qu sacerdos u
tuo se ad pkm dicens. Dns uobilai? et qu
gradu altaris ascendim? et ai transimus
an altare. Sed et qu transim? an apkm. uel
qu illud ingredim? supplicam? ad autem.
Similis facim? qu in refectoriu manum?
Supplicam? uo sup mias mchman qu
diam? gla pri? nec iugim? donec uon sit

et spū sctō. Tamē in pūi gratiōe qū candelas
 accipim⁹: nō indnam⁹ ad glām q̄ dī p̄t̄ nūc
 dimittis. Sōc̄ mō indnam⁹ qū p̄t̄ eūm dī.
 Te decelāus. ⁊ qū in glā i exaltis dī Adoram⁹
 ⁊ i ardo i vniū qū dī siml̄ adorā⁹: ⁊ ai p̄t̄
 oēs sacerdos uat̄ se ad p̄t̄m dīcēs. Grāc̄ t̄rēs
 ⁊ c̄: ⁊ qū p̄t̄ p̄facionē dī. Sōc̄ ⁊ c̄: ⁊ qū festi-
 uis dieb⁹ ad māc̄ ⁊ ad hōb̄ dñv̄ orōēs ⁊ p̄cēs.
 ⁊ ai t̄p̄e ai ad mltā dñv̄ orōēs. Tamē qū sac̄-
 urā qua b̄ndicta ⁊ ad p̄mas orōēs que post
 p̄facionē dñv̄ in p̄fereue. Tam⁹ uīa facie ad
 altare. P̄uocibim⁹ uō dieb⁹ festib⁹ sup̄ for-
 mas ad p̄v̄ n̄r̄ an̄ hore m̄nū: ⁊ ad glā p̄t̄.
 nec surgim⁹ donec dictū sit. ⁊ spū sctō. Simi-
 l̄ facim⁹ ad p̄cēs ⁊ orōēs q̄ ad manūas et
 horas dñv̄: ⁊ in sp̄acio m̄sse qd̄ ē m̄ter. Sōc̄
 ⁊ agnus dei: in quo sp̄acio festiuis dieb⁹ itā
 tes oram⁹. *De consuetudinib⁹ in eccl̄a m̄nā*

De secundo de eccl̄a. xxxvij.
 Nāntes eccl̄am remouem⁹ capucias: ut
 q̄ ad sedes n̄as nuditas capial⁹ incedentes.
 Simil̄ ai erim⁹: signātes nos capucia re-
 mouem⁹. Ingressi uō stam⁹ in sedib⁹ n̄is.
 uīa facie ad altare: donec ad m̄as uel sup̄
 for̄s put̄ tempus postulat̄ ad orōnē m̄di-
 nemur. Ad laudib⁹ etiā uigilie natal' dñi

usq; in crastinū octauarū appropiis? ⁊ apallia
usq; in crastinū octauarū penthecostes? ⁊ in
oct' assumpcionis ⁊ natiuitatis bñe marie? ⁊ i
locū festis ad mās indimam? alio uō tpe
pābim⁹ sup foris. **Quādm** ac sup foris uel
ad mās indimam? ab oī strepitu sine in
canone misse quāti possum⁹ abstinem⁹. et
eccliam mīre uel p cyoz tñsire auem⁹. Si
forte intrando uel exiēdo de ecclia gogret
dia glā pī? uel glām jm? uel dñs uō
bīcōi ad mās? ubiq; sum⁹ indimam? Ne
cauetes ne aliau dōbī in facie uicam? Ne
tū q mīstrat thurbulū ⁊ sacerds ⁊ dyaco
nus oī tpe pnt exire et mīsternū suū. a
moletto strepitu quāti ponuerit ab amēdo.
Cū soli aliquid in ecclia dicim⁹. ⁊ cū dñs de
teū laudam⁹? ⁊ quocens pūcat⁹ ew⁹.
⁊ cū dñs Bñdēs dñs dōs isrl. Quaiq; uult.
Confiteor? hinc ad mās? glā i exalt.
Credo in dñū deū? in uō ad magr. ⁊ quoc
ens finis illa mapit⁹ uem scē spc. omīs
capuaa remouem⁹. Quā ac dñs uem scē
spc. surgentes a uenia stam⁹ i cā. id est no
imam hinc uel inde? ⁊ sibi quocens sine
capuaa eē debem⁹. siue facie hēam⁹ ad
alcare siue nō. excepta sacerdotē cū dicit

bndictiones. ⁊ cū dicit p̄ces ⁊ orōnes in sede
 sua uel sup̄ for̄s ⁊ a canore eb̄dino ad iustitia-
 gra s̄a ioh̄is ⁊ oīm sc̄or̄ ⁊ ec̄ā toto quentu cū
 ḡbarov̄ dir. Cū sacerdos dicit orōne ī sede sua
 uel sup̄ for̄mā? eo surgēte surgim⁹ ⁊ nos. Ca-
 lare post bndicam⁹ dno. uel reſeſcit in pace.
 Cū uō ad laici. Surgim⁹ cū dicit ī uim̄te sp̄c
 s̄a deus. Ad missā at̄ ad orōnes an̄ epl̄am con-
 ſiderim⁹ amē. nō depomim⁹ sedes n̄as. Ad
 orōnes in fine misse surgim⁹. q̄n̄ d̄v̄ ī uim̄te
 sp̄c s̄a deus. In canone misse ū n̄citas aliud
 cogat? ⁊ in caplo q̄n̄ aliq̄s disciplinādus ē.
 capucio ex toto uertim⁹. Alio tpe ī oībz loas
 ita ut facies n̄re appareant. ea tene debem⁹.
 Oculos at̄ n̄os semp̄ ⁊ ubiq̄? maxime uō
 in ec̄ā ⁊ in refectorio tene nos queme. ne
 nobis murmurādi deſrahendi materia af-
 ferant a' uidendi. Manus n̄as in ec̄ā ⁊ u-
 biq̄ cū sum⁹ s̄i capa ex̄a ocellā ⁊ inſimul
 h̄re debem⁹. m̄li cū aliquid tenendū ē nobis
 uel agendū. Cū capas h̄em⁹ in choro uel ali-
 bi? q̄n̄ indimam⁹ uel q̄n̄ sedem⁹ oras h̄me
 m̄de an̄ genua n̄a gplucare debem⁹. m̄li te-
 nem⁹ aliquid uel agam⁹. Tibias pedū nō
 m̄ms debem⁹ ex̄tende. diuancare uel ec̄ā
 cancellare. Q̄n̄ coli fallim⁹ uemā accipim⁹

sup formā. Quā guentū fallē facim⁹? culpā
māam in guētū recognoscim⁹? et etiā ai erone
nīm nīmīs defendim⁹. Cū liber nobis cadit uel
eū cadē facim⁹? uemā accipim⁹ sup formā.
Quā inclinandū ē si nō inclinam⁹ n̄ pūl sat
a loco? uemā accipim⁹. Cū ad missā non si
mus ad cōfiteor? uenētes ad sedes nās uē
am accipim⁹ sup foris. Similit̄ facim⁹ ai oī
nō mēlum⁹ que sit ai horā. Siq̄s tantā mo
tā fecit uenēdi ad eccliam q̄ ab infirmario
requirit? culpā suā inde recognoscit i guētū.
Prior cantatis horis de ecclia p̄mus exit n̄
aliq̄ nāitas eū remanēte opellat? post p̄ore
p̄m⁹ in ordie? deinde cetā suat uenerūt. Et
mel in die nō tñ in guētū? ascendentes ad G
dū altaris genua flectim⁹. **Q**uā cantat
dn̄i laones matutie laudes diebz quibz sic mē
uallū? p̄ma tertia missa ceterq̄ hore diuine.
nemim̄ n̄ nāitate cogente de ecclia exire hēt.
Quāq̄ at de ecclia exeam⁹? caplo? p̄reabz
nos guemo mēsse. Qui uō de ecclia dū ultim⁹
p̄s dū exit? morā q̄ exē eccliam facit. donec
p̄ces et postmodū exultabūt ex integro per
soluantur? laudibz sequētibz mēsse non
ponit. In sollempnitatibz candelarū et in agen
ta p̄nis deficti. Annūsiarū et inchoandi mēna.

ij ad om̄s p̄s ḡlucum? stare? nisi n̄citas
 sedē ḡpellat? ⁊ q̄n̄ canam̄ an̄ loqm̄ euāgel-
 cam decantant. Ad horas etiā diurnas non
 licet nobis sedē nisi faciente n̄citate? ⁊ qui
 ad eas sedē sedeat t̄m̄ō ad p̄s. q̄ eū ḡngit?
 uidēz ad p̄mos si p̄mus sedit ad matutinas
 ⁊ eo. ¶ Quia infirmus sult? tollerat a lo-
 cis suis p̄ q̄tuor uel octo dies? ⁊ sedet assi-
 due. Si autē maior indiget indulgentia
 t̄llet ad locū ulamū? ⁊ in eo p̄ dū p̄s d̄m̄
 iuxta libitū suū sedē. Qui uō sic t̄lternit
 ulamū uenit ad aquā b̄ndictā? ⁊ excepto dy-
 acono induto ciuilla eccl̄astica? ⁊ ultimū ex-
 te de eccl̄a. ¶ Cū lectio sine uel incipit? ad
 gl̄a p̄i ⁊ ad finē erat. nec qui sedet nec q̄
 lecturus ē sedet? sed statim donec p̄m̄ uisus
 p̄s finiat. ⁊ supplicet ab eo q̄ ant̄ p̄nūcia-
 uit. Cū nobis sedendū ē. im̄ sic lectio? q̄
 choris in quo ē cantor eb̄d̄ius sedet cor-
 ad p̄mos p̄s? ⁊ alius ad lads. ¶ Carnē ad
 officii mortuoz q̄n̄ ai t̄ibz loq̄bz d̄i? sedet
 utiqz chorus. ¶ Cū incipit laudate d̄m̄
 in his eius? surgunt vniūsi ad lauds
 diei. **De cantore eb̄d̄io. ⁊ de uicariis
 is d̄m̄icathz. ⁊ de cantoribus cho-
 ranton eb̄d̄i. ii. xxxv.**

caputū remouet anq̄ iuuatorū iapiat
nudaū hñs caput donec post uerū remapit
ad iuuatorū iuuatorū. Cū ad p̄mo inceperit
iuuatorū ichnat? & tercio post glam? et
q̄ro post reinceptū iuuatorū. **S**ingul
annis i p̄ma dñica q̄ post oct̄ penthecostes.
& post oct̄ ap̄p̄ois sine festo xij. locū occur
rit? in choro cui gungit mapit iuuatorū.
In manu tua? in alia uo dñica q̄ postea
in festo xij. locū in alto choro gungit dy
adorem? & ita coro tpe quo dicenda sūt dñi.
in quo mapit dia choro. Ad officū can
tonis p̄met? ut uiculos om̄s & r̄s̄uau
la ad v̄s. & ad mauc̄as laudes. & b̄ndicam?
dicat? & ant̄^{na} ad h̄os & i suffragijs. & in cō
m̄oracōe & i officio defūtorū mapiat. Ad
oīa q̄ r̄one sui officij dicat uel mapit? re
mouet caputū. Ad laud? & ad v̄s remouet
caputū anteq̄ dicat p̄mū b̄ndicam? nec
remouet donec ultimū dixit. Hoc officū
alēnatim vn̄quulq; in suo choro p̄ ordmē
facit? excepto p̄ore & procuratore. Et hoc
obseruat? ut non sint in eodē choro can
tor eb̄d̄nus & sacerdos eb̄d̄nus. q̄ similit̄
re choro in choru mutant alēnati. Quī in
ueh̄is uel mauc̄is laudib; p̄mū r̄s̄uau

V̄ne c̄m̄. & p̄
ula? us̄i uoz
teb̄nat?

eb̄d̄?

cantat: et oras ad altare uisa facie stant, sed
 du glia de sup inas inclinat. Qu uo ad vs
 magni inloru diam: post inceptu inlo
 nu ab altari facie autem: ac in lu du uis
 de ad altare gunt. Tame in ebd ianospal
 maz du cantat ad vs inloru tres mei: ex
 cepto sabto stant uisa facie ad altare. Qui
 uo inloru cantat ca in breuibz q i magnis
 inlorijs: semp habz nudatu caput et illam
 faciem ad altare: et ter inclinat. Primo per
 inceptu inloru: et po post illu: tercio post
 glia. Cantores uo qui in singul choris p
 lit: dne labia et ynos et ps et canna cu pro
 nuat an: et totu cantu qui ad missa pmet:
 et in cena dni ant^{as} ad mandatu: et et i pasce
 ue inloru ple meus. et abba rusa qn arx
 ofada: et hynel et rusa q cantant in sepul
 tura defuncti in apue. Et du cantat p^m uil
 ym uel ps: ille qui iapit no imit: et h^c nu
 datu caput: sed eis das no inclinat. Anto
 res in cantu debet emendare. Cantores ca
 pua remouet cu aliquid ex officio suo in
 apue: excepto agn^{dei} et colone. Quaiq
 aut ant^z incipit nudatu h^c caput: donec
 tanto pmo uili ad altare uat facie sua et
 inclinet. Cantores in suo choro ps leuanto

uel deponit? & sibi totū cantū diuinū officij
dū opus fuit: et null' alius eis p̄ncipibz ex
cepto p̄ore & uicario. Quā taceptū ē **De deu**
laudam. **A**lyges me. glā in excelsis. & credo.
cantor vnā & duas dictiones solus subleq̄
tur: in ea uoce qua uidit oportunit. Can
tori ē in choro corripere eos. q̄ nimis lente
uel nimis festinanti dicit cantū uel psal
modiā. Cantores etiā cū hō cantū p̄uideat
p̄nt qd' sic cantantur: qd' alijs non licet
in se faciente necessitate: & tūc nec ipi nec alij
nimia morā in reuoluēdo facere debēt. Cano
res cū incipiūt tam in alto q̄ in basso: p̄ui
deant ut om̄s attingere possint. In om̄ibus
nocturnis & matutinis laudibz ant' p̄me
ant' q̄ ad bñd' & mḡt' & ad cana. a choro
cantoris ebdom̄y semp incipiūt. Qui p̄mū
at ant' b̄: dicat de illa usq̄ ad paulā ggru
entē. Nouē h̄yriel' ad vs' & mat' & ad om̄s
hōs sicut ad missā dicitur: & a deo choro
ro p̄oris semp incipiet: ad missā uero a
choro cantoris ebdom̄y. Si cantor misse ser
uati. de sede seruitoris incipit inuicē. h̄yriel'
r̄atorū. allā: & sed diebz sollempnibz. **C**er
salz off. agn' dei & coione incipit uicarij ex.
De modo cantandi & psallendi. xxxv

Quia boni monachi officium est plangere
 uocis quam cantare? sic cantemus uocem
 ue plandus non cantus delectatio sit in corde.
 Quod gratia pueniente ponit hieronimus. si ea que cantan-
 do delectatione afferunt amputentur? ut est fractio
 et inuidia uocis. et genitio puncti et filia. que po-
 auo ad auositate actinet. que ad simplicem
 cantum. **F**orma igitur psallendi tenentur? qua
 docet beatus Bernardus in sermone xlv. super can-
 tica cantorum de officio diuino: dicitur. **E**t re-
 tica cantorum de officio diuino: dicitur. **E**t re-
 gula non nichil operi dei imponere licet. **Q**uo quod
 am non est laudum sollempnia que deo in oratio
 psoluitur condie? pro uero benedictus uoluit
 appellare? ut ex hoc clarus aperet quod nos
 operi illi uellet esse intentos. **U**nde uos mo-
 neo dulcissimi? pure sempiterna et carissime diuine
 mentis laudibus. **S**acrenne quidem? ut licet re-
 uerentia? ita et alacris domino afflictatis. **N**on pi-
 gri? non sopnolenti? non olacares? non par-
 uentes uocibus? non placentes uerba diuina?
 non integra talitantes? non fractis et remal-
 tis uocibus muliebri quidam balba de nar-
 bonates. sed uirili ut dignum est et sonari et ab-
 cau uocis sancti spiritus depmetes. **P**ure uero? ut
 nil aliud diu psallitis quam quod psallitis cogi-
 tatis. **N**ec solas dico uicandas cogitationes

91

uanas & otiosas? iurande sūo & ille. illa di-
caxat hora & illo loco? quas officiales frēs
p̄ coi n̄tate q̄ n̄tario frequē admittē
gpellūtur. Sed ne illa quidē p̄fō reape tūc
q̄libetm? que forte paulo an̄ in claustrō
sedentes in codicibz legerant? qualia & me
nūc uua uoce differēte. ex hoc auditorio
sp̄c s̄i reportatis. **Salubria sūt? s̄ m̄ime illa**
salubria mē psallendū reuolutis. Sp̄c em̄
sc̄s illa hō grati nō reape? q̄p̄ aliud q̄ de
bes neglecto eo qd̄ debes obtulis. Ex p̄
modiam nō mulat p̄traham? s̄ iudicia
& uua uoce cantem? metū & finē uisus s̄m̄
intonem? & s̄m̄ul dimittam? P̄uctū nullus
teneat? sed ato dimittat. Post p̄uctū bonā
paulā faciam? Nullus an̄ alios inape ex
mmis aurē p̄simat? & post alios mm̄i
trahē uel p̄uctū tenē. S̄m̄ul cantem? s̄m̄l
paulem? semp̄ in absulcando. De emenda
Rec̄ia in refectorio & i claustrō **cor̄ xl.**
excepta recordatōe? ille emēdat cui uigilā
a p̄ore. Emendator emendat in om̄bz que
soli d̄m̄i? exap̄to q̄ ad recordatōnē emen
dat ille qui ē iuxta librū. Emendator modē
q̄ p̄ emendare debz? & si in ec̄ia mendose
emendat? q̄ acous papit uemā accipit s̄p̄

forma. Cū at̄ emendator gr̄m̄t̄ a' dicit̄ itez̄
 ille qui legit debz̄ ūsū reperē. Cū uō emendat̄
 illi. non debz̄ murmurare. uel dicē ita ē. uel
 ita dixi. uel aliq̄ hui' moī. Absente p̄ore t̄
 emendatore emendat̄ p̄m̄ in ordie. uel
 p̄t̄. alias emendat̄ s̄ds̄ in ordie. uel aliquis
 monachoz̄ q̄ s̄at̄ t̄ p̄t̄ emendare. Q̄t̄ is q̄ le
 git aliq̄n̄ fallit̄. si nō se correxit̄ nisi q̄n̄ sibi
 emendat̄. ad pedem locū ueniā accipe debz̄.
 Cū uō fallit̄ qui legit ew̄. signato libro t̄
 sola depōita ueniā accipit̄ ad gradū altaris.

**De officio sacriste t̄ de uigilijs t̄ distinctione
 horaz̄ t̄ q̄n̄ ad eccliam̄ quereim̄. xli**

Sacrista de manu p̄oris clauē recipit̄.
 t̄ cū clauē custodia om̄i q̄ s̄it̄ in ecclia.
 Albas t̄ tabulas t̄ cetera recipit̄ debz̄ ad n̄m̄.
 Signū de ḡluetudie pulsat̄. Prima pulsatio
 ad matutinas t̄ana sp̄at̄ eē debz̄. ut p̄m̄ q̄
 tuor̄ p̄s p̄males dia possint. Qua signo
 pulsato. oī t̄pe nocturnū ecclie officiū con
 gruis uigilijs q̄ matutinis hie mane sufficiat̄.
 t̄ p̄ monachi ḡḡue p̄parari possint in cella
 que uigilie ab ydibz̄ septem
 bris excep̄tis xij. locū festis sensim paula
 tim̄ ḡ exstendo. in kalendis nouēbris p̄t̄e
 t̄ p̄s nō nimis festine curandis sufficiat̄.

A quo tpe usq; ad februarii kalendas: excep-
tis undem xij. lxxm. festis & ebdo. natalis dñi in
lib. p̄suerant. Inde usq; ad cenā dearefendo
paulatim: ad tm̄ spaciū qd̄ manūis brē ma-
re sufficiat rediguntur. Ex quo usq; ad p̄d̄m̄
septembris ydus in eadē q̄ntitate p̄durant.
Predictū at̄ uigiliāz spaciū: sacrista cū lib.
uidebit̄ cū orologio finabit̄. In quo spacio
ps̄ uel alijs sp̄ialib; et̄c̄ occupam̄. **S**ed
at̄ signo b̄ma in alione pulsato ad ecclesiā
festinātes: t̄r̄ij signū h̄nc p̄uenire sacristam.
Ubi sup̄ for̄s uel sup̄ n̄as p̄ur̄ t̄pc̄ postu-
lat̄ p̄ueniente p̄ore uel au hoc iūre p̄uibe-
tes: t̄r̄ p̄ n̄x̄ cet̄s̄ semel horis grauiū de-
uote q; p̄solum. Cantans at̄ nocturnis ex-
ceptis ebdomadib; natal̄ dñi pasche & pen-
thecostes. & festis xij. lxxm. breue factum. **M**o-
uallū: qd̄ septē p̄males ps̄ ad plus cape-
ualeat. In quo spacio q̄ uoluit remanere p̄t̄
in choro stans uel sedēs: nō at̄ ad ueniās
accipiendas. Qd̄ in uallū nō factum? si dies
p̄ fenestras appareat: sed pulsat̄ signū dñi
dñi orōnes p̄fectis. Sequit̄ dem̄ ma-
tutine laudes: quas ab eua in t̄de t̄c̄ auctis.
usq; ad pascha lux̄ em̄at̄: & a pascha usq;
ad idem festū inchoat̄: qd̄ sacrista diligenti

studeat observare. Tribz in diebz an pas-
 cha anq̄ dies appareat idem. Ad lectos ac
 post matutinas nullo redit tpe? exceptis i-
 firmis & minutis tribz diebz minuciois ipoz?
 & licentias a p̄ore ex causa. A pascha usq̄
 in crastinu exaltacois sc̄e crucis. p̄ma tam
 diebz festus q̄ alijs orco sole uel cura pul-
 latur? & d̄r an missa. Qua cantata i cella
 ab illo q̄ celebratur? & uelut ad eccliam? & ca-
 tata missa pullet ad tercia m̄ i estate q̄ i
 hyeme. Ad d̄o at festo sc̄e crucis usq̄ ad pas-
 cha p̄ma lux inchoat? exceptis festis capli.
 in quibz donec possit in libro legi proelatur.
 Et in caplo sermo h̄ndus ē oi tpe signu
 p̄ matutinis ad p̄ma pulsari? & diebz sc̄a-
 libz prop̄ missa matutinalē ampliy dis-
 ferri. Spacu at̄ uel a p̄ma usq̄ ad tercia
 hyemis tpe? uel a matutinis usq̄ ad tercia
 am estate? diebz om̄ibz exercitijs h̄natibz
 mancipat. A tercia uo usq̄ ad sexta sc̄a-
 libz diebz manuū deputat opibz? que in
 opa saltem breuibz uolum9 oroi9 inc̄u-
 pi. Sexta uo & nona hyeme tali mō se spa-
 cio sepavent? quo tres hore ualeat expli-
 cari. Spacu uo q̄ sexta nona q̄ inc̄u-
 nūc breui9 nūc longi9 quicū deputat etia?

te. Et qd nonā vs qz dētinat: manualibz de
 putat opibz. Semp qz in opando salū ad bre
 ues t qz iaculatas monem9 orōnes recurre.
 Porro a spacijs opz manuū deputatas: unli
 tate nō intendim9 excludē leuis. Aue spū uis
 ad gplet spūalibz opa dāt. In xl^o tū usqz ad
 gplet licet manualia opari. In gpletorio
 at pullando illud attendit9: ut qn plus differ
 tur: cū adhuc legi p̄r pullet9. Post cui9 finē
 orōne dñica ter tū cū deuotōe firmā: neqz
 ulē multū differim9 acubare. Monem9 em
 horis ad quere deputatis dormitōm magū
 ipendē studiū: quo t̄pibz certis alacrit uigi
 lare possim9. Gñalis at in ecclia matutinas
 t missas t vs: in cellis uō semp gplet dicitur.
 Pro alijs horis cantōdis nō uemim9 ad ecclie
 liam nisi in festis capli: uel qn i uigilijs a
 ieiunijs missā hātibz hora in ecclia dicenda ē
 ante missam.

In xl^o cū diebz sc̄alibz pullat ad sextā
 excepto sab^o ianispalmaz repouit9 signū.
 In festis at capli q̄ occurrūt sup ebdom in xl^o
 at an nonā pua pullato. A pascha usqz ad
 festū exaltacōis sc̄e auas: diebz dñias. et
 in festis capli t in uigilia penhecostes. et
 feria q̄rta t sexta t sab^o ebdomate penhe

57
costes: an nona pmo fit pua pullaao ad cui-
gulandū. Cantata at nona hie mane fit scā
pullaao: et nos ad ecāam pperam. Oī tpe
tādu pullaō lignū quo ad ecāam guentim?
conec ultim? ad ille possit: excepto q diebz
mias. + in festis apli. ad tercia tna iabone
pullaau. In sollempnitatibz candelarū ad
matūas an sam pullaaoe sacrista cande-
las accendit: i pmo + so nocturno eas emū-
git. In omibz missis quētualibz due cande-
accendant: + tercia cū sacerdon nēria sūt ad
uidendū. Ad missas ecā puatas due cande-
accendant. Due qz lampades in ecāis mis-
supioribz hēant: ab hys q uoluerit: quauū
vna uigit ardeat: alia accendat cū diuinū i-
bi celebrat officū. Sacrista libros cū accōmo-
cans carbat: pignus retinet + custodit. Ad
facendū candelas dat sacriste adiutoriū ad
pors arborū: monacho gūlo siue scāri ali-
quo si necē sūt iuuante. Sacrista de licentia
pors uestimēta sacerdo talia lauat. uel laua-
ri facit: + cooptoria altaris. Aqua uō qua
pella abluūt. bis a ter mittit in sacristiū:
pauia + alia aqua effūdūt in locū mūdū. Sic
de ce corporalibz + manuerigio. quo tergiunt
post agnū dei. + de tersorio cathas: + de mappa

qua inuoluitur cathedra. Sed aqua qua lauantur ma-
nuerigia: effuditur in locum mundum. Quia autem de p-
datis aliis iuane firmis sunt: gburat et in locum
mundum ponat. **Libros** familias vniuersas ter-
sona sibi lauat. **Lota** uero quae uita quae aitia in locis
honestis extendit: in claustris scilicet. uel in ami-
terio. sive in pro curia cella sua: accepta hanc
exerendi. **Ecclesia** claustrum capitulum mutat de con-
suetudine: dato sibi adiutore. **Quidam** autem propter
in uigilijs sollempnitati: uel diebus praecedentibus
si uigilie missa habeant de ieiunio. **In** amiculo
ne autem in festo apostolorum petri et pauli: et in ceal-
tate sancti crucis: non mutatur etiam. **Horax** spa-
cia sic tenet: ne frater debeat molestari. **Quo-**
ciens aliquid dedit pro eius negligentia: propter quod
querendum facit querenti expectare: culpa sua
clamer in querenti. **Diebus** festis pullat capitulum
firmum: nec pullat ad nullam donec capitulum frater
teneat. **Sacerdote** missa cantatur si ad ecclesiam
uenire moratur: querentem uadit. **Ad** missam pu-
ta quae praecedit uel quae sequitur missam quae uale:
tempus seruit. **Cum** autem non est patus: seruit pro eo
qui intimat signo. **Quia** missa puata plures
fuerit: qui cantat praecedentem seruit ad sequen-
tem: excepto portatore et portatore. **Qui** autem seruit
ad missam puatam portis et portatoris: seruit

etiam ad sequentē. Quā uō cantat ad sedm al-
 tar: sacrista puidet seruitore. Sacrista uel q
 eius officiu exequit: puidet ne sacerdote ai
 uenit diu faciat expectare. Sed t ipse sacerdos
 spaciū faciat. quo adiutor eius ggrue ualeat
 parari. Sacrista nūq̄ debz eire de cella sine
 licentia. nisi ai pulsare pgrit ad hōs: uel ad di-
 uendū diuinū officiu. qd̄ ē ab eo in ecclā p̄sol-
 uendū. Horas em̄ b̄c mane sp̄d̄iat in ecclēsia
 agenda condianā t horas canonicas: qn̄ ab a-
 t̄is in cellis p̄soluūt. Nec debz ex̄ cellam morā
 fac̄. exceptis uigilijs an̄ matutinis: t spacio
 qd̄ ē mō matutinis t missā matutinalē: t i fel-
 tis capli mō matutinis t terna: in quibz spaci-
 us ip̄e debz in ecclā gmorari. Cū at̄ immutus ē:
 ille quē p̄or designauit agit uices eiꝝ. **De**

officio sacerdotis ebdom̄ i matutinis t alijs
horis t de b̄ndictiōibz largiendis. xliij.
 ato signo surgendi a p̄ore ai mapienda
 ē hora: sacerdos ebdom̄ius nudat caput. sig-
 nat se t inclinat sicut ceri. uisa facie ad alta-
 re: t incipit. Deus i adiutoriu t inclinat. Cū
 mapiō p̄ uō an̄ loc̄s remouet capuau. nec
 qm̄ uinduit donec loc̄i dede b̄ndictionē. Quo-
 dens largit̄ b̄ndictionē nudat caput: nec li-
 bri nec aliud tenē debz. In natali dñi dñr q̄

tuor bñdictiones euangelice. sab. diuini ubi?
euangelica doctrina? euangelica latio sic nob
salus & p̄ctio: sedatores sã ew̄. faciat nos
imã xpi. Quare due p̄me p̄ totũ añũ uiañim
dn̄: ita uidelz q̄ semp in diebz dn̄as & i fel
to sã steph̄i dicat. diuini ubi. In ebdomadibz
p̄sche & penthecostes sab̄. repetit bñdictio.
In unitate sã sp̄s: alias repetit ad coactat.
Sacerdos ebdominus remouet caputũ cũ ad ho
ias mapit hyriel: nec ipm̄ remouet donec
dicit orõne uel orõnes si pl̄es dicende sint.
Ad dicendũ ew̄ uadit. cũ d̄ uisus. Sina fac.
euto & uerũdo inclinat ad gradũ altaris: et
poni si m̄liet añ illũ. Diebz sollempnibus
candelã accendit ad altare: & emũgit cance
las. Cũ r̄nd̄ glã tibi dn̄e. itur se ad altare et
signat se sicut cet̄: & inclinat. Cũ post ew̄
r̄nd̄ur am̄e: osculat libũ. Cũ dicit p̄ d̄na
m̄m. libũ claudit & signat: postea uersa fa
cie ad altare dicit. Deus i adiutoriuũ & incli
nat. Deinde pl̄icans stolã & inclinas aliquã
tulũ ad altare dũ d̄ glã p̄i? stolã repone
cũ libro: & uenit ad sedem suã. Ad orõne di
cendã diebz festis surgit cũ dicit. pro om̄ibz
nob̄ bona facientibz. Diebz fialibz ad lat̄
tes cũ d̄ uisus. auditui meo. surgit: & libi

candelam accendit. Ad v̄s surgit: cū dī. Dñe
 labia mea apies. Quā nō dī misere mei deus.
 dū p̄ces dñi ad laudes. libri apit. candelā ac-
 cendit victimor lampadi. ex altero choro. In
 octāis natal' dñi pasche ⁊ penthecostes. dic-
 m orōne ad nocturnū ⁊ sacerdos ūsa facie ad
 altare dicit Deus ī adiutorū. ⁊ inclinat. ⁊ sta-
 tim redit ad m̄am. Quādiu sacerdos orōne
 facit ad gradū altaris: nec dyacon' nec alius
 transit iuxta eum. *De officio sacerdotis dya-*

*coni ⁊ subdyaconi ⁊ de missis ebdom' ⁊ alijs
 et de suffragijs . xliij.*

Sacerdos missam celebratur' quā ad p̄parā-
 dū se accedit: ad gradū altaris genibz flexis
 dicit p̄ n̄r: deinde induit in ecclā nō alligete
 guentū: cū quēuis adest induit ī uenturio.
 Casula tñ semp foris induit. excepto p̄ma die
 natiuitatis ad p̄mas duas missas: ⁊ p̄ma
 missa pasche ⁊ penthecostes: ⁊ in cenā dñi.
 In diebz q̄s ieiunior post p̄ces dū misere mei
 deus dī. casula induit. Inclinat q̄ ad siml
 nū cornu altaris dicit orōne: ⁊ facit ḡfessio-
 ne. In festis uō casula induit cū dixit. bñdi-
 camus dñō. post orōne quā dicit añ libri: ad
 dex terā p̄tem altaris. In missis manualibz
 induit sacerdos dū pulsat ad missā. expec-

rac donec ultim⁹ adesse possit? necnō porē
mī nimīā morā faciat. Deinde stans ad siml
trū cornu altaris? inclināt ad gressione. De
itaq; dñico sacerdos tpe ggruo ad eciam reu
lus induit? signoq; reua iatione pulsato.
descendens ad locū ubi bñdixenda ē aqua? ex
pectat ut don ē monachos t porē? cūctis q;
pñtib; aqua stans? que nō p eciam s; ante
t cura altare spgū in hūc modū. Aqua bene
dicta uadens sacerdos ad aspgerndū eā trāit p
sinistrū dnoy? ueniensq; ad gradū altaris in
clinat. Inapiens q; ant? Aspger me: asper
git semel ante facē altaris? semel ad dextrā
semel ad sinistrā ptem altaris? ascendēs q;
gradū a pte ewi? t altare circuit aspgerndū.
Veniens q; ad gradū pmo aspger abbatē? p
allie? deinde porē t hospites religiosos? p
modū monachos p ordmē? deinde dynaconē
ū induus sic cuculla ecclāstia? deinde illū q;
aquā achilie t serpm. Rediens q; sacerdos
p sinistrū dnoy? aspger infirmū monachū
ū sit ad ostiū ecclē? postea dextrā t gūlos
t hospites cōlaris. Aspserit nō scā? aquā
vñ? e sūbz accipit? t p omīs officinas t p
cūctenū spgit? postea i uas qd ad domū
inferiore porrandū ē mittit? tandē post

60
epistolam ad actum eam redditur pauatorum. Cum es
ab eo thuribulum. **P**acta a psalione sacerdos
redit ad locum et inclinat. dicit pater oratione.
tunc oratione exaudi. qua finita dicit Deus
in adiutorium et inclinat. Et clauso ac signato
libro inclinat. cum dicit gloria patri sicut et cetera. eis
et surgentibus surgit. et per sinistram chorum ue
niens ad gradum altaris inclinat. et accedens
ad sedem suam usque ad gloriam patris. qua in
scripta relinquit. Quociens autem ad horam gloria dicitur.
et dicit pater dominus. inclinat pariter. **D**yaconus autem
incipit psalmum. memor esto inerat ueterum. et au
tilla induit. et redit ad sedem suam. **C**um ultimam
sicut erat dicit surgit sacerdos. et finita ante
faciem ad orientem. dicit epistolam. et inclinat.
parat altare uiuificantem dyacono et uerum incli
nat. reditque ad sedem suam ad dicendum pater.
Qui dominus pater dyaconus ponit missale super
dextrum cornu altaris. et portat thuribulum
ad locum. et candelas accendit. **C**um dicit pro
omnibus nobis bona facientibus surgit sacerdos
ad dicendum oratione. qua finita uiuificantem dy
acono induit cassidem. et dyaconus redit ad se
dem suam. **S**tans autem sacerdos ad sinistram
cornu altaris iuxta locum ubi semper a cele
bratore sic gestio. uisa facie ad cathedram

103
iugit manus inclinat ad gressione. **Qua**
fra? inclinatus iunctis manibz dicit an facit
altaris orone dicitur: deinde osculatur altare
signat se? + accedens ad librum dicit uel auscul
tat inuicem in dextro cornu altaris. **Ibidem**
+ gla in excelsis ad qua non expandit manus
suas: + dñs uobiscum dicit. **Si** ubi alij secrete
uult dicit ad altare: sic submisit dicit ne
chorus audiat uocem eius. **Finis** orombz
+ posito missali in sinistro cornu altaris. In
clinat ad mediu altaris + redit ad sedē sua.
Cū positiuus ē incensu in thuribuli iugit
intendo nichil dicit. **Dyaconus** p̄p̄ato thuribu
lo laicus ewm inclmans de gdu altaris? ab
ep̄o si aliter alias a sacerdote petit b̄ndictionē
quā sacerdos tale dat. **Dñs** sic in corde tuo +
in labijs tuis: ut itē nobis p̄nuāes ewm p̄as
as. **Vel** ita. Corroborer dñs sensu tuū et la
bia tua: ut recte nobi p̄nuāes ewm p̄as.
Qua dicit? uir se ad orientē. sic manēs
donec ip̄e + alij se signauerit: tūc em̄ uir
se ad ewm. **Dū** tñ alij **Vem** sic sp̄c dñi. nō
uir se ad orientē donec f̄m̄atū. **Cū** ewm f̄
m̄e accedit ad mediu altaris + inclinat
ubi semp̄ incipit. **Credo** in unū deū. + dñ
Dñs uobiscum an̄ offerentiu. **Qñ** dyaconus

laicus et hinc accipit stola et data sibi benedictione
 adiuvante eo qui deest dyuiculu in diebus fel-
 tis in caelis uo uiuante sacerdote ponit sto-
 lam sup humer sinistra et p dextram laicus re-
 cepit uoluo p manipulo in sinistra manu.
 osculato q altari legit ewm. Quo loo? si pns
 sic epc tantum sacerdos dicit. Dns uobiscu uel
 homo credo in unu deu. inclinato inter dy-
 cono sub gradu altaris. Quo fito ferti epō li-
 ber ad osculandu. deinde ferti sacerdoti pol-
 tra ipse dyacono osculat. q nuq facit n post
 sacerdotem. Non pnt epō sacerdos mch dicit.
 donec oblati sicut sibi liber ad osculandu.
 Qu p refectis cantat no fertur liber epō.
 nisi ipse celebret. Si credo i unu deu no dicitur sur-
 git dyaconus ad ministrandu cu ultima colla in
 apitau. Si credo i unu cantat tuc pparat
 oblatione. et dum dicit. et ho fit e flexis genibz
 ad altaris gradu sumit uemā. et nos p sterni-
 mur etiam osculantes. Qd nuq hac uel alia
 causa fit a sacerdote di stat ad altare. hians
 osculat altare. Deinde oblatioe pparat moy-
 aqua et sacerdoti dyaconus ad manus ablu-
 endas. et corporalia tradit. Ciqz finito credo i
 unu deu dñs uobiscu. stat dyacono ad dex-
 tram cornu altaris tenes calice. que dco Orem?

offerat sacerdos osculans manū eius. Et dū offerenda canat: dyacono fidente aquā in calice dicit sacerdos. De lacte dñi mī ihu xpi exiit sanguis ⁊ aqua: in remissione peccator. Quo dicto: uat se cū calice supposita patena cū hostia ad ep̄m si adde: ut signet. **dyaconus** oblatarius dicit. In spū humilitatis ⁊ in aīo gratio suscipiam a te dñe: et sic fiat sacrificiū mī ut a te suscipiāt hodie: ⁊ placeat tibi dñe cibus. Et faciens crucē cū ipō calice dicens in nomine patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄i amen: ponit eū sup corpus hostie. Dispositis q̄ hostijs seu hostia si plures non sint: ⁊ patena suis locis ut oportet ⁊ calice cooperto: mittit incensū in thuribulo q̄ accepit de manu dyaconi q̄ osculat manū eius: ⁊ tenet calicē ne impediatur thurificatio. Tunc sacerdos dicto dignatur dñe orō mea sic aut incensū in ḡspō tuo: thurificat semel sup calicē in modū crucis dicens: in nomine patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄i: ⁊ postea semel in modū corone: deinde ad crucē semel: semel ad dextrā: semel ad sinistrū cornū: ter autē fatis altaris. Et reddito thuribulo dyacono loquitur q̄ dignus ⁊ exercitib ac p̄parato missali: exspectat donec dyaconus qui fateri altare curat. iterum ad crucē ⁊ ad corp⁹ dñi thurificat.

ad gradū reitāt altaris. Quo reūto. iūte se
 ad p̄m̄ dicens in silencio. **Orate fr̄es p̄ me**
 p̄cedere ad d̄m̄ deū nr̄m. Tūc dyacon⁹ trahit
 et sinistra manu calicē ⁊ dext̄a thurificat.
 Quo dependente post altare uel sub gradu al-
 tars thuribulū ⁊ sacerdos incipit secretas di-
 cendo **Orē** ⁊ cetera: nō p̄missō. dn̄e exaudi. **Et**
 ceteros in canone quā uitate p̄r̄. non debet
 facē mora cōdiolā. **Et sciendū** ⁊ q̄ q̄ collat⁹
 dicit audience quēnti: tot t̄m̄o dicit secre-
 tas. ⁊ eodē ordine. **Dicit p̄ma** secreta dicit
 p̄ d̄m̄ nr̄m ih̄m xp̄m ⁊ cetera. usq; ad amē. qd̄
 non dicit: deinde nō p̄missō dn̄e exaudi. sed
 orē. incipit s̄m̄. **Sciens** extremā. le-
 uat man⁹. cū dicit p̄ oīa sc̄la sc̄lōz. **Et sc̄**
 dū. nō ē: q̄ orōes que ad v̄s ⁊ laudes sub
 vna clausula dn̄i: ut **fabiani ⁊ sebaſtiani**
 ⁊ ḡlilii ⁊ sub vna eadē clausula dn̄i ad missā.
 t̄ collat⁹ q̄ eadē secrete ⁊ ḡplende. **Et totū s̄c̄**
 canone missę tener sacerdos man⁹ leuatas
 ⁊ expansas usq; ad fractionē hostie ⁊ nisi cū
 se inclinat an̄ altare. uel cū carā ūtur. aut
 forte manūtergū sibi n̄c̄rū assumit: tūc
 eadē uiḡre digitos illos quib; hostiā tenuit
 uel tenere debet. **Dicit p̄ facōē** inclinat⁹ sa-
 ceros an̄ facē altaris ⁊ dicit **Sc̄s sc̄s sc̄s**.

et c. te igitur et. usque benedictis: tunc erigat se et
faciat crucem sicut disposita sunt in missali. Ad
qui per die quod paratur cum dicitur. accipit panem et acci-
pit hostiam unamque manu eleuat panem: et suo
loco benedicit. Si autem plures sunt hostie: dicendo
benedixit uno signaculo signat cum ipsam quam
tenet quod tenet. Dicitur autem hoc est enim corpus meum
eleuat hostiam ut possit uideri: et pullat
campana uno ictu uel plurius in missis in-
genucularibus. Porro in eleuatione hostie si sit
tes oramus ad terram prosterimus: sicut quod dicitur
et homo factus est: nec surgimus donec calice depo-
nat. Idem facimus quod super foris oramus: sed ca-
lice deposito redimus super foris. Sciendum uero quod
si due sint hostie: eam quod a dextris est tractamus.
Si tres: eam quod in medio. Si plures ut in pas-
cha et pentecoste et natali domini: diuidimus
eas hinc inde: et eam quam debemus recipere in
medio collocamus. Ad solum modo cum dicitur. accipit
et hinc perclari calicem: accipit calicem unum
manu et eleuat panem: primum retractis pan-
tibus corporibus et retractis tunc digitos et ora-
calicem ne decidat. Dicitur gratias agens depo-
nit: sed manu sinistra non remouet. Sciamus
autem quod ad benedixit: iterum resurrexerit unamque
manu calicem et eleuat panem: eleuatum tenet

usq; vñ t̄ memores dn̄. Quoacens post cōsec̄
 cōne tenet hostiā? ea d̄posita exiit dignos
 sup calicē: ne forte de ip̄a hostiā aliq; in eis in
 herit. Ad sup̄plices et rogant̄, amantiss̄ mat̄r.
 ita q; sinistra inferior sit: inclinat̄ an̄ facē
 altaris: et dicit̄ q̄t̄ ex hoc altaris p̄cipa
 aone. osculat̄ altare semel: et erectus locis
 suis signat̄ corpus et sanguinē et scrip̄m. Dicit̄
 nobis q; p̄corib; et in silencio sicut cert̄: ut
 manu ad pectus: tangit illud semel: ita q;
 sonitus non audiat. Ad p̄ que hec om̄ia dn̄e
 factis sicut dispositū ē in installatib; p̄ms au
 ab; disceopie calicē? ponēs q; manū si
 nistā sup pedē calicis et dextrā accipies hostiā:
 facit aures sup calicē dicit̄: p̄ ip̄m et cum
 ip̄o et in ip̄o. f̄c̄a at̄ cetera aures et remanente
 manu cū hostiā sup calicē? uigie et sinistra.
 tenēs q; utraq; manu hostiā et calicē: dicit̄
 et tibi deo p̄ri et ē. Dicens p̄ oīa sc̄la sc̄loz:
 leuat calicē et hostiam. Cū d̄v̄ amē: depomit
 utriq;. Dicendo Orem; p̄cipis salutarib;
 morit̄: coopit calicē. Ad libera nos cū dicit̄
 et m̄cedente b̄m̄ et gl̄b̄sa semp̄ uigie dei gem
 ita maria: patenā accipit. Dicit̄ et m̄cedē
 t̄ly b̄is ap̄lis tuis petro et paulo? signat̄
 et cū patenā cū qua tangit hostiā: dicit̄ Da

Proprius. Cū dicit pacem: pacē accipit de pa-
tena. Dicens ut ope mē tue adiun: leuat
hostiā sup patenā. Cū dicit t a pacē sim⁹ sp
liberū t ab oī p̄turbacōe secur: discoopit ca-
licem accipit hostiā. Dicendo p̄ eūdem dñm
m̄m ih̄m xp̄m filiū tuū. frangit hostiā: nō
tā p̄ mediū. portatq; minore p̄tem cū dextera
manu sup patenā. Dicens qui tecū uiuit et
regnat deus: frangit p̄ mediū portione alt-
erā: t p̄tem quā sinistra tenet cū eadē manu
deponit in patena. Dicendo in uincite sup s̄c̄
utraq; manu tenet terciā p̄tem t calicē. t le-
uat ea parū dicendo. p̄ oīa sc̄dā sc̄dōz. Dicit
q; calicem: cū r̄ndetur amē. Tenens q; ma-
nū sinistra sup calicem ac dicendo. pax dñi sit
semp uobiscū: de p̄dicta p̄te facit tres cruces
infra ambitū calicis: ipsā cū r̄ndit: t cū spu
tuo deponens in sanguie. Coopto uō calicē t
osculato altari: dat pacē dyacono: t incensā
tus an̄ faciem altaris dicit orōnem. Dñe ih̄s
xp̄e fili dei uiui. Qua sinistra corpus accipit
de patena. nec releuat uquā de sanguie
dyacono. Sup̄to etiā sanguie sacerdos oī
tpe statim p̄niā sumat ablucione: nullo mō
uallo intiecto. Interim uō dyaconus post
agnus dei sup̄tam a sacerdote pacē fert

pori 4 et qui in sinistro choro p̄mū tenet
 locū: et laycas ad omniū chori. Infirmo autē
 sic ad omniū ecclē: fert ea monachus uiam
 or illi. Quo factō regresso q̄ dyacono: p̄stia
 a in tram oram? Dyacono q̄ in festis uel
 dñicis dieb; coicatio statim iungim; 4 licet
 unus uel plures coicaturi sint: p̄mo iuge
 te qui incipitur ē agnus dei: qd̄ statim
 nō incipit: donec ultim; coicatus sit. Dya
 conus at̄ de quocūq; sit choro: temp̄ data pa
 ce uel cū dicit agnus dei. cū pax nō accipitur.
 ad locū seruitoris in dextro choro uolens
 orat p̄stratus: donec finita p̄ceptione nūc
 tate sacerdoti. **D**iebz uō dñicis sup̄ra ue
 nia a dextro latē altaris dyacon; hostiā q̄ p̄
 cedente dñica seruata ē sup̄ patenā depones
 et alterā p̄ illa integrā in capsulā repones:
 et capsulā in loco suo restitues: de p̄dicta
 hostia gemib; flexis coicat ad dextrū cornu
 altaris. Quicūq; uō et quicūq; capsulā ubi
 ē corpus dñi accipit: accipiendo tenet altā
 re sumit uenā. Sicut et in occurrentib; sup̄
 ebdōm s̄ sollempnitatib; candelaz: de m
 tagna hostia dyacon; coicat. exceptis scōz
 stephan̄ ioh̄is innocentiū: et trib; diebz pas
 che et penthecostes. Tūc uō sal; in ebdōm

non mutat hostia q̄ ē in capsula. Si m̄ p̄
infirmū fracta fuit: mutare licebit. Coica
turus at̄ dyacon⁹ ad gradū altaris genua
flectit: ubi om̄s genua flectim⁹: q̄n gradū et
uel aliqui coicam⁹. Ante quē etiā gradū et
flectam⁹ genua. ⁊ humiliate capita ur̄a ⁊ br̄ia
capuis dn̄o. et ite missa ē. q̄n gl̄a in excelsis
di. idem dyacon⁹ p̄nūciat. ⁊ dieb⁹ quib⁹ ue
ma sumit uemā accipit post missā. **I**dem
uemā accipit: qui saluē in ew̄o legend⁹. Cū
sacerdos aqua digitos abluat: incipit agn⁹
dei. Dyaconus bis capsulā trahit: saluē ei
post offeritoriū di. **O**rate fr̄es p̄ me: ⁊ cū p̄
coionē di. **D**ns uobiscū. **O**m̄ tpe quo missa
cantat⁹: ip̄e qui sacerdotē adiuuat siue co
cet siue nō: accipit calicē: uino lauat: et
sumit t̄m̄o q̄n coicat. Alias unū demit
in sacariū: ⁊ calix sicut i alijs missis ueni
satur sup patenā. **S**im̄ta missa statim sa
cerdos inclinatus an̄ facie altaris. dicit
nē placeat tibi. ⁊ c. uel incipit horam si
statim cantanda ē in quentū: qua incipit
p̄dictam dicit orōnem. **E**t cū autē post
missā di nudū officū: non di in eo. **C**ais
nec agn⁹ dei: nec se uat sacerdos ad p̄b̄i
cū dicit **D**ns uobiscū. **D**em⁹ pactis om̄ib⁹

depositis q̄ sacerdotibus uestibus: ad gra-
 dum altaris flexis genibus dicit p̄ m̄.
 Quiaq̄ ad missā seruiat: manū sacerdo-
 tis osculat̄ cū offert calicem: ⁊ dyaconus
 diebus festiuis cū offert thuribulum. Cū vn̄
 solus adest dyaconus nisi sit parator: ser-
 uat ad om̄s missas quētuales: ⁊ cū parus
 non ē supplet uicē eius ultim̄ i ordine sa-
 cerdos. Diebus autē duas missas hūnibus: dya-
 conus seruit ad maiore: ⁊ p̄scriptus sacerdos
 ad minore. Si uō die illo nō sit parus dya-
 conus: penultim̄ sacerdos seruit ad minore
 cū dyacono: quilibz eorū facit ebdōm suā
 seruendi ad missā: ⁊ vno nō parato alē sup-
 plet uicē eius. Cū nullus monachorū ē
 dyaconus: om̄s p̄ ordmē seruit ad missā
 p̄ter paratore: ita tñ q̄ seruitor missę ee
 sacerdos ebdōrius nō sint in eodē choro. Ad
 obseruatiōē cū plēs sūt dyaconi. **E** Cū sub-
 dyaconus adest ⁊ more dicit eplām: alius
 autē infior ordmē nūquā. Si desit subdya-
 conus: parator. Absente paratore: vn̄
 ex dyaconibus. Si vn̄ tñ assit dyaconus: ul-
 tim̄ in ordmē sacerdos. nisi sit p̄mā lāonē
 laicus. Tūc em̄ dicit eplām penultimus.

Cū uō dyaconus ip̄e non seruit nec serui-
 turus ē : uicē si procurator dēlic subdyaco-
 ni supplet. Cū aut̄ vn̄s adēt subdyacon⁹. et
 due occurrūt missē : ip̄e dicat epl̄am maio-
 ris missē : et absente procuratore dyacon⁹ dū-
 mō ad aliā missā seruire nō debeat. dicat
 epl̄am missē mōris. Si em̄ allic copia mo-
 nachoz : nolum⁹ ut qui p̄mā missā annua-
 uit. uel qui ad eā legie lāonē uel epl̄am. uel
 seruiuit : ad fam legat uel seruiat et egub.
 Non sufficienibz namqz dyaconibz uel dya-
 combz ultimū in ordine sacerdotis suppleūt
 uicēs eoz⁹ : et eoz p̄mā faciūt qđ faciendū ē
 ad mōres missas : et ultimū ad maiores. p̄-
 mā lāonē exceptis iugilijs pasche et p̄che
 costes : temp legit ultim⁹. Tamē i iugilia
 natal̄ dñi. et in die : lāo et epl̄a siml̄ ab vno
 dñb. Ad missas puatas quibz in ordine
 p̄fectus seruire p̄t. Si sūt subdyacon⁹ di-
 cat epl̄am et m̄stret. Alioqn̄ : sacerdos ip̄e
 dicat epl̄am et m̄stret. *De missis eb̄d̄ij et*
Missa dñical̄ et profecto tā cū qđ aliis
 dñicis in crastino om̄i sc̄oz. et reliquiaz.
 missē rogationū. ieiunioz t̄paliū et iugiliar.
 q̄ missas h̄nt sūt eb̄d̄ij. Ceteris diebz uacantibz

66

pmā cantat p̄or & deinde p̄mus in ordie: eo
sic p̄ ordie. **Q** si aliq̄s aliq̄ ex causa celebra
re nequie die suo: ai p̄mo p̄atus fuit die
alio uacante celebrabit missam suā. **F**eria
sa cantat missa p̄ b̄n̄f̄ic̄iis: & quā si eb̄d̄i
eo q̄ nō sit p̄atus a' sanus celebrare nō po
t̄: licet ei usq̄ ad sab̄batū recuperare: nō
t̄ in quēn̄. n̄ fia' tercia a' q̄rta. **E**t qui feria
sa celebrabit: cantabit p̄ defunctis. uel pro
buis. **F**eria tercia a' q̄rta similiter cantabit
p̄ buis uel p̄ defunctis. **F**eria q̄rta de sc̄o sp̄i.
au' epl̄a semp̄ ē. ai audissent apl̄i: n̄ in
electione p̄or: & in p̄ma die capli q̄n̄ dicitur.
ai q̄pl̄ennur. **I**n p̄d̄m̄ missa ab octauis pas
che usq̄ ad ascensionē d̄m̄: p̄mū alla pas
chale. **S**ab̄. **N**onne cor n̄m̄. d̄cam̄. **S**cd̄m̄ alla
de penthecoste: **V**eni sc̄e sp̄s. **A**b ascensione
usq̄ ad penthecosten: p̄mū alla **N**on uos
relinqua. **A**b octauis penthecostes usq̄ ad
lxx̄: pro p̄mo alla d̄i r̄n̄lonū **S**cd̄m̄ gens.
A lxx̄ usq̄ ad pascha: d̄i introit̄ **D**ū sc̄i
canus fuit. **R**̄n̄lonū **S**cd̄m̄ gens. q̄re feria iij.
p̄or q̄rta d̄m̄ xl. **O**st̄. **S**mitte. q̄re i iugl
lia penthecostes. **C**ō. **S**cd̄ ē iup̄enae. **C**et̄ de die
penthecostes. **F**eria sexta cantabit de sc̄a au
c̄: & sicut in exaltacōe. **T**pe ad paschali p̄

mū illa de auct. Nos autē. Jōm paschale. lū
angelus dñi. In ascensione ⁊ penthecoste.
fm illa Non uos relinqua. Sab^{to} cantabunt
de brā uirgine. Auct sup caplo xxxvi gmer.
Si ab fia qñta lxxa aut sab^{to} accidit annūta
tūi ⁊ missa de scō spū dia pōte fia n̄. uel m̄.
uel alia missa p viuis. Has missas diebus
uacantibz gñtūtas aliqñ por aliqñ nōitate
mutare pōte. ⁊ scdm disposicione eius cele
brabūtur. excepta missa bñe marie, qñse co
uentuales q cantant sup ebdom. m̄. m̄. sic fel
tū capli matutiales sūt. qñse matutiales
semp festiuans submissus ⁊ tēpeliuus
deantande sūt. **De suffragiis**

Diebus dñicis ad missā de viuis eāli
cāntet de festo. dñi ista suffragia. Co
cede. Ompc de xpiani. Ompc de edificatō.
Sup ebdom uō diebz festis ⁊ alijs ad missam
de viuis. hec dñi suffragia. Concede. Opc
deus xpiani. Deus languor. In missis ad
sup ebdom m̄ pro viuis q̄ pro defunctis. di
cetur oro. Opc qui uiuor. Tamē nō dicantur
in missis festoz aūt. uel xñ. scdm. nec in
missis p breuibz. ⁊ pro tricenario. pro an
ūlario. nec tribz diebz in capite ieiunij.
nec in xl^o m̄. fia. fa. m̄. ⁊ vi. nec in missis

67

quatuor qm. arrogacionū. et uigiliarū. nec
in missis dominicalibus. etiā si post dominicā infra
ebdomā celebrentur. excepta solūmodo fīa sexta.
Ab aduentu usq. ad. 1. in quā semp. ē dicenda.
Si in ipsa ebdomā missa dominicalis dicta nō sit. Por-
ro p̄ dca suffragiorū distributio. solūmodo de
missis quētuoribus intelligenda ē. Nam i. ml-
tis p̄uatis q. cantant de grā. p̄ quibz dicē-
tiones quas uolūt. et quo ordine uolūt.
ita tū q. nō excedat septē. In missis etiā de-
bis. orōnes p̄ statū nūm nō excedat. Si sa-
cerdos ebdomā p̄ma die ebdomade siue missā
quētuorū cantat. et demceps officiū suū
aliq. de causa exequi nō ponit. uicarius ex
ebdomā illā et suā totū exequat. Q. si ebdo-
mā p̄ dca missā nō cantat. nec deinceps
officiū suū recipiat. ebdomā illa uicario suo
deputat. Hec autē aulibz ebdomā semp. ante
festā quā recipere suā ebdomā. sed fīa quā-
ta et demceps nō licebit. excepto tōte re-
factorij. Cū sacerdos ebdomā nō ē p̄atus i
festis xij. locū. et fīa ij. iij. et. iij. pasche et
penthecostes. totū officiū eulde uicarius
eius exequat. Q. si in festis seu uigilijs
in quibz altare patet tū sexta et nonam
ebdomā fragilitas accidit. nonā cantat si

festi e capli. cenā uel manduū bñdic. sed
uicario suo cetera omnia delinquit. Cū uō i choro
ebdōij nec ipē nec alius ē patus & ille cui de
alio choro sequēs gtingit ebdō exequit officio
ebdōij. et si nācē suū mīlit i chori euidem.
In neutro ab choro sacerdote patus & pē ebdōius
de mandato pōnis. uel eo absente de mandato
uicarij officiu suū facit. & tū ipē q̄ ceteri mīl-
tas quas nō oportet differri uel omitti cele-
brare. Item de seruire: si tū nullus sacer-
dos sit qui seruire possit. **S**ily noui sacerdotes.
noui dyaconi. & qui ordmandi sūt. celebrare
seruire. ordines suscipe nullatenus hanc phi-
benam ob cām. pmissa tū gessione. **S**acris-
ta & paurator q̄ p̄ pati nō sint pmissa tū co-
fessione si fieri pē graduū altaris ascendūt.
sed ad missā eadie nō seruiūt. Cū autē sa-
crista patus nō ē. dyaconus & sacerdos adiu-
uat ad induendū. **S**acrista autē gessione
ecā ut candles diebz festiuis accendat ad
matutinas & emūgat. graduū altaris ascē-
dit. Ceteri laionē uel eplam legāt. & gduū
ea die nō ascendūt. ecā post gessione.
In die s̄o natiuitatis palche & pēth eoltes.
nullus p̄ huiusmodi culpa celebrare seru-
re. uicarij phibetur. sed gressus p̄us. **I**n

alijs dieb; nullus post hanc culpā eam sequenti
 die accedat ad canendum uel seruendum: nisi
 prius gressus fuerit. Possunt tñ eam añ pñā
 si nax fuerit hac gressu culpā. Prior uero
 pñ hoc ab officio suo nō cessat in dedicatione
 eccle inferioris: et si hō sit coicandus: pro
 sessionē scilicet: tñ pñmittit gressione. Qui
 missā canat apud nos in quetu: si de oy
 dine nō sit canat hora pcedente et sub seque
 re: si pñs fuerit. Sacerdos ebdūrus temp in re
 fectorio bñdicat si missā celebrauit: alioqn
 bñdixit ex alijs qui celebrauerit. In die tñ sepul
 ture sñm mōz nisi sit festū capli mentas bñdi
 ctio: q nulla defuncti celebrauit. Sacerdos sol
 nisi qñ dāuus ē et nō dicit dñs uobiscū:
 sed dñe exaudi. A quolibz solo nō dñr iube dō
 ne: bñdictio tñ nō omittit. **De cura pors**

Quando **erga infirmos . xlvij .**
 aliquis de nouo dimittit eam: prior
 uel eo absente uicarius q̄ acous ggrue pr p̄gite
 ad eū uisitandū. Quia erga om̄s . p̄cipue tñ
 ergo infirmos . ac debiles atq; i temptatōibz
 positos: sollicitū benignū atq; misericordē
 debet se nouit exerce: eos q; frequētius uisi
 tate. Non em̄ sñm sñam dñi . satis ē opus
 medicus: sed male hñtibz. Infirmis ergo

scdm possibilitate dom9 uacua sparent. Qui
tm t ipi scdm bn bndicti dicta ne sup sua uel
ipossibilia petedo uel murmurando. seruuen
res sibi concultent. diligenter ammonent
attende? t ue medres anrepti ppolici. ue si
nos a sanis. ita egrotos ab egrotis secularib9
debe cogitent discerpere. nec illa i heremis
q use in urbibus inueniunt exposita. Oio m
prou pvideat. ne infirm a seruitorib9 uel
alijs negligant. Verumptm elis armu au
ordo renuiciante nulli nrm qcedit. ead si sic
leprosus. Propt hos itaq si tanta sint expen
tudo. pilces eme solem9. Prou ead dispen
sare pte cura infirmos in deponedo alicui ee
caligas? et lecti diuicia minuendo pti alicui
depluma. et reddita possint eos ead in oculis
custodire. Procurator uo t cognatus dilige
tes t benigni sint cura eos. t ead cura hospi
tes t mcanarios. qm eos gagerit egrotare.
Si vnus uel plures monachi infirmant. si nca
fuit in vna domo poterit collocari. Hoc ipm
diam9 de gulis t redditus? qui si no ponent
horas dicit. dicant eis a custodib9 suis. Quia
prou causa reuacouis aug9 ex mochtis excedat
de ailla licentia dedit. uel ad iportabile tediu
releuandu? uel ad periculosa aliqui temp

rationem cedenda ¶ uel ad genus aliqd' mor-
 bi grauius mitigandu' : de dispositionibus
 negotijs totius q' domus cura nulla se curio-
 sitate admittat. Non em' expedit habita-
 tori celle nosse humilinoi. ai ead' tota domo
 par' g'raui' e'. Strangers uel domestias mli.
 uicinis non loquit' : sed h'is tm quibz priori
 uel uicario placuit : ut si talis e' qui erudire
 uel gloriari potens sit : ai h'is loquat' q' erudiri
 uel gloriari egerit. Si at' ip'e gloriare uel erudi-
 re opus h't. ai h'is q' hec p'stare nouerit.

loquitur

+

**De infirmario & de h'is q' requiruntur ab
 eo. & de infirmis & de h'is qui ai in refecto-
 rio comedere m'ite ad uona ueniunt ul' q' p'n-**

Infirmarius m' festiuus diu i cella facit. xlv.
 diebz q' alijs. totu' officiu' dicit i firmis.
 In die m' natal' dm' no' dir eis officiu' m'ite
 mli maioris. Officia q' m'ltax q' dicitur
 diebz uacantibz eis dice' no' tenet' : nec a-
 liquis m'ite defictor. Ad cantandu' eis cu-
 ra sine ulam' p's s'oi nocturnu' egrediatur
 sup' ebdom'. in festis xij' l'com qn' cantatur
 ultimū uisoriū. Primo ead' signo pulla-
 to potat si opus e' exire de cella ad cantan-
 da matutinas bre' marie : et ead' diei tpe
 uigiliay. Omibz diebz firmis matutinis

cantat eis p̄mā: dco q̄ b̄ndicte. licet eis de
necessarijs loqui. Quas horas si in eccl̄a
cantande sint: anq̄ ad eas pulseti cantat
infirmus. Neatle ē em̄ ut cū alijs temp̄ m̄
sit horis canomas q̄ in eccl̄a cantant: eo
tm̄ excepto qd̄ sup̄ dictū ē. Potest eccl̄a & alio
tpe in cantandis horis p̄das signū p̄uere.
Cantatis horis uel an̄ si placet p̄o sedere cū
infirmo & loqui cū eo: & eccl̄a cū alijs si ad
sint. Copletoia tm̄ pulsato nō debz morari
diu cū infirmo: n̄ n̄citate cogente. Et si
duobz uel pluribz infirmis in diuisis locis ne
cessitate cogente cantandū sit: in vno loco
cantabit infirmarius. & i abo uicarius est.
De p̄oꝝ abo uel ponu nichil p̄met ad eū
m̄li specialit̄ a p̄ore uel uicario sibi sit in
uicariū: sed ad cognariū uel fr̄m aliu si
canta sūt infirmitas. Infirmo at̄ q̄ sibi
ip̄i cantat portat ignē. uenite nichoato
& tūc si nec ē intrat cellam eius: q̄ de die
nō p̄t sine licencia p̄oris. Cū at̄ mōdus
egrotans exit ab eccl̄a signū facit infir
mario ut seq̄atur eū: & nichilo? cū mona
chus ad eccl̄am nō uenit. uel ab ea egro
tans exit: aperet ad eū infirmarius. eo
exhibeat ei q̄ p̄t humanitatis. Cū p̄or

870
+ sacerdos ebdomarius + cantor ebdomarius signū
non audire. uel foris in infernant. finito
glā pī post. deus i adiutorū erit infirma-
tus ad quēdū eos. Ad alios + eadē ad idos
si diuicius infirmant. erit finito glā pī. pī
dñe quid multiplicat. Ad pīma + ad ceteras
hos. erit finito glā pī post. deus i adiutorū.
Infirmū uō tm̄ semel in die q̄ntū uadit. Tribz
nō pīma nocturni uisibz expletis. n̄ pōr aut
lucarius inuat. qui reliquis ē m̄re eccl̄az.
nō pīmat. Expleto pīmo p̄s. nec ingrediet
nec uocat. Hoc pīma leuat i alijs horis. Ad
m̄sa quibz temp m̄re p̄ usqz ad ewm. Et
de cardicate corrigat. Quū ub infirmarius
carius uel sacerdotij facit ebdom̄ alius ad h̄
deputatus uices eius exequit in om̄bz. Ex-
cepto qz horas diei p̄termatūnas + pīma in-
firmus nō cantat ip̄e sed infirmarius. Tūc em̄
quī infirmarius m̄sa ē cantatur. Tūc em̄
oī tpe p̄p̄ an̄ m̄sa cantandū ē. cantat ei
lucarius. Si at̄ ambo sūt ebdom̄ij uel minu-
ta. uel un̄trā inuuit. Alit ebdom̄ij. Sup-
plet uicē eoz in quēdo eos sacista. Si at̄
cantandū sit infirmo. infirmarius hoc i-
nuuit p̄p̄ uel lucario. + tūc ille cantat au-
diūg. a p̄ore uel a uicario. Quū ub vnus

tm̄ minutus ē? aliter n̄ sic eb̄ditus uel alia
causa īpediatis facio p̄ oīa officia infirm̄
ij. Infirmitas q̄ quētu interesse non p̄t. d̄
bet dūmō oportune possit diebz festiuis fac̄
esse caplō. Si plures sūt infirmi q̄ ad eccl̄as
uenire nequeūt. p̄t ad magis infirmos
cantatui ai eis obtenta licentia m̄m̄ infir
m̄ uenire. Infirmitas uō p̄ius manentis
nō m̄fuit? p̄t si melioratus ē ad p̄man
tū uel ad quālibz alia horā. nona exap
ta. Ad nonā namqz nullus m̄re p̄t n̄ in re
fectorio ea die comedie. uel comedē uelie ai
dies ē ieiunij. exap̄is diebz in quibz nona
d̄r an̄ nullā. **S**arndū uō q̄ qui in cella
prandū facit. in refectione cenā fac̄ nō p̄t.
nec interesse ea die colloquio claustr̄i n̄ uo
catus sūt. nec recordacōi si sit facienda.
Qd̄ quidē obseruam̄ infra octāas natiuitatis
p̄sche & penthecostes. & eccl̄a i illis die
bus quibz recordacōne facim̄. s̄ colloquī nō
hēmus.

De uisitacōe egredi. Capitulu
xlvi.
Qum̄ at̄ s̄ egredi tus morti
ap̄m̄que putabit. aggregat̄ quenas
ad eū uisitandū & inungendū. Om̄ibus q̄
nārys ip̄anis. p̄cedūt qui portāt ignē. ou
cem. aquā b̄ndictam. & salz sacra d̄p̄acōne

71
parator uel uicarius? sequitur sacerdos indu-
tus omnia ecclesiastica & portans librum ordinis:
nisi sit corpus domini portatur. Tunc enim portat
ab alio. Deinde secundo antiquiores & certi p
ordme: & in eundo cantat. miserere mei deus.
Porro si infirmus ea die non colatur: portat
sacerdos corpus domini. Quod quanto secundo potio
ad infirmum deferat: & calicem argenteum ha-
beat qui potio ad eum coicandū. Portatur
etiam unum & aqua: & parat omnes benedice-
dus. Et intrans domum sacerdos aspargit aqua
sanctis: Pax huic domui & omnibus habi-
tantibus in ea. Et rñdet amē. Tunc dicit in
firmus gratias si fac. Si nō: matera in
qua gratias gratias? siā a nō? quoniam co-
ad mediam reduxit: puam potio gratia.
Post gratiam dicit sacerdos: miserere tui
omne deus. &c: & absoluit eum. Post ab-
solutionem subdit. saluum fac seruum tuum
esto ei domine tuus fortitudinis? nichil proficiat
Deus qui famulus tuo? Dominus uobiscum? oremus?
sub una in gulatione. Deinde dicit psalmus. Domine
ne in furore tuo perdas: post autem finem iun-
get ei uisus & dicit. Piana unctionem & suam

proximam manum indulget tibi deus q̄q̄ pec-
cata p̄uulsi. Et ita post singulorum septem p̄uul-
sionum tunc repetat hec eadē orō ad singula
in quibz iungit loca: id est ad auditū? ad
ad odoratū? ad gustū sive ad loq̄lam? ad
tactū id est uolās manū? ad intellectū id est
plantas? ad ardore libidinis id est uenas?
et ad singulas iunctiones sic tertio ai tu-
pa. Postea iterum tergit os eius ai mapula.
Sacerdos q̄ digitos tergit et abluir. Et ab-
onābz tāquā p̄fatus pie osculat. dicit
firmus. credo in deū? uel in statu ut sic
ecclē catholice mat̄na lingua q̄ ficeat. et
horat ut uenā petat. et in se peccantibz
de corde puro dimittat. Quo factō coicit. et nō
coicit ea die: cantantibz q̄ allū coicit. et nō
q̄ allū. hoc corpus. Post hec dñv orōnes
iste sub vna gclutione dñs uobiscū? Ore-
mus? respice dñe. Deus q̄ fr̄re tue. De-
qui hūano ḡm̄ et c̄? et n̄lo amen. statim
b̄ndicat̄ am̄s ai sup̄onēdus ē infirmis.
et dñv dñs uobiscū? Oremus Deus indulgē-
cie et c̄. Porro ad die unctiois aqua b̄ndicta
in aliquo uase ibi remaneat. Ip̄a uo die
s̄c̄s et eam reddat. **Quomō m̄tā dñs**

fit qui mori & de mltis que occurrunt pñ
te defuncto & de sepultura defuncti. *libij.*

Quoniam iam mori uidebitur ab hijs qui ei
seruiunt signo ai poste dato postposita
o occasione occurrunt ai dicitur dicentes. credo in u
na deū. Si tñ diuinū tñc in ecclia g agit offi
ai celebrari. p̄or uel au ip̄e iuxerit ai duo
bus aut tribz tñ ad morientē festinat. De
posito q̄ eo a laycis fr̄ibus sup bñdictū dicitur
letania p̄ur res parit longā uel breuē fac
tūo & ip̄am sacerdote inchoante ai stola. Se
quē p̄ n̄r. & p̄ces. saluū fac. esto ei. nichil
p̄stant. Dñs uobiscū. orem⁹. dem̄ orō hec.
māam tuā & c. p̄ dñm n̄r̄m. Quo mori mo
tantur qui cura eū ai licentia remanserint.
legant passiones. Quo defuncto? signo pos
tis uex ḡgurgant om̄s. & clamā a p̄nibz
dñi quz ps. uerba mea? dñe ne i fude p̄m⁹
dilex qm̄? credidi. De p̄fidis. P̄ n̄r. et
ne nos. Et subdit sacerdos ai stola. A porta
inberi? dñs uobiscū? orem⁹. & orōne De⁹
ai p̄p̄riū ē. Si sacerdos ē. dñi mea famul⁹ &
sacerdotis ai. Exinde agenda plenaria ai
laudibz & vs. in qua dñi orō sola defuncti? n̄
accenariū uel amulsiariū agi ḡgit. & fide
lii deus. Post hanc psalciū. Inceza defuncti

abluitur & induit? monachus alio tunc
& ciuilla: caligis & pedulibz. **A**spicit amica
& capucio? caligis & pedulibz: tam gubus q
redditus. **I**nde ipomâ ferendo. & aspicit aq
scâ & thurificat auy & corpus? & inermis
p salmodia. dicit sacerdos cū stola. in medua
etna eie iustus? ne trahas bestias? ne mares
in iudiciū? **D**ns uobiscū? orem? post hec
orōne istam: **D**eus au oia viuūe. **H**is ceple
tis: fertur in eciam. pcedenabz qui portano
aqua scām? ignē? auce? thuribuli: a sa
cerdote & quentū. **C**ū autē ē corpus ad mpor
tū ecclē: canor incipit alta uoce insonū. **D**e
dō p redemptorū. **I**ncertim collo cat auy ad ca
pus: & vmaū limē. **I**nsonio & repetitōe cū
ūlu timo: cantat **H**ymel xpel hymel. **E**t in
cipit sacerdos pū nū alta uoce & aspicit cap?
& thurificat auce & corpus: & subdit. **E**t ne nos
a porta inferi? nichil pficiao? ne mares?
Dns uobiscū? orem? **S**ulape dnē amma.
Et cū laycus debitus asportat supius? po
mā an portas ecclē supioris: & pnce quentū
por inductus ciuilla ecclēstica cū stola cernat
eū? & aspicit eū aqua scâ & thurificat auy
& corpus: incipit alta uoce pū nū. **E**t ne
nos? in medua etna? ne trahas? ne mares?

dñs uobiscū? oremus: Deus cui oia uiuūt.
 Sequit̃ rñsonū. ardo q̃ redemptor. ⁊ acta ut sup̃.
 Polico at̃ in eccl̃a defūcto. i. repenit̃ psalmodia ubi
 dicit̃ m̃c̃m̃sa? et hoc ois pauis ut duo ad mi
 nus psaltria dicantur: vnū in eccl̃a aliorū i cellis
 cū uenijs. Occupa m̃ ⁊ debiles: vnā si uolue
 rint p̃ uenijs agenda dicant. Si uo de eo qd̃ i
 eccl̃a dicendū ē restat̃ aliquid: dicendū ē in
 cellis. Nam si t̃p̃c p̃mittit̃. eadē die nō in m̃si
 pote m̃atā pro eo cantatā sepebit̃. Sim autē:
 seruad̃ in castmū. Hoc excepto q̃ tribz diebz
 añ pascha ⁊ in ip̃o die pasche uel penthecol
 tes. siue natal̃ dñi. si forte occurr̃. nulla
 p̃ eo ñame cantare: ⁊ tū si t̃p̃c ggr̃uer sepe
 lretur. Qui at̃ uoluit: reddat tres missas
 p̃ vno psalrio. Priores m̃ p̃ s̃ibus domonū
 in quibz fuerūt p̃fetti nō teneant̃ dicē psal
 tria. sed dicat̃ quilibz duas missas t̃m. Cū
 uo seruad̃ in castmū. eo p̃nt̃e ṽs br̃e marie
 m̃si iam dē sint. simul dic̃ possunt. Noctē
 q̃ ip̃am monachi cū laycas ⁊ p̃ sui nūo ⁊ pro
 ip̃ius q̃ntitate diuidūt usqz ad matut̃as: ar
 ca corpus nō ñma festinacōe psaltriū s̃ reg̃
 tentes. Et qui p̃mi uigilant̃. p̃nt̃e dicē siml̃
 gpleto? cū sacra qui semp̃ ultimū uigilat̃?
 uel eadē sine ip̃o: ⁊ qui ultimū cū eodē man

mas h're merie. Post matutinas at diei canone
guetus p'ma h're marie: & Calue sca' par'is. In
festo at capli sine d'ncis missa p'ncis defuncti
p'us dicit q' de festo? uel p' disposalioe p'oris.
Tunc dicit alias eo sepulto. layas caplm tenent.
Qu' sup'e uel abbas p'ns h'ic? Temp' offerat' ei
defunctus sepeliendus: et ead' p'ori m'i ordina
ppio p'ore absente. In missa at. & in agenda
p'ncis defuncti q' p'inet ad p'ore. post p'ria or
nem no' dr' mli. fidelu' uel mli t'ncenariu' uel a
mulariu' uel aliud p'riu' officiu' defunctoru' agi
gagio: quor' ora' dicenda e' in agenda. & missa
p'ncis defuncti. Ad hanc missa' signu' pullatur.
Pro amulario & p'ncis defuncto: duas missas fa
am. Pro t'ncenario & p'ncis defuncto una qua' di
at p'or factu' sed singulis h'as diam' or
nes. Si duo sine sacerdotib'. cetera ora' dr'. deus
au' p'riu' e' m'lex' temp' & parte. Proare aut
famli & sacerdotis au'. Si duo sine laya: pro
p'ncis deus au' p'riu' e'. pro alio m'ama dr' su
gularis. Si unus sic sacerdos & layas alter:
singulis h'as p'pas or'ones diam'. In oratio
igitur seruato qd' sup'ius exceptu' e' missa au'
as cantata p'ncibz? m'atim diam' cetera h're
marie. et ead' diei si t'p'e hoc postulat: p'ote
a sepelit' hoc modo. Scat choris m'eta au'

74

pus: et accedens indutus alba cum stola et ma-
nualo ad raris gratia in eum fecerit incipit
illa uox per nos: et absque corpore et churificat
nunc et corpus: et subdit. Et ne nos? A porta
inferi? Dominus uobiscum? oremus. Deus uire dator.
Natorum. Ered q. redemptor. huius xpi
hymel per nos: absque et churificat: et ne
nos? pro. ne mares in iudicium? Dominus uobil-
cum. Oro Deus q. ammar. Natorum ne ab-
scondas me. huius xpi huius per nos: ac-
pige et churificat: et ne nos iducas. proce.
ne hadas bellis? dominus uobiscum? oremus. Oro
us mares in iudicium. Natorum ne mares. huius
uel xpi huius per nos: absque et churificat:
et ne nos? pro. requie eternam? dominus uobil-
cum? oremus. Oro. fac q. s. d. n. e. finita orone
portat ad tumulu. et pcedit qui p. r. ant
aqua scam? igne? auce: que in xl. co. p. r. a
ferit. Cui uo portat a nouitio? et churibu-
li a pauatore: ceta a layas de seruau. Pr?
hos: sacerdos. Sequit. amatores: deinde
qui portat corpus: et post illos laya fies et
amati. Portat at. ad tumulu cu hys ps. In
exitu ist. misere mei deus. confitemi. que
admodu. memeto. dne. p. b. a. l. t. a. me. inclina.
laudare dnm. de celis. bndictus dns deus ist.

magnificat. Cū uentū ē ad sepulcra quā
cruce tenet fac ad caput sepulchri ⁊ q
porcane aquā ⁊ thuribulū iuxta sacerdotē
Et incipit sacerdos submissa uoce p̄ nō ⁊ q
ne nos ⁊ a porta inferi ⁊ dñs uobiscū ⁊ ore
orō Tibi dñe commendam⁹ cū tua gclutione.
Tūc bñdicit fossā dicit dñs uobiscū ⁊ ore
m⁹ Deus qui fūdasti. Deinde absque fossā
⁊ thurificat crucē ⁊ fossā. Deinde ponit cru
pus in ea ⁊ sacerdos p̄mus ponit eā.
dū quē dicit sacerdos orōnes istas. ceteris
p̄dictis p̄s amēnibz. Dñs uobiscū ⁊ ore
obsecram⁹. Deus apud quē. te dñe. Orem⁹
fies. Deus q̄ uultis. debitiū hūmā. ceteris
us quidē. omnipotēns dei. Indma dñe ⁊ e. ut
sua famli nū ⁊ de Orem⁹ ad quilibz orō
nē. ⁊ quibz sua hē gclutionē. ⁊ incē amē
ab aliquo cūstante. Oroibz ⁊ p̄s p̄c̄ exple
tis ⁊ incipit sacerdos alta uoce p̄ nō. ⁊ al
p̄gic tumulū. thurificat crucē ⁊ tumulū.
Sequid. ⁊ ne nos ⁊ dñs uobiscū ⁊ ore
⁊ orōnes iste. quaz quelibz sua hē gclū
tionē. Tūc dñe commendam⁹. Deus cuius
aone. finita orōne. ⁊ r̄s amē. tenēre sac
doce a filiorū. cūnterū absque. hoc ipō
ordine quo uenim⁹ redim⁹ a tumulo. ceteris

tes. miserere mei deus. et eam. De p[er]fidis si op[er]a
 fuer. Quo in eam finito d[omi]ni. requiem et[er]na[m] do-
 na eis d[omi]ne. et lux p[er]petua luceat eis. p[ro] n[ost]ra.
 & ne nos a porta inferi. et eue d[omi]ne. h[ab]eas eor[um].
 d[omi]n[us] uobiscu[m]. orem[us]. et hac oratione totu[m] com-
 pletur officiu[m]. fidelium deus. requiescant i[n] pace
 ame[n]. Post hec exiites de eccl[esi]a. quoniam
 in claustris. et p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m b[e]n[e]d[ic]ite. iter absoluit de
 finit[ur]. et iungit aliam de scribendo breui. et p[ro]
 curator de mittendo. nisi ia[m] missus sit. Scribit
 et in breuis q[uo]d amulatu[m] in die obitus. si an-
 te p[ro]p[ter] obierit. Alioq[ue] sequenti die scribit.
 Postea tenet capit[ul]u[m] scrib[er]e. eis aliqua[m] facies
 exhortatione[m]. Om[n]is em[en] in q[ua]n[ti] fieri p[otes]t ad ee
 debent. et qui assit sup[er]nis gmedu[n]t. exceptis
 iugilis quas in pane et aqua facta. et ex-
 cepta xl. h[ab]et colloqui[um] post nona[m] i[n] domo su-
 prou[er]bia. Et ad die quo defunctus mo[n]achus
 uel gubus n[ost]r[us] uel alius n[ost]r[us] ordinis dom[us] a-
 pud nos sepelitur. cellas s[an]c[t]e tenet no[n] cogit[ur].
 et g[ra]t[ia] g[ra]t[ia] simul bis uelam. exceptis ie-
 iunijs q[ua] pro festo cap[itu]li m[un]de frangim[us]. in
 quib[us] eam ieiunijs siml quide[m]. sed semel t[ame]n uel-
 amur. excepto die pasceus. Nono cu[m] p[er] d[omi]n[u]m
 defunctus ab exaltatione s[an]c[t]e crucis. usq[ue] ad h[ab]en-
 das february sepelitur. sexta b[e]n[e]d[ic]te marie et die i

in ecclia submissa uoce canamus. Ingressis q;
nobis in refectoriu mli sic facti apli mclis
bndicte q; nulla defuncti celebrantur. ⁊ leguntur
aug⁹ de ubis apli. nolunt uos q̄tustari. ⁊
sup iohem de lazaro resuscitato. uel aliud ad
arbitriu p̄oris. Et in gratijs agendis ueniam
no accipim⁹. tñ post prandiu. q̄ post cenam.
Post prandiu uero sicut in lectis sic pulsauer
ad nonā. q̄ cantat submissa uoce de bñ ma
ria ⁊ de die. Egressis q; nobis i claustru. ⁊ dicto
bndicte. leguntur lco uel hētur collacio. ⁊ pos
sum⁹ loqui de bonis. *De missis tricenarij
annuatijs quatuordecim ⁊ p̄uati bñdicoꝝ bñ
uui. de p̄abz in caplō. de officio dūmace
sui ⁊ capli gñalis. et de mariane et de*

A b ipō ad die *thaleis. xlvij*
sepulture usq; ad tricesimū excepto p̄
mo die natal dñi pasche ⁊ penthecostes. ⁊ oib;
diebz añ pasche. cotidie p̄ eo nō tñ in quatuor
nulla cantat. ⁊ p̄ma in agendis oib; orō
ei sp̄alib; deputat. Quis at tricenarij sine finē
mōz sine extrinsecor quaz p̄ma semp ē i quatuor.
ita diuident. Prior reddidit p̄mus nullā unā
⁊ ceti p̄ ordmē. postea remanet p̄or subsequē
tib; alijs p̄ ordmē. donec finiat tricenariū.
Qui patius nō ē facit signū lacrite. sicut de

alijs nullis q̄ non sūt eb̄d̄ij. Eb̄d̄ius non
 cantat nisi in ordine suo. Procurator uō potest
 dieb; factis reddē nullā tricenarij. Quo nōdū
 simō, eius orōne semp̄ diam; in om̄ib; missis
 p̄ defunctis. Sal; debitis; et in om̄ib; agendis q̄
 p̄ breui uel alia ex causa cantant. Q; si nōdū
 eo finito. aliud tricenariū sup̄uenit; iurū
 cantabit. De p̄fudis; et dicit orō plr̄ donec ul-
 timū simat. Nulla tricenarij cantat in hye-
 me dieb; factis post caplm̄. in estate post p̄-
 uentū post caplm̄. Tractus. De p̄fudis. in cō-
 uentu non d̄ ad nullā annūlariā. Dicit ac
 al; p̄ns ē mortuus. et die cr̄isma post festum
 om̄i scōz seu reliquar; et q̄n̄ mapm; trice-
 nariū uel officū capli. sine officū p̄ d̄m̄iacē
 lib; et q̄n̄ facim; gn̄ale officū p̄ b̄n̄ scōib; et
 f̄m̄icatorib; n̄is; et in ḡm̄oracōe celestij et
 m̄an̄ati et aliar; eccl̄iar;. et in t̄t̄la cor̄ b̄n̄
 carthuse ibidē. Agenda semp̄ annūlaria ec-
 c̄l̄iā p̄ eodē. et d̄ in orōne famulor; tuorū.
 p̄ annūlarijs ordinis n̄i. Si t̄n̄ in sabbatis
 occurrit annūlariū; uel trib; diebus capli
 gn̄alis. et dieb; p̄uā nullā mat̄riale d̄ ui-
 us h̄n̄tib;. Annūlarij nulla p̄uā cantabit.
 Et hoc sciendū; q̄ sine ulla p̄sonar; acc̄pta
 one p̄ om̄ib; defunctis n̄is monachis. Sal;

et quibus idem et par officium facimus, magis pro
monacho plusque pro layco, uel pro placo quam pro
subiecto. **Missa tricenarij et annularij una est**, et
cantat ea ille que tricenarij missa gongit, et
de orō prima pro annulario. In qua de familiaribus
tuorū ut dōm est. **Privata annularia extētorū**
siant de cetero sicut sūt carthulie. **Sab** dicitur pla-
cebo cum hīs orōmibus. **Iudma** familiarū et familiarū
tuarū et fidelium deus. **Ompc** que uiuorū et missa
cum p̄das orōmibus. **Sed** in missa addendū eam al-
fuerit an̄ fidelium deus. **Missā** quē bñfōrū et trice-
narij una est. eamque dicit que dicitur erat missa
tricenarij. et de prima orō pro bñfōrū. **Si** in
tricenariū sinit et recitat dies qua possit dia-
missa bñfōrū in eadē ebdo. **pro** se tūc dicitur ab
ebdoūo uel eius uicario. **Pro** bñfōrū et
mīs excepta assidua quē dicitur que sic tempore
p̄aly et iusticia officij. **penultima** in om̄ibus eb-
dis orō dicitur. et pro singulis ebdoīs exceptis ab-
domadibus natali dñi pasche et penthecostes.
tā pro eis quē pro om̄ibus huius loci habitatoribus
et vniuersalis pro cunctis fidelibus defunctis, ab ebdo-
rio uel si nō potest ab eius uicario missa una est
tā quēctualis uel puata. seruato quod dōm est
de missa tricenarij et bñfōrū. **Si** missa pro bñfō-
rū an̄ uigilia natali dñi reddi nō poterit ea

ebdomada: in ipsa vigilia si gmode fieri poterit
 puatim dicit. **Missa** uo p bñ fcoz diez ebdoz
 sacerdos p solue pma die qua post dñicā patus
 ē: nisi amissariū ipediat uel alia missa quen-
 tualis: uel tucenariū: nō tñ dī in quentu
 n̄ añ siam qñtam. **Differit** at si nocte fuit usqz
 ad sabbatū: et tñc si ab ipō ebdoz nō p̄t: red-
 ditur ab eius uicario. **Feria ij. añ. xlj. missa**
 p bñ fcoz reddidit ebdoz si patus ē: uel
 si n̄. **Sabto** q̄ añ dñicā i palms cantat m̄l
 la de bñ maria in quentu: et p bñ fcoz pu-
 tam ab ebdoz. **Si uo amissariū occurat: m̄l**
 lam amissariū puatim cantat ebdoz: et in
 sua ebdoz nulla bñ fcoz cantat a uicario eius.
In alijs ebdoz in quibz diez singulis ebdo-
talis nullam ppriā h̄t: exceptis ebdoz na-
ri cantat uicarius ebdoz. **Qñ breuis or-**
dm̄s uenit: statim si añ gplet fieri p̄t p
cellas monachis intimat: et de p̄lo luenda
missa ē in port. p̄uidencia sacrile. et ad nutū
eius p̄perat: et si nocte sit duplicat: qñ sub
breues alie nō p̄nt in eadē ebdoz reddi. Qñ si
maul tor breues ueniūt. q̄ ab ebdoz illius
ebdomade reddi nō p̄nt: diuidant p̄ quētū
si quilibz sacerdos p̄t h̄re missā unā: et reddat

in eadem ebdo' singgrie fieri p̄t. **Q** si pauca
res sunt? diuidant̄ p̄ chor' sacerdotis ebdo'
et cū ab eodē uel a uicario eius in eadē ebdo'
reddi non p̄nt. **P**ro breuibz ordinis quocūq'
siml' uenerit uel se se an' officij redicōne q̄
gerint? sicut gmet̄ infra de p̄tibz q̄ sūt in
caplo. orōne pluralt̄ tā diu dicim⁹? donec oēs
agende uel misse finiant̄. **Q** si due breues
se se gigerint. quoz vni tricenariū debeat̄? tūc
in agenda cuiuslibz dicet̄ orō singularis. et
illius qui tricenariū h̄t dō agenda in quent̄.
Monachi uō seu nouitij qui p̄solue agen
tā distulerint? in omibz alijs agendis q̄
in cellis quibz ex causa dixerint. p̄nā p̄
illo morio orōne dicant̄. dū mora fecerint
in reddendo. **D**omus q̄ ulc' duas dietas dic
tant abiuuē bis a ter infra annū sibi iure
tactant breues? alias uō domoz si p̄uau
tor uel coq̄narius breues ulc' duas tenuer
int noctes n̄ n̄citate cogente? ordinē tene
ant donec miserint. **E**t licet an' xl' nō rece
pim⁹ tot? tū ex tūc possim⁹ dicē usq' ad l'
breues cū missis? et dī orō. **I**ndina. famuloz
et famularū. et nichilo⁹ a p̄ma die capli q̄cūq'
uolum⁹. **P**robreuibz q̄ ueniūt a caplo gra
li dī orō **I**ndina. et dī in ea famuloz et fa

mulari tuar⁹ + p^{re} mapi reddi mille q^{ui} et
 agende. si occurrat festu. xij. laoniu. **Precent**
 mortuo ex^{tra}no ai rogat^{ur} p^{ro} eo⁹ uel q^{ui} aliqs
 firm^{is} mox⁹ siue redditoy⁹ p^{ro} suis an^{te}cessoribz⁹ ro
 gat. diam⁹ in caplo **De p^{ro} fundis⁹** requiem et
 na⁹ q^{ui} p^{ro} n^{ost}ro⁹ ne nos⁹ a porta inferi⁹ **D^{omi}n^us**
 uobiscu^m q^{ui} orem⁹ orone si un^{us} sacerdos est. **Da**
 nob^{is}. Si duo. oro eadem sed pluribz. **Placito**
 vno. **Deus** cui p^{ro}riu est singularit. Sed p^{ro} plu
 ribz pluralit. **Pro muliere.** q^{ui}s d^{omi}n^us. prout
 p^{ro}ces postulant singularis di^u ul^{ter} pl^{ur}alis. **Pro**
 sac^{er}dot^{is} + layco. **Indma d^{omi}n^us** ut ai^{as} famu
 lox tuoz q^{ui}s. + est. **Pro pluribz hoibz et vna**
 muliere. uel p^{ro} pluribz mulieribz + vno hoie.
 uel p^{ro} vno hoie + vna mlere. + p^{ro} vna mlere
 + vno hoie. **Indma d^{omi}n^us** ut ai^{as} famuloru
 tuoz q^{ui}s. + est. **Pro pluribz hoibz + pluribus**
 feminis. **Indma d^{omi}n^us** ut ai^{as} famuloy⁹ et
 famuloy⁹ tuaz. **H^{is} ad oromibz semp addit.**
Omⁿⁱpc sempit^{er}ne de⁹ q^{ui} uiuoz⁹ + ideo p^{ro}ces
 q^{ui} p^{ro}riu padur orone. scilz requie eterna. a
 porta inferi. pluralit^{er} dia debent. **Pro p^{ro}ce**
 poz + alioz firm^{is} ordms tu^{is} q^{ui} fit iⁿ comibz
 nis. **Semel in anno De p^{ro} fundis + sup^{er} dicta**
 dicim⁹ in caplo. **Laya uo dicent ter p^{ro} tu.**
Semel in anno licet nobis rogare p^{ro} quibz

uolumus. **S**up̄ amū ub̄ sine licentia p̄oris
uel uicarij non licet: nisi p̄ p̄re: & m̄re: & fr̄e:
& sorore: & uxorē: & filio: & filia: & amiculo: & pa-
tuo: & amita: & matritera: & nepote: & nepotē:
uocēno mortuus: quibz nō debet missa: sed
tū de p̄fūdis. ut dōm̄ ē. & placebo in cellis.
In quo placebo post orōnē p̄p̄riā d̄i fidelū.
et om̄p̄e qui uiuoz. **P**ro p̄ce gn̄ali s̄m̄ nōr̄
et etiā redditoz: & exēpto de p̄fūdis qd̄ i cap̄lō
d̄i. in cellis ad m̄m̄. placebo dicam. cū h̄ys
orōm̄bz. inclina d̄nē ut aīas famuloz et fa-
mulaz tuaz: & fidelū d̄us: & Om̄p̄e q̄ uiuoz.
Qn̄ s̄t plures p̄ces gn̄ales siml̄ occurrit.
ad unū solū placebo tenem. **E**t p̄terea p̄ p̄ce
cūm̄libz monachi m̄i nobiscū relidētis. m̄l̄
sa ab eb̄d̄rio die qua sacrista p̄uidet d̄i. **Q**
si sacerdos ē qui p̄ce facit: ab ip̄o uel si m̄l̄
lucro ab eb̄d̄rio ē dicenda. **E**t cū abbas cū
macensis moriē: & agenda: & missa p̄ eo solui-
mus in quentū. cū nouerim̄ eū eē defunctū.
nec d̄i in ea Om̄p̄e qui uiuoz. **E**t p̄ca cura
festū b̄n̄ luce inchoam̄ officiū p̄ d̄m̄iacēnsibz:
p̄ fr̄ibus & sororibz simpliciā: & p̄ abbac̄ia
s̄a uedacti strabacensē: & p̄ ceteris in eodem
officio locatis. **P**ro eis itaqz una sola agē-
da d̄i: & redditū in quentū: sed singuli sacerdo-

tes singulas reddunt missas? quar prima in
 quenu reddidit a pore uel antiquiore? qd
 semp obseruat cu singuli sacerdotes singu-
 las reddunt missas. Cetera aut mille? puam a
 sacerdotib; totis pcoluuntur. Quicq; ad sic q
 pma missa eisdem officij in quetu cantauit?
 de illis missis altera no cantabit. Orones
 huius officij sūt: inclina dñe. ut aīas famulor
 & famularū tuarū. Deus q me aplicos. De
 uenire. cui ppriū ē. p̄uocare aīab; famulor
 & famularū tuarū. Deus q me aplicos. De
 uenire. Om̄pc cui nūq; sine spe. fidelitū de
 Om̄pc q uiuor. Has eadē orōnes ultima
 excepta & ordme eodē: dicim; in agenda.
 Pro eisdem fili; reddunt clerici no sacerdo-
 tes psaltū unū: & layci frēs tredecim. xij.
 uol; orōne dñicā. De ipō capli gñalis id
 ipm p om̄a dicim; & excepto q in missa
 non dī orō Deus cui ppriū ē: nec etiam i
 agenda. Officiū de manāt factū circa fel-
 ciū bartholomei: pro quo missa & agenda
 solunt; in quetu. & ē missa eb̄dri; & dī
 pma orō. inclina dñe ut aīas famulor & fa-
 mularū tuarū: deinde gliuete. & Om̄pc qui
 uiuorū.

De officio de factorū gñaliter. xlix.

Alicia post festu om scōz die n̄ dicitur
euenit? p̄ defunctis v̄m̄is agendā
post nocturna cū v̄. l̄oibz dicitur? d̄ hinc p̄
p̄mā missā p̄ntē gūentū celebrāz. Q̄ si hac
die idē crastina post festu om scōz sic s̄m̄
ūlarū? differō ip̄m usq; ad diem quo dia
possit. Verū cū festu om scōz sab̄o euenit.
celebrāz h̄a s̄ia sequēti p̄d̄m̄ officii defūctō.
Ad agendā uō r̄ missā p̄dicti officij. v̄nā sola
dicam? orōnē. scilicet. fidelū deus? m̄i r̄ce
nariū fuit. cui orō ad illā agendā r̄ missā
dicendā? r̄ tūc post terciā p̄uati dicatōr missā
tricenariū? si nō fuit p̄ns aliq; mortuus.
Quo p̄ntē? in p̄d̄cē die missā r̄ agendā post
p̄mā orōnē dicendā ē eius orō. postea trice
nariū? r̄ nichilo? p̄ p̄ntē defūctō r̄ tricenariō
v̄nā sp̄alem missā q̄ p̄oris ē faciem? sed s̄u
gulis suas orōnes dicem? post quas dicit
solūmō fidelū deus. Sequenti post festu re
liquarū die tā in agendā q̄ i missā. p̄mā orō
p̄ s̄ibz ord̄inis. deus uenit? c̄c̄a inclina. p̄
āncelloribz n̄is? deinde ḡluete? r̄ p̄ i missā.
Omp̄c q̄ uiuorū p̄ nobilipis r̄ v̄scōribz m̄is.
Q̄ si am̄ularū uel tricenariū uel p̄ns mor
tuus tūc fuit? uel si festu reliquarū sab̄o
euenit? fiet s̄icut i crastio om scōz. **A**b hac

natal' dñi pasche & penthecostes. & i' festis
xij. locū nullā uel aliud officiū de bñctō
non facim⁹? nisi forte de bñctus pñs sūc
uel tricenariū agi gignit. q' tñ dieb⁹ tñs
an pascha. et ipō die pasche & penthecostes
siue natal' dñi. si forte eueniret quō ad
nullā actioe mīme facim⁹. In die came
om̄i. scōz & reliquisq' an̄ gpletoz. plac
bo in cellis dice glieum⁹. Statuū ē ut ex
trans nō de cur monachatus i' nisi de hōc
cia capli gñatis. Si ab anno dñi q' a. lvi.
datus sūt alioi monachatus. qui nō sūt
de ordine nōr' ad psaltes diceōdā nō tene
mur. nisi spālit exp̄mat. Et tñc i' nō
martuologio quēuati nō scribant. Et si
aliqui usq' hodie scipi fuerit. abbi scri
bant excepas illis de quib⁹ g cellū sūt & cō
caplo gñali. Bonū ē q' bñficia collata & cō
ferenda scribant alicubi. ne hys quib⁹ sūt
rūt collata depeant. Nullus detur a' lapo
inducat aliquē ad tricenariū seu fraterm
tate petendā. q' quentus inde grauam
Nemne prius siue mē siue exē terminos
de bñctū in nōr' sepelim⁹ amiterio. nisi siue
aliquē hui⁹ pposita mē terminos nōs abbe
gignit. Sed & cetera religionū siquis mē

terminos suos de factis fuit. que sua gregaria
ad asportare neglexerit a nequiuir; hinc sepe
limus. Fundatores qz domoz mra. seu mras
edificantes ecias. sed non eoz hedes consue
uim; in mris amittent; sepelur; quib; nichil
pacto aliquo pmitat. Episcopos eciam siue
mris siue alios z cardinales si elegerit in do
mib; mris sepultura fieri qz sine incomodo mra
quiere; poterim; sepelur. **De diuisis in**

De sacris in officio diuino. Cap. 1.

ultimo ulu. De deu laudam; dice pnt
qui sit in alio choro; non g fadar meternu.
Idem diam; de ultimo ulu ym a medietate;
de ulao tyriel i mltis guetualibz. In ero
gaames eade modo in epla. z in ewo tunc; n
fir metru. Cal; puctu sicuti in ulu in quo e
mro gacio. In monosyllabis z barbaris
dichomb; deb; in fine gemari puctu ai sic
mro gacio; tam in epla qz in ewo. In ulibz
qui hnt mro gacione z curu flexu; no ma
pnt modus mro gacionis nisi post curu flexu.

**Capitula pma pars gsuetudina ordinis
catholice. Incipit capitula eade pars
consuetudinum.**

Descriptio diuisione gsuetudinu z qu
legantur. **Capitula pma.**

De origine catholice capli & status eiusdem.	m
De diuino officio vno eodemq; modo ab om- nibus celebrando.	m
De reprehensione.	v
De electione prioru & professionibus quas fa- ciunt capli gñali.	vi
De priore & officio eius.	vii
De tractatu gñali & obediencie gmentandis.	viii
De procuratore.	ix
De officio epi & hospitijs suscipiendis & colla- quio claustr.	x
De officio uicarij & antiquioris.	xi
De gñessione.	xii
De capitulo.	xiii
De refectorio.	xiiii
De ieiunijs anq; abis & maioribus excoꝝis.	xv
De medicina & medicis & iuribus.	xvi
De uentibus cælle.	xvii
De cælle & silentij obseruacõe & de hijs qui potiune cælle se ingerunt.	xviii
De ligatore libroru & scribis alijs qui alicui opi mancipantur.	xix
Ut nulla ex h'c h'c possideant & de modo au- tenti & mercenarijs.	xx
Ne suscipiam? placita aliena nec p alienis cambire uende uel emere psumam?.	xxi

De mltgrefloribz & rephensoribz statutoꝝ. et de romana cura. De inobedientibz & gntimelia mferentibz. ghuatoribz. discordantibz. comū suā diffamantibus. & de hys qui iurant uel blasphemant.

De ghuetudmbz monachoz gñaliū **xxv**

De nouicio **xxvii**

De pfectione nouicioꝝ **xxviii**

De nūo habuatorum. **xxv**

De paupibz & elemosinis & mleribz **xxvi**

De gmentacōe soluarie uite & ghuetudmbz cō- **xxvii**

ni gugonis **xxviii**

De forma capli gñalis & puati **xxviiii**

De caplo gñali & puato **xxix**

De mltiratoribz gñalibz & puatis & discordia **xxx**

hō domos ordinis terminanda. **xxxi**

De expulsis & fugitiuis **xxxii**

De diuisis i statutis capli. **xxxiii**

Incapit scā ps ghuetudmū ordinis car- **xxxiiii**

thulicenis. **Capitlm primū**

Anno dñi m^o. cc^o. lxx^o. iuliu ē capli gñā- **xxxv**

li q omēs ghuetudines & statuta mī **xxxvi**

ordinis simul in vnā gñāi possibile **xxxvii**

foret aggregarent glonancia. ut iuueni- **xxxviii**

cius & facilius possent mēorie gmentari. **xxxix**

Siqua uō addenda eēt addent. & si qua de **xl**

menda demerent. Hoc aut opus diuili e i tres
ptes: quax pma gmet ea q ad diuinu spec
tane officiu. In scda ponunt ea q magis ad mo
nachos q ad laycos ptine uident. In tertia uo
gmetur spaliu de gulis & redditus: & monachibz
mri ordinibz. Statutu e ead q scda ps i quentu
monachoz singulis annis legat ex integro in
claustru uel alibi. Sed pma ps de trienno i tri
mii: nec tm pp hoc dimittat diebz festiuis
lao euangely a pascha usq ad festu om scda.
nec pp hoc ead detur in ebdo. monachis rere
aao uli semel. Tertia uo ps semel ad minus
infra annu legat in quentu guloz. Cuius oc
currit qd' min? fut obseruati: misloquendo
tractent quomo possit & debeat emedari. Q
si no fuit emendacio subserua: si por e in
causa puatim moneat' ut inde se corrigat:
uel si alij sut culpabiles denunciet' pon ut e
os corrigi faciat. Q si nec ita seua fuit eme
dacio: ai pores de ordie nro aduenerit. qui
libz monachoz seu guloz ualeat eis immine
ut ipi denuncient pon carthulie: uel ead si
opus fuit caplo gnali. Hocipm statuit' ut
caplm de tractatu diuini officij. & de omibz que
ad nre religionis honestate seu bonitate
ptinent: si qm hoc contra hoc aliq ab ali

quo tunc fuit attemptatū. Et quous in glie
 videtur domi gurgoms quā ad obseruancā
 quorū mutata fuit. Statuit in idē caplm qe
 dem glie videtur in singul' domibz in ordms
 ex magis quā ad hāc sine mutacōe aliqua
 hēantur. Et si qua sūt in eis cancellata vel
 mutata. Et si oī anno bisextili in quentū le
 gantur. ut videam' quā laru' hēant' a quā
 lare p'm antiquoz. *De origine archidiaconi*
Omnibz scē & catholicis ecclē fidei eius
 libz & statutis eiusdem. *Caplm ij.*
 mitalz & posteris notū sit. q' cū archidiaconus
 ho' p'pola p'ores & portaz iudez. B. & exu
 biaz. So. necnō silue. oth. & maioreu' hy. et
 durboms. ber. & auerue. av. & montis. nu
 ber. & montis de. Ser. & uallus dule. hy. & an
 goms hy. & repaulatorij. Jo. & uallus tā pe
 trā. hy. & uallus scē marie. Non p' tenore et
 stabili firmitate p'fati p'pola. a dōno basilio
 archidiacone p'ore & eiusdem loca s'ibz peacenic'
 q' tenus in eadē domo cōe caplm hāret eis
 hē. obtentu' correctois & emendacōis tota
 p'pola. Hac igit' p'cū instancā dōnus por
 archidiaconus. B. cū s'ibus suis. eoz p'abus tā
 dem glensit. *Forma igit' capli g'ualis ta*
 lis hēatur. Ob tenore & g'firmacōne tota p'po

ſua nra? ego baſilius carthuſie por dictus
et certi ſires nri. Vno aſio et vna uoce et domi
niam coi caplo corrigenda tradim? ſerua
tis ſuſtinuitis q̄ in p̄nax ſcripto uel glie
tudie religioſe ſeruam?. Ob eudem quoy
ppoliti tenore? B p̄uix por coi caplo pro
ſe et p̄ domo ſua obediãm p̄miſit. **Q**d et ce
teri pores ſinguli ordine ſuo ḡlequenti ſue
runt. Item ad ḡfirmacione p̄da capli et do
mus carthuſie a dno ḡnuitre d̄ ḡracono
politano ep̄o h̄as accepit. huc modũ q̄
nentes. **E**go S. dei gr̄a ḡracono politanus
ep̄s rogatu S. carthuſie poris et ceterorum
ſc̄m̄ ibidẽ deo ſimulancu? p̄ſc̄ta domũ
caplo. ſicut ḡnali gl̄io totius ordinis d̄
tũ et ep̄ali aucte corrigenda. et in p̄polito car
thuſienſũ i p̄petuũ ḡſeruanda ḡc̄o. **D**e ce
teris eadẽ q̄ ſi p̄da domus a ſuo p̄polito ad
aliud p̄politi. qd̄ deus auitat aliqui ſe tran
ſire temptauit? uel por uel p̄ſona q̄libet
ipſius domus. uel eadẽ tota domus obedire p̄da
caplo noluit? ſentencie excoicacõis a nri
q̄ totius capli ſubiacet. **S**cdm̄ h̄az eadẽ
formã h̄az et ceteris domus ordinis nri ab ep̄is
et archiepis in quoy dyoceliſ ſue ſit h̄as
accepit? et domũ carthuſie ſeruandas eadẽ

uiderunt. Sed et alias hanc singuli potes de do-
 mibus suis ibidem seruandas denulerunt. et coem-
 modum. **P**atris et domus reuerentissimis basilis
 carthuse ponit et qui sub eius regimine christo mi-
 luitant fratribus. portarunt freres unius salutem et
 pacem ad domino sempiterna. **Q**uam tamen assensu pre-
 latorum. ut ad domum unam que nri apostoli in-
 uenit et origo. et nri et ceterorum domorum potes opor-
 tet. sicut statuta sunt tpe guerrarum. uobis
 de his que ad utilitatem et stabilitatem nri ordinis
 pnt uidentur diligenter tractantur. non
 solum gaudium et laudam. sed etiam cum ingenti
 gratia actione suscipimur. **I**n omnibus igitur que
 ad tenorem et confirmationem nri ordinis pnt
 sicut uis capli gilio tractu sunt. gaudium
 et laudam domum nram eam caplo ipse ueni cori-
 gentia et gseruanda. **De diuino officio vno
 eorum mo ab omnibus celebrando. m.**
Statutum est firmiter et scilicet. ut diuinum ec-
 clesie officium p omnes domos vno ritu ce-
 lebratur. sicut in prima parte consuetudinum ge-
 nerum. Neque ponit carthuse neque ceteris tribullibus
 de his omnibus que ad diuinum officium uel ad ceteras
 qualibus huius ordinis generales consuetudines pri-
 nent. sicut uis capli gilibus gilio. tunc aliq

uel addidit seu alteratione aliqua occasione
qualibz liceat imutare. Et uo q̄ nō sūt exp̄ta
in aliqua triū p̄uū ḡsuetudinū? reliquū
ordmāda p̄or arbitrio? ita t̄ q̄ ea q̄ ordmā
uerint. nō d̄sident a statutis. Hac t̄ ordmā
ne uel alia. domoz nobis ḡsuetudines q̄ ordmā
statuta uel scripta capli nō sūt. leuē a p̄oribz
imutari. Libros q̄ uetis ac noui testamēt.
eos ue cū quibz diuina celebrant̄ officia? sūt
eiusdem capli ḡsilio nullus emendare p̄sumat.
In sic̄ exemplaribz in ordmē nr̄o emendandis.
Hoc̄ p̄m p̄ omnia diuina? & libris eccl̄asticis
doctoz. Porro si qua in p̄d̄is libris mendosa
emendacōe digna iudicant̄? p̄ores p̄uideant
quācūq̄ ponuerit? ut ad libros qui correcti
sūt i ordmē corrigant̄.

De reprehensione.
Quoniam dñs p̄cepit nō m̄ferendos em̄dos
quos statuerit p̄es nr̄i? t̄mēdū nobis
ē qui terminos regularit̄ uiuendi a patribz
nr̄is nobis traditos ex magna p̄te t̄st̄imū?
ne huius p̄cepti m̄gressores a dño iudicemur.
Siquis at̄ terminos nr̄e religionis t̄st̄atos.
uel forte in aliquo destructos dubitat? dñi
grugoms p̄oris carthube ḡsuetudines seu sta
tuta legat̄ & uelegat̄? & t̄c̄ scire possit quā
mā q̄ nūc ē ḡsuetudo a p̄m nr̄oz ḡsuetudo d̄sistit

uat. Unde timendū ē & sollicitudine p̄cauendū: ne
 ad statū multo laxiore q̄ nūc ē in p̄cessu ip̄is
 r̄ctitudinē. Sed sicut in eodē locū legit̄: q̄ ī cōsuet̄
 done p̄ma sūt manus p̄ncipū: sic hodie m̄e
 cōsuet̄ionis causa uidet̄ eē remissio uel negli-
 gentia quoniam p̄or. **Negligentia**: q̄ uidetes
 delinque subditos nō corripuit̄. uel eis discipli-
 nā debita nō imponit̄. **Remissio**: q̄ sibi & sub-
 ditis in subuentionibz corporis nimis p̄cipit̄. dū
 misericordes uideri uolūt̄ remissi sūt. **Audiat**
 qui eiusmodi sūt: qm̄ p̄p̄t̄ p̄ca p̄p̄t̄ in m̄is
 uis sūt a dno p̄ncipes suspendi. Et ī ezechie-
 le: sanguine subditor̄ de manu p̄stor̄ dñs
 requirē ḡminat̄. Sūt p̄ca quibz labor
 uidet̄ eē cū s̄ibus: delat̄ibile uagari ex cūis.
 t̄ra ardeat̄. aliena negocia tractant̄. & trac-
 tant̄. **Culpa**: q̄ gregem sibi creditū nō cul-
 tudiat̄: custodiat̄ eū qui custodire illi. **Itis**
 clamat̄ zacharias p̄ph̄a. **O p̄stor̄ & p̄dolum**
 delinque gregē. **Qui em̄ gregē delinquit**:
 p̄stor̄ ē solo noīe: p̄dolum in ueritate. Qui
 eiusmodi sūt ip̄i uiderit̄: quā rōnē de gre-
 ge sibi credito dno reddē poterūt. **Quia aut̄**
 deberet̄ inuenire uacitas an̄q̄ creūdū esse
 foras: & p̄ sc̄m euagandū: obiecta etiam
 dispensat̄ōe sup̄ licentia creūdi: uolentibz

attendē sacis apparet ex hoc solū: q̄ p̄ior car-
thulie nūq̄ terminos h̄em sine egrediat. Unde
cū vnus + idem ordo v̄iformit̄ + m̄d̄isib̄i v̄idē-
atur obseruari debere a p̄fectorib; suis: nos
alij qui carthuliese p̄p̄riē susceperunt a quo
+ carthulieses nūcupam̄: q̄ re tam de facili
cream̄. + sup̄ hoc dispensationes pauere
Vt m̄ā attendemus om̄s. + adhuc maxime
odibile uers h̄em̄is. uagandi p̄ m̄d̄ū. of-
ficiū + p̄p̄riū ip̄ōr euangeliū p̄uicū. suoz
subiectoz iacturā + p̄uidiciū: quib; potes m̄-
cerā q̄ eis debent. quens + stabilitatis. + m̄-
tū n̄re religionis exeracione: p̄bere debent
seip̄os in exemplū. Vltimo m̄uencū s̄m̄-
dalū. a quib; sc̄arū lapides non quilib; sed
eā angulāres: alioz sal; caput. idē p̄-
res: in capite placitū d̄p̄si obp̄rio h̄āent
+ ḡtempnū: qui si in m̄m̄s i abs̄olūto sacis
d̄m̄ carēt: digni multa reuēcia habent.
Unde q̄ntū p̄p̄ hoc uiluerit maxie ord̄ n̄r.
eā apud clāres: in promptu ē uide. Sed
hoc nobis attendē multa: qui tāq̄ p̄ m̄p̄lo
h̄ātes. + q̄ iudū existimantes ord̄m̄ n̄r.
insolent̄ m̄m̄s i hoc + multis alijs p̄uip̄-
dūt propositū quod susceperunt.
De uectib; et equitatis etc.

De uelutis & equitatis acutatis & p'actis
 cor' capm. cui sicut p'missim' obedire uene-
 rat' & frequen' reprehensionē fecit & multa i-
 labilem apud quosdā. Immo multa uices
 in uet'ali sp'ito caplo & p' g'leque's sp'ito d'ro.
 ang' erga nos ip'm capm agit uices. sp'itaz
 p'olitū nū cen'sura? que q'mto p'politū asp'ius
 uet'ali? & uniu'loz q' ad uli n'm p'mer' ui-
 l'atē abiectionē ac paup'atē sup' oēs alios
 monachos nos at'ngit. Quidā m'q' obli-
 sc' rusticitas & aux'p'i p'politū? in h'is & in
 alijs multis laudat' g'ra sobrietatē & p'ra-
 tem ord'is nū ad d'ro g'placet sibi i' g'fultionē
 sup'p'oz? & ord'is carth'usien'sis ignominia
 & obprobriū? q' p' maria p're uident' enau'al-
 te h'emina' rigore. Unde ai' p'ti sup'fluitates
 & multas adiuuencōes calui. n'ix h'emox lo-
 ca sibi nō sufficiat ad expensas? multa ad
 ea q' nō expediūt nec quēuūt. ymo que nō
 licent trahūt manū? hoc ē ad euagatōes
 multas p' mūdū. p'p'ri' questus & occasiones
 multas caluas ad dilataōes t'mnoz? & pler-
 q' ad redditus extra quibuslibz disp'ensatōibz
 cape'stendos. Et q'm talia multa sp'udente'

minis q̄ p̄uolose plures attemporas sine
gtra uota nra? ⁊ adhuc uigite adēptari non
cessant? gnāle caplm̄ qd' ob tenore ⁊ amblē
tate ⁊ correctionē antiq̄ carthugensis p̄posi-
et eoz q̄ p̄m̄ p̄res nri scripto uel gl̄uendū
religiose seruabant m̄tinuū ē? ⁊ qd' h̄t̄ eoz
sax̄ m̄ax̄? firmo iūigite vniuersis ⁊ singulis
cā p̄latis q̄ subditis: ut ai nouerit iordū
tos excellis uicissim sese caritatie ⁊ carit̄
rephendunt publice ⁊ noiari? uel in gnāle
cio noie. Sm̄ q̄ publice uel p̄uam̄ peccant
⁊ hoc maxime antiquiores faciunt? sicut b̄s
om̄s teneant ad correctionē fratnā? sicut b̄s
Augustin⁹ apte tradit dñce dno. Si peccauit
in te fr̄ tuus. id est te laente? corripe eū ⁊ c. ⁊
si emendatio nō sequat̄? denūacē caplō gnā
h̄ p̄pores ordnis adueniens: uel salte p̄or
carthugie. Alioqn̄? cōtineret p̄cis ahemis.
Porro in quētū nō rephendat̄ p̄or a subditis
suis? nisi corā uisitoribz? nec pauator a
layis nisi corā p̄ore suo. Si claus a layis
aliud p̄ore rephendit i quētū? clausis carent
colloquio clausi? ⁊ layis sic est quētū.
donec p̄or eoz emendationē ggnoscit. Si lay
cus nisi corā p̄ore pauatorē rephendit in cō
ueniū sic est quētū? sed post duos dies

reddat ei quibus si pmissis emendacione ad p-
 otis arbitrio. Proanatore uo quilibz ex mo-
 nachis reprehendere pr. Q si p dca reprehensiones
 uel denunciacoes quacumqz occasione omisse fuerit
 tam omittentes qz excedentes sciare se de suo co-
 temptu t negligencia tone districto iudici red-
 dituros. Verumptm sup pmissis t mulas alijs q
 uiare no sufficiunt qz qzra ppositu t istuam
 uiam inueta snt: vnusquisqz studeat t laboree
 qsbu t remediū apponee put potit. t dñs obuo.
 Paurator eia catholie glieuee reprehende suor-
 omnes potit: t si necesse foret accusare.

De electionibz priorz t pfessionibz qz faciunt
caplo guali .v.

Qm pore auulsaqz
 domus nu ordms obux uel resignare
 gage: post eius resignacione siue sepulcra
 quocanis fibus arduanu ganuu n factu capli
 incuenio aictis iudicet ieiuniu t quousqz po-
 tem h eant potit laudis t vs paubenabz oibz
 sup factis: ps ad x leuau. coi deuocoe cantat.
 sequit: gla pu t. hynel t. pu nu t. t ne nos.
 saluos fac seruos tuos t. mte nob dne ayri-
 lu de scd t. nichil pfiat inimicus i nob t dne
 exaudi t dne deus iuitu gite nos: dne us-
 uicai t orem t. pende dne. t c. P dnm. t c.
 bndicamus dno. Ad electiones priorz uoiti

nullatenus q̄ de ordine nro nō sūt aduocandū
et si p̄ntes sūt: nullo mō de p̄sonis eligendis
eos q̄ sūt debemus. **A**ctiones infra xl̄ dies
fiant. **D**omus at̄ que in hoc sūt iobediēs
mā legitimo impedimēto recuset: in futurū
caplō penā sustinebit q̄ dignā. **P**orro p̄ntis
electio fiat: quētus elationē factus signifi-
cet quāodius domui carthulie. pastore se ce-
orbatos: petentes ab eadem domo licentia
duos quos uoluerit in dicitate quocandi p̄-
uis. **Q**ue dando licentia restabit eis: ut de
uicioribz et discretioribz ad elationē suam du-
os quocent p̄ores et quomōs ut tale eligat
scdm̄ deū p̄sonā de seipis uel de ordine cuius
sūt: et etas: et s̄ibus et h̄is qui exō sūt et p̄-
sūt in s̄a ḡl̄ia exemplū. **L**icentia uō semel
data: si forte qualibz ex causa elāo nequū
effm̄ sortui: sufficiat eis ad quocādos quo-
cians uoluerit eorū. alios uē p̄ores de uic-
moribz et discretioribz ut dcm̄ ē: donec sine po-
ciant op̄ato. **A**b hac uō obseruacōe. s̄ilicet
infra xl̄ dies eligendi et duos p̄ores quomō
di: si duos h̄re quēment nō potuerit: domū
remote quax p̄ores ad capl̄m uenire annis
singulis nō tenent: excepte sūt. **D**e quibz et ma-
turi: ut si in domo sale dei et s̄a bartholo-

mel uel in aliqua domo scilicet anglie
 por sit eligendus: significet quod unus domui
 catholice pastore se esse orbatos. Que rescribet
 eis gmones ut uicino sibi p accepta licentia
 pore uorato. t pnte gremi: talem eligat scdm
 dea ysona. qualem supius ee dixim9 eligetia.
 Indie ad elcois quocatis poribz t pntibz: ma
 ne massa de sco spu in quentu deuotissime cele
 bantur. Cuy officiu e: sicut in yma pte glie
 ndina. xvi. cap9 gmetur. Deinde massa cele
 brata in caplm guementes q dicit ps9 ad ce
 leuauit: cu pabz t orone sup dictis. Dicto q
 au antiquore poru bndicite: un9 ex eis ali
 qua si placet facit exhortacione. Postmodu
 pces aucte capli gnalis papiant q gremus
 scdm deu sicut melius potuerit tale eligant.
 qui qntal fragilitas huana pmetit: uita
 sua t etate dignus t ydoneus existimetur ad
 officiu poranis. Postea monachi maioru
 melioru glilio ex seipis uel de ordine unu
 eligant: aut sacerdote. et ad sacerdotiu pro
 mouendu. Verumptn gntuico gnalis glilij
 laudabilis ulrim de faciendis elcoibz firmi
 ter obseruet q p eo q ibi scriptu e: q electio
 eius sca no ualeat. De qua gntuicoe qntu
 uili e nobis suffice in pnti loco de uo ad u

fragm

bū possum? sicut in de artibus gmet in
hūc modū. **De forma electionis**
Innoctentius tertius in gñali gl'io. **Pe**
p defectu pastoris gregem dñi al lupis
inpar inuadat? aut in facultatibus suis ecclia
uiduata graue dispendiū patiat. uolens
in hoc t occurrē p'ualis aiari? & eccl'ie
indēp'mentibus p'uidere. statim? ut ill' d'co
menses cathedralis uel regularis eccl'ie
to non uacet. Infra quos uisio t'pedimēto
cessante si el'io celebrata nō fuit? q' eligere
debuerat eligendi p'ate careat cauit. ne
ip'a eligendi p'as ad eū q' primo p'esse d'co
anū deuoluat. Is uō ad quē fuit deuoluta
p'as. deū p' oculis hñs? nō differat ultra
tres menses cū gl'io apli sui. t alior' uis
uī p'udenciā. uiduata eccl'iam de p'sona yd
nea ipius quidē eccl'ie. uel alius si digna nō
repat in illa canonicē ordinarē. si canonicē
uoluit effugē uiaone. Item in eodē. Quis
p'p' diuisas electionū formas quas quidā in
uenire conant? & multa t'pedimēta p'iciū
& magna p'icula immēt eccl'ie uiduata.
Statim? ut cū el'io fuit celebranda p'ualis
omnibus qui debet t uoluit t p'as q'modē mē
esse? allimant tres de collegio fide digni.

quicquid et singillatim uota auctoꝝ diligenti
 exquirat: et in scriptis redacta mox publicent
 in cuius nullo prioribus appellacionis obstaculo in
 tecto: ut is collacione habita eligat i que
 omis uel maior et sanior ps capli glentat: ul
 Galam eligendi p̄as aliquibz uilis ydoneis
 gmetat: qui uice om̄ ecclie iudicate p̄uideant
 de pastore: alio sc̄a non ualeat. n̄ forte coiter
 ee ab om̄ibz: quasi p̄ insp̄acione ab s̄y uicio
 celebrata. Qui uo gra p̄scriptas formas eli
 ge atemptauerint. eligendi p̄ate ea uice pu
 uentur. Electiones uo clametimas rep̄a
 mus: tractuantes ut q̄ cito elcio fuit celebra
 ta: sollempnit̄ publicentur. Quasq; positū
 e de p̄dā q̄ s̄y ḡtuncōe. Adm̄ uo: q̄ ad fa
 quendu sc̄utū aduigant̄ dicti duo p̄ores
 p̄dāe tribus: de quibz loquit̄ de carcalis. si
 ne sit sc̄utū nō in cellis sed in tali loco q̄
 sc̄utatores ab om̄ibz uideant: sed ite q̄ nō
 minat a solis sc̄utatoribz audiat. Sicut
 de qua aliqua n̄i ordms fuit eligendi po
 tate puata: et electio illa deuoluetur ad
 caplm̄ ḡnale: et si dom̄ carthulie uiderit q̄
 expectandi mora sit nimia uel p̄culosa u
 la eliget eis p̄ore aucte capli ḡnalis. Nonit̄
 at de domo qualibz om̄is monachus eligi

saluus institutus a generali caplo disciplina. Do-
mus etiam quibus monachū suū licet fore
sic por in alia domo p̄t in porē elige? n̄ sic
por carthuse? et domus carthuse eadē quē
q̄ porē. Quorū uō q̄ nō p̄ter amē h̄ p̄ter
aliam culpam depositus ē. in alia quidem do-
mo potit eligi? nisi sp̄aliē a caplo generali libi
fuit m̄ditum? sed in amissa nūquā. nisi de
licencia capli generalis. Porro pores qui ad
elaciones uocant̄ deū iudicē h̄ntes p̄ oibus
a uia dei amore aliquorū nō exorbitēt. uel
uore. Sicut enī p̄cipis quentibz elacionē fecerit
ut licet melius potuerit s̄m deū eligant
eodē mō uocatis ad elacionē poribz p̄cipit
ne in p̄sonā nō p̄doneā laenē aliqui gaudēt.
Qui si uiderit elacionē inordinatē fieri. autē
h̄nt gradicendi a generali caplo et reprobandi.
Et si pores alij p̄ eadē elacionē postea uocati
fuerit. diligētē caueant. ne in p̄sonā quoquo
mō glenciant a poribz p̄cedentibz reprobandi.
Oīō at̄ ab omnibus caueat̄ ne ullus in domo
m̄s qualibz subreptis actiua seu uolōta
sp̄onatur? nisi quē fr̄s cōi glenti uel s̄m
maior p̄s glenti sanioris? s̄m deū et appo-
bata m̄i ordinis instituta p̄uiderit eligē.
Sicut i cōi m̄i ordinis p̄uilegio ḡntur.

Actione igitur in forma predicta canonice cele-
 brata? unus de antiquioribus uice sua et locorum
 potulerat a prioribus quocumque auctoritate dei et ordinis
 confirmari sub persona in qua quiescunt? et priores
 auctoritate dei et capituli generalis electione confirmet. Ad
 hoc sciendum? quod uocati priores prius papa in i-
 tate obediunt electis. ut electionem gloriarentur. et
 priores eorum nichilo? mouerant ad recipiendum
 electionem. Priores etiam carthuse electiones priorum gloriose
 sui capituli. si ei uidebitur potest ad effectum.
 uel etiam electum absoluit si in deum iudicet expe-
 dit. Ad hoc sciendum? quod quicumque prioratus car-
 thuse dimittit. et in eadem domo remanserit?
 ad recipiendum prioratum alium cogi non poterit.
 Statim ubi postquam fuerit electione confirmata? duo
 priores electi si prius est. alioquin cum aduenit?
 duo antiquiores eorum in ecclesiam in precepsibus
 in claustrum loci. Ita quod ordine in ecclesia uenit
 in claustrum? et accedens antiquior ad priorem
 in claustrum ab ipso promittit obedientiam. inder
 dimittit. Si uero facit aliter per ordinem. tunc mo-
 dimittit obedientiam priorum quibus et redditus? in
 capitulo ipsorum. Totam quod diem illam gaudio de-
 dicantes. et sextam in ecclesia sub ulla uoce
 dicentes? et bis in refectorio comedunt. nisi ta-
 le fuerit ieiunium quod per festum capituli minime hanc

forepē

geretur. Post p̄ndū eadē si ip̄t postulat no
nā supponit: & in gradjs agendis p̄p̄tā
dū & cenā uenā non accipit. Q̄ si cenā
dū fuit: post nonā in ecclā submissē dicit
eī in refectorio comedendū. Si at̄ q̄ eligē
p̄ns nō fuit: non in die elctōis sed in die
suscipōis in refectorio manducam. **Huius**
modi at̄ p̄or noui septē hēt licētias egre
diendi f̄mos suos p̄ unitatibz dom̄. utq̄ ad
capl̄m ḡnāle. Si unqz domus xij. m̄ mōchos
h̄ns. uel nouos expectās p̄orē elctōis de alia
domo? nullus mittat̄ ex̄. & in hoc casu p̄or
eē. xv. Q̄n p̄or relinquēs p̄orātū nō iuenit
locū in domo. de qua acceptus ē: p̄or carthū
sic p̄uidendi h̄t a ḡnālī capl̄o p̄tatem. **Notū**
p̄ior tam dom̄ carthūsiē q̄ ceterarū. **Notū**
mo sequēti capl̄o p̄fessionē faciat in h̄ic mo
dū. Ego s̄ talis p̄mitto obediā ai capl̄o
p̄ me & domo m̄a. **Proores** q̄ singulis annis
ad capl̄m uenire non tenentur: ai de nouo
fuerit i p̄orātū p̄moci? si ad p̄mū capl̄m
nō uenerit mittant p̄fessionē suā in carta
patenti sigillata capl̄o p̄ntandā: & nichilo
cū p̄ntes fuerint in ḡnālī capl̄o eā uerēt ut
ua uoce. **Sciendū** uō ē. q̄ elān i domo a q̄
eligē quocūqz approbāde p̄or approbat.

domus ipsa reprobare non valet. Nulli enim omnino
in ordinis congregati ab officio suo nisi de con-
sensu generalis capituli licet amovetur prior: cum non
ipsum generale capitulum aulibus congregationi remittenti
vel inconsulte debeat sine iusta causa dare vel
auferre potest. *De potestate et officio eius. vi.*

Prior quamvis omnibus iuribus et iura potestate de-
beat: et auctoritate sollicitate gerere curam: mo-
nachis in a quibus scriptus est quietis: et stabilitatis
et ceterorum que ad eorum iuram pertinet exercitiorum:
exemplum maxime prebere debet. Sedes eius ubi
liberius uestitus: nulla quasi dignitate vel pre-
sultate differat a ceteris: nec quicquam gestat un-
de optat potest apparat. Supplicat ei et hoc mo-
do: Solimone ad laionem eum vel redeum. uel
cum an eum trahitur: et cum ad aliquem uenit assurgi-
tur. Quod idcirco scribitur: ne quis forte postero
cum currua sibi uelut assimile: uel nomen suum
quocumque gloria uel emptione celebrare. In nati-
uitate quoque domini et pascha et penthecoste por-
tionem diei faciat officium: et cum sit aliquis perfectio-
nem finis est: uel mortuus sepeliendus: men-
tionem faciat quocumque. Tribus diebus ante pascha
et in festis pasche et in iugilia natiuitatis domini ter-
tia et in festis xij: et incipit. te deum lauda

mus. Prioris ē recordacionē facere? gressio-
nes audire? infirmos curare? iungere? et
mortuos sepelire. Et ad absentē uel si nō pōt
uicarius + parator supplet uices eius. Sicut
in eorū officijs gmetur. Item prior ē in ca-
plō sermones facere? uel cū placuit iūgere?
bñficia insinuare + salutacionēs. Si obliuiscit
parator ei ad mediā reducat. Prior eos
choros ordinar? + de alio in aliu adiutoriu ai-
opus ē mittit. Que mutanda sūt dicit? + am-
uliana. Si obliuiscit? reducat ad mediā ei
vnius ex monachis. Donec ubi q̄ dicit debet
finire? nullus ad clamandā suā uel alius
culpā prīpar. Quā ebdiuus laionē legit? p
ex bñdictionē largit? uel eo absentē uicari-
Quacūq; ex causa aliq̄s sit in disciplinā uolentē
lus audeat p̄ eo rogare in quētū. n̄ uolente
pore. Et cū aliq̄s ē disciplinandus? p̄ iudici-
suo disciplinari. In cūspicione sit prior. u
cū in custodia paratoris sint om̄s res et
pecunia dom̄. Paratore absentē uel q̄n ē eb-
diuus? par p̄uideat? nequid de his mensis
refectory. Prior nō parator gmetur in par-
tina uel deposita si nōc sūt? sciencie in par-
tore. Pecunia dom̄ + deposita sicut ai p̄or
+ paratore? vng uel duo q̄s p̄or ad h̄ elegit.

aliena uo depoſita qm odare uel expende: ſine
 glenſu deponendi non licet. Si por & pauca-
 tor gaſſe carit: poratu por & paucaſione p-
 auator a. mitat. Pro hys qui no ſunt de
 ordine nro ſponde penitus medicam. Quor
 laycos ſalutem faciat in orone matna, & p nro.
 & cord: & ſalutatione bte marie. Cu por pau-
 rator mutar: p vna ai eo manet ſeptimana.
 Cu in domo inferiori e totu officiu: mli ai
 pauator ſupius ſua facit ebdom: uel ai ſi-
 bi uolr indulge qnz. Cu gulis manes licen-
 cias donat: & ad eu pmet licentia gualis:
 vni caſei & ſilencij & huiusmodi. Caplm ſupi-
 us gulis de more tene debet: alias ai iury
 erit. Quatuor ſeptimanis i cella ai ceteris
 monachis exactis: por qnta facit ai laycos.
 Quo ſpacio: eius erga monachos officiu ui-
 cinius exequit. Veru a principio aduentus ulq;
 ad dmicā i curialione uel dmicā poſt coinalio-
 ne: & a quinquageſia ulq; ad oct: paſche. ppē
 auctorē ſu custodia, a pducta eaſ abſtinet ui-
 ſitacōe: nec in pdcis tms ad domu deſcendit
 guloz: ſicut nec in ebdo penthecoſtes. mli
 aliq; magna nctas cogit: ſiue utilitas uel
 honettas. Sed & cetis tibus no paſſim aut
 leuē & p quacūq; uel plōna uel cauſa: ad do-

mū descendit inferorē. Descendit tū ad eā. in
uigilia dedicatōis. & reliquarū eadē inferioris.
Omnia die post circūlationē & nō ante. uel in
ipā circūlatione si fuit in dīca. ad frēs ebdō
madā sūus descendit. Uicima aū aduentū &
quingagesimā. cū sūbus facit ebdōm. Si aē
quā ebdō qua de gluerudme ad frēs descendit in
penultima septimana aū aduentū uel quingē
gesimā occurrat. facit illā cū monachis & ul
timā temp cū sūbus. n̄ forte duo i ea capli
festa occurrat. et tūc quidē p̄cedentē cū sūb.
ultimā facit cū monachis. Alio uō tpe si duo
capli festa occurrat in ebdō quā. nō in ipā
nec in p̄cedente. sed subsequēt ad frēs de san
die. Si aē in quā ebdōm & ultimā aū adue
tū seu quingagesimā septimana una media oc
currat. facit ipām cū monachis. & p̄cedentē h̄
& subsequētē cū sūbus. Quorū archyus h̄
mi sue t̄mos nō egreditur. ceteri uō p̄ores
de eius licentia poterūt egredi. quā nō pe
tant nisi in p̄sona p̄pā, aut p̄ lias. a quibus.
Q̄ si absq; licentia exierint. quot ex̄ t̄mos
totidē faciant abstīnēcias. nisi p̄ sequēs capi
culū relaxentur. Cū uō in uicima capli h̄
aas ex̄cūdi peccerint. quot i p̄c̄to anno ex̄

penderint dicere teneantur. puer recordati fuerint.
 Item p negocijs domus de quibz uideō eis q sine
 iā modo p hās a gūlū pnt expediri? tēmos nō
 exeant. etiā si licentiā hēant exeūdi. Et si nati-
 tate cogente exierint? expleto negotio ad do-
 mos suas redant q̄ acius ḡmode poterit. Et
 si facē neglexerint? ueluti tot abstinencias
 diebz abstinenciae faciant. qd̄ extra firgerint.
 A principio ac̄ aduētus usq̄ ad p̄mā post ep̄y-
 phanie diē? et a l̄. usq̄ ad octas pasche. mlti
 nō p̄sumant exire? et tūc si ḡmode poterūt gli-
 uā gūlū sui requirāt. Cū monachus i alia
 domo assumptus fuit i p̄ore? qn̄ poratu celsit
 et in domo cui poratu celsit remanē uoluit?
 faciat ibi p̄fessionē post annū uel m̄bra. si p̄-
 on domo placuit? locus q̄ denu ei km q̄ fuit
 in ordine. Item si por ordens poratu ad ali-
 am domū ire uoluit? sine euagacōe p̄gat ad
 eandē. Cū ibi uocatus fuit nō ponit d̄cō
 annū illā uel m̄bre. m̄ p̄ caplū gnale? si post
 annū uel tria licet p̄dūti ē ibidē p̄fessionē
 faciat. Nichiloq̄ tū in domo cui poratu celsit
 hēat b̄nficiū pleni? qd̄ equidē nō hē? q̄ p̄
 suo ordine depomēt. Hī qui sūt i uone et poru
 et p̄uatori cupius et m̄berius p̄nt in h̄peme

atq̄ tertiam de nārijs loqui. **P**uores & quere
nō equoant extra tēnos ably capis: nec ca
am infra p uillas. **R**emota tñ a uillis & ab oc
culu homī: eas exuere p̄nt. **P**uores p loca
guerrax itur: capis albis uel guleis ut p̄nt.
Puoribz in itine in locis quibz nichil dyone
tū occurit: p̄uati & sine cantu siue dies p̄te
tate hēat siue nō. ē celebrare p̄missū. **P**uores
& gūli dū sūt in itine: sigmo de potuerit ml
tas audiant. **U**biq̄q; duo plures ue siml fue
rinc p̄ores: si vn⁹ ex eis siue alian⁹ eor quē
uel gartio fecit excellū uel d̄p̄t: anquor
sic excellū p̄uicat: ut alij qui audierit s̄ibz
tare silia p̄timeant. **P**uoribz & alijs s̄ibz
dū in itinere fuerit: ad lectos redire si uolue
rinc licet. **S**ed p̄oris uacante cellā eius aut
todiat pauator & integre res gentas: & tate
rim in domo obediā nō mutet: nec aliquid
magnū mouetur. **U**biq̄q; in quenta lecto
hēat: ille emendat au iugit a p̄ore: excep
ta recordatōe. **P**uores quascūq; causa iudicis
capli iuales reputati: moneant ut petant
mān. **Q** si noluerit caplin utalita domus
p̄uidere tenetur. **C**ū por p̄p̄ infirmitate uel
semū s̄es iualis uoluit sup annū h̄re mān:
significet domū carthulie: qui aucte capli

94

abit et licentiā quocūq; duos pores de uicinijs et discretiorib; qui poterūt ei face-
re si uiderit expedire. Prior religiaui-
uētes debitas debet asportare. In excoicando
uel sapiendo modus seruet; p̄t̄ p̄uili p̄-
cepti. Piores elemosinas s̄m uolūtate do-
natoris diuidant; uel expendant; alioq; nō
eas recipiant. Piores nō tenent; de am-
ulcarijs. m̄a domoz quib; plūt. Prior et pro-
curator p̄nt; reddē missas puatas inferius.
Cū ibi celebrant; capana si uoluerit pullat;
¶ Uicarius h̄b; auctē capli ḡnialis p̄t̄em
plena in h̄ys q̄ ad forū p̄miale p̄ment;. quo
ad pore. Poterit etiā prior in domo m̄ior
ḡfici p̄curator; et in iūmē ḡficius aliau-
bono iuro; si aliquē de ordine n̄o non iue-
rit. Regressus in ad domū; de mortali cer-
te qd; ablit. si forte illud incurisset;. tenea-
tur iter uicario ḡfici. Qui uicarius si ab-
sente pore ad ḡfessiones recipiendas p̄ns
nō fuit;. recipiat eas vnus de monachis
quē pore designauit. In domib; n̄is tam
sup̄ius q̄ inferius. q̄ nō comedant cū
p̄orib; suis. ¶ Cū epis et abbatib; ad mē-
tam loqui p̄nt; pores; alias si ad men-
tā t̄mōs Alencū frigerit;. septē p̄s et

letamā dicant: et disciplina recipiant celsi
ad domos suas. Si uero infra terminos: septē pō
cū letamā dicant tū. Priores loq̄ nō debent
cū monachis in alijs dōmibz: nec licet auḡ
monachō uel gūlo aliq̄ accipe a portibz: nū
p̄ hōnōrē. Volum⁹ ut ad m̄n̄j semel i anno duo
ex monachis cū pōre et p̄curatore et uicario: cū
tū domus saant. Item nullus pōr sigillet a
liquā hōm̄ noīe suo et gūentis: n̄ de uolūtatē
gūentis gūali uel specialī. **De tractandis q̄
libz et obediencijs gūmendandis. Cap. vii.**
Quid magnū uel gūe tractandū fuit.
pōr om̄s in vnū monachos faciat gūent.
Ibiq̄ cū om̄s qd̄ sentiat libē p̄uioauerit
qd̄ melius rectiusq̄ existimat: sine ulla p̄sū
naz accipere exequit̄. Et hoc oīo tāq̄ uolū
tū rāssimūq̄ seruad̄: ut nemo uel alius
uel suā gūentōle p̄sumat defendē s̄m̄am: ne
bonū qd̄ ab sit gūlibz in discordiā furorēq̄
uātur. In leuioribz uō rebus et magis con
suetis: suo tū et maturior ē gūentis q̄libz.
Qui ne forte t̄palū auarē ac sollicitudē
p̄grauatus. sp̄ualibz m̄n̄j possit m̄endē
tales singulis obediencijs h̄ēs fatagio de
putare: quoz eas fieri seauē ualeat adēre
tam i sup̄ioribz q̄ in inf̄ioribz dōmō. **Sine uō**

pacione gmentat eas: tam pastoribz q̄ alijs,
 In domo superioribus ai uult obedias gme-
 tat: nec audeant quibz gmentant eadē dīa
 q̄re in quētu mām statim uel postea: in li-
 de glenti pōns. Qui q̄sere sine mām sū no-
 ucius p̄ amū: et nichilo? obediam illam hē
 at p̄du p̄ou iudic expedire. Monachis p̄
 obedias in claustris gmentare: sed sepi? sic
 et fieri debz in cap? Cū ad i mōribz aliq̄n q̄
 rat gliliū? p̄t et in gmentandis obediecijs
 si uult aliquos glile: eos maxie mō quos
 glīati sūt. hī quibz eas gmedare p̄pomo.

De procuratore. Capitulum vii.

In feriori domū p̄ficiat a p̄ore vnus e
 monachis diligens p̄curator: sic em̄ eum
 uolum? appellari: et instruat ut sciat qd
 accepit. et qd expendit. Qui vniūsoꝝ stie
 nūe curā gerens: si magnū aliq̄ aut p̄t
 ḡue audmē agendū ē ad p̄ore recurrit
 temp gliliū: nec grande aliq̄ p̄ter eius li-
 cenā donare p̄sumat. aut age. Non dat ca-
 sū integū absq̄ licenā: nec denarios ec-
 clesie p̄ elemosina sup̄ vndā. Quibus siue
 sine p̄tes datis: nō debet amplius
 dare sine licenā. Vetas nouas dare nō p̄t:
 uetas et dicitas paup̄ibz dare p̄t. Nō debz

pecuniā nullo dare uel accipe? et depōnā
todiēda recipere? n̄ sciēte et gōdente pōre. Et
si forte recipit? q̄ntoq̄ pōre debet hoc manū
festare pōn. De negocijs et sup̄tibz pene oibz
uidelz de armona? uino? oleo? lana? calce?
omibz? uiculis et huiusmodi? ad pōris reuocā
ḡlilū. Oues? boues? saginarios. qd̄ quā
raro faciū? nulli accommodat unq̄ sine p̄u
ris ḡlilio. Aliā uel aliquibz ex ḡlilis cu
opus ē p̄t sup̄ius dare licentiā loquēdi uel
pitanciā? sed non in refectōio. **Nō** in s̄m̄
omibz ḡlilis? nec aliā monacho. Non p̄
dare licentiā ḡlilo uel reddito accipiendi uel
tem m̄tā ab aliquo? uel aliq̄ tale. **De**
rator temp̄ in uigilijs collep̄tati q̄ imp̄
h̄nt? an̄ prandū ad domū sup̄iore ascendit.
In xl uō s̄a s̄a. m̄j. et vi. et in p̄dictis uig
ilijs? ascendit sup̄ius an̄ m̄tā m̄tā. **An̄**
q̄ uō in p̄d̄is uigilijs ascendat. loquēdi cu
quinario? et puidet q̄ coquina siue pitanciā
die cr̄stina s̄ibus apponā. **Semel** ad m̄
d̄io etiā ad ḡnales m̄tucōes? et t̄ibus m̄
tucōis cōibz opibz m̄tēte si uoluit. **Et** in
ramis palmarū s̄a q̄nta parator altare
distoypit? et postea ad domū sup̄iore alic

96

die in sab^{to} reuersurus: ad disponenda domū
inferiorē ⁊ opriendū altare. Quācūq; autē lu-
perius ē: si placet ei p̄r sicut cetera m̄re ecle-
siam inuentu. **P**ouator autē sursum ascen-
dit: s̄tā orōne ad eam ad p̄ore uenit: et
postmodū cū placet fr̄es p̄ cellas uisitat. **P**er
uelpas autē nūq̄. nec añ m̄llā festiuis diebz:
nec in aduētiā a' xl. nec dū radūc̄: debet mo-
nachos sine licentia uisitare. **N**o ostū tū p̄r
loqui cū eis: sed nō multū diu. **D**ebet autē
ai tpe monachos infirmos uisitare: q̄ eciam
d̄m̄iserit. **Q**ui si nō m̄tuerit caplo: dicit
eis p̄as ⁊ b̄nficia. **C**ū pouator monachos
uē cellā inuenit nō p̄r loqui cū eis: nisi iue-
rit eos colloquū h̄ntes de licentia p̄oris aut
uicarij. **E**t q̄ nobis debent ex ordine a p̄-
ouatore nō a p̄ore querenda sūt: n̄ cū forte
pouator dare noluit. **T**amē p̄r hoc abud cū
p̄ore nō h̄nt colloquū: n̄ i locis
aditis. **P**ouator q̄p̄ sic eb̄dūus: si ua-
cens: si autē facit officū suū: debz m̄ltre
facienti. **I**ncensū em̄ sacerdoti semp̄ poua-
tor m̄ltat: eo absente uel si nō p̄r uicarij.
m̄ltat: p̄mus in ordine. **S**ic fit deportan-
ti aqua b̄ndicta. ⁊ cū coiamt fr̄es de am̄it-
tione v̄m̄: exapta m̄llā maiore natalis

dm̄ pasche ⁊ penthecostes ⁊ in qua vniū m̄d̄m̄
antiquior ex h̄is q̄ an̄ coicauerūt. **S**up̄ius
si p̄curator sacerdos ē. eb̄d̄m̄ sacerdos q̄
ordine suo. ⁊ p̄m̄t̄ ad eū m̄sse. p̄e q̄ om̄
uic̄. mat̄ine ⁊ hore in festis q̄ cap̄m̄ h̄c̄.
Cer̄a ⁊ q̄ de p̄ditis p̄curator nō p̄t̄. fac̄ fac̄
dos qui sequit̄ in eod̄e choro. **Q**n̄ ead̄ ē eb̄d̄m̄
p̄t̄ m̄ssā infra eb̄d̄m̄ p̄t̄ eū rem̄e p̄or si uic̄.
Priore absente uel si nō p̄t̄. p̄curator uic̄
cat ḡulos ⁊ redditos infirmos. ⁊ eor̄ recip̄
ḡfessiones. eor̄q̄ iungit. si m̄ sacerdos h̄c̄.
Corpus at̄ dm̄ p̄t̄ infirmus accipe a p̄curator
re. si sit dyacon̄. **H**oc ap̄m̄ dicam̄ te merem̄
nam̄. ead̄ p̄ore p̄nt̄. **S**i qui t̄m̄ p̄dit̄ m̄
firmen̄ in domo sup̄iori. subueit̄ eis uic̄
in p̄d̄as p̄ore absente. **I**n die natal̄ pasche
⁊ penthecostes. an̄ cap̄m̄ descendit p̄curator
inferius. cū h̄ uel alius ē coicandus. **Q**uā
dū ē em̄. ut infirm̄ coionē sac̄ā rem̄. **S**i
piat. **E**am̄ namq̄ post abū d̄m̄ nō licet. n̄
force ad succurrendū. **P**curator p̄t̄ inferius
celebrare p̄ coicando infirmo. ⁊ m̄ssas p̄
tas salz debitas reddē sicut ⁊ priore. ⁊ p̄curator
m̄ssas am̄sarij ⁊ tricenarij. quor̄ m̄sse sup̄
us reddi debent. **D**iebz d̄m̄s ad v̄s i domo
inferiori. ⁊ dicat̄ a sp̄ges me. cū oīe ea uic̄.

97

qua uelpe cantant. Salz sine cantu. **P**aurator
in refectorio a pte coquine tenet ultimū locū.
eā si sic antiquor: ⁊ latellas apponit ⁊ remo-
uet. **S**i paurator ad mentā alienā fugit: sep-
tē ps ⁊ letamā dicat. **P**auratores nō equitent
nisi de luanaa pons carthulie. Cū por ⁊ pau-
rator p eadē culpa suas amittūt obedias: in
ipsa domo nō debent hīe eadem: donec a caplo
habuit in cella ⁊ q̄p̄ mite uoluit: ondat et
exponat uolūtatē pons. **S**i nax fuit rō a p-
auratore sepius erigitur. **S**tatim uō ē. ut q̄n
in anno rōnem reddat: qd' si neglexit. abstine-
at a uino donec reddat. **Q**uoacens eā por
uoluit: nichilo eam reddē debet. **S**ed ⁊ si ebdr
an adueni eā nō requirit: eā reddē neglex-
erit: a uino abstineat donec reddat. **E**t hoc
pores faciant obseruari. **P**aurator nō fa-
cit gnale bñficiū sibi. sine licētia pons.
Paurator nūq̄ in supiori uel inferiori coq-
ina comedit. **P**aurator q̄uis exemplo mau-
re au: suscepit officū. cura multa sollicita
⁊ turbata nax hēat: alienā tñ ⁊ quere
pous nō pemptus abicē. ⁊ abhorē solet: ⁊
pous q̄ntū dom: negocia pacū: q̄n ad
uallimū ⁊ quietissimū portus sinū ad cel-

lam semp recurrit? ut legendo. orando. ui-
duando. & turbulentos ai sui motus ex-
terior cura uel disposicione surgentes sedare.
& in archam sui pectus aliq salubre qd scri-
pturis in caplo suauit & sapientie eructue
possit recondere. Tanto em frequencioribz mo-
tuumbz indigent: qnto minz lras nouit.
Qui si q abbat negligens. & pdigus. & gra-
uiter inuentus fut. sepius qz cor rectus eme-
dare noluit? subrogato in loco ei? meliore.
ad alle prim? custodia reuocat? ut q nequa
aliena. sua salte opetur salute. **Pauator**
in domo inferiori tuas poris exercitioz hoc
pures suscipit? & si tali tpe ueniunt? & tales p-
sone sint. hoc e religiose. manducate ai eis?
exceptis gtrouagis. & fugitiuis? & ad portem
quos dignos iudicat. ggruent? trahunt? uel
adducit. **Supius** eam pp? eos resectoriu di-
mittit absente pore? qd eo pnt? n? uibentis
face no psumit. **Cura** eorū debz ee sollicitas
& prim? aduenientibz occurrere? de cibis & de lec-
tis eoz prudentia hnt. eozqz uisitare. **Pnt**
epo uel abbate pauator de mandato eoz si
nulla audire uoluerit i domo inferiori dante
re p? eam absente pore. **Quiaqz** at ante
pauator seruire debz? mli ala alle religio?

98

qui suppleat uices eius. In xl. diebus quibus
ad comitum superiorem ascendit debet. si missa audierit
de ieiunio. ea die remaneat p[ro]p[ter]. Diebus aut[em] d[omi]ni
et festis nisi p[ro]p[ter] sit p[ro]p[ter]. recedat ep[iscop]o uel
abbate an[te] missa[m] et p[ro]p[ter] d[omi]ni superius ascendit.
Cum singulas obediatis ip[s]um uenit e[ss]e sollicitu[m].
et ne aliquid i[st]is debeat. cura[m] o[mn]iam adhibe.
frat[er]ibus aut[em] opus e[st] capitulum tenet. eos q[ui] corrigi
et reprehendit. Meritarius etiam q[ui] tenet ca-
pitulum. eos q[ui] corripit et reprehendit debet. Merit[us]
harios q[ui] ducit p[ro] se uel p[ro] g[er]m[an]i uel reddunt.
et ab eis ut fidelit[er] seruiant accipit fidelit[er]es.
Sine ip[s]ius h[er]editas m[er]itarius n[on] debent fo-
ras egredi. uel minuit sibi. Comitis p[ro] m[er]it[us]
illius obedi[ent]ie q[ui] p[ro]p[ter] d[omi]ni e[st] p[ro]p[ter]. Si m[er]it[us]
obediens fuerit. disciplina p[ro]p[ter] ad p[ro]p[ter]
ore. P[ro]curator i[n] g[er]m[an]iis p[ro]p[ter] n[on] qua-
ratur. sed comedit p[ro]p[ter]. Ad eund[em] p[ro]p[ter] se stui-
tates. amulana p[ro]p[ter] et b[er]n[ard]ina fr[at]r[um] q[ui] diebus
festis n[on] ascendit ad comitum superiorem. p[ro]p[ter]
us inuamare. fr[at]r[um] qui n[on] assit hoc ip[s]um de-
bet p[ro] aliquo inuamare. et hoc p[ro]p[ter] ad co-
quinarium in flore. P[ro]curator p[ro]p[ter] seru-
narij ab aliquo dant. rep[ro]p[ter] i[n] p[ro]p[ter]. nec
exp[er]dit eos n[isi] q[ui]ntu[m] et q[ui]ntu[m] q[ui] p[ro]p[ter] uoluerit.

Similis ai pisci adit piscaria que durare
pe non expendit eos nisi quatuor et quatuordecim por-
tionibus et tunc etiam ad porciones faciendas po-
tis expectat piscinam et diuina uelut inter cetera.
Quid etiam debet quatuordecim porciones pisci-
narum sine equalibus. Paratoris est inferiori co-
mo pulsare ad piscinam. Quia aliter iordane uel
indiscrete fieri uidet in domo inferiori duo de-
bet reprehendere et ille qui reprehendit piscinam
statim tenet ueniam postulare. Nota piscinam
gulos qui obediens non hinc uenit ad eum et
quod uoluit eis piscari. Mercenarius quoque
alluit quod sibi uisum fuit debet piscari. In festo
dedicationis cum frater thuribulatus sit thuribu-
latus cum incenso ad thurificandos gulos uel hogu-
tes si alluit piscinam cognario uel si delectat
ancipit. Et die omnes hos in ecclesia cantat.
Ad uespas in uigilia ad matutinas et ad ues-
peras in die duas candelas accendit. Si die autem
tota sit festum capli et antequam ascendat cantat in
ecclesia omnes hos. Diebus singulis cantatis ma-
tutinis in domo inferiori cantat piscinam. Qui
autem sit obediens mercenarios sibi ne-
cessarios habet et ad paratorem adducit et ut
ab ipso gducant. Conductum mercenarium me-
terminum suum nullus debet dimittit sine proci-

rationis hanc. Nullus aliquid uendit uel emit
 infra terminos: abbas hanc et gilio pauatoris.
 Greges singul' annis ad uadit ad hyemandu
 et ad uadit: a pauatore numerent. **De ob-**
sequio epi et hospitibus suscipiendis et col-

Inchoru loquio clausi. **xi. t. w**
 et caplin et rectoriu nrm: hospites m're
 liguolos introducam. Cui uenit ad nos epi
 uel abbates magni nois: ipos indmari et ul-
 ep ad tram fluris gemby. ceteros at reuend
 tm supplicantes suscipim: et epos osculam
 in manu tm. Epi at et abbates eam sedem p-
 ores tm in ecclia q' i certis tenet locis. Sed epi
 bndictiones eam tant: abbates ub sola sedis
 honorificencia sut genti. Electu ad officiu
 epale. eam anq' sic glectatus fluris gemby
 osculamur in manu: ei q' sicut epd reuere-
 nam in omibz exhibem: excepto q' ab eo
 bndictiones no postulam. Cui epc pns est.
 xij' in festis legit laone: noniq' si placet
 rictoru tant: si no por uel alius. Ad latio-
 nes dicto ab ebdno. et ne nos. suscipe dne. ex-
 uige dne. uel onde nob: epc bndictiones lau-
 ditur. Ad laone epi. si idem epc. iube dne dicit:
 que bndictione qui annat matinas. Post ma-
 tinas post missa. p uisus. post vs: omibz

indictione largitur ep̄c. Confessionē t̄ ad p̄mā
q̄ ad missam facit? ad missā t̄ sacerdos. pone
dnē custodia ori meo p̄mittit? ⁊ adiutorum
ur̄m subiūgit. Item eb̄drius in d̄mca. asper
ges inapiens? q̄ circa altare sūt aqua b̄n
dicta q̄s̄git. Sic uō ad altaris gradū accē
dens. ⁊ as̄p̄locū de manu sacerdotis accipiens.
se p̄m̄icus. postea eb̄driū. deinde p̄ore. m̄i
allit ep̄c alius uel aliquis abbas? postea
hospites. deinde monachos? ⁊ ad ostiū cho
gulos as̄p̄git. Cū ip̄c officiū facit? vnus ex
tris semp̄ ei seruit. ⁊ ew̄m dicit? ⁊ cū trahit
ei calicula genua flectit. In ordinibz t̄ seruit
ei capellanus suus? si fuit religiosus. Et oī
si nullus de tris uel de ordine mō de nouo sit
ordinatus in dyaconū? alius de nouo ordi
nans. licet de ordine mō nō sit ew̄m dicit? dy
acom officiū deinceps impletur. Similis et
epl̄am dicit subdyaconus. Cū diebz festiuis
⁊ eadē alijs p̄ns ē ep̄c? missā cantat si placet.
In die quoqz natiuitatis pasche ⁊ p̄thecostes
si placet ei missā cantat. ⁊ quentū gicat. In
censū in thuribulo nūqz ponit ep̄c? m̄i cū ob
ficiū facit. Diebz uō quibz pacē accipimus?
ep̄c pacē a dyacono accipiens. nō dat ei qui
eodem choro sedet iuxta eū? sed dyacono. Cū ep̄c

celebrat qui nō ē de ordine mō? et dicitur cā-
 rit horam pcedentē. et bñdictōe post illam
 sū. horam si dicenda sit incipit sub sequentē.
 Quales illas bñdictiones q̄ ante agn⁹ dei sūt.
 nec nos si uolūt faciūt epi. Te deū laudamus.
 nec ep̄c nec abbas. nec etiā p̄or nū ordinis
 mō nos incipit? sed uicarius absente p̄ore.
 mō nos incipit? Sermonē cū placet facit ep̄c
 eam p̄nce ep̄o. Sermonē cū placet facit ep̄c
 in claustrō. uel in caplo? et abbas sūb? et qui
 aliq̄ alij approbate religionis. Clerici quoq̄
 sūb? p̄nce nobis sermonē facit in claustrō.
 uel alibi: excepto caplo. Abbates et p̄ores cō-
 uentuales ordinis approbat. celebrare p̄nce
 in domibz nris in quentia? et p̄uatim. Quicūq̄
 sūt de ordine p̄dicatoꝝ et m̄noꝝ tā lupus q̄
 inferus. et in ecclia et in refectorio. clerici cū
 deas? et laya cū layis recipi p̄nce. Clerici
 quoq̄ moralū ordinis nri et gūsi p̄nce mō-
 nis. tam in carthusia q̄ abbi. Itē religiose
 p̄one et etiā sc̄laꝝ multū attentat p̄nce cele-
 brare in p̄uatis altaribz nris? et eam i do-
 mo m̄iori. Hospiti p̄lonas tā nō etiā eq̄-
 uas maxime secularū pauam? si m̄
 ab lōꝝ d̄pno uel scandalo ḡmode possit cui-
 tari. Qui sūt p̄curant. q̄nto melius poterūt.

inde se emendent. Candelas q̄ cereas que dant
hospitijs rephendim⁹. nisi forte ad dicendum
diuinū officiu dēt. Hospitijs tales lectos & ci-
bos qualibz ipi utim⁹ paramus. Cuta quos mo-
destia seruet in ferulis & in vno. & maxime
circa eos q̄ sūt de ordine nro. Quos at̄ idē
nō parauim⁹. qz uagandi & q̄srandi horrem⁹
oīo tāquā p̄uololissimā q̄suetudinē. Sed & ip̄s
hospitijs nō parū hoc expedire putam⁹. q̄
nris spiritalibz seu corpalijs ita debent bonis
coicare. ut ad mala non cogant dedmare.
Ad mala at̄ dedmare tūc faciūt. si q̄ra p̄posi-
tū nrm̄ sūs nos expens ad uagandū q̄ren-
dūq̄ q̄pellūt. cū p̄cipue studiū & p̄positum
nrm̄ sit silencio & solitudinē celle uacare. ut
ta illud ihemie. **S**edebit solitarius & tacēbit.
Et alibi. **A** facie manus tue solus sedēbam.
qz grammacōe replesti me. **N**ichil em̄ laboris
suis in exercitijs discipline regularis arbitra-
mur. q̄ silentiū solitudis & quietē. **V**nde
& b̄s augustim⁹ dicit. annas hui⁹ mundi mā-
il eē laboriosus. q̄ nō laborare. **E**ū er ab-
bates & aīcti in religioso habitu q̄sitiō. si
tali hora uenerit ad mensā recipiūt a p̄o-
re. **N**on em̄ uel quouagi. uel a religione re-
sige. uel p̄sone layce. nec etiā deua seui

tes: ad eius mensā suscipi glorie uerūt. Si in
 ai abbatibz uel ai canonicis cathedralis ecclie
 uenerit honesta dena licet scilicet. non re-
 pellatur a quouo pōris. De locis etiā epi
 nullus clericus uel laycus in eius pñcia repel-
 letur. In superior ai domo nō nisi religiosi
 hospites iace glorie uerūt: ai quibz i claustris
 cōm licet hñe sermonē. In parte uō dūce ali-
 que uel dūc. a qñ searto aliq̄ intrare. aut
 mandare aliquibz non licet. n̄ licentiā dante
 pōre. Quā licentiā nō ad nos. sed ad eos sitā-
 ti hñt attinet pete. **¶** Ubicūq̄ colloquū hēa-
 mus: **¶** ~~coram~~ curandū nobis ē maxime corā
 hospitibz: ut caueam⁹ a multiloquio ⁊ cla-
 more: ⁊ ut sermones n̄i honesti sint: non
 secularis uel greguoli. Nullus i cōi colloq̄o
 gūle debet uel susurrare: uel dicē aliq̄ qd
 uolūt ab om̄bz intelligi uel audiri. Cū hos-
 pites assūt. non debem⁹ in rīdendo eis pōre
 puenire: nec eius sermonē intrūpe. Et qñ
 aliq̄s ex nobis de licentiā uel iussu pōris ali-
 qd eis ad edificatiōnē loquit⁹: ceti debent
 pacenti audire: ⁊ ip̄e qui loquit⁹ non debz
 modū excedē. Cū monachi p̄p̄er hospites
 uel p̄p̄ aliud iussu pōris i claustris uel ali-
 bi quocūq̄ ad cōe colloquū: ille q̄ eos con-

uocat. non dicit eis bñdicere: sed quisq; ad
uenit sedena iuxta se bñdicere dicit. Demer
quus por pñs non sic. nec ead̄ hospites: sed
hate pñt. Recedentib; hospitib; recedit & ipi
a silentio. Dieb; festis loqui in claustris alibi
q̄ in pte ubi colloqui sic nō licet: n̄ forte ali
qñ pauca ūba. *De officio uicarij & amato*

Uicarius in domo superioris uicis *118. 2.*
Agit pñs in uisitandis monachis
in q̄fectionib; recipiendis: in gicandis
ungendis infirmis: sepeliendis mortuis
missis canendis quas poratus regit: & lo
cū nūq; mutat. Cū por & pcurator nō assit
uel forsitan non pñt: uel si pcurator sacer
dos non sit: uicarius descendit ad uingendi
infirmū. Et si nō assit dicit alijs: vni de
monachis scilicet inuicem. Hocipm dicit
de uicando infirmo: si nōcitas cogat: ad la
absentia pñe orōnē sū horas cōtat: ad la
nē ebdr̄y bñdictionē largit: & ead̄ ad lectio
nem pñs in die natiuitatis pasche & p̄che
coltes. In festis absentia pñe dicit ulamam
lōnē: nisi assit ep̄c uel abbas uel por m
ordinis. Semp̄ absentia pñe Tezū laudat
in capto & in claustris bñdicere dicit.
& in ope coi. Postulanab; m̄am uel outp̄s

suas recognoscantibus: ruder. Si quid faciendum
 est mensa ebdomada in sinuat. Ad ostium refectorij
 pullat: bndiare et usum sequentem incipit: sicut
 et usum post prandium uel post cenam. Cum autem illo
 signum facit. Cum parator dedit. uel si non potest.
 uicarius incensum ministrat: aquam benedictam
 portat: lapas coicanibus unum ministrat: lau-
 tellas apponit et remouet. Similiter primus in
 ordine. Cum autem uicarius cantoria facit: ad
 uos et ad manicias paratore absence non ob-
 fert sacrydota incensum: sed primus in ordine. Ad
 missam tamen offerre debet. Si autem uicarius est ebdom-
 adarius ministrat: et aliter facit officium suum absente
 paratore: debet ministrare incensum. Qui uobis
 magister non benedictis incipit, nec eorum ante: nec
 manu sacerdotis osculatur. Vigore et para-
 tore absentibus in lauellis apponendis et remo-
 uendis: agit uices paratoris primus in or-
 dine. Quod si uicarius primus in ordine sit: pri-
 mus ex alia parte agit uices paratoris. Pore
 uobis paratore absence: uicarius si a-
 liquis apponendum uel remouendum: nisi sede-
 sua habeat in capite mensae. sedet in sede para-
 toris. De autem parte por tempore disponit. Sim-
 litar disaretis arbitrium: excepto quod cum hospitibus

non bibat aut comedat? nec p facienda po-
ris ebdo descendat ad domū inferiōre? nec in-
ter in coquina. Ipse tñ uel alius quicunq;
ferit thuribulū? potest eā māx absente coqui-
nario. **P**rore & uicario absenabz? rectoria-
cionē faciat & gressiones recipiat vnus ex
monachis? au p̄or iūuere. **I**n adis diebz
innuois puate uicarius ueniens ad cellā
p̄oris? ad eius arbitriū si p̄ns ē. alioqñ p
seipm disponit? qui quos debeant uisitare.
Cū quis absente p̄ore infirmat̄ p̄t m̄itē ad
illū uisitare? & dare licentiā sigs huiusmodi
infirmū uoluit uisitare. **A**lias monachū de cel-
la sua educē. uel in cellā alius introducē. n̄
sp̄aliter uisus nō p̄t. n̄ qñ p̄t hospites uel
aliam cām n̄cīam quentis sūt quomōdus.
Prore & pauatore absenabz? si in refectōrio
comedendū sit. cura sine ulim p̄s de ecclā eg-
diens refectoriū ingredit̄. p̄uibus ne me-
lis de hys q̄ apponenda sūt aliq̄ de sit. **N**o hoc
prudendū? si uicarius etiā sit ebdoarius p̄ore
etiā & pauatore ac uicario absenabz? erit p̄
mus in ordine. **S**emp̄ at̄ quicunq; egrediat̄
absente p̄ore ad ostiū refectorij pulsat uicari-
us? n̄ legē debeat in refectorio. **T**ūc em̄ qñ
tū ad refectoriū? p̄m̄ in ordine uices agit p̄o-

us. Vicarius absente p[ro]p[ri]o. De vno choro in
alio si opus e[st] adiutoriu[m] mittit. O[mn]i[um] suu[m]
non tenet ap[er]tu[m]. sicut nec cet[er]i. nisi sit aliq[ui]s
in cella cu[m] eo. Vicario absente uel infirman-
te; vicarius layas cap[itu]l[u]m tenet. Hospites
sibi absente p[ro]p[ri]o uisitat. **De confessione.**

Quia tota eb[dom]ina in celis silentiu[m] **x.**
tenemus. o[mn]i sabbato n[on] cap[itu]l[u]m festu[m] oc-
currat. p[ro]p[ri]a ma[n]s uel p[ro]p[ri]a uel quib[us] ab eo in-
uictu[m] e[st]. sicut recordat[i]o[n]e[m] g[er]temur. Occurre[n]te
a[n]t cap[itu]l[u]m festo in sab[bat]o. die p[re]cedenti q[ua]m s[an]c[t]i
festu[m] occurrit g[er]temur. Semp[er] a[n]t g[er]temur
in uigilia natiuitatis d[omi]ni. nisi ead[em] uigilia
occurrat in d[omi]nica uel s[an]c[t]a f[est]a. in quo casu g[er]-
temur in sab[bat]o sequenti. **U**idendu[m] e[st] em[en]t[er] ut
temp[or]e in qualib[et] eb[dom]ina g[er]tiones nullus debet
oc[er]e. **P**ro totu[m] sp[ati]u[m] g[er]tione[m] nullus debet
in ecc[lesi]a resid[ere]. uel libros reuolu[er]e. **Q**uicunq[ue]
in cap[itu]lo g[er]temur. p[ro]p[ri]a[m] caueam[us]. **I**n
cella a[n]t difficil[iter] possu[m] g[er]teri. **P**ro p[ri]uata
g[er]tione q[ua]m in cella fit uel a tibi. n[on] d[omi]n[u]m
g[er]tione q[ua]m fit in sab[bat]o. **P**ro uicariis deb[et] e[ss]e ac de-
recto cap[itu]lo. quilib[et] q[ua]m g[er]temur. **Q**ui ex p[ro]-
p[ri]o p[ro]p[ri]o g[er]tiones audiu[er]it. nullu[m] p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o. q[ui] hui[us]modi eius iudicio reseruant[ur].

In p[er]iculo t[ame]n ead[em] tales p[oss]unt absolue tali q[ui] d[omi]no
ne: q[ui] si uixerint & ponerit p[ro]p[ter] g[ra]tiam
Et q[ui] nob[is] in g[ra]tiali g[ra]tione g[ra]tiantib[us] iugit[er]
diat quilib[et] in choro suo p[ro]stratus. **F**ra[ter] ar[chie]p[iscopu]s con
fessione cor[poris]: p[ro]p[ter] ad infirmu[m] uadit aut t[er]re
mittit. **C**onsilium[us] & monem[us] ut t[ame]n d[omi]na p[ro]
laya vniuersali g[ra]tiant[ur] q[ui] ad min[us] ai ad or
dine uenit & q[ui] p[ro]p[ter] mutat: & hoc ip[s]i d[omi]n[u]s
mus de p[ro]p[ter] ai uicariu[m] mutat. **P**redicatorib[us]
a m[er]itoib[us] n[on] poterit aliqui n[on] g[ra]tiant[ur] n[on]
p[ro]p[ter] licentia ipetrata q[ui] uel m[er]ito ip[s]i p[ro]p[ter] a
res & m[er]itoes o[mn]idant p[ro]p[ter] uilegum dare p[ro]p[ter] a
dno papa: ex p[ar]te no[m]i[n]e carth[us] ordi[n]is. **I**n co
fessione qua[m] u[er]bis latim[us] facim[us]: dicendu[m] e[st]
mea culpa p[ro]p[ter] supbia[m] cogitaco[n]e[m] laqueo[rum] ope
& omissione. **E**t si facim[us] ea[m] sacerdoti: diam[us]
in ea. & tibi p[ro]p[ter]. **Q**uod si p[ro]p[ter] fuerit sacerdoti
diam[us] f[ra]t[er]. **P**ro[ter]es id[em] s[un]t & d[omi]n[u]s
ca g[ra]tiones q[ui] & nouos instru[un]t in g[ra]t
sione facienda: n[on] t[ame]n no[m]i[n]ando p[ro]p[ter]a. **C**onfel
siones eor[um] qui nobis g[ra]tiant[ur] no[n] s[un]t: q[ui] ai
possum[us] iurare debem[us]. **P**ossum[us] t[ame]n eas in
reape: ut dem[us] g[ra]tiantib[us] g[ra]tiant[ur] fm quali
tate[m] & q[ui]tate[m] culpar[um] q[ui] p[ro]p[ter] adendo eis. ut
nichilo[rum] eant ad sacerdoti suu[m]. uel ead[em] q[ui] ai
si uidebit[ur] expedire. **Q**uod si de mandato ep[iscop]o[rum]

vel sacerdotū suor ad nos uenerit: reape ul
nō reape eir i opdone nra. **De caplo. Cap**

Istantes & exeuntes de caplo: ad **xij.**
cauce nudatis capuabz inclinat. **I**ector
oio nō gfulione: in factis uō sup ebdom gfi
teor dicto egredit. **I**pūis ē ancep igrediat
capla ostū claustrū: ostū rectorij & ostū
hospitij & ostū p qd ad cellas tendit claudē:
tū uechibz ob serare. **I**n caplo q̄dū ē ad lō
nū non inclinat. **P**ost lōne oī tpe regresso
lōre ad sedē suam & statim por bndicite di
at: et nos rīdentes. **D**ns. Aliquūculū indi
namus. **D**emde in facto reliquarū pnūciant
reliquis & in facto s̄a steph̄i lōr in caplo
sic pnūciat. **G**meōraco bñfōr mōr. **P**ro
quibz dī. **D**e p̄sūdis: cetā requie cap q̄ro
p̄me p̄tis. **E**t in sollempnitatibz sic sermo.
Poste a por q̄ dicenda sūt dicit: & cū fine
nē culpe clamant uel recognoscūt. & mē
potulant. **S**igs aliquē noiatim clamare
uolāt: **P**us eū clamat q̄ culpā eius p̄o
nat: dicens: ille talis clamat: & noiet
eū. **I**te uō qui clamat. statim uemā hui
us accipiat: ad inquilione p̄sūdis rī
dens. **Q**uo ad uisione p̄siden

tis erecto? ille qui clamauit eum culpam eius
ponat in spiritu lenitatis et caritatis feruore.
nec loquat tunc per sonatus cum illo. sed ponat
in hunc modum. Ille dixit. uel fecit. uel omi-
sit hoc et illud. et nouerit culpam illius. Ille uero
qui clamat? nec seipsum nec culpam suam
tendat uel exaltet. sed humilis se totum ad e-
mendationem exponat. Si autem in culpa quam no-
nominat obiecta fuerit. humilis potest dicere se non re-
cordari quod ipse nominat illam. Oportet autem cauere
qui clamat? ne uel clamanti aliquid respondeat.
uel eum ipso die in aliquo reprehendat. Si ho-
mies autem accusat uel reprehendit. ipsa eadem in-
mensa et humiliter uideat? secundum discreti-
onem. et ad tempus dimittat. et in generali
punitur. De reprehensione regit capitulo primo.
Nullus secreto loquat in capitulo cum aliquo.
uel ubi quis fuerit inuentus. In capitulo non
loquimur. nisi quando glorificemur. uel quando tenetur ca-
pitulum. Nullus in capitulo loquatur de factis. nisi
ea tantum quae ad necessitatem. uel religionis obser-
uanciam pertinere noscuntur. Quaedam ad capitulum
terminum fieri debent. in prima parte capitulo. xxviii.
genuerit. De capitulo primus exire nouimus.

De refectione. Capitulum xiii.

Rectorij loci post captum libros portat
 in refectorium & prudens ut sufficiant.
 Si quibus ingreditur refectorium: loci stat ad
 libri usque facie ad an orientem. Inclinate
 quentia ad glia pri. et ad pri. n. inclinat & p
 illa facie ad quentia. Jube dne dicat. stans si
 m. h. illa facie ad quentia. Non debet at se
 dere: donec sedat ille q. pet. quentia. Hysto
 riam at legit rotundius: sermones & ome
 las attractus. Apt. in & distincte legat oia
 ut possit intelligi: & tali voce p. possit au
 di. Prudent at p. uator & coquarius.
 ne in refectorio tumultus aliq. & uox mli
 solus legentis audiat. Ad gras inclinat
 quentia: inclinat loci usque facie ad quentia.
 Si aliquis de libris quos artulic glumant
 e. nouidus eu in eciam defert: alios adm
 nus post cenā suā loci in eciam portat.
 Si in hysto legendū die castina sit in
 ecia: egresso post cenā quentia de refectorio
 portat ea ad ostiū ecie. Loci refectorij i re
 fectorio bndictionē ad pndū uel ad cenam
 comede non debz. In cella sine lucina nūq.
 De libris legendis i pma pte gmet cap.
 xxj. In ebto nauitas omi loci refectorij le

gir duos dies. n̄ eadem sollempnitas ^{se} ē i d̄m̄a
 tūc em̄ sicut in eb̄dō pasche ⁊ penthecostes u
 no n̄m̄ legit die ⁊ dem̄a cet̄i p̄ ordm̄e. **S**i t̄or
 rectorij nō potuit inchoare eb̄dōm̄ suā ⁊ q̄
 ars potit debet eā recipere. eā post ferā
 q̄ntam. **I**n rectorio oī tpe iuros religio
 sos recipere p̄m̄tū. **I**n rectorio q̄ uoluerit
 aquā petant ⁊ uel corā se i ualis apponāt.
Intrantes rectoriū nudam̄ capta ⁊ ueni
 entes ad sedes n̄as inclinam̄ ad auct̄. **I**n
 die b̄ne rectoris ad prandū d̄i ūsus. oī
 h̄ om̄i b̄ndic d̄nē d̄na tua ⁊ mente celestis
 p̄cipēs. **F**inita laōne d̄i ūsus. ḡf̄icantur
 tibi d̄nē ⁊ agim̄s tibi gr̄as. **A**d cenā d̄i ūsus.
 edent paupes ⁊ laigior om̄a bonoz ⁊ abo
 sp̄iali. **P**ost laōne d̄i ūsus. meōriam̄ fecit.
 b̄ndic̄s deus in d̄m̄s suis. **I**n die ieiunij d̄i ū
 sus. edent paupes ⁊ b̄ndic d̄nē d̄na tua. me
 se celestis. **F**inita laōne d̄i ūsus. meōriā fecit.
 agim̄s tibi gr̄as. **E**t notandū ⁊ q̄ sacerdos
 singulas mentas b̄ndic̄at. **B**ndic̄at ⁊ ūsu
 sequentē incipit qui p̄est quēcu. **S**ilr ⁊ ūsu
 post prandū uel post cenam. **D**ata b̄ndic
 tione cor̄i ⁊ media ps̄ quētus inciat a p̄e
 sup̄iori ⁊ alia ps̄ a p̄e inferiori. **P**roze.
 absente nullus ad mentā illius ḡmedic̄ n

ep̄c uel abbas ⁊ eis p̄n̄tibz eoz socij si sint
 religiosi. **P**̄nt̄e ep̄o uel abbate p̄or d̄mittit
 mensā suam. et sedet in capite mensē quē
 tuatis in choro suo ⁊ n̄ ep̄c uel abbas fecerit
 eā seā sedē. **Q**̄n̄ in refectorio reficim⁹ ⁊ ca
 scus uel aliqua talis p̄tancia oleibz uel
 legum̄bz sup̄addit⁹ ⁊ in cena fructus uel
 herbe aude si affuerit apponūt. **C**ū uō fruc
 tus molles uel herbe aude apponūt. dant⁹
 in uasculis ⁊ manali op̄iūtur. **Q**̄n̄ post co
 quā d̄t p̄tancia ⁊ nullus qd̄ appolūt ē
 ad se t̄hic ⁊ donec ille q̄ appoluit redierit ad
 sedem suam. **C**ū due saucette apponūt ⁊ q̄n̄
 exponim⁹ eas vnā infra alterā pomim⁹.
 nisi t̄n̄ de abis illatis reman̄t. q̄ id facē
 sine imersione neq̄am⁹. **M**onachus uel cō
 uisus nolens q̄ sibi apponūt in refectorio
 comēdē ⁊ alci porrigē fas nō h̄t. **E**xcepto
 pane. fructibz ⁊ herbis audis. **P**anē n̄ra
 debemus ua equalit̄ sanctē tā in refectorio
 q̄ in cellis ⁊ ut qd̄ residuū fuit honeste au
 t̄bz possit appom. **V**niū quoqz in aphos i
 celli q̄n̄titate fundendū ē. ne illud cogam⁹
 in iustas reficidē. **S**ibentes duabz manibz
 aphū tenem⁹. **A**pponena aliq̄ ⁊ remouēci
 in d̄man⁹ ⁊ ip̄e nobis. **I**n apponēdo ⁊ re

monendo sauellas: post porē ⁊ hospues si
assūt semp incipit a dexta pte refectory. Co-
tra gñuetudmē ē: ut in refectolo manus uel
os ad manale tergam. Sauellas nō exponi-
mus: donec por suam exponat. Manalia
nō quoluim⁹: donec por suū manale quol-
uat. Nūq̄ in refectio gūsoz nūq̄ i refectio
monachoz. n̄ in festis in festis tpe pñdy uel
cene: nūq̄ exceptis cellis pprijs in aliqua d-
mo alia uel officina mōdy māducāt uel bi-
būt: n̄ por q̄ pcurator. In refectio mona-
choz nulli m̄m licet loqui: nec gūso unq̄
comedē. Qui prandet in refectio a cena sine
licentia remanē nō debz: dūmō vīs mēfuit.
De refectio quedā gment̄ i officijs pcurato-
ris ⁊ uicarij sup: ⁊ in p̄ma pte caplo. xvij.
Cena nobis t̄nas ad octū refectory mēfuit
mus: t̄pē nobis. De refectio nouius p̄-
mus erit. *De ieiunijs sup abis ⁊ manali*

Nata *bus exercitijs. xij*
lus dñi ascensionis. penthecostes. Ca-
rohis bap^{te} aploz petri ⁊ pauli. assipōis
bē marie. om̄ scōz uigilias. ex antiqua cō-
suetudie in pane ⁊ aqua facta: nisi ueniat
in festis xij. scōm. Sed ⁊ qñ p̄dicte uigilie oc-
currūt in sab^{to}: in ipō abstīnēcia sūt. Nulla

uo occasione in uigilijs quas in pane & aqua
 facere debemus caleis a' omnis uim? nec eam
 hospitibus ministram? **C**u' at aliqua p'dicauit ui-
 gilijs fia. m. uel. v. occurrit? in die p'den-
 timu' nobis & coquina d'at? & eam si licet i' estu-
 te bis comedim? **I**n uigilijs at' b'coz iaco-
 bi lau'reij. bartholomei. mathei. symonis et
 iude. & andree? semel quide' reficiam? **S**a. m.
 & u' fia. pane & aqua & sale si au' placet? ex a-
 qua gluetudine g'tena sum? **Q**d' q' t'pibus
 nris q' in distinetudine abyt? uolum? ut ad
 m' vna' in septimana abstinentia omis faciant
 monachi. q's infirmitas a' senectus a' debilitas
 non exultat? uel alia ca' que pon' r'onabilis ee
 uideat? **N**ec ai' p' hoc antiqua gluetudine
 de facendis abstinentijs uirum? **T**ercia uo fe-
 ria quita & sab' a coqnario vniu' & coquina ac-
 cipim? quita uo feria caleu' uel aliq' cibi tan-
 tois a'ncipientes. **P**uideat at' p'or q' coqna
 qua' antiqui in cellis suis glueuerat frequen-
 ter? salte' semel in mense faciant sibi mochi.
Snalte' at' coes m' ordms abi sale tm' g'dui-
 tur? si de m'na aliud apponat. **O**leu' at' in cel-
 lis n'q' teneat. **A**b exaltaco'e sc'e auis usq'
 ad pascha no' si semel in die maducam? ex-
 ceptis usq' ad quinquagesima festis capli, et

die suscepciois noui p[ro]p[ri]i: & die sepulchre s[an]c[t]i
m[ari]e. Et hoc inuolabitur obsemetur: exceptis
infirmis & ualitudinarijs debilibz semibz & mi-
nims. Alias uo si p[ro]p[ri]i fregit uel fedt fregi:
sic ex[er] sedem suā in eccl[esi]a p[er] xl dies. Et si uita-
rius idem fecit: sic nouici p[er] xl dies. A pas-
cha usq[ue] ad festu[m] exaltaciois. tercia & quinta fia-
necno & sab[atum] exceptis p[ro]p[ri]is ieiunijs iure
refectam? in quo spacio ieiunia s[an]c[t]e & q[ui]e fere
non dimittant[ur] oio. Ad cenā uel ad prandiu[m]
dū semel edim[us]? herbas crudas uel fructus
si assunt accipim[us]? q[ui] q[ui]d uolum[us] retinem[us]?
Coquinā uo uel pitanciā aliq[ui] accipientes se-
mel. & in illa die sumim[us]? nec debem[us] ea i[n] can-
tinā nec eccl[esi]a in uesp[er]e sine licentia referuare.
Nulli atq[ue] n[on] m[in]i clerico uel layco det[ur] pitancia die-
bus abstinentie deputatis? debilibz? infirmis?
ualitudinarijs & semibus? uel p[ro]p[ri]i magnos
hospites: uel alia causa quā p[ro]p[ri]i estimat[ur] ee co-
nabilem. Vinu[m] nō n[on] in prandio uel cena po-
tamus. In die t[ame]n b[ei]ne refectiois post u[is]u[m] b[ei]ni
bibere licet: si cenare non libet. Quociens
uo aliq[ui] n[on] ubiq[ue] s[un]t. sciens bibere ui-
tū purū ad mensā. nisi urgente necessitate: co-
cens abstinere a uino q[uam] bibere potat ordi-
nate. Vinu[m] siue in cellis siue i[n] refectorio: co-

dem nō spaciur. Nā pūo nō utimr; Panis quā-
 us de aruo torca ē. albu em pane nō facimr;
 mli p̄ infimis. Sal quoq; in pane nō pommr;
 Qd̄ panis r̄ vim supest; sab^o reddic̄. Tamē al-
 bū panē sp̄dū uolumr; utimemr; Cateus die-
 bus statuis eodē tam in cellis q̄ in rectorio
 ponde datur. In aduentu nec ouis nec caleso
 uelcmr;. Sūm̄ qualecūq; uile p̄pōitū penuriam
 dō grās uis lenit. aut hūcānāam. Nam si
 quillq; nob̄ p̄bes a huiusmodi mliē aliq̄; ea
 mendura r̄ die reficiendis infert; s̄ibus; qua
 p̄pōitū r̄ institutio polat. Si festū x̄ij. laonū
 nō h̄ns caplm̄. si a y. a. m̄. a. v̄i occurat; a
 coquario v̄mū r̄ coquariā accipimr;. si die illa
 dat̄ p̄tancia ex m̄ia ē non ex debito. Tribus
 ulimis diebz; nat̄ palche r̄ penhecostes. mli
 sic festū capl̄; circa dimidiā p̄tanciā in rectorio
 tamr;. Hab^o an̄ aduentū r̄ quingagesimā,
 nobis de gl̄ueadme p̄tancia dat̄. **D**isciplinas
 seu uigilias seu quelibz; alia religionis exerci-
 cia q̄ m̄e institutiois nō sūt; nulli n̄m nisi p̄-
 ore sciente r̄ fauente face licet. Nullus etiam
 por uel subditus faciat abstinentias; p̄ter
 ab ordine ḡtatas. **S**ed r̄ si au p̄tanciā ali-
 quā seu cibi seu sompni uel cuiuslibet altius
 rei face. a duri r̄ ḡue aliq̄ ipone por uolūo;

repugnare fas non hēmus: ne ai ei resistere
 mus non ei sed dno au9 erga nos agit uice
 restricte inueniamur. Hec em̄ multa sine di
 uisa q̄ obseruam9: vno tñ i solo obedie bono
 aucta nobis fructuosa futura speramus. *De*

medicina & minucionib9 & ieiunia. xv.
Medici qui sūt in ordine nro: fm̄ q̄ uent
 dme ordinis in exercitiis medicina ceteris
 non debent. Capite uolum9 ut accedentibus
 in firmis dicant9: q̄ de hiuulmoi se inuoluntate
 tes caplm̄ reprehendit. Nullus pp̄ rupturam uel
 aliqua quacūq; causa se inadi faciat: uel a
 lui madat. Qui q̄a fecit: ordmē amittat.
 Medicinis expro cauto & sanguis minucōe
 priore utim9. Minuim9 at̄ in anno quinquies.
 Post octas pasche 4 post sollempnitatē ap̄l̄oꝝ
 petri & pauli 4. Sa ebdō septēbris 4 septuana
 añ aduentū: & ebdō añ quinquagesimā. In
 quo tpe minucōis. Sibi p̄ tres geminos dies
 bis ieiunam9: aliq; ubi melioris accipientes.
 Prima q̄ die ne quid aduli ex minucōis occa
 sione q̄tingat 4. ieiecti ad colloquū i dormi
 torio fm̄ sine uocante quemin9: & sibi die
 sa post nonā tñ i dormitō. Post prandiū etiā
 vnu bibendi licentiā hēm9: nō tñ in alicui
 cella. Nichil em̄ vniq; alimētoꝝ i aliena lū

ai hēmus lumē cella. **P**hos tres dies mane
 vōm⁹ ad lōs⁴ horas an signū cantare pos-
 sum⁹? nōtia diam⁹ cognatio⁴: a quo duobz
 horibz diebz etiā tria ad cenandū oua suscipi-
 mus: uel aliud qd̄ p̄ori placuit. **I**ta t̄ tertia
 die minucōis diuinū officū festināus t̄ sub-
 missus dī: t̄ qui minuendi sūt om̄s sibi siml̄
 minuit, exceptis tribz qui lōnes legāt t̄ q̄
 m̄cerū altaris adimpleant. **E**t nūc duobus
 diebz ulimis cessabit iughe t̄ m̄cia illū: et
 om̄s in eccl̄a remanēt. **P**ro minucōe coi ab
 om̄i eb̄d̄li officio cessam⁹. **Q**n̄ sacerdos eb̄d̄ri⁹
 si eb̄d̄li officio cessam⁹. **Q**n̄ sacerdos eb̄d̄ri⁹
 minuit: sacerdos qui post eū ē i eod̄ choro nō
 eb̄d̄ri⁹ exequit̄ uices eius. **V**ices q̄ cantoris
 minuit: supplet qui post eū ē in suo choro nō
 eb̄d̄ri⁹. **S**i at̄ diebz minucōis uicarius sacer-
 dotis lōne legat⁴: nō eb̄d̄ri⁹ s̄ p̄or licet
 sibi minuit ei b̄ndictionē largit̄: t̄ p̄ore ab-
 sente uicarius. **Q**ui sibi ex̄t̄ gluetā minucō-
 nē minuit: quentū tenet quātū ad eccl̄am n̄
 infirmitatis magnitudo phibeat: uel p̄or
 ei sicut hoc m̄iam faciat. **Q**uicūq̄ i eccl̄a fact̄ de-
 bet t̄ dic̄ p̄ter missā t̄ ewm̄ si ei placet facit
 t̄ dic̄: Anauit̄ ḡmendat officū suū. **E**n̄scū
 h̄b̄ t̄ iustitacionē: sicut in gn̄ali minucōe. **Q**ui
 nūq̄ sibi minuit. seu minucōnē usq̄ ad aliā

differunt: eisdem quibus et minuti prapant
bonis. Quobis primis diebus minuendis si sup
est de puerantia prandij: usq; ad cenam postea
q; illud sit reueruare. In kalendis omni me
sui seruato silencio radimur. Si uo capli festu
in kalendis occurrit: in dem die pcedenti in
quo aliud festu capli no occurrit. Si at ka
lende gungat fia y. ij. m. v. uel vi. post
druca in iannis: differit ratura usq; ad iug
lia pasche. *De uentilibz celle. xvi.*

Acapit mola celle ad lectu palea: filia
si possit hui: sinautē p eo panu grossu
simplicem no duplicatu: puluuar: et copu
uel cooptonu de grossis ouu pellibz: et panu
grosso cooptu. Ad uestiu at duo alia: du
as tuncas: et duas pelliceas: una deciore:
aliam meliore. Duas q; silt auillas: et
pana caligay: et pana pedulu q; auor: et pelles:
capam: et cotulares nocturnos et diurnos: et
gime q; ad ungendu: et libana duo: et angu
lu: oia canabina et grossa. Et q; q; proclis
ad lectu uestiu ue pmer: au grossiandis
coloris ue sit no aurabit subditis uel plat:
licet in poubz: et alijs ext: imos euabz:
uestes hie aliquat meliores. et p uacitate le
uiores. q; hie hui qui domi reudent: i quibz

sine in alijs omnis curiositas et accuratio deui-
 tetur. **C**um enim ad omnes modicos cum maxime ad
 nos humilitate attractione que pauperum et vniuersorum
 quibus uiam? uilitate paupertate et abiectione
 ueniunt. **H**abet etiam celle habitator ac-
 duas? filum? forfices? pectine? nouacula
 ad caput? coram uel calloium? et congia ad
 sciendum. **A**d scribendum uero scriptorium? pen-
 nas? cetera? pumices duos? cornua duo?
 stipellum unum? ad incidendum pergamena noua
 cyllas siue ratoria duo? puctorium unum? subu-
 lam unam? plumbum? regulam? postea ad regula-
 dum? tabulas gratiam. **Q**ui si alius artis fu-
 erit. quod apud nos raro ualde geritur? omnis
 enim pene quos suscipimus si fieri potest scribere do-
 cemur. **H**oc autem siue instrumenta quicquid
 huc etiam libros ad legendum de armaris ac-
 cipit duos? quibus omnem diligentiam curamque
 bene monet. ne fumo ne puluere uel alia
 liber corde maculentur. **L**ibros quippe tanquam
 tempentium animarum cibum cautissime custo-
 diunt et studiosissime uolumus fieri? ut quod ore
 non possumus? dei uerbum manibus predicemus. **Q**ui
 enim libros scribit? cor nobis uitatus pre-
 cones facit uidem? sperantes a domino mercedem?
 per omnes qui per eos uel ab errore correcti

fuerint. uel in catholica uitate pfecterit. p
 auctis ead qui uel de suis pctis uel uiaj co
 pucti. uel ad desideriu fuerit pte celestis ac
 censi. Et dant ei otte due? scilicet due? uel
 cia ad pane? uel p ea manale. Qm gra
 diuicula e? ad faciendas mudicias. Coctes
 ua duo? culcellus ad pane? uita? aphus?
 uas aquarum? salaria? patella? manu?
 gu? ad igne foale? etia? lapis igne? lig
 na seauris. Ad opa uo? dolabrū. Idcirco autē
 um tanta gordin? ne qd illiati ducant? cer
 re de cella opellatur. Hoc em neq? gordin?
 n ai ad claustrū a? eciam stantis hors con
 uenit? uel de haencia.

**De celle + silentij ob
 seruacoe + de hys qui ipoztune celle se
 xvj.**

Quare igit molā ingerunt. xvij.
 diligent ac sollicitate deest iungulare. ne
 quas occasiones egrediendi foras uel machi
 net? uel recipiat? exaptas hys q gnabent
 in stante suo. sed potius sicut aquas p caly
 + caulas ouibz. ita sue salua + uice cella de
 putet nccia. In q qnto diuag? cato libeaus
 hntabit? + qua si frequenē + leuibz de cau
 lis eene inuenit? cato hēbit exola. Et deo
 stantis ad hoc hors idē post nonam die
 colloquij petenda debet pete? + accepta co

111

indulgencia custodire. **Q**uasi qualibz uel sua
uel alius negligentia. pane. uino. aq̄. igne
ue caruerit. uel insolenti strepitu a' damo-
rem audierit. uel paulu ignis insinuat. h-
cebit exire t' subsidu p̄tare uel pete. t' si p̄-
cili magnitudo poposat. Silenciū etiā solue.
Soli etiā degentes signa cenobioy a' nulla
a' pauca nouim. Sufficē putātes linguā
solā nō etiā cetos artus reanbz ip̄licare
loquendi. Et ideo si tanta neccitas urget.
uno uel duobz a' pauallimis ūbis qd res
postulat malum indicari. Qui uō aliū
Silenciū fregit. culpā suā clamat. t' discipli-
nā accipiat in capto p̄mo subsequēta. Et
si auctus fuit in frangendo. pena p̄max
memor. **S**i uō aliq̄s ip̄portunus ad cellam
uenit. uel auriy. uel si nō intelligit ūbis.
ad coquinariū eū mittunt. Amplius cū illo
a' uisū nō loquunt. nec si sit germanus. **Q**
si ex nris ad cellā uenit aliq̄s uolens loqui
nobis uel intrare nobiscū. interrogat̄ p̄us
si por uisit. Aliē ad colloquiū nō recipitur.
nec intrare p̄mittit. si talis fuit de quo sic
credendū qd sine licentia nō uenit. Cū ad
aliq̄s ē in alius cella. uel alibi p̄ licentiā
exiit cellam. uel audito ḡpletorio statim rece-

tere debet: si maiore morâ faciendi spâle
mandatū habuit. Nullus autē ad fenestram
uel p ostiū praa debz ad colloquū recipi:
etiā si dixit se hie licentiā colloquendi.

De ligatore librorū & scrib; alijs q ali

Ille autē q ligat **cu opi manopant; xvij**
libros: si sciat & pōt dolat postes & sparsas
pelles: & ea q p tinent ad obediā suā
custodit. Cū autē aliqui ex mōchis emen-
tandis uel ligandis libris uel aliau mili-
opi manopant: ipi quidē loquūt ad in-
cōm: cū supuenientibz uō neq;: si p uoce
pāte uel iubente. In estate cū aliq opant
uel emendant: non debēt sine licentiā
oali tpe dormicōis opari: nec post reu-
tationē. Quāq; autē duo plures ue siml in
cella fuerint: ostiū celle p mū debz eē apm.
Ad opus manūū de gluetudie non nisi
ter termis diebz in anno quētus erit. In
illis autē nouē diebz quibz ad opandū erit:
nūq; sine uocante mane: nec post non
tpe dormicōis erit. In hyeme autē q non
dormit: post prandū sū uocante erit.
Et quo uō opari incipit: silentiū tenent:
tunc a pōre uel uocatio bñdiate audiant:
ursūq; in silencio opant. **Primo die pma**

anteq̄ opari incipiamus ī amittereū guerram?
 & diam? de p̄fidis? requie etnā? p̄ n̄? et
 ne nos? a porta inferi? dñs uobiscū? ore
 mus? Deū cui? m̄lācōe? & actiones m̄as?
 solum deus? requiescant ī pace. Uno die wi-
 um opin p̄tancā hēmus de gl̄enudie? du-
 obz relq̄s v̄mū & coquina. **Ut nulla extra**

heremū possideant & de n̄o malū & mer-
ceditatis occasio cēnarijs. xix.

Ques nobis & n̄is posteris q̄ntū deo iu-
 uante possim? p̄cedere. p̄ntis capiti sanc-
 tione statum? q̄tm? nulla domos n̄i ordīs
 p̄t̄t̄m̄os suos aliq̄ d̄io possideat. absq̄
 licentia capli ḡn̄alis. Idē nō agros? nō
 vineas? nō ortos? nō eccl̄as? nō amite-
 na? nō oblatōes? nō decimas? & quecūq̄
 h̄m̄ modi. Itē statuti ē in caplo. firmō q̄
 cōm̄? ne absq̄ eulcā p̄m̄ssu dom̄s aliq̄
 t̄m̄os suos dilaret. uelullo mō p̄sonā sup
 n̄m̄ accipiat. phibitā ue p̄ caplm̄ teneat
 possessionē. Si qua dom? in quolibz horū
 t̄m̄ ḡt̄erit. por & eius p̄uatore si ei gl̄e-
 sent sine retractatōe ex capli deceto obedi-
 entias amittant. Cu pene subiacent. q̄
 p̄t̄t̄m̄os possessionē q̄lemāq̄. eadē sub
 p̄t̄t̄m̄ censibus donatōe p̄sup̄serint de t̄nere.

cap. 8. p̄m̄

Ceterum de possessionibus que tunc sunt in modum hinc
tur. uel que de cetero fuerint ad domos eas
libz decerni e. ut infra biennium ex quo eas
hinc cepit nuando. nullo in eis censu uerbo
sive seruicio alienentur. et quibus districte
uigilant. ne tale alienacione impedire possint.
Qui uero palam uel simulate uel uelamento
qualicumque grauentur. necnon et quibus que predicta
alienacione impedire. possint a capto exco
ri. et gradatim sicut ex quo uentum et teneant
ordine. donec a sua iobedia uel piscalat. Por
to si predicta alienacio infra duos annos ac dca
e facta non fuerit. tunc piores ipaz domoz facti
pauent et reddant capto guali omis puenit
dictaz possessionu paupibz domibz ordinis
ab ipso capto erogandos. et nunquam in ipis esse
quatuor sicut paupes. et nichilo ex tunc ipi
pores sicut ex sedes suas in ecclia. et pau
tores eoz nouoz si eis gleserint. ulz quo
uendiderit dca possessiones. Et hec pena
uigilant eis districte. Quod si eam non obseruauerit.
nullatenus nullas interu celebraret. et magis
capitulum uel iustitiores augeant pena istam
uel possint deponere eos si eis iudicabit. magis
si in alienacione dca possessionu inueni fuerit
rinc negligentes. Et auferatur pale ois spes

dnceps dispensandi. sup possessionibz ul' red-
 ditibz ex' t'mos habendis? n' tam uigens &
 deuitabilis e'et no'itas. q' mai' de' m'eu' inde
 scilicet. q' si statuu' firmatu' ta' sollempne' ru-
 brau' et n' forte i' agnellarijs uel cellarijs
 ubi magna no'itas apparet. Examinus ta'
 omnia que p' g'uale caplm quibuscunq' domibz
 s'it occella. Dixit q' elec' sine sine d'no & rei
 possessione ex' t'mos liate p'nt h'ui. **Valua**
 eam ex' t'mos liate p'nt emi & possideri. In
 cas' q' agnellarioz nemo p' sumat face' aliq'
 calura' sine licentia capli g'ualis. excepto
 p'curus p'ote ibi h'ui. **Tenas** etia' & prata et
 vmeas alienas ex' t'mos coli phibemus.
 Nulla etia' dom' ult' xl' tricenaria me' oues
 & capras lactantes q' uaccas. l' sagmarios
 sex. h're usurper. **Detupat** p'or carthulie
 p'one dispensare usq' ad uiginti tricenaria
 quu' ad dictu' num' adiacenta. **Sig's** uaq'
 sine licentia p'cipui aialiu' num' ex'cellit?
 rediu' cadet in ius capli. **Sicut** de possessio-
 nibz p'dan' e'. & p'or & p'curator si g'len serib'
 p'nt man' q' nec excuset eos ignor'ia sup
 h'is. n' forte p' mendacu' magistror' p'cor' de-
 cepti fuerit. in quo casu ipi me'uentes p'a-
 na' sustineant g'ualem ordms disciplina'

et amittant obediās. **P**rius tñ ex magna
necitate statim uel postea poter eas ipis gna
dare. Eadem pena puniat magis omni iure
iugum oues teneat singulis pastoribus suis
ablis licentia gñalis capli. uel pōnis carth
sic sup annū. quax agnos nō teneat nisi q
tpe parendi ad plus. usq; ad festū om̄i anno.
Niam uel quicūq; equi nō emanāt oculo
ne nutriendi t uendendi postea. ul̄ tē
Domus q uoluit iūctos hīe ad legeres m
tuandas. non hēat ul̄ xvij^m. **D**nas m
cū ipis melles suis exiciant. nullūq; aliu
ex ipis questū faciāt p̄ce uel p̄o. mercedē
uel obsequio eos ex̄ ordmē culib; gēte
sū sp̄ali licentia capli gñalis. **M**ercenarij
ad prochas suas eant p̄ gessione t uione.
In mercenarijs uō bub t camb; mod
ablis supfluitate seruet. **N**ulla domus nī
ordmē subtrahat mercenarios alienū.
Que uō laens subtrahi remuēt in hoc
puniat. ut domū cui fecit iuriā. aliu suis
expensis puidat. **C**ū uō gduat. p̄dūat
t papiatur eis ut sint gmetes. ad usum
nō accommodent. culcellos barbaros nō
portent. decimas reddant de aialibus suis.
t ad reddendū cū tēpus fuit iducant. **I**n q̄

dicatur p eis missa vna ab ebdrio .7. a sin-
gulis placebo in cellis. **De suscipiam? pla-**
ca aliena n? p aliens cambue vende ul?
cauim? ut nullus eme p siniam? .xx.

Sicuti n? ordinis in se tanquam iudex uel arbi-
trarius placata suscipiat aliena. **Q**uod si a sede a-
pplim causa aliq? aulib? ex nobis hinc delega-
ta? tunc ad eam audienda? exeat. **Q**uis licen-
tia a p?ore carthulie no? habuit excedi. **Q**ua-
tuor sciendū? q? n? in lris gmissorij? ordo car-
thul? exprimat? licet indulgentia qua? a dno? i-
nocencio papa tercio h?m? mai?este? decla-
rauit? eam non tenet? delegatus audire. **P**ro-
hinc eadē qui no? sūt de ordine nro? null? n?m
quodlib? res cambiat? a? uendat. **E**mere uo?
q? n?citas exegit possim?. **N**on fiat hoc pal-
am. **nec p quolib? .7. nec sine licētia p?oris**
De tūgressorib? .7. rephensorib? sta-
tuor. ec de romana curia. de iobediētib?
et quāmelia inferentib? q?spuatoib? distor-
torib? domū suā distamantib? .7. de hys
qui uiuano uel blasphemant **ca? .xxi**

Siquis por? p se uel p subiectū suū
infractura capli g?umaciū uiolare p-
sup?it? .7. postq? id g?ctio in g?pāi tocius
capli culpam g?ctus. **e**uan egredies. **n**uda

no

tis pedibus. uel amicitias qz p consuetudine debeat
 tis: uirgas portat an quentia p suscipue
 ta huilio disciplina reuocat. Item qz simile
 in domo sua p sili culpa subiectis suis disti
 plina imponat. Porro si domus qz qibus nra or
 dinis persona p se uel p aliu hns a romana
 curia sine haecna capli gualis postulasit
 seu curia romana adierit: uel p se alijs ue
 quibullibz qliciqz ex ca dno pape scribe p
 suplic: qz locetate totius ordinis puer: mli
 caplo eam uo aliam placuit. uel alio con
 gendoyimur. Domus in carthuse auctorita
 te capli gualis p dnam haecna curie portat sup
 anu: et eade uen p sua et ordinis magna nec
 tate. Quiaqz uo status capli rebellis. uel
 cu murmure rephensor exatit: et qui pnon
 aliqz iubena fuit iobediens. a pule obediens
 et si gusus hocipm fecit pauator: et gmon
 tus emendare noluit: ordinem teneat me uel
 exat cellam. et sic exat quentia. Et si post a
 monitione tercia p mdualla diez facta obm
 natus pmanlit: por ipm expellat ab ordie.
¶ Qui frim suu uel ecia redditu mentari
 dixit: seipm mox includens in cella maneat
 at exat quentia: donec satisfecerit ad pons an
 bitu. Si alia garmelia urogauit: supra

modū culpe modū sustineat discipline. Siquis
 domū suā diffamasse hinc de phenis? diebz ad
 nūq̄ xl̄ sic nouitū? & curat colloq̄o claus
 tr. Si por̄ ydonee mōstrare potūg. q̄ ex sub
 dias suis duo plures ue ḡspirauerit? i eadē
 domo a iuratoribz punitur? uel si por̄ ei
 dem domus iudic expedire causā scribat̄ por̄
 archie? qui de sui ḡuentis ḡlilio uel scribat̄
 ei disciplinā. ¶ Qui mō se pacē & ḡcordiam
 p̄ ḡencōēs & rivas uolare p̄sulerit? & sep̄
 amona cessare noluerit? p̄ domos ordms uel
 iuratorū iudicio sub disciplina ḡgrua diuidant̄.
 ¶ Si vnus solus nūms sedicio sus hū? iu
 dicio por̄is a iuratorū i eadē domo punitur.
 ¶ Siq̄ nūm ue pleiūq̄ faciūt scilicet ip̄ie
 uando a dicendo de deo. seu de sacramētis uel
 de cas̄ eius turpia. sive ḡammehola ūba pu
 perit? ip̄erare ūborū nō negligent̄ pensata
 nūquā excreabilis blasphem? p̄ uer̄es exegit
 pene subiacet ḡuon. Qui uō q̄ dicit uer̄ā
 dō simpliciter p̄ deū? & p̄ fidem suā? p̄ xp̄m?
 sic de deo me adiuuet? a alio simili modo.
 audient̄ vno uel pluribz affirmant̄. ita
 ubiq̄q̄ sic uer̄ā accipiat. Et si hoc p̄ gl̄ie
 audire faciat? grauius punitur. **De con
 uerudimbz monachorū ḡualio. xxij.**

Non ē mē gluetudis p uictualitū munitū
tare: maxime in quenta. Quā aduio
tū q̄rim⁹? debem⁹ exp̄mē quos ⁊ q̄ h̄re uo
lian⁹? ⁊ q̄dū. In cella alius horas nobis
cantare nō licet: n̄ opemur cū illo. Cū p̄or
fons ē ⁊ obseruādas ordm̄s nos quem⁹ for
aus obseruare. Qui scribe lat ⁊ p̄r ⁊ noluit
a vno abstineat arduo p̄oris. Quā domus
h̄t. xij.⁹ cellas? p̄or nō manet ex̄ cellam
nec monachus aliq̄s nisi parator: si mōchi
fuerit. xij.⁹. Quāq̄s quētus exite p̄r: pelles
ex̄ cellam sine capa portare nō licet. In cō
uentu sine capa antea pelliceā nō portamus.
Juxta uolūtate m̄am nocturnis uiam conu
lib: ostodientes eos tū a cenā ⁊ pluuia ⁊ ni
ue q̄ntū possum⁹. Petē accipe ⁊ donare sine li
cencia aliq̄s p̄cipit: p̄ qualitate culpe p̄mitti
tur. Quāuacōēs silate sub sp̄e donacois ⁊ hui⁹
modi: a nobis uel mē nos nullomō fiant.
De misericordijs dictū ē ut petenti eas pro
gluetudie subtrahant: donec quid de m̄a. q̄d
de gluetudie sit. bñ recognoscat. Statim⁹
ut n̄lla gluetudo ḡt tranca capti ualeat se
tollatur. Cū ep̄s qui de ordie mō nō licet: ali
quē n̄m habitare p̄hibem⁹ oīo. Bene quos
ex̄ t̄mōs nisi uice p̄oris iuro ad captm̄ ge

nexale ? uel ad ordines suscipiendos ? uel ad
 noui p[ro]p[ri]e requirendū ? nulli monacho sine li-
 cencia p[ro]p[ri]e carthusie licet. Licentia a p[ro]p[ri]e
 abui de uero uel layco denegata ? nō pot[est] da-
 re uicarius a p[ro]p[ri]ator. nisi urgente necessitate
 postea occurrente. Et ideo p[ro]p[ri]ator eciam nō t[em]p[or]e
 rogatus dicat q[uo]d ubi a p[ro]p[ri]e s[un]t negata. ne
 ue fraudis reus si eā ab ignorantie obtinuerit.
 argui debeat et puniri. Similit[er] si q[ui]s licentia
 a uicario uel p[ro]p[ri]atore denegata a p[ro]p[ri]e pos-
 tetate petere uoluerit. a p[ro]p[ri]e fuisse denegata ma-
 nifestet eidem. Nullo t[em]p[or]e et loco i[n] gratias p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e uel cenā. accipim[us] corā ep[iscop]o. uel
 corā ep[iscop]o ext[er]neis ueniam. Vestimēta m[on]a-
 chis longa sint nec nimis breuia. ? et tā-
 m uetib[us] q[ui] in pelluceis modis seruetur.
 nec sintant pellucē. Singulis annis a au-
 g[ustin]o uel ad quinquagesimā. gūli et reddi-
 tione usq[ue] ad quinquagesimā usq[ue] ad ra-
 mos palmar[um]. q[ui] h[ab]ent ostentant. et exponant
 corā p[ro]p[ri]e. Et in ip[s]a d[omi]nica i[n] am[er]spal-
 max om[n]es tā monachi q[ui] gūli et redditi cō-
 ueniunt i[n] cap[itu]lo monachor[um]. ? ibiq[ue] nō p[ri]mal-
 to alio sermone tractet de gl[ori]a iudicib[us] ou-
 d[omi]nis. ? et exco[m]m[un]icet a p[ro]p[ri]e et a singulis sacer-
 dotib[us] o[mn]is tā p[ro]p[ri]e q[ui] ab lens qui occultandi

aiō remuū alij ul̄ xij. denarios ualens.
donec illud ondit & exponat pon̄. uel si quid
a p̄lito die tamis palmarū sine licentia donā
do seu alit̄ alienauit. uel etiā cōmodauit ul̄
sumā p̄dām donec ḡficeat pon̄. indulto m̄
spacio p̄nibz ad ḡficendū ul̄q; ad diē rene. &
absentibz ul̄q; ad octauū diē reuisionis ad do-
mos suas. Quicūq; itaq; eisdē remuū & de
donatis alienatis siue accōmodatis ul̄ ualo-
re tūi solidorū domū grauauit. nec fuit ue-
don̄ ē ḡfessus. cāquā de p̄rio iudice. si ḡfic-
tus fuit. & de ordine expellatur. Si uo m̄tra
p̄dām sumā deliquerit. p̄oris arbitrio habē-
manu. Quicūq; seras clandestinas habuerit
sicut cellā & extra quentū. Quicūq; i q̄cuq;
obediā ciuilibz agit uices. nichil oīō in ea
sine licentia mutare p̄mitit. In cellis quoq;
ip̄is nichil n̄ p̄us ondit & uisū mutari fieri
ue sinit. ne dom̄ laboriose sit̄ amobrate
deteriorēt uel destruant. S̄nalis at̄ i alius
cella nullus nisi iustus ingredi. Si alius
n̄m uel uestis uel alij huiusmodi missi fuit.
ex antiqua gl̄uendie non ei. sed alij potius
datur. ne q̄ p̄riu h̄re uideat. In arbitrio
t̄ p̄oris relinquēt. utri ei au m̄tū ē an al-
teri datur. *De nouis. Capitulum xxiij.*

to corpe p[ro]stratus p[ro] m[er]itam se postulat recipi p[ro]
p[ro]bendano & seruo om[n]i. Cui stare iussu d[omi]ni p[ro]
nuntius & aspa. tota q[ue] uilitas & aspas uile
qua subire delictat p[ro]ut fieri p[ro]t an oculos pom
tur. Ad que si ip[s]eritus manes m[er]itum. se
sola dei pietate firm[is]q[ue] or[ati]onib[us] q[ue]siti. ea p[ro]ut
diuina dem[er]cia g[er]it[ur] impletur. tunc dem[er]cia
de[us] ei om[n]ib[us] q[ue] adu[er]su[m] eu[m] aliq[ui]d h[ab]et iuxta e[um]
recolliant. & si quid aliq[ui]d de fraudat. & si
no[n] quadrupli ut Zach[ar]eus. simpli[ter] saltem si
h[ab]et unde restituat. Qui si statim no[n] sit p[ro]ut
indui[er]it certus ei usq[ue] ad que uenire debeat.
cabit[ur] t[er]m[in]u[m]. no[n] nimis remotus. ad que si
no[n] uenit. nos no[n] tenem[us] eidem. Deinde ad
p[ro]ut p[ro]ut uel uicarij si p[ro]ut absens e[st]. & h[ab]et
modi receptione ei g[er]it[ur] genua flectens.
uilitas man[us] inferat man[us] p[ro]ut. & et
p[ro]ut ex p[ar]te dei & ordinis & sua & t[er]m[in]u[m] loq[ui]t[ur]
te g[er]it[ur] ei. Et ponat eide[m] q[ue] an p[ro]fessionem
p[ro]ut libet exire. Et siue e[st] in op[er]atione ex
re & ita e[st] in m[er]itum eu[m] expelle[re]. si nobis q[ui] ab
sic no[n] placet g[er]it[ur] eius. Quo t[er]m[in]u[m] uenit a
p[ro]ut in osculo p[ro]ut. a p[ro]ut p[ro]ut. deinde a
certis om[n]ib[us]. Ad t[er]m[in]u[m] ac t[er]m[in]u[m] uenit no[n]
osculat[ur]. sed post. supplicat i[n] g[er]it[ur] p[ro]fessionem
aone uisus induit. & in exam[er]atione ad

minus annua pōmē: exceptis ep̄is & cardia-
 libz. qui p̄m̄ ut uenerit si hoc postulent ad
 p̄fessionem admittūt. Et si pontificalia reci-
 tuent: non faciunt officia inuicem sacerdotio.
 Si nō tenuerit: in eoz disposicōe sic utz
 inuicem officia exequant. Si itaqz habitū n̄m
 uoluerit: erit in cella. Si noluerit:
 erit in hospicio. & sepeliēt i mō am-
 uero. Abbas uō si p̄m̄ & quētū placuit. p̄m̄
 sit in ordīe. q̄m̄ ad locū & q̄m̄ ad oīa que
 singuli p̄ ordīe faciūt & dicūt: non q̄m̄
 nī ad officij antiquitatis. Et si postulauit
 & p̄m̄ & quētū placuit: infra annū faciat
 p̄fessionē. Alij uō nouij infra diē p̄fessio-
 nis nō m̄tā nō ew̄ non eplām dicūt: nec
 ad missas etiā puatas seruiūt: nisi forte q̄m̄
 alij p̄m̄ alid uideat gl̄drata qualitate
 plone. Sed ebdm̄ cantus faciūt: & tā m̄ etiā
 p̄ in rectorio legē p̄nē: q̄m̄ sibi sūt iuic-
 ai a p̄m̄. Si is qui recipit monachus ē.
 tactū sua exutus. n̄m̄ induendus cucul-
 la. nullaten⁹ t̄m̄ si post op̄letā p̄bacionē
 annuale p̄fessionē faciūt: quā ai faciet
 non b̄ndict⁹: si in p̄m̄ ordīe sūt b̄ndict⁹.
 Si uō dicitur sclaris & canonic⁹ regularis.
 n̄m̄ uē cuilibet ordīis sūt: nec super

pelliam nec aliq̄ de por̄ hitu ei dimittam
sed q̄se sim talis induit̄. Sicut qui de celis
q̄ facere uenerit indui gl̄ uenerit. **Andreas**
agnau nouius & p̄p̄us ducit̄ ad eccl̄iam. et
instruit̄ ut ad gradū altaris faciat orōnem
suā. Interim quētus canone in eccl̄ia ultra
Veni t̄c̄ sp̄c. sine alla. Quo finito & dicit̄ p̄o
Confirma hoc deus. & tenditur a quētū. q̄ d̄
p̄p̄us es in nobis. Dñs uobiscū. & ai sp̄c
tuo. orem⁹. & actiones m̄as. & deus q̄ cano.
Quo d̄c̄ ducit̄ ad cellā ai hys p̄lat̄is. q̄
serē mei deus. & q̄ d̄lca. memero dñe d̄c̄
Si unus a' duo sufficē p̄nt. vn⁹ a' duo t̄c̄
dicant̄. Cundo ad cellā p̄cedit̄ p̄o ai stola
asp̄ d̄no. sequit̄ nouius. deinde quētus
p̄cedentibz am̄quoribz. Venēs at̄ p̄o ad
celle ostiū. asp̄git nouiū & ip̄am cellā d̄
cens. p̄p̄ huc domui. Tenens manū noui
ai introducat eū. & ducit̄ ad oratoriu. Sim
to uō p̄o sine p̄o. ai gl̄a p̄i. sequit̄ **Israhel**
seruū tuū. p̄o m̄. & et ne nos. & saluū fac
dñe exaudi. & dñe deus uariū. dñs uobiscū.
Oremus. Deus q̄ iustificas ip̄iū. & p̄o
tende dñe famulo tuo. & exaudi nos dñe t̄c̄
p̄o. & c̄. p̄ xpm dñm nr̄m. Qū ista dñe. est

nouicus flexis genibz in oratione. Quibz
 gplens. por iungit ei cetera & alior q ad ordi-
 nem nrm pmet obseruanciam & exercitiu in
 remissionem peccator. & audiam eius gessione
 absoluit eu a uotis factis in seculo. Si p leue-
 ratur in ordine. **Commendatus** eundem ex le-
 moribz que pdoneu ad hac ggnouit. qd eu
 horis gperentibz iustitans. instruit eundem ad
 horas dicendas. & ad ceteras obseruancas ordi-
 nis. quas ignorare nouicu no oportet. Ad
 agendu p una ebdom uel amplius si nati-
 um forte hoc por cognouit. sollicitus ee de-
 bet qui ei fuit assignatus. Interim uo don-
 p se solu in cella horas dicat. fies pter po-
 ren & pauatore gneuerit ab eius iustita-
 cione abstinere. **Nouici** at res suas redant
 por ex integro. ut no ipi sed por uel aup-
 or pape eas custodiat. De quibz quicq
 ante pfectione ordinare uoluerit. fiat iure
 in disposicione ipoz. **Siquis** de alia religio-
 ne uenit ad nram. credim q ipse possit ul-
 ce ad tpc pfectionis dispone de rebz quas
 seculi asportat de uoluntate sui maioris. **Nul-**
 lus uo nrm de rebz nouici alig postulet.
 nec ad pauacione facienda instruat ab ali-
 quo nrm. **Nouicus** blande lenitq tractat.

maxime in p̄mis 4 nec ei totā subito immo-
tionis aspicere subire gcedit. sed paulatim
t ut raso ul' noicas postulare uideb. Nam
ai coquario quz loquendi licentia h̄c. 4 a
pore sepius uisitat. Nouicius nec rephendit
nec rephendit. sed ai offendit istius a po-
re ul' a magro suo. A caplo t clauis ai nec
remouet. Vanū uo in colloquijs breue a lon-
gam morā faciat. sic in disposiōe poris.
**De negotijs domus non se debz incommode in-
m̄rogatus. 4 tunc debz potius uidere iura
alioz uoluntatem q̄ iura suam. Non q̄re li-
centia ut possit aliquē uisitare. n̄ fore ista
mū. Nouicij redditi ordinis nū. nec a po-
tibus nec ab alijs mō aliquo subleuentur.
Substantur. Qd' si q̄s fecit legitime p̄m̄-
tur. 4 nichiloq̄ subtrahi ad domos ubi uol-
fecerant reuertant. Qd' si p se nouicia ad alia
domū se t̄sferre uoluit. non liceat ei ab istis
licentia capli ḡn̄alis. 4 domū in qua uonit fe-
cerit. eadē si nondū h̄m̄ suscepte. Si nau-
cus exierit 4 postea reconciliatus fuit. p̄
reconciliacionē pbabit p̄ annū in regni an-
q̄ p̄fiteatur. Solito sic p̄ aliqua culpa ul'
t̄mo. sup̄ueniens nouicia postp̄m̄. Co-
ul' p̄ disciplina f̄i nouicij. 4 si noicas domū**

fuit in qua fuit: poterit p negocijs ipius do-
 mus exi: tñmos mti. Si dicit uel layais
 qui uoti fecit in manu poris: absente pore
 uenit ad domũ in qua uoti fecit uel infra ter-
 mos: & infirmitate graue inuirit: possit
 recipi & indui. Nullus uo alius absente po-
 re recipiat. In auge signans recipiendis:
 nullũ facit impedimentũ uoti alicui. **Prora-**
 ai uore scdm nõ relinquere. qui sũ pprii epi
 aude recipit & poratũ amittat: eam si ue-
 or recipiendi se relicturã scdm pmitat. **De**
 ordine pdicatorũ ul' mior nullus recipiat
 absq; licentia poris uel mĩstri pũcatis eor-
 dem. **Comitos** & dicos monialũ mĩ ordio:
 sine eaz licentia recipere non debent. **Quid**
 domibz pũlegiatis aliq; ad nos uenerint.
 nec ab eis fuerint infra annũ requisiti: ex
 indulgentia nobis a sede aplice gressa eos
 libe retinemus. eorq; recipimus p̄fessionem.
Infirmos q̄ nec pedibz suis nec equitando
 p̄nt tñmos mĩstrare: nullo recipimus
 modo. **Prior** q̄ quateat: poratũ amittat.
Si quis sanus & infirmus uoti fecit mĩtrandi
 ordĩne & mĩtrare noluit: por domus si uolũ
 faciat eũ gressi p̄ maiore suũ ad uoti gressũ
 dñ. **Qui** fecit uoti mĩtrandi ordĩne mĩtrã:

casus d. q. 100

Anteq̄ suscipiat hīcū mōdū ul' gūli p̄ si vlt
fici redditis: si non sit sacerdos. Prop̄le
proli si int̄ nos sūt: nouiciōs reape mī
me reculamus. Edicāō at̄ ei domūcūla em
clausurā ahar: tibi a p̄ore t̄ a locis vltimā.
Si nouiciōs an̄ p̄fessionē leprā manit: nō
faciat p̄fessionē. Tamē si in domo manē uo
bit: hēbit p̄ p̄fessō: t̄ ei p̄uidebit̄ ut p̄a
fessō. Leprosi mī ordinis carnes comedē nul
la p̄mittit̄ ex causa: sicut nec auq̄ infirmo.

De p̄fessione nouiciōrum.

Quoniam tempus quo nouiciōs b̄ndicta debe
at̄ manit: si receptabil' apparuit: t̄ i
duobz festis capti in petendo mīam sedulit̄
sūt: non in p̄mo sed in s̄cō festo dies ei
in totū suscipi debeat certis it̄auerit. In q̄
cū in caplo indēm hūilit̄ mīam postulauit:
facultas ei seu recedendi si uoluit: seu sua
omnia quomō uel quibz placuit distribuēdi
libera tribuet̄. Q̄ si p̄seuerauit pulsans
optatus ei tribuet̄ assensus. Nonant̄ aut̄
p̄ores dias t̄ lapcis cū p̄fessionē facit uolū
tione: iuxta ḡstiuacōnē capti. p̄ores de eoz
expulsionē apud deū nō tenebūt̄. Nobis
ignau' q̄ p̄ponenda fuerit: dicit̄ noūiciō

¶ ad nullam sit p[ro]fessione factus & co[n]u[er]sus.
 & op[er]e uel alius si nescit scribere hanc ei p[ro]f[ess]i-
 onem scribat. **E**go frat[er] talis p[ro]mitto stabi-
 litatem & obedi[en]tiam & qu[er]sionem mor[um] meo[rum]. cora[m]
 deo & s[an]ctis eius & reliquis istius h[er]em[ite]. que co[n]-
 stantia e[st] ad honore[m] dei & b[ea]te semp[er] uirginis ma-
 rie & b[ea]ti ioh[ann]is baptiste. in p[ri]ncipal[ite]r talis
 p[ro]is. In au[tem] fine ip[s]emet manu p[ro]pria signu[m]
 suas dep[re]ssit. In ip[s]a at[que] nulla qua suscipie[n]-
 dus e[st] post offerend[um] ad gradu[m] altaris uenit &
 inclinatus q[ui] u[er]u[m] h[ic] tercio rep[er]it. choro in-
 uente e[st] e[st] e[st]. Suscipe me d[omi]ne s[ecundu]m eloqui[um] tui
 & u[er]ba. & non q[ui]ndas me ab expectacione
 mea. Post au[tem] tercia[m] rep[er]itione[m] addit gla-
 ria[m] p[ro]p[ri]a[m] h[er]em[ite]. x[rist]e[m] h[er]em[ite]. p[ro] n[ost]ro. Interim
 nouus an[te] hospites si assint. & ante singu-
 los monachos genua flectens & forma[m] oscu-
 lans & dicit u[er]ba ut possit audiri. ora pro me
 p[ro]p[ri]a. incipiens a choro p[ro]is. Post hec redi-
 ens. in eode[m] quo p[ro]is stat loco inclinat[ur]. Time-
 tas & salu[m] fac seru[u]m tuu[m] & mitte ei auxilium &
 esto ei d[omi]ne & d[omi]ne exaudi & d[omi]ne deus iuu[er]it. do-
 noua uobiscu[m]. Sicq[ue] a uilla sup[er] gradu[m] ante
 ihu x[rist]e[m] qui tegme[n]t[ur] &c. De h[er]em[ite] opa[m] u[er]ba.

auallam nouiciū induit. Sicq; ad cornu ac
cedens altaris? p̄fessionē suā ap̄te t̄ distinte
audientib; cūctis legit. Lat̄m q; sup̄ oluiscū
altare offero. Inclinaus q; ad sacerdotis pe
des; m̄i dep̄acatione suscipit b̄ndictionē. T̄m̄
uobiscū? orem? q; dñe ih̄u xp̄e qui es uia t̄
S Ex hoc tpe qui susceptus ē. ita se ab om̄ib;
q; mūdi sūo intelligat alienū. ut nullus p̄t
suis rei nec sui quidē p̄ius sine p̄oris licētia
h̄eat p̄tatem. Cū em̄ ab om̄ib; q; regularit̄
vniē deauerūt obediā magno studio sit ser
uanda? ab h̄is t̄ tanto deuocius ac sollicit̄
q̄nto districtus aspius q; subue p̄p̄tū. ne
si q; absit ista de h̄erit? tanta laboris nō sū
lū careant p̄mo? sed t̄ supplicū dep̄nacōis
currant. Hinc em̄ samuel. Nehor magis q; ob
obediā q; uictim̄; t̄ auscultare magis q; of
ferre adypem auctū? qm̄ q̄ p̄cām ariolan
di ē repugnare? t̄ q̄ scelus p̄colare nolle
acquiesce. Qd' unū testimoniū t̄ obediē lau
dem? t̄ inobediē sufficientē h̄t uicypacōnē.
Rouicius s̄tā p̄fessionē nichil aliud quat̄ actu
h̄t se dicat in libris a' rebus qd' forte actu
leno? q; in illis quas in domo inuenit. Post
annuale p̄bacōnē nouiciū clerici sūe layci.
m̄i p̄fessionē facē cū nobis placit̄ si p̄t?

apud nos non retinemus. Ordine aut ubique
 in guerra. eum tamen tenemus. que singulis lu-
 us dedit adueniens? si forte que pro a capta
 gnale aliquid vel supponit uel propositum ob casum.
 Quod si nouum duo ad aliquam domum uenit?
 qui postior uenit si prius professionem fecerit? prius
 deinceps remaneat. Si quis etiam in duabus do-
 mibus in ordinis professionem fecerit? in secunda ma-
 monachus a gultus a redditus erit? in pri-
 ma tamen nichil saluum ei remanet beneficium spā-
 le? diuina occasione criminis non committatur.
 Quod aliquis nunc de domo in qua professionem fe-
 cerat committit ad aliam domum? post annum ibidem
 professionem faciat? uel infra quatuordecim pla-
 que.

De nouo habitatorum xv

Numerus habitatorum in domibus nris
 monachorum quidem xiiii est. si deus eos mi-
 serit. et si familiares domorum tollerare posse pu-
 tabuntur. Sed et si talis aliquis unus cuius uirtu-
 tas et honestas uideatur posse recipere in-
 tercordiam postulauerit. addeat et quatuordecim.
 Et quia de agricultura et nutritura animalium po-
 tē de redditibus aliis uiuere dispoſuim⁹. lay-
 cos in manum societate admittim⁹? qui agri-
 colture et pecorum nutrimento et alijs corporibus
 exercitijs prout eis inuicem fuerit diligenter inten-

anno: Gauz & dia spiritualibz exaiojs opora
tate tenent. **I**ayoz igit nris quos gulos
uocam? **S**ecundū statutus ē: & redduoz sep
tem? quoz saluet redduus vnus pt ee de
uauis? sed in hitu reddim: nō ulē dyaconū
pmoueri. **S**ed si uellet sacerdos fieri ad aliu
ordmē poterit se mittere. **A**d pdaū etiā nūm
si necessariū sūt quoz poterit addi reddi
ti uel guli. **H**anc at nūm pauatate hac co
suetudine delegim? ne ad maiores q̄ dom?
mē pauatate expensas coacti quere & uaga
ri qd̄ horum? incipiam? **Q**uod si postea ma
hūcipm̄ tam puū nūm aliquibz occasiom
bus sine q̄rendi & uagandi odibilibz offi
cijs pauare nequerit? si nris uoluerit
acquiescē gulis. ad eam redibit q̄ntita
tē quā sine pdaū p̄nt portare p̄alibz. nō
attendentes munera q̄ inducū? neq; ei
pp̄ter interta bñficiā onera certa que nec
portari nec de pom p̄nt sū magno piculo
subeūda nobis uideat? sed quid domus
nre siue ex agriculca siue pecoz nutrimē
to reddē p̄nt. **S**ed & ardim? q̄ medicos
facultates ex dei nobis sufficiēt ad uictus
si nī hūilitatis paup̄tatis & sobrietatis i
uictu & uestim̄ & ceteris ad ulū panētibz

antiqui p̄p̄m̄ audiū p̄feneret. et si potue
 r̄m̄ m̄di ḡamp̄tus ⁊ dei amor. p̄pter que
 ferri ⁊ fieri om̄ia debent. p̄fecti in dies acci
 p̄ant. **De paup̄ibz ⁊ elemosinis eo ⁊ mu-**

Dauperibz **licetibus. Capitulum xxvi**
 Ceadi panē uel aliud qd̄ uel facultas
 offerit. uel uolūtas suggerit dam⁹. r̄m̄ tecto
 subap̄m⁹. sed ad uillā m̄t̄m⁹ magis hospi
 tati. mulieribz m̄si longe a domibz m̄is ele
 mosine nō dent. mulieres timōs t̄m̄s m̄t̄m̄e
 neq̄q̄ simm⁹ in q̄m̄ i nobis ē. scientes nec
 sapientē ⁊ nec p̄phetā. nec iudicē. n̄ hol
 p̄tem dei. nec filios. nec ip̄m̄ dei formantū
 manibz p̄toplaustū. potuisse blandicias e
 uadē uel fraudes mulier. Salomon. dauid.
 Sampson loth. et qui acceperūt sibi uxores
 ⁊ uideant nec posse hominē a ignē i sinu
 abscondē. ut uestimēta illius nō ardeant. ⁊ a
 ambulare sup̄ p̄n̄as plantas illelis. aut
 p̄tē tangē nec inq̄ari. Dom⁹ q̄ non p̄n̄o
 caue ne ponant m̄eres in opibz suis. salū
 p̄pter scandalū uitandū p̄uidant ne ḡuſi
 uel reddin eas custodiant. ⁊ nec eis p̄p̄is
 manibz mercedē reddant. sed aliq̄s de merce
 narijs. Quibzcuq̄ m̄eribz d̄ns papa idul

aut. ut possint intrare domos uel ecclesias
nras. pores qm̄ pouerint se opponat et
defendant ne intrant. **¶** Ma tñ die dedicata
nis. pnt ingredi mltres ecclias nras qm̄ de
dicantur. **De gmendacōe solitarie uite. i. c.**

Dicendumz dñi gregorius. **xxv.**
Gmendacōe huius uite. Calz solitarie
pene tacum? a multis sctis & sapienibz et
tante auctis ut eoz uestigia nō snt calcare
digni. copiose gmendatā laentes. Nostis em̄
in uetā & in nouo maxime testamēto. om̄ia
pene maiora & subtiliora secreta non in au
bis tumultuosis. sed cū soli eēt. de famu
lis reuelata. ipōs qz dei famulos cū uel ali
qz subtilius meditari. uel liberius orare. u
a demis p̄ mentis excessū alienari aspere.
fere semp multitudine ipedimēta iussit. et
solitudine captasse q̄moditates. **¶** Hinc ē ut
aliqui inde tangam? qz in agnū ad medum
dū ysaac solus egredit. qz ei nō casuale
sed q̄suetudinariū fuisse credendū ē. **¶** Quia
cob p̄missis om̄ibz solus remanet. & nō
ad facē deū uidet. bñdictione siml. & nō
in melius gmutacōe sepe efficit. i. plus ac
secutus vno momēto solus. qz toto uite re
pore comitatus. **¶** Moyles qz helyas. am̄ he

mens q̄ solitudinē rectis ē carpana q̄ntū
 diligant. q̄ntū ue p̄ eam in diuinoy sece
 coz reuelacombz ardeant. Quoz mō t̄ mē
 homēs p̄dicent assidue. t̄ adeo au solū hūc
 uident. Sed t̄ ihermas solus sedet. q̄ dicit
 minacōe repletus ē. Poscens etiā aquā dāi
 capiti suo. t̄ oculis suis fontē lacrimaz. ut
 lugeat mēctos ppli sui. Locū quoq̄ ubi se
 n̄ scō possit in ope liberius exercere. postu
 lat dicens. Quis dabit michi diuisorū uia
 face in solitudinē. tāquā hoc eū in ciuitate
 face nō uacaret. hoc mō indicans q̄ntū im
 pediant solū grām lacrimaz. Qui etiā ai
 uellet bonū ē prestolari cū silencio salua
 re dei. au negocio maximū prestat solitu
 do suffragiū. addidissetq̄ bonū ē uirō cū
 porrauit iugū ab adoleſcentia sua. ubi nos
 plurimū ḡsolatur. qui p̄pōitū istud pene oēs
 a iuuetute subiuim. aduecit t̄ ait. Sedebit
 pene q̄ in hac n̄a iusticiāe sūt optima. q̄
 solitariū t̄ tacebit. q̄ leuabit se sup̄ se. oia
 te t̄ solitudinē t̄ silencio. t̄ sup̄ior appetitōe
 significans. Que studia suos alūpnos q̄les
 efficiant. postea manifestat dicens. Dabit
 p̄uacanti se manillā. lacrimabit opprobrijs.
 Quoz in alio p̄cā cūma. in alio p̄cā

refulget humilitas. **Johes** q̄ baptista quo
m̄ natos multos iuxta saluatoris p̄dica
maior nemo surrexit. quid solitudo secuta
tis. quid ut uoluntas afferat. eundem dicit.
Qui nec diuinis oraculis quibz p̄dica fieret.
qd̄ ab utero sp̄i sc̄o repletus. in sp̄i & uirtute he
lye xpm̄ fecerit d̄m̄ p̄uenturus. nec mirabili
nauitate. nec parentu l̄tate leu. q̄ frequē
ciam hom̄ fugies tāquā p̄uolosa. de terra
solitudinis tāquā tuta delegit. q̄ diu p̄uola
morte q̄ meliens. q̄ diu hemū solus incoluit.
Ubi qd̄ uirtus lucatus. quid ut sit m̄ xpm̄
baptista. & pro iusticia mors suscepta mon
strauit. **Talis** ē em̄ factis in solitudine. ut di
nus eēt lauante om̄ia xpm̄ solus baptizare.
& p̄ uirtute nec carere nec morte declinare.
Ihc xpc̄ deus & d̄ns. augetis nec carere in
uari. nec publicis potat impediri. ut suo m̄
nobis exemplo gl̄iet pulq̄ p̄dicare. ap
taom̄bz atq̄ ieiunijs quasi p̄batus ē i soli
tudine. **De** quo scriptura refert. q̄ relictis
urbis discipuloz in monte solus ascendit
orare. **Qui** & immensis iā spe passionis a
portulos reliquit. solus exoraturus. q̄ uel
maxime insinuatis exemplo q̄ntū solitudi
p̄ sit orōm̄. q̄i com̄ibz licet aplis. nō ule

myrus orare. Jam uos ipi la ac uenabiles
 p̄es. paulus. anthoni. hylarian. b̄ndictis.
 et ceteris nobis inuicabiles. q̄ntū in solitudine
 mente p̄fecerint p̄ uos q̄dāte. et p̄babitis
 uoces orōnū. et subtilitates meditationū. et
 excessus contemplationū. et baptisnata lacri-
 mar. nulla re magis q̄ solitudine posse lu-
 scant exempla ad suscipi laude p̄posita.
 sed ipi potius uobis plura coaceruante. uel
 de uer usu p̄nāū. uel de sc̄ar paginis scrip-
 turar. Omnia enim pene q̄ hic religiose age-
 re uoluerim. uel in eplis b̄i iheronimi. uel
 in regula b̄i b̄ndicti. seu in ceteris scripturis
 auctentis aedim̄ ḡmeiri.

Forma capli
ḡnialis et priuati. xxviii
Querale capli et priuati celebret sc̄dm formā
 apostolicam recepta a caplo ḡniali. et a dno
 papa confirmate. que forma talis ē. Capli
 ḡniale totius ordinis carthulien̄ i domo car-
 thulie temp̄ annis singulis celebret. et mli-
 tate ad certū t̄p̄c ex aliqua certa causa. et
 sic de glensu p̄oris dom̄ carthulie et om̄i die
 annis oporteret illud aibi celebrari. Sim-
 ilaris uo annis cōt̄m caplo ḡniali apud domū

carthulie? por domus carthulie vniū dicitur
+ pdoneū noiet diffinitōri elcōre uidelz quon
uoluit? Ceu de mōchis domus carthulie. Cūe
de poribz in eodē caplo greganus. **Deinde** qz
pores pmax domor ipius ordinis per domū
carthulie? Singularitē singuli alios singulos
diffinitōr noient elcōres. Cūe de monachis do
mus carthulie. Cūe de poribz in eodē caplo
greganus. **Hoc** pensato tū de equali + debita
porione: ue qnz pdicti pores q' diffinitōri
noient elcōres amos mutentē singulis succell
ue? domor ordinis carthulien ordinē gregani
to: descendendo uidelz p singulos pores i caplo
pntes. usq' ad ultimū indultue? + postmo
dū a capite indyosando: pore carthulie domus
non mutato. **Ser** igit' elcōres tūc postmo
ut sup dācē fuerint noiati: secedēt in locū
ad hoc spālīe deputatū? + breui tractatu mō
se habito: usq' ulla psonaz pau' nationū
uel gdiacionū acceptōe. ebgant octo diffinitō
res. p Cūe arbitrio uolūtatis? Cūe de scripō
Cūe de poribz. Cūe de monachis dom' carthu
lie in eodē caplo greganus: quos qzre fidei
glāa magis pdoneos iudicabit. **Item** m. q.
excepto pore carthulie nullus sit uel ebgat
diffinitōr in duobz caplis succellue. **Item**

mhibetur: ut nullus subornet alium in elec-
 tione electi uel diffinitore. Quibus electio?
 omnis eligentium diffinitores ipsos per hunc mo-
 dum electio uice sua et collegarum suorum: in co-
 muni audientia publicabit. Qui diffinito-
 res electi et notarii habent plenitudinem potestatis
 in auctoritate domus carthulie: ordinare co-
 muni potestatem diffinitive que secundum deum et propter carthu-
 sienem obseruationem melius et utilius in ipso
 capitulo uiderit ordinanda: ita ducatur: ut
 pro ab omnibus eis. uel saltem a maiori parte
 ipsorum omnium. hoc est a quibus fuerit diffinitum uel sta-
 tutum. plenam habent in toto ordine firmitatem.
 Hoc excepto: quod contra aliquos eorum que continentur
 in tribus capitulis statutorum seu constitutio-
 num traditis per promissarios seu statuta-
 rios: scilicet per fratrem hubertum de romans de
 ordine predicatorum: et fratres guisfredum bold-
 selli et araldum sancti saluatoris pores et datos
 nunc totius capituli generalis carthulienensis. nichil
 illi possit statui de cetero per quod antiquus rigor
 carthulienensis ordinis immuetur: nisi de assen-
 su omnium diffinitorum. et consensu quatuor carthu-
 lie uel maioris partis ipsius: ubi ordo huius-
 modi ortum cepit. Nec tunc nisi per duos in-
 pla geniuum approbetur. Ad hoc etiam ordi-

namus? q̄ dispensacio ad relaxacione rigo-
ris ordinis ponens ai aliqua uel aliquibus
domibz sp̄abz p̄ caplm̄ gnale tm̄ nō ualeat.
usq̄quo p̄ duo gnalia capla ḡmua s̄nt ap-
pbata. Nulla etiā ḡuacio uel t̄m̄m̄ p̄
caplm̄ gnale fieri poterit ai estu. In sup̄
duo capla gnalia ḡmua approbent̄. Sed
nec singulares libertates progatue s̄nt e-
numerates domus carthulie q̄s hacten̄ h̄nt
singulare ḡbent̄. p̄ aliqua diffinicionem
dm̄ s̄nt pluriū caploz s̄nt puatorū s̄nt
gnaliū auferent̄ eidem. In sup̄ etiā p̄
p̄oris carthulie t̄ auctas quā h̄nt in caplis
gnalibz t̄ quā hacten̄ h̄nt sup̄ annū auctas
capli gnalis semp̄ remaneat t̄ eadē sup̄ an-
nū auctas capli gnalis utat̄. nec alij pol-
sit ḡmitti. In sup̄ ex aliqua causa i certo an-
culo t̄ ad tempus determinatū de ḡsent̄ et
dem p̄oris t̄ om̄ diffinicoz alie ḡtingeret
ordinari. P̄ hoc n̄ nullū p̄udiciū uolum̄
h̄nt fieri. que s̄nt sup̄ ordinata. Ad ce-
lebrandū uo puati caplm̄ sup̄ annū t̄ uo-
re tenebit̄ p̄or carthulie p̄ores alios q̄rior
de magis dilactis t̄ p̄dencis nec multū ueno-
tis. illos d̄t̄raret qui p̄ diffinicionē gnalis
capli ad hoc fuerit noīati. Item auent̄

diffinitores: ne multiplicent a modo natura
 sine causa multati donabili. Poterunt in facie
 amonicoes sine exhortacoes circa aliqua
 sic dicendo. Ammonem q hoc uel illud
 corrigat: uel ut hoc uel illud fiat: uel
 non fiat. Et huiusmodi amonicoes no inle-
 uand mo gstracoes: sed i cordibus uel qre-
 uis alijs poterunt uelari. Cu at amon-
 do fiet aliqua gstraco: diffinitores q ma-
 pient eam: dicant sic in scriptis. Incipim
 hanc gstracione: fiat hoc uel illud uel no
 fiat. Diffinitores at sequens capli imedia-
 te si eam uoluerit gfirmare: sic dicant in
 scriptis. Constatuone hanc incepta q hoc
 uel illud fiat uel no: nuc approbam. Et ex
 tunc hec uim gstracois. Si aut uoluerit
 ea gfirmare: dicant sic. Illa gstracione
 reprobam. Huiusmodi aut gstracoes oms
 q ammodo fiene: scriband i illo titulo
 de diuisis canonicis capli: nisi p diffinitores
 ordme e q alibi inter gstracoes in certis
 articulis collocent. Item nullus utat statu-
 to nouo aliquo uel dispensacione gra uo-
 re ordinis de nouo facta: quousq p duo ca-
 pitula gnuua fuerit approbata.

De
 caplo gnuati & priuato xxx.

Proces nō minus tempeſtati ueniendi uenire nōtate iter arripiant ad ca-
pitulum ueniendi & uenientes q̄ una ſola i
gracanopoli & in alijs uel locis nō ſp̄ſis
duabz noctibz hoſpiciē. Qui uo an die
gracianū ſine licētia pontē carthulie me-
uerit & nō loquānt in ſi ai p̄uatore & u-
aroz coquinario. Cauent poro ne p̄u-
licētia ingrediendi domū carthulie ante
capitulum ḡniale & abſq̄ magna nōtate. **P**ro-
or ad capitulum ueniens in ſi ocaſo euidēs
aliō agere q̄pulerit & nō in ſi unū ḡſi
ſeāt adducat. Quibz ueniētibz uel reu-
tenibz ſiquis ex eis ſiue p̄or ſiue ḡſi
deceſſit & duplex in ordine officium habebit
& ſimilis qui p̄ capitulum ḡniale uel puatū
negocijs uel utilitate ordinis ſiut ad locū
mora inſimilius. **P**roor ai ad capitulum uenire
non poſſit & mittat p̄uatore ſiū & uel mo-
nachū ai p̄uatore ḡmode nō p̄t. **V**el ſi ſiue
de domo ualde remota nūcū ai lris & ſi n̄
uenire nec p̄uatore mittē poſſit. **S**ingulis
ecā annis alijs quibz uenire ad capitulum nō
tenet & mittat nūcū ſtatū domū aqua m-
tū afferentē & capli ſtatuta reſortantur.
Proces qui quā uenire debent ad capitulum nō

ueniunt & nec metuit pcurator uel mona-
 chy ut supradm e: nisi ieuicabili necessitate qua
 acceptat caplm postq ei significata fuit. no
 erant tinnos. Si fuerint & teneant or-
 dine sui. nisi ai epis & abbatibz & quenabz:
 donec carthulie uenerit. Prores q afferunt
 elemosinas ad caplm gnale: diuidat eas
 scdm uoluntate donator. Omis elemosine
 q apporant ad caplm & no pms m: pores
 diuidant: q fuerit in caplo pnuitate. Im-
 guli pores afferant noia defictor suoz dece-
 tero ad caplm scripta & tunc poterit reddi
 pon testomio. qui eos apud cinnacu gpor-
 tabit: & nichilo mutand sup anu licet pus.

In gnali caplo ut expedians pcedatur:
 dnica tercia post octauas pasche ante
 cenā pores ad comū supiore ascendit & i
 rectorio cenant: postea i claustru uel in
 gmtorio guemūt. Et pmissa collacoē uel
 amomcoē a pore carthulie: si fieri pōt lūē
 reamnt & breues redduntur. Preces tū q
 m ingressu capli an sermone. & q p defunc-
 tis fieri glueuerūt post sermone: usq in
 antrū differūt licet & sermo. Predm uō
 agē usq ad gpletorū licet. Et namq pul-
 lato pores dū i claustru fuerit illo certisq

diebz capli? Silenciū debent s̄m̄ pulsatōe ser-
uare in ip̄o claustrō. S̄c̄ōnis h̄ys q̄ iugiter
ente aliqua n̄citate ip̄edita cenare nequēnt
s̄m̄ q̄pletorū? cenare nichiloq̄ postea eis eē
p̄missū. Q̄d̄ t̄ tam monachis q̄ laycis mo-
ordm̄s oī t̄p̄e diebz quibz cenare licet? Sil-
ē indulgē. De missis t̄m̄ diebz capli? In h̄ys
p̄t̄e q̄suetudinū caplo. xvi. q̄ t̄m̄cōm̄. In h̄ys
quop̄ t̄m̄ diebz monachis carthulie post p̄-
m̄ā t̄ nonā de cellis exire licet? post v̄s ac
t̄ m̄c̄ p̄ndū t̄ nonā non licet absq̄ licētia
p̄oris? nec sic indualtū i domo carthulie in
laudes. Ad capl̄m̄ gn̄ale qui de ordm̄e m̄o
non s̄m̄ ad sermonē quidē recipiūt. S̄ue d̄m̄
religiosi s̄ue sc̄lares? sed eo finito mox eg-
diūtur? nec eos uel alios hospites m̄s̄m̄
bente p̄ore carthulie custodes ostio depuati
intrare p̄mittūt. Cū uō m̄dierit? nullus cū
eis m̄s̄ h̄p̄alē uillus infra claustrū loqua-
tur. Exētes ac de caplo post sermonē uel
de refectorio post refectionē? deducēte ip̄s̄
p̄uatore. ad hospitā reuertiūt. Primū igi-
tur die s̄c̄s layci ad m̄llā sup̄ius ascen-
dūt. t̄ ea cantata recedūt? nec eis postea
in p̄mis duobz diebz capli ad domū sup̄iorē.
etiā uocantibz eos p̄oribz suis ascendē. nec

pnanibz ad domū inferiore descendē: sine li-
 cencia portis carthulie licet. **O**mnia tñ & duo-
 bus diebz sequenabz post cenā paurator del-
 cendit sū duobz portibz: quoz alē ppomt sū-
 bus ubū dei. **P**ost missā igit pullato ad nu-
 mē portis carthulie signo: cū silencio omēs
 pter in dormitorio firm guentim? eo qz in
 choante p labnū. ad te leuam dicim?. **S**equit
 glā pī & tyriel' ppel' tyriel'. pī nū? & nenos?
 saluos fac seruos tuos dnē? mitte nobis aux-
 iliū de cō? esto nobis dnē turris fortitudis &
 mchū p ficiat inimicus ī nobis? dnē exaudi?
 dnē deus iūctū? dñs uobiscū? orem? **D**e-
 us qui corda fidelū? p̄tendē? actiones n̄as.
 qd dnē & c? p dñm n̄m & c. **H**ec at ab epō
 dicit caplō? alioqn a pore carthulie: uel
 eo aliqua ex causa nō ualente ab alio pore
 manquons dom' ordinis n̄i sic dicēda. **Q**ue
 dū dū' t̄at qui pnūciat? & tota ggregatio
 rōdēns ad singula ut oportet. **D**co qz b̄ndi-
 cat a pnūciante. **S**equit sermo: que facit
 q̄ p̄mōntis filat a pore carthulie. **Q**uo fi-
 nito & uadūt hospites tā religiosi q̄ alij.
 redudente illos ad hospitiū pauratorē. **Q**uo
 regresso & h̄e & breues siqui remanēt nū-
 dū reddat uel lecti reddūt por' carthulie?

et ipse quod reddimus fuit cui vult audire ad legem
dñi. **Cog** inchoante pces factam? p dñi
pō. **Dep** fundis? requie etna et cetera? p nō
et ne nos? a porta inferi? dñs uobiscum? et
venus? inclina dñe? om̄p̄e sempiternae
q̄ uulor. **De**inde incrim monent om̄s ut
reddant hās et breues? si qui remanēt apud
eos. **lectis** hīs legi et cartis? in qua pponē
tari ac notandae quæstionē necnō quorūda
alioꝝ obseruancia gmet. **H**is igitur tunc p
actis? pponit pponēda et notand. **S**icut
ppomē huc sic prior huc alius? ceteris incrim
tacentibz. **Ad** que examīanda iudicāda siue
emendanda? pōr carthuse et octo dissimulā
singulis diebz capli cū uiderit oportuna habē
gūt? et corlū sup singulis ānotatis habē
diligenti tractatu. **Scdm** deū pue ordm̄i
tunc expedit cū plenitudie p̄tatis tēminat
et scriptis gmedata in caplin redūtes. **p**rior
carthuse recitat sicut sicut diffinita abiq̄
q̄ ad iudicē tenenda? **Scdm** formā p̄positam
p̄mo caplo p̄cedenti. **Et** tā ipi q̄ alij qui ad
q̄ alū uocant. deū iudicē suū p̄ oculis habē
sunt? nec a uia dei odio aliquor̄ exorbiet
uel fauore. **Porro** si qua de p̄pōis de factis
nō p̄uenit differri. **es** forte q̄ alacore ha

beant questionē? etiam q̄ abq̄ ex causa tra-
 difficile ut p̄xiori uenanda examine. et deli-
 beracōe sine pensanda maiori. abquibz plo-
 nis de ordine quas magis eē ad id ydoneas cog-
 mōi fuit: eoz examīatio atqz diffinīcio ḡnōt-
 atur. uel examīatio pleniqz sola: diffinīcōe
 uelz ḡnālī caplō reſeruata. In caplō ḡnālī
 māyil determinetur a diffinītoribz: mli qd̄ fuit
 p̄pōitū in cōi audienāa capli. Et ſi abq̄ ſtatū-
 ta ḡnālīs capli retractari oporteat: nūq̄ re-
 tudent mli p̄ caplīm ḡnālē: ſi uilla eiudēs
 turgens cauſa aliud q̄nz inducat. Et qm̄ in
 iudicāo abſenāū multoacens erratū ē: de cetero
 p̄ur porit tale iudicāū cauēat. **M**oſita ī ca-
 plō ḡnālī necnō diffinīta ſeu terminata: nul-
 lus ulqz in diem terciū finito caplō reuelare
 p̄ſumat. **S**ed t̄ tūc t̄ ſemp̄ clauſa ſeruanda
 erit in pectore nulliqz reſeranda: ſiqua ma-
 lia uocabūt q̄ ad publicas aures nō deferri
 uel uulgas erigit: ſi ſuadet honeſtas. **Q**
 uo ſilencio regenda reuelante fuit dephēſus:
 iuxta modū culpe puniat. **Q**ui locutus ē ai-
 ſtquo erire uoluit: hōnciā petat. **Q**uo-
 aens ſignū ad queiendū pullabit: t̄ q̄nāqz
 pores ad ḡſihū uocabūt: oī ocaſione p̄-
 poſita t̄ in ſilencio uelocit̄ queiānt: t̄ ad qd̄

euocantē testimanē accedant. Singulis etiā
dieb; post primā et nonā quemenab; nobis i
vni; p̄or carthulie b̄ndicare dicat. P̄or car
thulie nō deb; dare s̄nam in gnali caplo sine
ḡsilio p̄or et monachoz carthulie; n̄ i m̄imis
rebus, ubi nulla ē dubitacio. dico aliquo de
m̄loquendo. Ubiqu; agit de iusticiis de
candis licencijs a domo carthulie; intelligit
aucte capli gnalis. Si agit q; p̄or uel alia
plona domus carthulie uel tota dom; aliq̄
postulauit uel ḡm̄lis culpā, au; correctio p̄
timeat ad caplm̄ gnale; p̄or carthulie con
lit quocabit diffiniores sicut i alijs negotijs
fieri ḡsient. Et cū h̄ic uentū ad illū de quo
questio mota fuit; si p̄or carthulie ē i causa
cū uentū fuit ad tractandū de corpō scribit de
ḡsilio; et alij t̄m̄abūt. Si tota dom; carthu
lie; scribit p̄or; et si qui sūt diffiniores de
monachis suis. De alijs diffiniorib; in ca
ḡsili s̄m̄ fiat. Preter ista q̄ de t̄m̄am sūt hic
cura gnale caplm̄ et domū carthulie; nō inel
ligim; q; domus carthulie p̄uet in aliquo
qua usq; nūc usa ē aucte et lib; rate. Veniat
cū p̄or et quētus carthulie causas emergentes
sup̄ annū. q̄ caplm̄ nō p̄nt expectare determi
nent aucte capli gnalis; cū magna diligētia

que debent ne in p[re]s[ent]e sibi g[ra]t[ia] excedant.
Solent igit[ur] dieb[us] cap[itu]li sub obseruac[i]o[n]e pre-
 d[ic]t[is] terna die no[n]ant[ur] a diffinitorib[us] q[ui]uor[um]
 p[ro]p[ri]os & magis dilactis & p[ro]dneis & no[n] mul-
 ti[m]o[m]o[r]is. qui sup[er] annu[m] si nec[ess]e fuit ad p[re]-
 uen[ire] q[ui]s[que] h[ab]it[us] quocentur. **D**em[um] post nonam
 recato p[ro]p[ri]us q[uo]d de questio[n]ib[us] sup[er]iat waan-
 di[sc]i. postq[ue] ip[s]e excessus quos se incurrisse con-
 fessi fuerit. aliqui ex p[ro]p[ri]is receperit discipli-
 na[m] & monent[ur] vniuersi q[ui] tenus ad domos suas
 deo p[re]sente reu[er]si faciant exsolu[er]e officiu[m] q[uo]d
 ex t[er]m[in]o ordinis de quo p[ro] totu[m] ordinem annis est
 singulis p[ro]soluendu[m]. p[ro] p[ar]tib[us] n[ost]ris p[ro] b[en]efic[i]o-
 rib[us] caris & familiarib[us] viuis & defunctis.
Cui[us] officij nemo om[n]i h[ab]itu[m] bono[rum] ordinis
 illi[us] p[ro]p[ri]os p[ro]cipuos annu[n]tiant, qui ad cap[itu]l[u]m accesser-
 unt. qui uo[n] p[ro]p[ri]is in un[de] hospitalitate seu
 h[ab]itac[i]o[n]e qualib[et] alia officiu[m] exhibuere cari-
 tatis. om[n]is p[ro]p[ri]i viui sine defuncti qui p[ro] l[ib]ris
 que p[ro] n[ost]ros uel p[ro] seip[s]os oronib[us] se g[ra]t[ia]
 uerit ordinis aut p[ro]p[ri]os. Nullus l[ib]ris missas
 cap[itu]lo g[ra]t[ia] uel diffinitorib[us] retineat uel ap[er]-
 at. sine licentia diffinito[rum]. Item ip[s]i diffinito-
 res ordinis de duob[us] p[ro]p[ri]is. qui t[er]m[in]e recipiant
 de expensis suis p[ro] cap[itu]lo g[ra]t[ia]. & q[uo]d iuenerit
 in scriptis referant diffinitorib[us]. **D**em[um] de re-

ligione mūda . & p̄fectione . de pace ad om̄s . et
maxime ad eos qui int̄ sūt p̄fectionis . nec
nō de p̄ngali sollicitudine cura subditos . cōdis
q̄ ḡnālīs q̄ t̄ honestati ḡgriūte t̄ saluti expe
diūt aiārū q̄mōm̄ a p̄ore carthūsie . t̄ eodē
inchoante ḡfiteor dīam . p̄strati in s̄rā . vnde
nobis surgentibz dī ab ip̄o p̄ore b̄ndicte . Cū
quo t̄ s̄rā carthūsie quos ibi ad eē ḡgerit
ualep̄us dō . ad domū de laudim̄ inferuē .
p̄ uia uesp̄as decāantes . Vbi statim ad cap̄m
ḡgregans ḡūsis sic sermo . uel a p̄ore carthū
sie uel ab alio cui iūxerit . Recitand̄ de insti
tutis cap̄li q̄ recitanda uident̄ . Cūstina die
ualde mane missa de sp̄u sc̄o s̄i cano celebra
ta . recedim̄ q̄ ueneram̄ ad cap̄m̄ v̄m̄li .
Regressi at̄ p̄ores . enarrare debent s̄r̄ibus
instituta illa oīa cap̄li . q̄ oportet eos t̄ ex
pedire scire . Elemosinas quoq̄ receptas in
cap̄lo . numer̄ breuiū . p̄sonas quibz aliq̄
sp̄iale b̄nficiū s̄r̄ ḡcētū . t̄ diem statū quo
cap̄li officīū debeat inchoari . Q̄d quale sit
in p̄ma p̄te ḡsuetudinū cap̄lo . xlvij . iuemo .
Sūc p̄terea p̄uata cap̄la p̄ negocijs t̄ quel
tombz sup̄ annū emergentibz n̄xia decē
dis . ad que uocabit̄ p̄or carthūsie q̄ uor
p̄ores . illos dīcārat q̄ i p̄cedenti cap̄ ḡnālī

fuerint a diffinitoribus notati. **V**ocati uero si in
 iuris corporis non impediatur. uel alia iusta causa que
 ponit curiulie significari debet. nec hinc omni oc-
 casione seu dilacione frustratoria cessante in do-
 mo curiulie querere. **I**n puatis aut capitulis si
 aut sic in generali a quo de ipso negotio seu questi-
 one tractatur. promittuntur glueret pces. scilicet. p. b.
 ad te leua u. r. e. **E**t quod de negocijs et questi-
 onibus firmatis per et queus curiulie quocum-
 que et p. n. al. quatuor p. d. as. poribus disposuerit.
 firmam fore de curiulie generali. **S**i quis in
 exuocatis poribus questione habuerit sp.alem.
 in d. ylo. res alij ai p. ore et querenti curiulie
 in sp.ali illius causa. p. caplo reputabitur. **Q**uod si
 puati caplin sup. annu. erantur. et generale capm
 corage debet. ai fuit in coi. audientia. p. poli-
 tu et p. b. ai. **C**onsilio itaq. in puato caplo deli-
 beracione p. uida glumato. ac re de qua ageba-
 tur. p. ur. uisu fuit deo auctore disposita. pro
 remissione culpax gliteor nullatenus e. omette-
 di. **S**i fuit expence sup. annu. quocumque puato
 caplo uel alio. et si p. coi. utilitate f. re. sine. p. sol-
 uent de coi. **S**i p. p. turbacione uel debito aliau.
 domus. p. soluet illa domus. **P**roces uero uocati
 ad puati caplin. ai p. ore et puatore domus
 curiulie capent expensas domus curiulie et suas.

**De uisitatoribus generalibus et priuatis et disci-
plina in domos ordinis terminanda. xxx.**

In nomine sancte et indiuidue trinitatis et ob statu
carthusienſis ordinis in ſua religione q̄ ſiderandū.
uſitatoris p̄ om̄s domos euſdem ſacrae. tale
a generalis caplo emanauit decretū. **U**biennio in
biennio in caplo generali ſeorſū ſicut p̄ alijs ſci
glueuit negocijs habito cū magna delibera-
tione tractatu. prior eſt electio ſacrae et caritatis
et coram om̄ibz iuranda. qui et quas domos
uſitare debeant manifeſte declarans. **I**n uſi-
tatoribz ac eligendis. q̄ntū poterit cauendū. ne
aliquis uſitator ſuū uſitet uſitatore et nec
prior domū cui eſt preſentus. nec aliquis prior
domū cui ſuus monachus eſt prior. **P**orro q̄
eo q̄ uſitatoris nec ſtudioſe ſunt. nec bñ obſer-
uant. magna ſequit̄ diſſolutio ordinis et uſi-
tatoribz diſtincte iungit̄ a caplo. ut i uſitatoribz
ſint ſolliciti et ſtudioſi. et formā ſibi a caplo
ſacrae uſitatoris traditā nulla transgrediant̄
ex parte. **Q**uā ſi qui transgreſſi fuerit. p̄re
pa erigē uidebit̄ p̄ caplin legitime puniendū.
Congregatis monachis domū q̄ uſitatur.
euſdem prioris p̄ſente et p̄miſſa q̄ in caplo generali
glueuit fieri orōne. uſitatores aliq̄ de obſer-
uatore. p̄pōſiti. de obediā. de p̄p̄rijs p̄ſentis reuē-

cia faciant fm q sibi videbit exhortacionem.
 Recta deinde forma iustitias q dei sumi ponati
 as iustitias me ghumatoris. totiusq apli
 gialis aucte papiant. ut de pore de scriptis ad
 inuic. de gulis ecia atq totius domy statu q
 q sup hys de quibz mtrogari fuerit aculacoe
 digna uel emendacoe agnouerit. Singuli sin
 are nullatenus amore uel odio seu timore au
 q aba ue qlicuq occasione uitate suppressa q
 ne cu grau eoa pculo aiaz graue z ordinis
 maurat disciplina. edoceant euidenti. Venip
 ta in quentia seu pala nulli armie iponant,
 qd pban no possit. ne pena qua tenet qui
 dco eet reus si quiderit de armie ipbacoe
 de facientes inoluat. Ead por eoz sua eis
 aucte papiat. Cu sint iustitias p ordme
 in iniquitate seu pbacoe culparz habetur p
 cepni obedi p uiameto. Pnc in iustitio
 tes si eis uidebit in grauibz casibz p reuela
 ta plenit uitate z certius pape sub pena ex
 comacois. z eam exiget iuramentu. De
 monachis uo z gulis. p monachos z gulos
 iniquitas fiat. Seculares ecia si pdnei sint
 ad rectificandu q pnc si uideat recipi i recti
 monu. ta gra priore q gra monachu z co
 ulu z redditu. si qd pbacoe idigee p mos

no papt

papt

non possit pbari. **V**isitatores nō nō credant si-
cile oī spūi: nec aliquē ex sola suspicōe gōp-
nent. **F**acto p̄cepto ⁊ allata p̄cedenti uisitator
citra ⁊ in q̄spai oīm lecta: p̄or ⁊ monachos ad
cellas redeant: ubi a singulis q̄ fuerit inq̄-
ta uisitatores diligēt inq̄rant. **P**rimo sup
pactiombz quas p̄ores uisitacionē timentes
a monachis extorquet ⁊ lapas: singulos di-
ligēt souentē: fās soluant: ⁊ p̄or sic ex-
tra sedem suā in ecclā. ⁊ multa curet usq̄ ad
capit̄m. nisi nouicius sic p̄fectionē sc̄uus:
nichilo caplo si sibi uidebit disciplinā auc-
turo. **A**ttente q̄ inq̄uat si p̄cedens uisita-
cio bene fuit obseruata: ⁊ que in nō obser-
uando inuenerit culpabilē. siue sic p̄lanis
siue subiectus: cāq̄ inobediētē deo ⁊ ḡnali
caplo grauis puniant. **A**ttente ecclā ⁊ tota
cite nō obstante aliqua beniuolentia. que i
subuisione ordinis aliquā exhibet: inq̄at
diligēt de negligentia p̄or. **S**i uirgant
excessus: si sint carnales uel sc̄ares nimis
si dant bonū exemplū subditis i frequentand
ecclām. in abstinentiis ⁊ alijs obseruatijs
ordinis: si statuta capli faciūt obseruari.
P ipos em̄ uiget uel deficiat ordo in dōmbz
ordinis. **S**i feruent reprehendit ea q̄ fuit

inordinate: & si minus equant. Et sine p
 conax acceptoe negligens & excedit quos
 iuenerit puniant: & in carta sua totaliter
 inferant. Postea meroget de pace domus et
 sua & monachoy & guboy: necno eoy adm
 uat. Si dixit non ee pacem? causa cu oi
 studio inquirat: ea qz cognita q puniendi
 fuerit legitime puniant. Et inde meroget
 qualis ta monachi q gubli se heant i obser
 uentis ordinis: salz in no hudo pprio? in
 tenendo silentiu & cellas? & in gomenaa?
 in ppriy pattons obedia? in uulde suaz ad
 tuuoe reuena? in ueniendo ad eccliam?
 in celebrando diuinu officiu? i abstinecijs?
 si que debent ex ordine sine murmuraco
 accipit eis genci. Si in colloqo claustra
 & hospitii? si i no prenda i ordmata lice
 as? si cu secularibz cu laicis. cu coquina
 no. cu gubis leu alijs quibuscuqz? religio
 m debita seruant honestate. Demu si curio
 sitate uirat? si laudabiliter culpas in caplo
 sferent? si in reprehensione sut huiles. & in
 emendaco tractabiles: e tollite pquiren
 da. Pro tyalu quoqz statu gnotando dili
 genter an domus quata sit debitis & qntu?
 no in cu uel quibz spaliu debeat nec liquid

90

20

+

50

60

10

quā ue in depoiis hēat. R' a quibz depoi-
ta suscipit ē inquirendū. De possessione
eā extra terminos. de nūo pecor. cetero qz
aialū sibi inquirat. Si igit' dom' iucua-
tur debitis grauata nulla rōnabili appa-
te causa q' pōre excuset. i' ipm culpa redi-
dat. Sup' omibz p'missis singillat' a singu-
lis monachis & gūlis & redditis. inquisi-
tā de pōre q' de seipis adiuncte ai' oi' audire
facienda. Sed & si quis monachor' gūlor'
ue seu redditōr' in pōre uel in aliquo alio
de ggregacōe amē uel aliqd' aliud qd' emē-
dacōe uel accusacōe dignū sit ggnouit. & eos
non mērogatus illud iustitatoribz i' iurā-
tione tenet. nō tñ in quentu seu palā n' pbari
queat. Porro iustitatores ea q' sibi i' iurā-
tione uel pbari pnt' diligēter inquirant
a remotis. nō notata plōna. sed de uicio ma-
gno. si forte queat qd' ē occultū i' publicū
gprobari. Inquisitōe frā. siquid de pōre
uel de aliquo alio dī qd' emendacōe a' pe-
na dignū sit. mērogat' qui dās ē reus. an
uel si negauit. frā p' testes inquisitōe sua
arbitrio iustitator' ordinate uel p'missis
uel emendet. Nullus aut' pēt' domū p'p'riā

pro disciplina imitatio, nisi capitales habeat in-
 micos. **C**um igitur uisitatores qui nouerit scribere
 illa que occurrerit, districte precipiant vniuersis, ne
 manifesta facere presumat, et ad ea solum dicenda
 inuentu que probari possunt et debet, eos et proprio
 cogentes, et persuasione rationabili inducentes.
Quibus sic ordinatae praeceptis, tunc demum in vni-
 uersis moneantur, ut sine gratulatione cum model-
 tia vniuersis suis loco maneat et ordie, iustis
 et non aliis, certis aut tacentibus, primum nullo in ser-
 uicio mendacio, stans nichilque celas pronunciet ue-
 ritate. **Q**uia in re propria districte iungatur, ne
 quicquam qui contra eum aliquid dixit solam humanitate
 per certis exhibet in coram, uel per infirmitatis de-
 bilitatis que languore, debita subtrahendo.
 iudicia nullo in tempore inferat. **S**ed et monachis
 nichilominus iungatur, ne cui aduersus eos ali-
 quod preferentia, ubi vniuersis a factis molesti exis-
 tant. **S**iqua uero in similitudine secreto, ut de a-
 lio forsan et alijs obseruationis ordinis
 incaute premissis sine probatione dicenda uisi-
 tatores cognouerit, per semetipsum illa pro-
 nuntiet, et ut ordinatae exinde teneantur districte
 iungantur. **Q**ue omnia potest sicut diximus in
 monachorum inuentu fuerit uisitatores ple-

no 2
f. 17

f. 17

no

no

aut q̄ mox eandē oīō in gūlōz ⁊ reddidit p̄
 lōmīs formā seruantes ad vniūsa singillatim
 a singulis inquirēda. studio attēnōni p̄o-
 dant. Vniūsis ergo ac singulis q̄ hinc inde
 audierint debita seorsū cū delibācōe p̄fā-
 tis q̄ sine legitimū sua līnā i ponētes. si
 aut ea deauerint scribant q̄ ⁊ gūdarā dū-
 gent cūta uisitatorz p̄cedenū q̄ q̄ inueni-
 in ea obseruandū in sua apponant. ⁊ p̄o-
 dens cūta deletā. Quo fō q̄ monacho rū-
 q̄ ad monachos q̄ uō ad laycos p̄tinent in-
 quentu reuata eoz sigillis suis munitā
 cūta q̄ ipām oīā ḡnētē exhibendā uisitā-
 toribz sequētibz tradant p̄oī custodiendam
 uel sacriste q̄ obseruantes ne penas quas p̄-
 quibuscūq̄ excessibz caplin censuit i fugiētibz
 nisi rō uigens ⁊ euidens flagitauit accēp-
 tent ullaten⁹ imitari. Quere caplo p̄mo
 sequenti. Ipius uō cūte q̄ ad monachos in
 caplo monachoz q̄ ⁊ q̄ ad laycos in caplo
 ipoz. singulis annis in festo s̄i ioh̄is euā-
 geliste. ⁊ feria s̄a pasche legant. Ad hoc la-
 endū q̄ uisitatores in itinē donec ad domos
 suas fuerit rēsi. exercendi p̄ se quā alijs
 delegare nō ualent. hīc plenariā i conge-
 dis excessibz p̄tatem. Qua tñ occasione

nullū a portam absoluat sine spali licentia
 capli gnalis q̄ nisi tale casū iueniret. q̄ i-
 mneret magnū dampnū dom̄. uel scandalū
 ord̄is. Si absolutio huiusmodi differret̄ usq̄
 ad capl̄m gnale. scripturi fidelib̄ diffinitorib̄
 capli gnalis causas absolutiois seu depositio-
 nis licentias. **S**up̄tus uō de suo faciant. si ui-
 sitatio ul̄t̄ duas nō excedat̄ dietas. **Q**uā uia
 longior fuit. tūc om̄s expensas quas pro
 iudicialib̄ suis & seruienciā & equoz. p̄ calca-
 riam etiā & ferramentis fecisse in sume se
 dixerint. uel eē factos. modē sua m̄ et ho-
 nestate seruata. a domo seu a domib̄ recipi-
 ant̄ iustitias. **E**ax salz onere sic m̄ dictas
 domos p̄ iustitiores p̄ciendo. ut unaq̄z do-
 mus que remocior fuit. amplius i iōnē
 gberat̄ expensaz. **Q**ui uō uemendo ad capl̄m
 iustitiant. accipiant a domib̄ iustitias ex-
 pensaz. illas dūtaxat̄ quas occasione iusti-
 tias se dixerint fecisse. **I**ustitiores autē
 ambusie & uianax domoz uemendo ad ca-
 pl̄m uel recedendo temp̄ iustitiant. ut dic-
 tū est & expen̄se minuant̄. nisi aliqua
 emergens uel euidens nōt̄as aliō requi-
 ret̄ faciendū. **C**eterz uel sumēta equitatu-
 ris. scilicet. fiena. calcaria. nō debent desip-

tibus iusticiis hinc et illi gagerent casu aliquo
ex hijs amitti esse. uel hinc iudale. Tunc enim
mendo rem aliam tunc p[ro]p[ri]a quia erat res a
mista et eode[m] p[ro]p[ri]o a d[omi]no d[omi]nib[us] exacto. p[ro]p[ri]o
n[on] p[ro]p[ri]us ponit se seruare in d[omi]no. Alio
q[ui] muneribus siue munuscula aut alijs q[ui]d
as a p[ro]p[ri]o et nec accipiant oblata. n[on] erigat
non oblata. p[ro] se m[er]itoque ue p[ro]p[ri]a quicunq[ue]
dissimulatoe. Spiritualia q[ue] b[en]eficia non ex
gant. neq[ue] g[ra]t[ia] d[omi]nib[us] denarij uel duodecim
denarij. Summe quoq[ue] iustitias p[ro]uideat
ut in d[omi]nib[us] iustitias pacem salua[m] correctio
nis disciplina relinquunt. et ut q[ui]dones
nullaten[us] caplo quas suo poterit iudicio
terminare reuertent. Dem[um]q[ue] monachis p[ro]p[ri]o
dicitur et q[ui] i multiloquio no[n] deest p[ro]p[ri]o
g[ra]t[ia]e cu[m] toto quocunq[ue] dicant. sicut in fine
capli g[ra]t[ia]e fieri g[ra]t[ia]e. Et alia q[ui]d
iusticiis et que sit q[ui]d p[ro]p[ri]o n[on] n[on] n[on] n[on]
sup[er] annu[m] emergente aliqua d[omi]no q[ui]d sibi
uideret p[ro]p[ri]o fore uel ad op[er]a d[omi]ni
q[ui]d aggrauat. p[ro]p[ri]o duos qua ob causa[m]
eos petat insinuans et a d[omi]no carthuse p[ro]p[ri]o
tulat licentia[m] quocunq[ue] sup[er] eos q[ui]d q[ui]d
sua p[ro]p[ri]o uiderit exp[er]die sollicitudine p[ro]p[ri]o
suis. In quo casu ponit qu[ui]d sine p[ro]p[ri]o

habere domum carthulie. **Q**uod si cum propter quam
 quocumque fuerit pores utitur in pores et quentibus. Si
 propter possit quocumque unum et quentibus alium. Si
 igitur tanta fuerit necessitas que post captum emerit se.
 tus vel tempestatis vel huiusmodi que quocumque
 tus alium domus dividat. Si pores et quentibus
 poterit. mittentibus uisitatores ad domum illam pro
 portem carthulie. et si sic inuenierit. habeant
 portem dividendi huentibus. **Q**ui ergo nulli su-
 tunc hinc eo per se nota pace. nisi iusta causa in-
 pediant. quam domum uisitande significare de-
 bentur. Si que officij preterea ea in re ob quam se
 uocatos didicerit. in quantum dei misericordia permiserit ut
 uocatos didicerit. poterit exercere. nulla tamen trans-
 gradientes ex parte forma. quam a uisitatores
 descriptam esse tenenda. **S**i ergo propter in-
 portibus et quentibus corrigi nolentes uocati fue-
 rint. non emittant eos a domibus propriis sed ca-
 uentibus eos ibidem puniant. pro alij petantur filia
 primestante. **D**iscordes tamen et ad pacem reducere
 nolentes. diuidantur sub organa disciplina. ne
 domus ad quas mittentibus ualeant eos reci-
 care. **S**empiternis autem uisitatores qualiter in domibus
 uisitatis relinquunt caritatem. talem ad pores
 carthulie teneant in modo cum expellis domus

iustitate: in caplo gnali exhibenda & red-
 denda. Cu aliquo domus in ordinis in se
 hnt discordiam? q iuria patit significabile
 domui carthulie? que destruat eis duos po-
 res. qui plane & sine magna iuris sollicitudine
 discordia firmabit. Q si aliquis pro discordia
 cui fuit gannax in obseruando qd fuit diffini-
 tione in illa in forte p sepeliendo moruo. ut
 p nouicio pfectione fuit? & hoc usq ad ca-
 plm futurum. & monachi uel quisi gaudia
 res sine exē quentū. & teneant ordinē.

D *De expulsis & fugiuis. xxxi*
 Priores qui sustinet eos expulsos
 dignos: grauit a iusticatoribz uel a caplo
 gnali puniant. Caueant in pores: ne inno-
 leuit de domibz suis monachos uel quisi
 sen ead donatos expellant. Confessū itaq
 iam testibz uel quictū de inuentione & de ma-
 ni uolentia & de furto & de ppetate & de reb-
 lione & de inobedia & infamacione amnis. qd
 quis obicit a loci. nec pbare potest. de ma-
 gisterio gspiracionis & necno de frequen se-
 minacione discordie. oem ead pfectū a toto
 ordine facim? pennis alienū. excepto illo
 qui i articulo mortis dāpnū domus corā
 testibz gfiatur. Q si culpa q pbacone

aff. de p. d.

indiget p mōs pbari nequeat? seculares
 p̄onei wapi poterūt in testio mū? p̄ue ga-
 nentur caplo p̄ximo p̄cedenti. **Rebēlles** uō
 t̄ inobedientes? q̄sp̄natores t̄ discordie se-
 minatores? t̄ qui domū uel p̄sonā ordinis
 corā quocūq; iudice eccl̄astico uel seculari i-
 ius traxerint. uel fecerūt trahi? sepius ut
 se corrigant moneant. **Qui** si post terciam
 amonitōez eis p̄ mēualla diez corā testibus
 factam. nō se reddiderūt emēdatos? de ordine
 expellant. **Porro** p̄or p̄ ḡtūmācā t̄ rebēl-
 tiōē uadens ab obediā t̄ p̄fessione ordinis.
 ip̄o factō ē depositus t̄ expulsus. **Crimē** pro
 quo expulsiois uroganda ē pena. si p̄ba-
 ri nequeat. nulli dicantur? si uisitatoz t̄
 p̄or. t̄ illi qui suspectus hētur. sub forma
 inuicōrdiōis nō accusatōis. si in prior
 hoc approbauit. **Ceterū** p̄or t̄ uisitatores
 districte phibeant. ne illud cuiq; alteri
 manifestetur. **Siquis** ḡtūmācā. ac sim-
 p̄b acōe debeat iudicetur. **Quicūq;** ergo
 crimē expulsiois ḡmiserint? expellant.
 Et postea si inīam postulauerit. nec mit-
 tant. ad p̄orē carthūsie? sed clamet cul-
 pam suā in quētū monachoz t̄ emēdatōi-
 onē p̄mittant? t̄ sic terciō in domib; suis

[ca]p[itu]l[um] p[ri]m[us]

sub spe reconciliacionis usq; ad captm sustinentur. **Excepns** fallarijs & quictis de iocimena qualicunq; & furib; & ppretarijs & mediaris & hominibus. qui nuqua reco libabu. **De** furib; tu qui in re aliqua ulc duodecā denarios nō ualente futu qmiserit siml uel p pres diam q nō expellant; sed arbitrio psonis puniant. **Fures** uō qui i re pua uili tū ualente ulc duodecā denarios & nec tū excedere ualore tū solidoz siml uel p pres futu cōmiserit expellant; & postea si mām pomlauerit; in domib; ppris ut dom ē usq; ad captm sustentens. **Hocipm** p oia de ppretarijs fiat. **De** fuchi uō in furto uel ppretate tam duodecim denarioz q infra in amiterio non sepeliand; & ead sepulta extrahand; ut a cecis armē futu & ppretatis caucius ouitei. **Propē** leuē pcutione in laycū nullus expellat; sed iuxta modū culpe a pore disciplinei. **Que** ac sic leuis pcutio; arbitrio pons diffinaci. **Excep** si por dubitauit q sic quis uel leuis pcutio examiatū modū eius in quētu monachoz imetat pon carthulie & qui discarnes udu grauis uel leuis sit pcutio. & q; mte manauis teneat. **Et** amonem pores ne

¶
no
vide e modū
et e f. d. et
e. m. d. et

139
passione iudicent eē leuē? nisi euidentē ap-
paruit eē leuis. Quoscuq; uō ammosos mo-
nachos uel gulos gagic reconciliari? p co-
lū caplm gnale reconciliabūt. qd caplm fm
q sibi uidebit. & eoz exegerit mīta ordiabit
de ipis. Verumptū si aliq; ex hys de quib; staci-
tū ē. q nūq; reconcilientē gagerit aliquo eue-
tu p caplm reconciliari? si monachi sūt semp
eūte ultimi & nouicior nouicij? nulla dispen-
sacōe poterit hie obediām? nūq; hēbūt
uocē in caplo uel alicubi in quētū? ne gra ali-
quē? & qn pōr iudic expedire a tractando
gilio remoueant. Si uō guli sūt semp erūt
in statu redditorū sine spe restitucōis i pusti-
tū gradu. nec aliq; dispensacōe poterit eis
obediē gmendari. Reconciliandoz itaq; cās
cū circūstantijs suis diligenti & cū timore dei
examīnatas in quētū monachoz. & i scriptis
redactas. & ipis expulsis corā testib; laicis. af-
ferant pōres eoz ad caplm? latagētes de re-
gulariōe ipoz. In quoz reconciliacōe faciē-
tū? pōr qui talib; plōnis plūc requirāt
giliū? si tū diffinitores uiderit expedire.
Et caueant pōres a quib; giliū requiret. ne
odio uel amore auulq; deū offendant uel cō-
sciam ledant i glulendo. Et qz nō reputam?

eē scandalū ibi punire culpas ubi gisse sūt.
 Itaque ut om̄s expulsi qui recoꝛdādi sūt.
 siue locus uacet siue nō in domibz pꝛiis usq̄
 ad caplm̄ sustentent̄. nisi hēant capitales
imicos. **S**i uō in domibz pꝛiis pꝛt̄ capitales
 imicos nō pnt̄ sustentari. causas ipoz ut
 don̄ ē plene examinatis. & eisdē locis p̄ simpliciter
 nūcū imitant̄ p̄ori carthūsie p̄ores eoz. & et
 nūq̄ p̄ eorū criminolos nisi mora expectandi
 nūcū nimis eēt piculosa. qui facer̄ eos alibi
 ubi usq̄ ad caplm̄ sustentari. **L**oca at̄ expulsi
 qui i domibz pꝛiis a' aliens sustentabūt.
 usq̄ ad sequēs caplm̄ nō ipediānt̄. **Q**n̄ autē
 gnale caplm̄ eos recoꝛdauit. & si nō possit
 ad domos pꝛias redire pꝛt̄ capitales imicos.
 uel q̄ locus nō uacet. p̄ores eoz debent hoc
 manifestare caplo gnali. & tūc ipm̄ caplm̄ fa
 ciet eos recoꝛdatos alibi sustentari. donec i do
 mibz suis locus uacet. uel donec p̄da imia
 ac quiescant. **E**t p̄ores sui reuoct̄ eos q̄ a
 to locus uacauit. uel q̄ acō de imias suis
 pacē habuerit. **F**ugitiu uō q̄ gmissō cr̄m̄
 expulsiōne digno fugiit. uel fugiendō gmit
 tūt. p̄ expulsiō oīōde hēant̄. **Q**uiaq̄ ego
 criminoli monachi uel q̄libi i domibz pꝛiis
 a' aliens sustentabūt. temp̄ extra cellam

et ex^o quentū in eo quo redierit hūi sustentē^r.
 et a pmo die sustentacois et demceps singulis eb-
 domadibz p sex mēses hēant dimidiā coitā pa-
 mo quēualis. et utant^r vino hospitiū. de pane
 famulie quā nācē sūt retur eis. Porro in
 consēpmntibz candelaz aū redōsiliacoē et p^r
 redōsiliacoē. quāiqz gnessur ecēt in refec-
 torio. eis uictualia sicut quētū mīstrent. Hi
 omēs aū redōsiliacoēz poterūt mēsse sermomi
 quī loz. et gācten in festis q̄ eis gāngūt. et in
 sollempnitatibz coicau post quentū. si poro ui-
 debūt. et in fine redōsiliari. Quā aū gñale cap^m
 eos ordmī redōsiliant. si monachi sūt q̄ re-
 dōsiliati sūt. ad min⁹ p ebdom sūt ex^o cellā
 et ex^o quentū. qua gpleta poro ai glibo quē-
 nis potō eos qñ sibi placuit quētū plenarie
 redōsiliare. Redōsiliati uō quētū. p xl. dies
 ad ostiū ecclē quētū exēnt et expectānt post
 dō. exceptis diebz quibz coicauerūt recipiant
 disciplinā. et xl. diebz comedāt ad frām sup
 acētē nudū in refectorio. q̄putatis diebz in
 quibz coicauerūt. uel ep̄c comedat in refectorio.
 in quibz ad frām nō comedant. et p āmū mte
 gñū teneant disciplinā gñalē ordmīs q̄ tal^r ē.
 Sūo nouitij. et carēbūt colloquio i quentū.
 nisi ob grām hospitiū. uel opex coitū. et qñ po

res eos uoluerint in quatuor retineant. tunc in
os retineant. et singulis capitulis remaneant
disciplinas. exceptis diebus quibus coaccuantur
uel debent coaccuari. Conuili ubi armoli post reuol
siliatione a caplo gnali sibi gressu. p. xl. dies
erit cellam et extra quatuor sustententur. et salubri
diebus post matutinas. et festiuis post us ad port
tam uicem recipiant disciplinas. et ibidem audiunt
diuinum officium. Capitulis autem xl. diebus. et restitui
plenarie ordinem et quatuor p. xl. dies capli com
dant ad tram sup. asserit nudum in rectorio. et
putata die qua recipiunt eucharistiam. in qua ad
tram non comedunt. et p. annum teneant gnalem
ordinis disciplinam. sicut sup. est expressa. Et
les omnes non habeant uocem in caplo. nec alibi in
uentu. nec qua aliquo. nec obedientiam saluati
monachi porant. et parant. et uicant. et pau
cionem. et sacristiam. nec laya poterit esse cog
nari. et mulatari. et magis bonum uel ganguie les
peccat. donec eis p. caplin gnalem gredit. Qui
autem armoli clerici uel laya postquam reconciliati
fuerit. omnes quos inuenit temp. ulam erit.
sine spe restituciois i. pristinum gradum. **De fugi**
Augitium armoli ut sup. diximus. pro
expulsiis totaliter reputant. Alii uero fugitiui
tam monachi quam guli qui armie expulsioms non

qmillo fugerint nec fugiendo gmlerit? si p le
 culu euagauerint. ⁊ ad ordinē redire noluerit.
 pores eoz p censurā ecclāsticā faciāt eos spel
 ti. Quāq; ac redierint? a portib; suis ter red
 silent ordinē in domib; suis. si locus uacet. Si
 uo locus nō uacet? inde pores eoz mutāt cōs
 eoz pōn carthulie sicut supius expōsū ē. qui
 faciet eos alibi ordinē reconstitui ⁊ puideri
 donec i domib; suis locus uacet. Et q̄to locus
 uacauit? a portib; suis reuocent. Et hoc scien
 tū q̄ monachus qui sine licentia portis car
 thulie domus sue t̄mōs exierit. ipō scō p fu
 gūuo hētur? ex capis casib; sup. xxiij. caplo
 gellis. **E**n recōsiliacōe fugiuoz qui nō sūt
 animoli? talis forma seruet. Redūtes in p
 mo dament culpā suā p̄ntē quētū miam pol
 tantes? ⁊ emendacōne p̄mittentes. Et cā
 monachi q̄ gūli si m̄sa quz dies redierint?
 statim recōsiliant ordinē ⁊ quētū. ⁊ quādam
 in caplo reapiant disciplinas? ⁊ quādam diebz
 comedant ad cām i rectorio sup. aliter nudū
 cū excepōib; sup. dās? ⁊ sine nouicij. Pu
 or cā suis cū gūlio quētus? possit eos redi
 tū q̄ sibi uidebit in gradu p̄mū. Si uero
 uē q̄z dies redire distulerint? de cō q̄oq;
 redierit ad m̄m. p ebdom̄ sustententur exa

cellam et exherentiam. qua qualem prior a co-
silio sui generis ponit eos qui sibi placuit que-
tu plenarie reconciliare. **H**omo isti a prima die
sustentationis per xl dies sustineant in uictualibus
disciplinam armatorum. **P**ostquam uero quatuordecim
ti fuerint. per uiginti dies disciplinentur. **O**mnibus
chi salis post uisum. **L**ayci diebus festiuis post ma-
tutias. et festiuis post uisum ut domini et de armato.
et per uiginti dies comedant ad eam in refectorio.
sicut armati. et per annum sustineant perdisci-
plinam ordinis disciplinam. nec habeant obe-
dientiam. nec uocem in quatuor. ut quod aliquando. ut
supradictum est de armatis. donec per capitulum generale
graciam. **Q**ui cum semel reconciliati fuerint
amittere quantum ad locum annos quos exherentia
dime in expenderunt. illi qui tunc in quos in
ordine nostro fecerant reddent eis. **S**icut uisum
reconciliati fuerint. omnibus quos iuenerit semper
ultimum erunt. **P**ost tertiam reconciliacionem semper
omnis tunc dicitur. **L**ayci. et omnibus sibi reconciliacionem
aditum per bini benedicti dicta denegant. **P**enas
autem tunc expulsoy qui fugiunt tunc capite
generale. uel minuet per pores uel uisitatores
certificati. curaplus uel in culpa. **P**enas
emendatos. uel in sua malicia primarios.
Has etiam penas quantum ad uictualia. in maiore

in nocitate poterit pores aliquotulu mitigare.
 Si aliqui peccerit lias ad aliu ordme tñlendi.
 dent eis si piori uidebit facendū ? nūquā tñ
 absolute. sed sub hac forma ? salz q̄ nō re-
 peemus eū. In liis dandis semp data ponat.
 tñ a pore carthulie. q̄ a cens ? & q̄dū ualeat
 nō ppetens p̄figatur. Si qui fugitiui uel ex-
 pulsi uestes uel libros. uel alia bona domus
 ei exierit asportauerit. uel asportare tempta-
 uerit ? poterit detineri sine lesione dom̄ uel
 tres alias reddunt ? ita tñ q̄ nō thūantē
 spohent. Om̄ibz at̄ expulsis & fugitiuis si si-
 cript̄ q̄mode habitus auferat. uel ad m̄m̄ de-
 hūat. ex capis fugitiuis qui ad aliu ordmē
 hās accipiūt de nō repetendo. Clericus at̄ cu-
 illā. laycus capuū deponat & barbā. Si
 nō acquieuerit. eis lre & q̄dāq̄ alud q̄libū
 & auxiliū p̄sus denegat ? necnō & ipi rogen-
 tur attendas. ut ipos excoicent ? & excoica-
 tos anūciari faciant noiātim. Loca expulsoz
 & fugitiuoz qui recipiendi sūt. & eoz qui hās
 accipiūt de nō repetendo ? nō ipedianc̄ inf̄
 q̄dācm dies post egressū. Distincte iūgit
 uisitatoribz ut quos culpabiles iuenerint
 nō mutant ad alias domos ? sed i domibz
 p̄p̄ijs ordmate eos disciplinet. nisi capita

les hēant inimicos : uel h̄ int̄ se pacē & cor-
cordiam seruare gempnēt. Quī at̄ nocē sūnt
ut de domibz p̄p̄ijs uel de domo ad domū alij
trāsiant? eūdo & redeūdo pores sū m̄stent
eis moderatas expensas : et uestes p̄parant
eis qui recōsiliandi sūt. nec nulli distrahant
uestes suas n̄ p̄ ieuicabili nocitate : & cū quibz
& cū quos uestibz mutant scribat pores ad
quos trāsiant? nec in domibz p̄p̄ijs locū
eorū impediant? nisi caplm aliū ordinauit de
ip̄is. Quis p̄ disciplina nō m̄stent equit-
tate. nisi nimia infirmitate cogente? nec cap-
ubi sustentabūt eis b̄n̄ficia sp̄ualia ḡferant.
Flores qui in domibz p̄p̄ijs aut alienis sūt
uānt? nullus p̄sumat uenire ad caplm uel
ad domū carthulie sup̄ amū? sed p̄ pores q̄
eos sustentauerūt remandēt eis uoluntas
capli. Quod si uenit quispiā nichil oīo p̄ficia
et? sed ad domū de qua uenit reuertēt. et se
mel in eb̄dō uinū subtrahēt ei die q̄ dicit̄.
ab amēcia sexte ferie nō omittā. *De d̄m̄*
R caplo *m̄ioribz expulsoz & fugiuoz*
gnati duo pores & duo monachi carthulie
diffinitonibz ḡstinent. qui scdm̄ d̄m̄ & sta-
tuta ordinis & sine acceptōe p̄sonaz causas
expulsoz & fugiuoz examinet & diffinitant

diligenter. Ad quorum gloriam nullus presumat
 accedere nisi ab ipso speciali uocatus fuerit: uo-
 caros quoque non retineant ad diffinitionem. Sed quod
 diffinierit secretum omnino habeat: sicut diffinias
 aliorum diffinitorum. Quibus iungitur ut secum ha-
 beant omnia quae hic continentur. eadem inuolabunt
 obseruantes. et preces iniustas et irdebitas reci-
 dentes: timent orem. ut tales preda in domi-
 bus propriis reconcilientur. si locus uacet: si
 capitales habeant inimicos. In quibus casibus
 possunt eos mittere ad domos alias sub ogri-
 a disciplina reconciliandos et pudentes domi-
 ni domo sua locus uacet: uel donec pace a-
 loni habeant inimicos. Caveant itaque ut nul-
 luerit de culpis illorum per uisitatores caritas. uel
 per litteras pro ad capitulum allatas: eadem culpas
 gerentes. Omnibus quoque cum timore dei pactis: con-
 seruant diffinitores expulsores et fugiuorum cum
 pace caritatis: antequam ea quae diffinierit in
 capitulo recitent. Ad domum siue benedictione nulli
 metant ad sustentandum: pro eo quod tamen nris quae a-
 ueris hospitibus per grauat. Residuum men-
 tax in capitulo generali. tam in parte quam in coquina
 et prandis: distribuando pauperibus et eredis sic
 fugitiuis: post refectionem seruitorum in die sup-

ta. Si fugiuu uel expulli reconciliaoe digni
m. & de quoz culpis prior carthulie certifi
catus fuit post recessu capti remanserunt
incollocati. idem por aucte capti gnatis po
terit eos collocare. **De redditis**

De redditis idem dicitur qd de gulis. qn
ai ad expulsioue & loca gleruacione. p
uibz m eoz gcedit. ut eos reuertes & m
postulantes possint sustentare. & post
dies ter reconciliare. & fm q culpe eoz ex
egerint. grau uel leu longe uel breu
subice discipline. exceptis illis qui nuq
reconciliant. Et notandu q nullus ex
pulsus a fugitiuus clericus a laycus deb
ab aliquo sustentari. nisi possit & debeat
fm ordinis statuta reconciliari. Expulli
ab ordine & semel a caplo repba. no p
mittit ponae intrare carthulie. In alijs
uo domibz. no nisi nocte vna reapiant.

De illis qui de ungarya uel de clauonia
uunt an tpe statuti q uolum? ut p am
teneant ordme suu ubiaiqz intenti ad
sustentandu. por m possit discece sup
hoc dispensare. **De diuisis iuribus. xxxv**

Omnamenta aurea uel argentea p
calice in ecclia no hemus. nisi forte

746
in stolis et manipulis. siue in signaculis ti-
broz. **C**alulas de vocantur et de serico albo sul-
tmemus. pallia tapedia que delinquim. Au-
nifilia de calulis remoueant. **P**reter duas
oues quas in ecclis nris semp suis locis sta-
tes erectas hemus. alia quoque in loco secre-
to hie debemus. deferenda que uel eger iunge-
dus seu coicandus est. uel mortuus sepelie-
dus. **Q**ui de ordine nro non sunt. nullatenus
in cellas nras introducantur ad morandu.
Ad tempus urgente necessitate et non aliter. reape
archas et pecora infra rimos nros et in nris
grangis est permittu. **S**ocietates eccliarum nra-
rum aliterius ordinis eccliarum. sine permittu capli
nullatenus fiant. **N**ulla domus triginta
marcas debens nouum de proprio edificium faciat.
ad quod necessaria sit quidam librarum impensa. nisi
de glibo coi. **A**niqua glitudo est ut duo
grana panum. alter quod pulchrius sit monachis
faciamus. et alter gulis. **Q**uia in re cum por-
tauerit ut ita fiat. ei gradum nullus aude-
at attemptare. **V**emtenaly ad nos uenit
nris. **P**recipacione oronum hcedim. **S**ilicet et
breuibz et rotulis que pro moribus deferuntur.
Feneratorum familiaritate prouideant fides
nri ordinis studiosius euitare. **F**eneratorum

et excoicatoꝝ numera licent nō accipimꝰ. Si
quis inaurit itamā ⁊ custodiat i uiculis uia
ferreis si furoris id exigit uidebit magnitudi
do: ne in se uel in aliu ualeat nocendo delectu
re. Loca nō uacantia nulli oīo quacūqꝫ occa
sione pꝛudant. Hospitantes in domo de pla
tatis ⁊ nichil inde pꝛer hospiciū recipiant.
Vnde grauetur domus. Libros cū qꝛomodā
nullus gra uolūtate qꝛomodā uetinet.
Pꝛores mēte nō differant ad loca destina
ta monachos ⁊ gūlos qui a caplo gꝛali co
modantur. uel qꝛmutant: nec nisi donec
a caplo reuocent. uel pꝛsumant ⁊ quoru
loca ipediri non poterūt qꝛdū ibi fuerit or
dinate: nisi gꝛale caplin aliē disponat de
eis. Qd' dātū fuit clericis ⁊ layas qui i ali
emis domibꝫ quacūqꝫ occasione qꝛmorantur ⁊
exētes inde nullatenus debent illud aspor
tare: sine licētia pꝛor domoz eandē. Quā
diu at ibi morabūtur ⁊ denarios ⁊ res alias
si quas attulerint: tradant pꝛuatori ad cul
todiu. **C**ellaria qū necēria fuerit: a
gꝛali caplo postulentur. **C**arnes mortue
nūqꝫ uendant in ordine. **V**mū pꝛuū nō
mittat ad grangias: nec fribus aut fam
lie ubiqꝫ fuerint ad opandū. **N**ullus

quacūq; occasione in culatra iace p̄sumat.
Sicut amonitio in domibz ordinis : ut nul-
 li plati a subditis dñi appellent. **C**onone-
 mus q̄ in colloquijs exclusis ubis ociosis
 & nocuis : ūba edificatiōis hēant. **C**onone-
 mus ut instructiōes gūlis sepius exponant.
Nolum q̄ domus nū ordinis recipiant o-
 magia : sed fidelitates fide & iuramento ual-
 lant. **C**ononachi nū ordinis nō accōmoden-
 tur extra ordinē ad faciendū opa : neq; ad
 causas tractandas. **A**uricularia vniuersaliū
 ab ordine remouentur. **C**ogenas nulli
 accipiat ullo modo. **S**ymbolū qd' incipit
 firmi ordinis : p̄nt hie & dice quacūq; uo-
 lū. **F**amilia & alij seculares mēste po-
 tenti sermōibz in caplo gūlor : quāq; p̄-
 or domus uideat expedit. **F**requentare
 anas seculariū . equitare cū mulieribz . et
 res domoz male expende . dampnosū est or-
 dini : ac religionis gtratiū honestati. **S**i
 quis hec fecit : acōt puniat. **P**ecūia da-
 ta petendis reddiābz . uel ad alios certos
 usus : in usus alios nullatenus expendantur.
Sepiat scā ps gluetudiniū dñi cōt
 mulier. **I**ncipit capla terre p̄tis con-
 tuetudiniū

D e diuino officio fr̄m laycoꝝ ⁊ q̄i ad eccl̄iam sup̄ioreꝝ ḡuernant.	pm̄i
Item de diuino officio ⁊ quid agant p̄ma tutinas. ⁊ quo tpe uer̄it ad lectos.	ii
Qui r̄ndere debeant uel p̄sidere ⁊ quomodo silenciū ⁊ ceteras debeat fr̄s obseruare.	iii
De disciplina fr̄m	iiii
De amore	v
Quid faciant pro missa.	vi
De cena ⁊ pasche ⁊ sabbato sc̄o	vii
Quomodo se h̄eant in sollempnitatibz	viii
Quid faciant pro defunctis.	ix
De coquinario sup̄iori.	x
De coquinario inferiori	xi
De pistore	xii
De lutore	xiii
De fabro	xiiii
De orulano	xv
De carpentario	xvi
De p̄posito agriculturę	xvii
De magro p̄stoz ⁊ p̄uuis pelliazs eoz	xviii
Quo tpe unū h̄eant.	xix
De ieiunijs ⁊ abis fr̄m. ⁊ quo tpe uel sc̄o hauenacio pane.	xx
De ratura ⁊ obsequijs ⁊ minucoe fr̄m	xxi
Quid agēdū sit ī p̄icul' ⁊ de re inuenta q̄d	xxii

faciendum.	
De uetitiu fīm t uenitibz cille	xxij
De nouicio suscipiendo t p fessione ipi.	xxij
Quomō se hēat tū postq̄ susceptus ē.	xxv
De mulatario t frībz q̄ foras mittit̄.	xxvi
De custode pontis carthulie	xxvii
De gluetudinibz fīm laycoz gnaliō	xxviii
De cura infirmoz	xxix
De confessione	xxx
De uisitatione	xxxi
De expullis t fugitiuis	xxxii
De nūo laycoz t gluetudinibz lay uoditoz.	xxxiii
De moralibz nū ordinis.	xxxiiii

De diuino officio fīm laycoz t quā ad ecclē
 gain cupiozē quemant. Capitū p̄mū.

Que ad monachoz ptinet gluetu-
 dines p̄t ponum? explicatis?
 ea q̄ laycoz sūt quos gūlos uo-
 canus. dnō uiuante dicam? Semp̄ cū ad
 matutias surgendū ē? bis p̄uo interposi-
 to spacio signū pullatur. Primo sp̄atū
 tur? sed ad eccliam seruata grauitate cō-
 aruit. Et si quidē p̄uatoz adest? diui-
 nū eis officū sine cantu p̄soluit. Quem
 ipi sumo studio silentiū quietē q̄ seruau-
 tes? ad inclinaōēs cetōs q̄ corp̄is motus
 Inap̄t̄ f̄ra p̄s gluetudinū ordiō carthulie

religiosos sedulo imitantur. Et quibus in uigi-
 lijs sollempnitati in quibus caplin tenet. me-
 dietas pur eoz pacantur obediē. ad uesperu
 ai a suis dislinguntur laboribz ad supiore a
 cendūt eciam in matutinas et cetera sacra offi-
 u audiant. Ibiqz post monachoz caplin uer-
 bu dei a pore uel ab eo au hoc iureur aud-
 unt. et si quas hnt qd tenent offensas. Porro
 hij qui sūt in domo inferior. uel in grangia
 pmiss. an cenā ad diem festū ascendūt. et
 cendentes. ai coquinario supiori nō loquūt.
 ferialibz in diebz ai supius hanc ascendūt.
 ai eo loqui pnt. In uigilijs quoqz purificati-
 mis bre marie. dñice in palmis. scilicet iohānis
 bapty. assūpcōis bre marie. om̄i scōz et om̄is
 in quā obediē pmitūt ad domū supiore co-
 ueniūt. diuinū officū audiant et pmissum.
 Ascendunt at ad paratore ueniūt. uel eo ab-
 sente ad coquinariū. et ai eius licentia ser-
 uato p̄gūt silencio. qd p̄cepit portatur.
 Ibi quoqz id ē supius sicut ubiqz a uespis
 usqz post p̄mā. et a caplo usqz post nonā.
 in silencio p̄manentes. Cū coquinario tū ex
 adiutore eius siue adiutoribz. de nōcāis loq-
 hant. Cū silencio ecā descendūt. qd uisū fu-
 erint reportantes. uespas in capella a p̄mā

custore audiantur. a quo eoa caplin eis an ce
nam tenentur. *Item de eoz diuino officio et
quid agant post manianas et quo tpe re
deunt ad lectos. Caplin ij.*

Quocens autē sūt sine clerico orōnem
dnicam p pb hūc. et de ea omō horas
et totū ubiqz sūt qplent officū. In matutis
igit qn uena nō sumit. inclinat tū. et alias
sup formas. Semel p̄ tū. cū magna dicit actē
dōne. Deinde erecti. eandem series repetunt
p̄ singulas supplicantes. et glā p̄i dicit
Deinde glident. et eandē orōnē uigelles et
bis repetit. et postea surgētēs. eandē cū supph
cōde et glā p̄i. Series iterant. Ac demōys in
tanto pleuerantes. ipam eandē sine glā p̄i
et supplicatōe. uiginti duabz uicibz dicit. Quā
eoa pro coll semel subiūgit. Post manianas
ad orōnem ḡtōtū festinat. Quā idō sarbe no
lum. et q̄ a kalendis octobris usq̄ ad pascha
non redit ad lectos. in spacio qd usq̄ ad p̄mā
remanet. p̄ q̄nitate noctū longū uel breue
uestes suas sūt. uel solutares ungit. uel ra
pas indit. uel liquid aliud eis iunctū ē. sine
breui durat opantes. Si nichil tale uiget.
mordit orōm q̄nāi p̄nē. A pascha usq̄ ad

festi sã michaelis. ad lectos redeunt. In quo
toto tps spacio. orto sole p̄ma pulsat. Pr̄m̄a
ita incipit. Adiuuorũ n̄m̄ in noie dñi. qui se
at celũ & terram. Deinde p̄ n̄m̄. cū gl̄a p̄ri & ueni.
uel supplicatõẽ s̄m̄ t̄p̄c̄ r̄eao. quanto ead̄ p̄o
coll. In celis hõis s̄m̄. excepto q̄ in vs. unum
addis p̄ n̄m̄. Post ḡplet. l̄os aduic̄. & ut d̄r̄
imant latagũ. ne forte cū uigilare debuerit.
dormire ḡpellant. Siue at dormiat siue uigilet.
quiete ac sine ullo strepitu q̄ntũ p̄ fieri mane
debent. **Qui respondere debeant uel p̄s̄e**
uel quomõ silentiũ eo cellas debeat fieri

Quinq; obleruare **Capitulum ij.**
Ab lente p̄uatore ad eciam queniũ.
is p̄est officio qui p̄est ordine. Silũ & i celo
locis uel opibus. n̄ forte obediã in q̄ fuerit
alioi sp̄aliũ sit iũcta. Tunc em̄ cū x̄p̄e iũcta
ẽ celis p̄s̄idet. tacenab; q; alijs aduic̄nab;
uel obuiantib; r̄idet. Non em̄ passim ul sine
licentiã. licet eis. qd̄ uel ai quib; uel q̄d̄m̄ uo
luerint loqui. Unde obuiãtes uel sup̄uic̄nab;
indimato cõ capite licet resalutare. uia õndere
ad inc̄rogata. est. uel nõ r̄idere. & q̄ amplius
loquendi cū eis licentiã nõ h̄nt exultare. In
fodiendo t̄m̄ & metendo. in expellendo s̄m̄. et
in quolib; alio ope uel obediã ḡstitua. & silũ

p̄re de necessarijs loqui fr̄s. ⁊ adiuuatoibz suis.
 excepto q̄ in mulgendo ubiqz sint semp̄ silē-
 tū teneant. In quacūqz aut̄ obediā ḡstrua-
 tū alius obediē s̄ibus loqui fas non h̄nt.
 Colloquendi siml' cū h̄is q̄ domus huius nō sūt.
 licentiā non q̄rit. nec cū germano quidē. Dm̄
 os ⁊ alijs festiuis diebz. fr̄s silentiū teneat
 ⁊ cellas. Om̄bz diebz post v̄s in silēcio p̄ma-
 neant. Cū silentiū fuerit. fm̄ modū delic-
 ti eis cū disciplina quemēs p̄mā iūgāt. Et
 ubiqz sint. silentiū teneant. Q̄ si dū co-
 mediūt silentiū fuerit infra t̄mos ul' ex̄-
 t̄ p̄mo quo fuerit caplō id dicāt. ⁊ sequēti
 die si h̄eant festū cū caplō abstineāt a vino.
 nisi p̄ illū q̄ tenet eis caplū hec pena i aha
 q̄mutet. Loquēdi post v̄s licentiā n̄ magna
 ⁊ iusta causa nō querant. Et qm̄ i obserua-
 tione silentij multū errat. p̄uatoꝝ ⁊ coqui-
 narijs aut̄ uiderit infringi fortē reprehendant.
 Et si nō se emēdauerit. referant p̄on. qui
 p̄ter disciplinā in caplō recipiendā si fuerit
 gl̄ietudinarij in frangendū. penā apponet
 maiore. Verūp̄m̄ cū ḡsili p̄ter negocia do-
 mus exierit t̄mos q̄ gardis eis ut nō tene-
 ant tene silentiū. nisi in mensa. ⁊ a ḡple-
 taria usqz ad p̄mā. Quacūqz aut̄ silentiū fue-

ime: In proximo sui festi caplo daret capla
suam. **De disciplina s'm** 117.

In adventu & quinquagesima: p singulas
ebdōs singuli singulas accipiūt discipu-
nas. Cū at ppter festū capli fia, ea nō accipiūt
disciplinas: accipiunt eas feria tertia sequen-
ti. Q si domi nō fuerit: septies p disciplina
p'r n'r ai uenijs dicit. **De cinere. v.**

Quere qui allit in inferon capella de no-
mano paratoris accipiūt. Qui uō nō
allit: ter p'r n'r ai uenijs dicit. **Qd ficut**

Item p'r n'r a capite ieiunij p' m'm. vi
Iulij ad pascha: post nonā p'stati pro-
missa soluit. **De cena & pasche & sub**

In cena d'm tres quoz ē festū surū nō
ascendūt usq; ad meridiē. Ceteri qui p'r
post prandiu ascendūt. In hac die coe collo-
quiū post prandiu hnt: sed nō in festis alijs
rel' que sup ebdm occurrūt. Item i ana d'm
qui inferius remanēt. uenit post prandiu
ad coquina & ab eo qui por ē ordie lauā-
tur acis pedes: offeruntq; singulis uini &
bibentes recedūt. **I**n a' altimo hoc ē in pa-
talaxue qui supius sūt: comedūt i refectio-
rius post nonā que plus eadie q' ceteri

differunt. ueniunt ad ecclesiam. ibique pro nro pro
 ecclesia semel. pro papa. pro episcopis. pro cunctis sanctis
 omnibus. pro imperatore. pro catholicis. pro
 cunctis afflictionibus et periculis. pro hereticis. pro
 iudeis. pro paganis. ueniunt exceptis iudeis ad
 singulas subiectis dicitur. hoc est noue uocabz.
 et ad octauam uicem ueniunt non accipit. Deinde
 oblatam a coquinario crucem uenabilem oscu-
 lantur. dicens mo se. Adoramus te. xpe et bn-
 dictum. qui. quia pro cruce tua redimisti mundum.
 Qui hoc nescit. dicat semel pro nro. **Et Sab-**
baro scilicet qui superius fuit illucescente die de se-
ditur. post uos uel ad uos uersum. Quomodo
se habeant in sollempnitatibus. viij.

Omnis totius anni die quo captiui tenentur
 qui sursum non ascendunt nisi prohibuerit
 obediēte cellas tenent. et spaciū quod me tertia
 et sexta ē orōni impendunt. **Qua faciāt pro de-**
factis. ix.

Pro recentem defuncto fratre
 centas et triginta dominicas orōnes debent.
 quarum medietatem cum uenijs reddunt. Et in sin-
 gulis annuatijs. noue pro nro cum totidem ue-
 nijs. Breues etiam reddunt cum uenijs. scilicet
 triginta pro nro. Pro officio capli generalis et
 pro officio clunien. reddunt trigentas triginta
 uocabz orōne dominica. Pro benefactoribus qui pnuia

anar in festo s^ci stephani : tuentis ualens
pr^o n^r. Pro tuentario ext^{er}neo : centi quinq^{ue}
grana pr^o n^r. Pro nullis sacerdotibz iudic^{is}.
p^{ro} quacumq^{ue} quinquaginta pr^o n^r. **De coquina**
Coquinarius superior **uo** superior . y.
portas seruat^{ur} : aduenientibz r^{ed}it^{ur} :
elemosinā petentes ad inferiore mⁱⁿistrat^{ur} :
mū : domos t^{er} vniūsa q^{ue} ad coēs usus p^{ro}uener^{it}
custodit . Ipi quoq^{ue} in cellis relidit^{ur} t^{er} fabular^{um}
non licet : nisi forte aliquē egrotare gogere .
In g^{ra}tiabz minucionibz finitis nodurnis t^{er}
ecā egredit^{ur} : ut expediat^{ur} t^{er} cibus min^{is}
tis p^{ro}paret n^{ec}essaria . ne frēs molestent^{ur} . In fest^{is}
tis in quibz sacrista mūdit^{ur} ecā t^{er} mūdit^{ur}
coquinarius rectorū dormitorū t^{er} hospitā
claustra : uel facit mūdar^{ur} . Ea q^{ue} mittit^{ur} ab
ext^{er}neis : q^{ue} adus p^{ro} pon^{it} . uel eo absente uic^{ar}
rio denūciat . Dare uel accipe sine licentia
nichil audeat . Es t^{er} q^{ue} b^{en}eficia mⁱⁿistrat^{ur} affe
rūt . p^{ro} dare ad manducandū : alijs nequaq^{ue}
sine licentia . Monacho absente p^{ro} ingredi
cellam eius . ad dandū panē . vniū . coquinari^{um}
uel aliq^{ue} eiulmodi : uel ad panē accipien
dū : aliē non debz ingredi sine licentia . Cui^{us}
aude debz q^untū p^{ro} . ne p^{ro} cellas aliu^{um} frēm mⁱⁿ
tat . In festis quoq^{ue} ita t^{er} mⁱⁿistrat^{ur} uel port^{at}

hys q̄ p̄paranda sūt p̄uide debz q̄n̄ai p̄r. ut ip̄e
 adiutor eius m̄sse offiā audire possint. **Coq̄**
 narius ip̄e refectōriū p̄parat. ⁊ hoc q̄n̄ai p̄r ad
 uocari suo non debz inuigē. In festis nō acci-
 pit adiutoriū donec caplin scribus teneat. n̄
 in pascha penthecoste. ⁊ natal' dñi. ⁊ tūc eam
 tenent. Ip̄e q̄ adiutor eius. usq̄ post p̄mā silēciū
 tenent. Nūq̄ oparios gduat sine licētia. Pro-
 uide eam debz. ne in domibz supioribz. uel ar-
 marios aliq̄ detioretur. **Coquina** ⁊ caseū ai-
 remanet in refectōrio diebz festis. p̄ fies ai del-
 cendit debz mitte ad inferiōrē domū. ea salz
 que p̄donec non p̄t retinere. Qui p̄ negligē-
 tiam ip̄ius aliq̄ abau deest. qd̄ de glutidie
 h̄re debet. q̄n̄aus loq̄ ⁊ t̄p̄e p̄donec p̄ore iue-
 nit. uel eo absente uicariū. culpā suā recognos-
 cere. ⁊ ab eo qui negligētiā passus ē ueniā
 pet̄e debet. **Si p̄r** p̄ singula festa debz m̄cessite
 caplo. ⁊ in singulis caplis ḡfici. **Si t̄n̄ duo fel-**
 in gagna sūt. in p̄mo t̄n̄ ḡfici. Cū hospites
 religiosi uenire uolūt ad matutinas. coquinarij
 ablatore paratore p̄uidet. ut eūdo ⁊ redeūdo lu-
 men h̄eant. **Si uenire nolūt.** hora statuta ab
 eis deferat eis lumen. **Coquinarius** p̄uidet hoc-
 pijs pelles. pellias. ⁊ sonilares nocturnos.
Coquinarius dat monachis fili. fimes ad li-

gandas conulares. lagmē. tūbare. laucillas.
coctear. aphū. iustā. ⁊ cetera huiusmodi. *Sia n̄*
quita ⁊ sabba to. fructus uel herbas audas si
allū. portat p cellas. Cū in refectōrio fructus
molles uel herbas audas apponit. ponitur
in uasculis ⁊ manali opūtur. Ceter non debet
coq̄re sine licentia. uel audū monachis dare.
Et q̄ diuidit equalit̄ debz diuidē. ⁊ sine psona
acceptatione. Cū coquina dat mōchis uel pūm
cā. post prandiu debz qd̄ superat recolligere.
Coquinarius ignē facit pōri. Coquinarius pro
uidet ut pams qui in refectōrio apponit pro
dus sit. id est neq̄ exustus. nec aliud quippiā
qd̄ abacigendū uel uidendū sit h̄ns. Pius ē
eam puidē ut uasa quibz abus potus q̄ m̄
feruntur diligent̄ loca. ⁊ bñ de subois certa sūt.
ne manalia quibz supponūt maculent̄. Pū
q̄ puidendū ē. ut salare ⁊ sal qd̄ apponitur
mūdū sit. ⁊ ut exlicet. ne hume sūt liq̄s.
Ad pius quoq̄ p̄met aurā. ut iuste aph. ⁊ co
dearia mūda sint. ne aliq̄ in eis sit qd̄ exuat
dū sit uel detergendū. De aurellis q̄ ad eius p̄
net aurā. ne erugmētur. ⁊ ut eberati exuat.
Cū comedit in refectōrio puidet coquinarius. ne
ibi tumultus aliquis aut uox n̄ solius legen
tis audiatur. *De coquinario inferon*

Quome inferiori vnus e sibus p̄sident?
 qui soluos abos legumia. salz & hui?
 modi sibus p̄parat & dispensat. hōis opeten-
 nus signū pullat. A quo ecā panē vniū sta-
 uis dieb. sal. coctear. sauellas libaria. aū.
 sū. ceram ad cerandū accipiūt. Aliud at̄ q̄p̄
 p̄ter p̄uatois licentiā eis dare nō p̄t. nec
 ecā in coquma fustū seracij pone. Quaha
 ar̄ gnalic̄ alijs m̄strat. talia simit̄ & sibi.
 Dare uel accipe ab hīs qui domus hui? nō sūt.
 sine p̄uatois p̄cepto nichil **Q**uidet. Qui
 si fore affuerit. & aliqua merita uicātas acci-
 derit. uia faciet q̄ admodū ip̄m si adesset fūū
 fuisse existiauit. uideūq; quid & quomō egit
 indicabit. Siem̄ aliquē in coqumā n̄ uiste cau-
 sa nōtatis inducē nō p̄t. inductiq; m̄sacta
 nōtate statim emittit. inuolato q̄ndū res si-
 nit silendo. Etiam̄ custodit. porte p̄t. ad
 uenientibz uidet. q̄ seramēta cōia seruat.
 m̄l habet qui ea seruauit affuit. Domus
 & vniūse cōis sup̄lectilis curā gerit. Et qui
 bus om̄ibz si aliq̄ deperit. p̄stratus hūmī
 uel se culpabilē q̄ clamabit. Hec eadem
 om̄ia seruat quaiq; uoces exequit. In dieb;
 collēmpmbz. uel tpe uel qui supplet loā ei;
 aduenientibz de uilla p̄xima nichil h̄t dare

uel comodare. sed tñ ut recordant iubet mōre.
ne p tales dies assuecant in quietudine & mo-
lestiam face. **C**oquarius inferior pñmū signū
ad matutinas pullat & lampadē accendit in
ecclia iuxta lampadē sedet & in firmos regit.
hospitiabz religiosis anq̄ pullat porrat lunc.
Ad bñdictus accensa candela egredit & pone
eam in loco agguo. ut frēs egredientes lunc
hēant. & ipam candela nouous peringue. **C**
quarius ai exēns loquit & fribus ac non
loquit nisi accepta licentia. **P**anatore
tñ absente cū quibz uoluit p̄ loqui. **R**emittit
p̄ licentiā dare loquēdi ai aliquo p̄te pau-
ratore. nec enā p̄t eius p̄nciam abquis ai
aliquo loqui debet. **P**ñabz fribus uel absen-
tibz in cellas eoy nō debet intrare sine licen-
tia. nisi qñ absenti aliquid dare uoluit. uel
utensilia sua sine aliq̄ aliud i cellā intrare
uel accipe. **M**ortuos nō debz abluere. s; filiū
iparat & acis. **S**ibz in domo superior nec co-
quarius nec adiutor eius. **P**anē uinceū
uel caseū uel uinū mercenarijs nō dat sine
licentia. nisi qñ debetur eis. **V**inū hospitiabz
recedenabz uel fribus exeūtibz nullatenus
debet dare. **S**eruienabz & aurforibz hospiti
si egredi uoluit tñe ad hospitiā sua us dñc

comedant. dar panē & calēū si talis dies fuit.
 Nūquā dar eis pīvanā sine licētia. Si semel
 in die. In hospicio extiori. nulli panē dar
 guentiale sine licētia. In hospicio ad supio-
 ri. nō solet reape hospites nisi ueniatiles &
 honestos. Soler etiā caue ne portā q̄ ē uix
 a cordā signū mercēnarij inuent. Nulli pīvan-
 a dar sine licētia. nisi qn̄ debet ei. Sal
 & legumina & cetera q̄ ad cibū p̄tinēt dōnare pas-
 sibilz. Sal at̄ & legumina dar eis ad mēsurā.
 Hospites cū afflicte frequēt uisitare debet.
 Ad p̄mā pulsar cū p̄uator infirmat̄ uel mi-
 nute sibi. uel mane ascendit ad domū supio-
 riem in illā celebraturus. Ad illā nūq̄ pul-
 sar. nisi ei p̄cipiat. Car nō coquit. n̄ duas
 coquinas facit sine licētia. Ostas & sautel-
 las suas ip̄met lauat. uel lauari facit.
 Conuicō de ordine mō cū ordinar̄ uenit aliq̄
 de ceteris uacantibz debet p̄uidere. Sine licētia
 nō accipit de fomagia teraciū uel calēū. ce-
 nare t̄ p̄uidē cū p̄uator ascendit supius.
 uel alibi uadit. ut p̄p̄ hospites ul̄ p̄p̄
 ceteros h̄eat sibi nācia. P̄uide etiā debz ne
 mercēnarij ociosi sint. & curā h̄re ori & gal-
 lina. & si nācē sic saginarios. & ut legetes
 mūdēnar̄. & reducē p̄uatori ad mēsurā

que facienda sunt et promittuntur quantum potest ne propter
us uel alius negligentiam aliquid alienari de-
beat. Panem recente non dat sine licentia.
Insi quod de consuetudine monachis dicit. Domini
poris quod descendit ad faciendam ebdomadam
mucat. et albam manile parat. Coquinarius
in aduentu et quinquagesima pulcat ad primam
candelam accendit quod a paratore frater an-
nue disciplinas. Ad gloriam paratoris frater an-
tuat. Hospites cum cura cena uel prandii
ueniunt. si potest retineat debet. Nullum hospitem
coquinaria sine licentia introducat. Quicquid
eo coquinarius signor per se uel per nunciu pul-
tulat. sine dilacione si habet mittere debet.

Pistor *De pistore capitulo .xv.*
Panem recipit in granario ad meliorem
reponit. sicut. custodit. uenialat. molit. pas-
nes gloriat. et dato adiutorio coquit. Pisto-
ri quod panem coquere debet in uespere dicit adiutor
ui. die autem crastina usque ad primam in silencio
operantur. Ipse autem adiutor non dimittit pistorem
sine licentia ipsius. Pistor autem negotio debet
pistor adiutorem dimittit. Sabbato ad laudem
pistor exit de ecclesia. Infra ebdomadam non coquit pa-
nem nitentem sine licentia paratoris. et al-
quod parator ipse parat. In sabbato etiam

quātuor prociator p̄cepit coquere debz. Sine
 licentia non querit opanos. Cū coquinarius
 ascendit ad festū suū: pistor loco ipsius rema-
 net: uel alius si procuratori uisū fuit. ⁊ reuē-
 a si postulauit rōnem reddit. Aquā b̄ndictam
 p cellas aspgit. ⁊ eam a domo supra non asportat:
 uel coquinarius si pistor delit. Cū uō uterq;
 delit: coquinarius prouidet ut ab aliquo
 afferatur. *De lutoze caplm xij.*

Sutor coria tenet: ⁊ tannet. madit: locu-
 lares facit ⁊ reficit. Cū ei iungit emē
 coria ⁊ saginē. ⁊ rediens paratorū oñdit: et
 de om̄ibus rōnem reddit. Semel in anno dato
 sibi adiutorio coria p̄parat. ⁊ tūc cor facit locu-
 lares. ut in magna pte anni sufficiant. Sotu-
 lares monachorū ungit cū reficit. Conuictorū ac
 nūq; sed p̄met ungit debent. Cos qui locu-
 lares diurnos siue nocturnos negligent: cul-
 tadit rephendit. Nulli ex t̄neo dat coriū siue
 saginē sine licentia: nec eam s̄ibus nisi in
 hys que de instructōe eis debent. Infra quōdā
 dies dat saginē familie: gūlis at̄ semel i an-
 no. Cortice que licet adiutorio i estate facit. sic
 cat ⁊ molit.

De fabra xij.

Faber coria ferramenta domus facit ⁊ refi-
 cit. Nulli alieno uicilia sine licentia ac-

comodat. Semel in anno omnia ondit parato
ri. et parator scribit ne aliquid de puer possit.
In hyeme et cum aliquid operari non potest. facit et reficit
ferramenta. Cum ferrum suum extendit. parator
paratore adiuuant eum aliquid de mercenariis.
Non debet fabricare fibris sine licentia. et non quod
habet de institutione. Quibus agris facit uel
fieri facit carbonem suum. *De ortolano. xv*

Quod ortu ipsum ortum et spes custodit. De
mura propriam habet ubi et utensilia et terra sua
custodit. Ipsum ortum fodit. herbas seminat et
muciat. et cum daco sibi adiutorio. Non quod
operarios sine paratoris licentia. Cum ortolan
ius non est cognatus ortu autem habet. et ortulan
cum adest. operam quam potest adhibet. *De arpen*

Arpenarius quilibet parato *ario. xvi.*
toris domos copie. facit et reficit. Opera
rios sibi nuncios quos. et de omnibus paratori co
nem reddit. A pascha usque ad ipse colligendi
fena. debet mura ei aliquid pariat. pueri san
dulas scilas. et materiam domui necessariam.

Qui *De ipolito agricultura. xvij*
pest agricultura grangie et bouum et ardo
rum que ad illam pertinet obedientiam diligentiam
habet. Magis bouum duobus mercenariis in hyeme co
tentus est. tertius si uenit iuere quod ducit. sed

ad tempus. Carros & carrucas & cetera utilia
 sua. si latet & p̄t ip̄emer opaco. & tali t̄re ne
 alia eius opa impediant. Prati mūdau & fe
 nū p̄tati facit. Ip̄m fenū adducat & mani
 pilos. & q̄p̄ ai bobus adducendū ē. Ligna
 facit fieri & adducat. Operarios sibi n̄cros q̄
 re. De manu p̄curatoris denarios accipit ad
 p̄solvendū oparijs. & nō n̄ q̄ntū opus ē. quia
 bursaam nō h̄t. & de om̄bz que agit p̄curatorē
 gl̄ile & eidem iōem reddē tenetur. In inicio
 h̄p̄erms non debz dare fenū bobus nisi sciente
 p̄curatore. Semencē ai mensura recipit & in
 p̄rem repone. Sal ai mensura recipit a coq
 nario & bobus dar. Cū uadic ad afferendum
 unū uel ānonā dar ei adiutoriū un̄e s̄ibz.
 t̄p̄t alios q̄re. qui ip̄m & bubulcos suos ad
 iuuent. & ip̄is om̄bz dar i mane coquinarius
 p̄curatorē & eadē coquinā si p̄ata s̄it. **De m̄gro**
Datto **pastor & puulis pellhays eoz. rom**
 rū magū cūctas illius obedire res & in
 documenta custodire. & emendo & uendendo
 ad suū p̄tinentiā m̄steriū. ai ext̄eris ḡner
 ai facit ai gl̄ilio p̄curatoris. De rebus alijs
 tabulandi ai eis licentiā non h̄t. Ip̄e uō in
 m̄menta mendacia fraudes & cetera q̄ talibus
 m̄esse solent negocijs uitare p̄cipit mala.

Compiendāq; aīe sue salute tyalib; auferre reb;
t gmodis . Magr ouū ē sūb magr caprau . t in
omib; que agit uendit uel emit . que gūlū
loco suo . Ipe eā t loaj eius grangā ex mag
na pte custodit . Domus in qua sūc castrū q
uocam; arcellam . ad eoz ppriā aīā pōnens .
sicut aliqua de cellis seruanda pōpō . Cū ad
hyemandū foras exeūt mājū uel accipe uel
tare pceptū hūc . A pūo mercenarij q; ē aīes
ad molendmū lau . panis coquit . vnu emē
ne ipi qd; pūolōū ē ad uillas i qūā uiam p
ūe cognau . Tercia feria t sab^o ulā aīem
fīm more vnu hūc . Cū quoz die q; loci acci
tant . q; abos sibi pparare nō pnt vnu acci
plūc . Hec aī mīa ppe gūnuos labores t mul
ta q; pōuē ibi icōmoda eis ipendit . Ad mul
gendū iūgelies triginta oues septē pastores
sufficiūt . Cū uadūt ad hyemandū ad custodiē
dū triginta ardenarios ouū . aī duob; sūbus
quor pastores sufficiūt . t sex canes . Due ca
pe sūc sūbus t due pastorib; . Magr ouū
t aīonā emē t ferū . t nāria sibi t loajis
suis . Cū oues parūt iuxta pceptū pauatoris
pelles uenēt t agnos ad nutriendū . certū uē
dic t iōnem pauatori reddūt . Magr t loaj ei
aī opus ē canes fūant t grang; t ne decio

ran possunt colligere puidet. Quñ mulgenti uro
 ues frēs qui curā hñc earū sī in infiori domo sūt,
 ad laudes exerūt de ecclā. Quñ mulgentō oues. sū
 vnus de sūbus debz intesse. t ad faciendū ca
 sen. t custodiendū. Ipemet ē vnus de mulgen
 abz. t gñacienabz caleū. Cū in hyme ueniūt
 oues ad comedendū fenū. iuxta p̄ceptū pau
 ratoris ducūt p grangias, sicut q capras cul
 tudic. tres hō mercēnarios t capā vnā in hpe
 me. t tres canes. Ad custodiendos h̄yros duo
 sufficiūt mercēnarij. Capre nō sepant ab ouibz
 sine p̄uicatoris licentia. Concellim⁹ adhuc p̄uico
 ribz pellicias puilas. q̄ duabz fere ueruerimō
 bellibz p̄re fieri. In mulgendo ubiqz sine. sū
 salenā tenuer. Magr. ouū nō teneat singulis
 p̄uicoribz suis ulō iugina oues. quaz agnos
 nō teneat nisi a tpe p̄endi ad plus ulqz ad sex
 nō om̄ scōp. **Quo tpe vniū hñt. xix.**

Heracres qui domi sūt quācūqz feria t i sol
 lempnitatibz q̄ caplm hñc semel in die ui
 nū acapuit. Q̄ si diebz alijs aliquñ de m̄a vniū
 acapuit. nō tñ nisi semel in die dāu. nisi forte
 causa cogente nōria uel honesta. In narati
 tō dñi diebz q̄nuor. annūatione. apparitōe. p̄uic
 itatōe. amūciatōe. si die v̄me relectōis celebre
 t̄u. **P̄ncipe diebz q̄nuor. ab̄tione. p̄thecolles.**

diebus tribus. sollempnitate s^ci iohⁿis. ap^loz pe-
tri & pauli. assump^tiois & d^euicatiois. natiuitatis
be^e marie. exaltatiois s^ce crucis. s^ci michaelis
omⁿi s^coz bis h^uic unū. Ascendensq^{ue} ead^{em} p^{ro}pter
aliq^uo festū in crastino celebrandū. A monachos
in refectorio cenare g^og^oic unū d^euic. Hoc aut^{em}
nō euenit n̄ duo festa quib^{us} in refectorio comedū
sibi coheserint. Alias autē nullus iⁿ sabbanis
ul^{ter} uigilijs unū q^uat. q^uo siq^uo d^eo de m^oia ē nō se
debus. **De ieiunijs & abis d^em & quo q^uo**

Sexta uelant^{ur} hauerant pane. Capit^ul^um
semp^{er} feria pane & sale g^og^oic s^ci. **xx**
exceptis sollempnitatebus. Qu^o ad festū xj. iⁿ iⁿo
nū siue cap^{it}u^m h^uic siue nō. feria sexta euenit.
alia die in ip^sa eb^o abstinencia faciant. & iⁿ ip^so
festo unū & coquina accipiant. ead^{em} si sic sine
cap^{it}o. In aduentu q^uo & q^uinquagesima. & iⁿ ip^so
is q^uoior t^{em}p^ore. quarta ead^{em} fia. pane & aqua
& sale g^og^oic s^ci. Vigilijs itaq^{ue} pasche asc^{en}sio-
nis. penthecostes. s^ci iohⁿis. petri & pauli. assump-
tiois. omⁿi s^coz. natal^{is} d^em sibi unū. nū q^uo
uigilia pasche. de m^oia ordims. unū & coquina
siue pirana accipiūt. In uigilijs u^o ap^loz is-
cobi. bartholomei. mathei. simonis & iude. an-
dr^ee. s^ci laurencij m^ois. & fia s^ci & tertia rogatio-
nū semel quidē comedūt. sed pulmentū ip^so.

Ceteris aut diebus. excepto aduentu & quinquagesima. ne nimio labore frangantur bis comedunt. sed semel tantum accipiunt pulmentum. Porro quilibet & reddita qui crevit ad labores in hyeme de prandendo. tertiana non expectant. sed limbo mane comedant. quoniam non ieiunant. Similiter autem coes tibi nri ordinis sale tantum gduuntur. nisi aliud de mra apponatur. Oleum autem in cellis nunquam teneatur. Quarta feria & collecta mercatoribus capli. ultra quietum aliquid melioris esse suscipiunt. Pasche tantum & penthecostes feria quinta. altera post festum innocentii die. si hec id est quinta feria ubi gurgit. vniu & coquina sine alia purgatione sumunt. Herbas crudas. fructus & radices cum assunt in cena tantum. uel prandio si semel comedunt accipiunt. Pulmenta uel purgatione quod vniu prandio suscipiunt reddunt. Vniu datum non nisi in prandio uel cena bibunt. In die vine refectionis. potus vniu bibere licet. si cenare non libet. Quicquid ex purgationis remanet uel pulmentis quod uliu accipiunt sic. coquinatio redditur. ne quis forte non gressum occulte faciat abstinentiam. In refectione autem nolens aliquis quod ei apponatur aliqua causa comedere. alii porrigere fas non habent. excepto pane fructibus & herbis crudis. Sabbato autem aduentu & quinquagesima. sibus de consuetudine purgatione datur. A kalendis autem

non ebris usq; ad pascha. auenago uelut p
ne. Anqua namq; q;uetudo e. ut duo gria p
nu. alter qd' pulchrius sit monachis facin
& alter qubis. Qua in re ai piori placuit ut
fiat. ei gaudire nullus audeat accipere. In
uenam m. & xl. p singulas ebds fies lapa
gulas unceas ex pitancia accipit totas. Pa
nem in cellis post ebdom q eis datus fuit non
tetmeant. **De ieiunia & obsequijs & munitio**

Quod dicitur monachi **faciunt** **xvi**
quod dicitur iudicium & layci. & eisdem dieb;
sed layci in lapa eadē capita lauant. Porro eorū
ieiunia fiet in kalendis mensiu. qn accidit in
sabbato. Kalendis uo nō occurrentib; in sab
tato. Kalendis uo nō occurrentib; in sab
tato. mli festū capli ipediat. & tūc iadent die p
tenti. in quo aliud festū capli nō occurrat.
At kalende gangane fia. fa. tercia. q̄ta. quia
uel sexta post dmicam i ianuo. differet i ian
ra usq; ad iugilia pasche. Omnia at obsequia
quolib; puata que sibi ipis singuli nō occurrat
aut pnc face. ab alijs huiliter deuote qple
tur. ita ut felixm se putet cui tale q̄q̄ fuerit
impatū. Obstantes eadē sibi uice amica eis
caritate & huili supplicatōe mutuo loci dantes.
seruato p̄transitū silentio. In hoc iunioris.

idē qui posterius uenerūt. satagūt p̄uēire ma-
 iores. Quat̄ at̄ in anno minuūt. cura kalendas
 maij. cura p̄dus iulij. cura kalendas octobris.
 cura kalendas februarij. In multis t̄ibz diebus
 prima mane. v̄mū at̄ bis datur. Duobz at̄
 paribz diebz. tria si accit̄ oua addūtur cene. Si
 fuerint post prandū v̄mū bibūt. nō t̄m al-
 terius cella. Hoc em̄ neq̄q̄ ḡcedit̄. ut quilibz
 in nullibz cella. q̄q̄ uel bibat uel comedat.
 Laboribz uacant̄. ad laos redeūt. Prima die
 a post p̄ndū usq̄ post v̄s. in v̄nā cellaz eoz
 qui sibi immuerit̄ siml' om̄s quēunt. de boīs
 colloquū habitant. Qui uō nūq̄ minuūt̄ seu
 immuacionē usq̄ ad alia differūt. eisdē quibz
 alij minuti p̄cipant̄ bonis. Duobz p̄mis
 diebz immuacionis si sup̄est de p̄uancia prandij
 usq̄ ad cenā p̄nt̄ si uolūt̄ q̄q̄ illud sic reserua-
 re. Qui sibi ext̄ gluetā immuacionē minuūt̄. b̄n-
 ficiū h̄t̄ & uisitacionē sicut̄ & i ḡniali immuacōe.

Quid agendū sit in p̄ualis & de re muētā
 quid faciendū. xxiij.
 Falciū uel morbi subitanei uel ignis uel abiaū
 talis p̄uali n̄citas ingruūt. soluto silencio
 qui p̄us p̄t̄ succurrere. Si infra t̄mōs mōs a-
 liq̄ muētā fuit. ei p̄m̄ auq̄ ē si adest. sin-
 t̄ aut̄ p̄curatori reddūt. Si at̄ ext̄ t̄mōs aliq̄

A mis inuenta sunt fivus; Aut suo dno
tm si fieri pt reddi. A' ei p que melius & fir-
lius reddi posse putat qmenda. alias intac-
tu dimittitur. *De uestim fivm & uenabib*

Ad uestim hinc *celle. Capitulum xxij.*
tumcas ares. caligariu paria tria. pedi-
lu duo. cotulares nocturnos & diurnos. pel-
cia. pelles. mancellu. capuau. indancas. la-
neas bmas. lubana duo. cingula duo. Sori-
lares eoz de bouina pelle fut. In tralendis
nouebus vna nimca uetera reddut. vna q
noua accipit. Sibi par caligariu reddut. et
par caligax. parqz pedulu simut. Pelles
& pelliceas accipit ueteres. eas uidelz quas
reddut monachi ai nouas accipit. Nouas q
at no querant. sed uestimenta & pams q
uent ex ordine sint qtena. Habent ad huc
ad lan palea. blan si possit hu. Cmaut p
eo pannu grossu simplice. no duplicati pul-
uinar cotu. Vestia singulis annis & anti-
uacant. in cellis & dormitorio. A patya usqz
ad festu sa michael. a pma usqz ad qplectur.
nocturnis cotularibz non uentur. In supiori
eaa dormitorio. coes laos. pelliceas cotula-
res qz nocturnos hinc. In onabz humilmodi
aliud nichil auat. nisi ut fagus auct. et

nuditas tegatur. Nam et ligaturas conu-
 lla et uenu cingula. de cute genu canabe lu-
 bana q ipa canabina sut. adeo no qd uam-
 mo et uoluptas. sed qd sola nccitas et uali-
 mo potuler cogitatur. **H**inc et saurellas du-
 as ad abos. ad pane vna manal loco. ad
 midias vna grandiore. iusta. ophu. sala-
 na. coclear. et culleru. vas aquaru. ferra-
 menta caa. securi. folidoru. dolabri. subula.
 salicula. acus duas. filu. forcices. arebru.
 Nychu at oio n ai licentia apud se retinent.

De nouuo suscipiendo et pessione ipius
Capitulum xxviii

Hayas ad gusionē suscipiendū. **C**apiendū idipm pene sic qd et dencas.
 Nam diua silu pponit eis et alia. Jubenē
 eam aduētu se aliq hñabz reconlūari. Ne
 opa ignē in oculū pacis corā quentū sūm
 et nisi. mox apucio de manu poris accepto.
 mōuūtur. et in quā pōri placuit. nō min⁹
 nō q anua admittūtur pbacoe. Et ad eoz
 me quos gūlati sūt qūlibz scilz suscipiūtur
 testimoniu. sicut denci ad testimoniu mo-
 nachoz. Nullus uo nīm de rebz nouuoz
 aliq potuler. nec ad pauracionē faciendā
 intruāne ab aliquo nīm. **De pessione**
Quod die qua eoz pessione factus ē aliq.

ad caput pducatur monachorum. ubi de stabilitate
te et obedientia ceteris que natus audiens. cum imobilitate
ipertutus que permansit. rogat aliquem ore proprio
ut suam sibi scribat perfectionem. In cuius fine ipse
met manu propria cruce depingit. quam etiam manu
gestans post eum ad officium ad cornu dextrum alabastris
appropinquat. eamque sicut est in eius dextera
diaconus ceteris audientibus legit. ita dicit. Ego
sum talis permittito obedientiam et quiescentiam morum
viri. et perseverantiam omnibus diebus vite mee. in hac
heremo coram deo et sanctis eius. et reliquiis istius
heremi. que constructa est ad honorem dei. et beate semper
purgatis marie. et sancti iohannis baptiste pro timore
domini nostri ihesu christi. et remedio anime mee. in presentia
domini talis personis. Quod si aliquo tempore unquam hinc
effugerit vel abire temptaverit. liceat servis dei
qui hic fuerint. me plena sui iuris auctoritate revo-
care. et coacte ac violenter in suam servitium revocare.
Post hoc autem hanc ipsam cartam offert super
altare. et osculato altari. inclinatus ad pedes
sacerdotis. tali obsecratione benedicens. Salvi
fac servum. Misere mei. Domine. Dominus vobiscum. Salvi
remus. Domine ihesu christe. qui es via. **Quo se
beat huius frater postquam susceptus est. cap
xxv**
Ab hoc tempore novit se nihil omnino
nec baculum quidem quo per viam gradibus

immo sine potis licentia hie uel possidere.
Quippe ai nec ipemet suus sit. Erga que id
ipm qd' de monacho seruabit. ut salz p eo no
mā? fiat. si mō examinaois tpe acceptabiliter
agens mortuus fuit: q' si pfectus eet. facta
aut p fessione. nichil aliud querat. uel hie se
dicit. de rebus quas forte leai attulit: q' i illis
quas in domo iuente.

De mulatoris & fribz
q' foras mittit. xxvii

Fratres qui q' foras mittit. qn foras egrediatu in
laginarios auar. qn foras egrediatu in
adacta non iacet. nichil nisi hospiciū querit.
nisi por uel pauator aliq' ei spaliū uiuere.
Nullus quoq' mīm uel ūba uel salutacoēs
ad aliq' certiorē. nullus q' exterioris ad aliq'
nīm nisi pore uel pauatore iubente fert &
refert. **Seculares rumores** ubi audit ubi mo-
nenur dimitte. **Cū uō aliqui domus carthulie**
foras mittit in uicijs mōtams. id ē a cor-
nelone supius et ab oconone. et ab mīmō-
res & alclatis. nec etiam a quoq' nec hospi-
ciū accipiūt. nisi aut spaliū uilli. aut aliqua
iurabili & iopmata nccitate coacti. **Sib**
faciūt alij fies toaus ordims. quāq' in ui-
amis loas mīmitūtur. **Hospitantes** i domo
deplantatis nichil inde pter hospiciū reapiāt.
vnce domus grauet. **Quoq' ac quāq'**

ne iubentur siue pedestres siue equestres
nullatenus gradiant. Porro qñ sagman
foras duantur p aliquibz oneribz de ferēdo
pmitte fribus qui eos ducit q̄ diu sūt sine
onere equitare in eis. ¶ Quiaq̄ uō terminos
exierint nisi p sex uel p amplius leuatis ip
sos gagerit p fiala. ne q̄p uerentes peccā
putantā p̄nt. Conūsi in itine teneant i dom
piorū suorū. nō t̄m cū eis comedant i dom
bus ordinis n̄i. ¶ Soli teneat uita q̄gre
gacionū in quaz domibz fuerit pro uita
scandalo. saluo t̄m ordine n̄o. Cū t̄mōs
exerites papuoz ieiunioz abstineas nō
soluant. nec etiā sexte ferte cet̄oz ue iei
unioz nisi ex p̄oris licentia uel pauatoris.
Cū exierit foras. uel cū redierit. uel a domo
superiori descendit. uel a grangis uenit. et ad
eccliam inferiorem diuertit. si ea die nō fuerit
ad ipsam. Cū aut̄ sup ebdōm superius ascendit
p opibz. uel qñ extra m̄m redierit. etiā ordi
m eccliam statim ueniant ad p̄ore. uel q̄ ordi
habuerit t̄p̄ oportuni. ¶ Quilibz cū t̄m
uas metit̄ q̄ ad p̄ gmode uia teneat.
Nullus cū redie siqua data sūt ei. in cella
sua debet reponē sine licentia p̄oris et p̄
auatoris. ¶ Qñ aliquis s̄m carthul

exterior nullus reuere postq̄ pontē m̄siet.
nulli excepto famulo suo loquit̄ s̄i licentia.
capm̄ obseruat̄ s̄es coaus ordinis post
q̄ pontē domus m̄sient̄ reuētes. s̄ibus
dū in unū fuerit ad locos redire si uoluerint
licet.

De custodia pontis carthulie .xxvii.

Quod pontis carthulie cū nullo prius
m̄si sp̄aliū iustis fabulandi licentia
h̄t. s̄ibus t̄m uel si nō intelligit̄ etiā pau
as illis eos qui nō debent m̄sire repellit.
s̄ipm̄ seruare iubet̄ quocūq̄ uices eius
exequatur.

**De gliequidm̄bz s̄im̄ laycorū
matuāas qualiter .xxviii.**

Ad matuāas qualiter .xxviii.
q̄ d̄s coquinarius superior uel eius ad
uitor thurbulū accipit. ad m̄sā uō s̄ipi
desuerint. quilibz s̄im̄. **C**ū s̄i p̄p̄ aliqd̄
opus faciendū superius iacet. matuāas in
eccl̄a in integrū audit. nisi p̄or ei sup̄ hoc
m̄am faciat. **I**n eccl̄a layas s̄ibus ne
ullo tpe diebz festis uel alijs liberos h̄eant.
exceptis ualendans. **I**n coquina superiori
nullus gūsus unq̄ comedat. nisi coquina
rius t̄eius adiutor. nisi forte cū licentia p̄
oris t̄ r̄ard. Nullus etiā p̄ter p̄d̄cos in eccl̄a
bibat. nisi p̄ore uel pauatore p̄nt̄e. nec
intret m̄a uocatus ab eis. **I**n inferiori coquina

nullus oīo comedat. nisi coquinarius. nullus
alius ibidē bibat. nisi porcel. paurator. pū
et in cena ad mandati. Ad etiā si cupit
cū quibz etiā mantellū ferant. aut pellicā
non pnt. Sed t cū foras exeūt nō laborato
hēant capuaa sua. ¶ Qū por a' paurator
comedit solus a' cū hospitiū nullus se inge
rat in traturus ad eos. nisi q' fuit ad se
dū deputatus. uel noiattm uocatus. fies a'
redditi sine haencia nichil accipiant uel d'
nent. pro alienis non spondeant. ¶ Qm
mulieribz infra tēmos non loqūtur. sed ne
in exitu eoz sine magna t ieuuabili et m'
infesta causa. ¶ Mulieribz n' longe admi
bus mīs elemosine non dēt. mulieres u'
re tēmos nōs neq' q' simm' inqūti polli
mus. Cū mulieres ponūt in opibz quert'
a' redditi non eas custodiant. qm' u'
pē. nec eis p'uis mambz mercedē reddunt.
sed aliquis de mercenarijs. ¶ In domibz si
monialū de faali nō hospientur. ¶ Barba
non deurent. nec rasonijs grēnoncs u'
¶ Conūsi non accipiant ab aliquo nec dē
alioū pecuniā mutuo. alioq' n' ad uolūtatē
sui pōis sacrificare sine extra cellam t ex
quendū. et ut p'mū id audierit por phibe

eis in honore ecclie . capli . & refectoryj donec
 pecunia ei a quo accepit reddant . uel ab
 eo irapiant ou tradiderant . n̄ pro maifest
 ta uoluntate a' nccitate . mox ut uenerit p̄ori
 uel p̄curator se id egisse mōstrauerit . **S**ed
 pene subiacent extraneay gubernatores do
 mox . quibz iūgm̄ ne domos de quay p̄cu
 ratorē nocantē firquetate p̄sumant . **S**ed &
 quacūqz seras hūerit clandestinas eidē sub
 iacent discipline . **P**rores uō scientes has
 transgressiones . & nō fecerint eas emendari sic
 p̄na sedem suā in ecclia donec emendentur . **S**
 om̄sus a' redditus ecclia p̄curatore p̄cipiente
 repositū nō custodiat . **Q**uā uacēs foras re
 cepti . reūsus mox p̄curatori reddat . **Q**ui
 sine licentia p̄oris illud hūerit dephensus .
 licet de p̄prio iudicet̄ . **Q**uicūqz tenēs obe
 diam uel opa p̄ori uel p̄curatori de hys dif
 ponentia . uel mercenarijs q̄ in eis fuerit ali
 quid iūgenā nō acquieuit . eadē die uel cras
 tina abstineat a vmo . **D**e rebus quoqz
 obediē inuogantibus siquid occultauit . quic
 quis ut de furto iudicetur . **C**u pene subia
 ceat & ille . qui de rebz ad obediā quā dimi
 sit p̄metibz aliquid fuit remiūisse optus .
Nonē quā reddat p̄curator p̄ori reddat

fiēs obediāles paurator. ⁊ quociens reddi
a mercatorē rōnē reddūt. **C**onūsi quocūq;
burlā non hāt excepto mulatorio et mag
ouū? si p̄ma die postq̄ redierit dūmō cap
pauratoris hēant rōm nō reddiderit. si
no abstineant donec reddant. **C**uicūq; con
obediārio uel opario pecuniā paurator
drit requiritus rōnē reddat. nec a capite
aliā donec plenarie rōnē reddat. **I**n quacūq;
centa si de mendacio gustus fuit. tāquā
pprio possit iudicari. **N**ullus equi
lam. capam. uel ppriū famulū hēat. nec
q̄dlibet qd̄ p̄ori ⁊ paurator negare possit
illud mētē uel accōmodare uolent. **D**e
q̄ de obediētijs ⁊ de om̄ib; q̄ hāt faciāt
em̄ p̄oris ⁊ pauratoris dispōnem. **D**e
gulis inobediētijs uel p̄uē obediētijs
paurator referat p̄ori. q̄ eos pumat uerū
modū culpe. **C**uas pp̄mquorū licet quocūq;
libet. s̄ibus n̄is mēdiā? oīo. ⁊ ne ip̄os
sine licētia pauratoris ⁊ p̄oris incēnari
gducant. **Q**ui obediās nō hāt cellas
neant. uel laborēt p̄ vrb̄. **Q**ad p̄oris
lam uel pauratoris nō uenūt post q̄plem
n̄ ex nōtate. uel uocati ex noie. **I**n m
gulyo natiuitatis pasche ⁊ penthecostes.

in festis cōibz. eis in caplo silenci. culpam
 sua gñentibz. discipline nō dant. sed arbi-
 trio pōis iūgēt aliquid p discipline. **Q**
 uisq in quāq obediā au libz agit uices. nich
 il oīd in ea sine licētia mutare pmititur.
Quā cellis quoq ipis nichil n̄ pus oñsū. r.
 uidiū mutari fieri ue limit. ne domus labori.
 ole sic curiositate detiozēnt uel destruantur.
Qualit̄ at in alius cella. in domo fabri. su-
 cōns. pelletarij. cextoris. i auxella pastoz. i
 fūno. nullus ingredit̄ a' loquit̄ sine licē-
 tia. **Q**uāq at in cella auulq̄ duo uel
 plures siml fuerit. p̄mū ostiū sit ap̄tū. **Q**
 n̄ pullat̄ signū. quo ad eciam ē cundū. ad
 eam fies ubiqz sine debent p̄missis alijs
 operare. Quādiu sit orō an̄ horā. nec ipi de-
 bent loqui an̄ eciam. nec ext̄neos ue sibi
 loq̄ntur dūmie. **Q**uā festis donec nona cāta
 m̄ sit. nullus descendit sine licētia. **Q**uā ga-
 lileis. r a p̄mo ostio coque. usq ad portam
 signi. et usq ad ostiū cellarij nullus loquit̄.
Qredm̄ p̄mū ostiū coquine. nullus ingredit̄
 sine licētia. **Q**uā ad claustrū m̄cēnarij nō
 moxat sine licētia. Sed gūli ipi ad cellas
 suas ligna portant. r sibiuis simdūt. Si
 autē aliqui sūt senes r debiles iuniores et

fortiores debent eis hœcda ipetrata ligna
nœcia puidē. **O**m̄s obediarij alias obediar
ai opus ē. ⁊ eis iūgiū debent iuuare. **Q**u
q̄ pulsari ē ad gplecom̄. nullus rebz rema
nē ai hospitiabz. n̄ p̄nce p̄ore a pauore. ⁊
cepns h̄js quibz ut ip̄is hospitiabz seruare
ē iūctū. **Q**uā aliquis alibi uadit. debet
puidē. ne panis. v̄mū. fructus. uel aliquid
aliud qd̄ denorari possit. i cœna sua remane
at. **N**ullus intriget quid coquat a coqui
nario. nec aliquis reuolare debet coquina
ue p̄uancā. que gr̄atūe om̄ibus ē p̄ata. n̄
infirmatate cogente. **I**n domo superior
recordatio sic. et post ultz ad v̄s. et diebz
festis post nonā ultz ad v̄s. q̄si claustrū
trare uel p̄ illud intrare non debet. **Q**uocūq̄
die uel tpe quētus sit in claustrū. quētū
nō debent intrare uel p̄ ostiū clamādo ul pul
sando nimū strepitū facere. **Q**uā quētus vadit
uel redit ab eccl̄ia. caueat q̄si ne i gatibus
appareant. **S**ine locularibz nocturnis
diurnis nūqua uadūt ad eccl̄iam uel quētū
nū intrant. **N**ūq̄ i quētū capellos porcinos
delij capucia hēant. **I**ntrantes eccl̄iam uel
egredientes caputa nudant. **V**mū p̄uū
sibus oparijs in grangijs uel alibi nūq̄

metat uel detur. **S**ubus q̄ in grāḡis uel
 abbi opant̄. v̄m̄ nō m̄t̄. m̄l̄ sic eis il-
 lic p̄nd̄tandū. **D**isciplinas uel uigilias
 seu quelibz alia religionis c̄c̄cia. q̄ m̄e in-
 ducōis nō sūt. nulli n̄m̄ n̄ p̄ore sciente et
 sciente face licet. **N**ullus etiā facit abstinē-
 tias p̄ter ab ordine q̄s̄uitas. **P**ro h̄is
 q̄ non sūt de ordine n̄o. nullus n̄m̄ q̄libet
 res cambiat et uendat. **S**uere uō si necitas
 egerit possum⁹. nō fiat hoc passim nec p̄
 quolibz. nec sine licentia p̄oris sui. **Q**ui
 p̄ se uel p̄ aliu h̄as a romana curia. sine li-
 centia capli ḡn̄alis postulauit. seu curia ro-
 manā adierit. societate totius ordinis pri-
 uetur. m̄l̄ cap⁹ eū recōsiliare placuerit.
 uel alit̄ corrigēdo punire. **Q**uicūqz uō
 datus capli rebellis. uel cū murmurē re-
 p̄hensor extiterit. et qui p̄ori aliqd̄ uibena-
 tus hoc p̄m̄ fecit p̄uocari. et ḡm̄otus e-
 mentari noluit. ordinē teneat m̄e uel ex-
 tra cellā. et sic ex̄tra quentū. **E**t si post a-
 monitionē terciā p̄ incualla diez factam
 obtemperatus p̄m̄ascrit. p̄or ip̄m̄ expellat ab
 ordine. **Q**ui fr̄em suū uel et eam reddimū
 mentari dicit. manet ex̄tra quentū.

satisfecit ad p[ro]p[ri]i arbitriū. ¶ Si alia qu
melia urogantur iuxta modū culpe modo
sustineat disciplina. ¶ Siquis domū suā
diffamasse fuit de p[ro]p[ri]o. dicitur ad m[er]itū
x[risti] sic nouicius. & careat colloq[ui]o quā
¶ Si p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o mōstrare potuit. q[uo]d ex
subditis suis duo p[ar]tes ue g[er]itauerit. &
eadē domo puniantur a uisitato[rum]. u[el] si p[ro]p[ri]o
eiusdē domus uiderit expedire scribat ad
p[ro]p[ri]o carthuse. qui de sui g[er]itū g[er]itū reser
bat ei disciplina. ¶ Qui mō se pace & con
cordiā p[ro]p[ri]o g[er]itū t[er]ras uiolare p[ro]p[ri]o
& sepius amoniti cessare noluerit. p[ro]p[ri]o
ordinis uisitato[rum] iudicio sub disciplina co
grua diuidantur. ¶ Qui si unus solus nimis se
diciolus fuit. iudicio p[ro]p[ri]o & uisitato[rum] iudicio
dem domo puniat. ¶ Siquis m[er]itū ut p[ro]p[ri]o
q[uo]d facit scilicet. impie uirādo. ad dicentia
de deo seu de sacramētis uel de sc[ri]ptis eius m[er]itū
nuptia seu g[er]itū u[er]ba p[ro]p[ri]o. ipse
te u[er]bo[rum] nō negligent[er] pensata cāquā p[ro]p[ri]o
cabilis & blasphemus p[ro]p[ri]o res exegit. p[ro]p[ri]o
ne subiaceat grauiori. ¶ Qui u[er]o q[uo]d dicit
iurando simpliciter p[ro]p[ri]o. p[ro]p[ri]o sic h[ic] h[ic] p[ro]p[ri]o
sic deus me adiuuet. aut alio tali modo
audiente uno uel plurib[us] affirmante

statim ubiūq; sit uemā accipiat. Et si hoc p
 glietudie faciat. grauius punitur. **N**on ē
 uē glietudis p uictualibz murmurare. max
 ime in quentu. **G**urmutacoēs silac sub spē
 donacois ⁊ humoi. a nobis uel mē nos nul
 lamō fiant. **D**e misericordijs dcm ē. ut pe
 tēti eas p glietudie subēhant. donec quid
 de nra. quid ue de glietudie sit bñ agnoscat.
Staturū ē ut nulla glietudo gra maiorā ca
 pidi valeat a collectu. **G**erentes erit ter
 mos. vmo puro ad mensā nūq; laent n ur
 gente nccitate utant. Quocirca aliq; grafe
 ab. coars a vmo abstineat qñ bibe potio
 ordinate. **L**icentia denegata a pore alicui
 nō potio potera dare uicarius a pauator.
 mē urgente nccitate potera occurrere. ⁊ ideo
 petitor eam nō mērogatus. dicat. q; sibi siue
 a pore negata. ne ue fraudis uis. si eam ab
 ignorante obmuit argui debeat ⁊ puniri.
Sibi siq; licentia a uicario uel pauatorē
 denegata. a pore potera pete uoluit. a pdcis
 siue denegata. manifestet eidem. **A**d tpe
 urgente magna nccitate ⁊ nō alit ucape
 archas ⁊ pecora infra tmos. et i nris gran
 gis ē pmissū. **S**i uestis uel aliq; humil
 modi imitat alicui sim. ex anniq glietudie

ordms qui uicinos fuerint de mādato po-
tis carthulie uisitabūt. **De gessione .xxx.**

Dostratus debz eē. ac detecto capite quili-
bet qñ giceretur. **Consulim⁹ ⁊ monem⁹**

ut om̄s gnaliū gicerant̄ semel in anno. ⁊ max-
ime cū ad ordmē uenūt. ⁊ qñ por mutatur.

pdicatoribz a' mōribz nō poterūt aliqui
h̄m gicere nisi p̄ous licētia ipetrata. uel n̄

ip̄i pdicatores a' mōres on̄dant̄ p̄ulegū si-
bi t̄ur p̄m̄is a dno papa i ordmē nū. exp̄llo

noie carthus ordms. **De rephēione .xxxi.**

Generale caplm̄ firmē amonet̄ vniu-
lis ⁊ singulis. ut cū nouerit̄ iordiaros

excessus. uicissim̄ sese caueant ⁊ fortiter
rephendant. publice ⁊ noiaū. uel in gnali

māto noie. p̄m qd̄ publice uel p̄uati peccat̄
i hoc maxime faciant̄ antiquiores. licet oēs

teneant̄ ad correptionē fraternā. sicut̄ b̄is
aug⁹. ap̄t tradit. dicente dno. si peccauit̄ i te

⁊ tuus. idē te sciēte. corripe eū. ⁊ c. ⁊ si e-
mendatio nō sequat̄. denūcet̄ caplo gnali p̄

iores aduenientes. uel salū por carthulie.
sua qñ gicant̄ p̄cis aliens. Porro in con-

ueni nō rephendat̄ por a subditis. n̄ corā
uicinatoribz. nec p̄uator a layas. n̄ corā
pore suo. **S**i layas aliū porē rephenderit

in guerra. sic erit guerra. donec pro em
emendacione agnoscat. Si laycus n̄ cor
pore p̄uatore in guerra reprehendit. sic erit
guerra. sed post duos dies reddat ei quod
si p̄mittit emendacione ad p̄oris arbitrio.
Q si quacūq; occasione p̄dicte reprehensio
nes uel denūciaciones omittit fuerit. n̄ am
tentes q̄ excedentes sciant se de suo ḡtempore
& negligencia iurē districto iudicio reddidit
ros. **F**res accusati sine mora p̄stare iurament
petant. reprehensio eadē nō reprehendit.
Prima die natalis dñi pasche & p̄chē eadē
tes. nullus debz noīari aliq̄ reprehensio in
quietari. n̄ pro grau & intolerabili offē
sione tā uetmā petē p̄. **I**dem q̄m die q̄
reprehensio semp̄ obseruandū ē ea die q̄
aliqui m̄ia colāre debēt. **De expulsiōe.**
Qonfessū corā testibz **fugiuus. xpm.**
uel quictū de incontinēcia. de manu
olenta. de furo. de p̄petate. rebellione. de
bedia. infamacione criminis. qd' obicit aliq̄
alteri. nec p̄bare p̄. de magistro q̄ h̄m
aquis. nec nō de frequēta leniacione dicit
die. oēm etiā p̄fessū a toto ordine factū
p̄māus alienū. excepto illo q̄ i articulo
moris dampnū dom̄ corā testibz q̄ h̄m

Si culpa q̄ pbacōe indiget p̄ mōs pbati
 non q̄at. seculares p̄dones capi p̄nt ad testi-
 ficandū. Cūmē p̄ quo expulsiōis uroganda
 ē pena. si pbati nequeat. nulli dicat̄. nisi ui-
 ditoribz & p̄on. & illi q̄ suspectus h̄etur. sub
 forma m̄ correctionis nō accusacois. si m̄ p̄or
 hoc approbavit. Ceterz p̄or & iudicatores dil-
 lecte phibeant. ne illud auq̄ alteri mani-
 festent. Siquis gratific̄. ac si m̄ pbacōe
 debeat̄ iudicari. Quicūq̄ ergo amē ex-
 pulsiōis ḡmiserit expellant̄. et postea si
 m̄iam postulauerit non mitant̄ ad p̄orē
 archydie. sed clamet culpā suā in quocūq̄
 monachoz. & emendationē p̄mittant̄. et
 sic certis in domibz suis sub spe redēliba-
 domis usq̄ ad caplm̄ sustentent̄. Exceptis
 falsarijs. incontinentibz. incontinentis qua-
 lūq̄. furibz. p̄petantibz. incendiaris & ho-
 midis. qui auq̄ reconciliabūt̄. De fu-
 ribz m̄ qui in re aliqua ul̄o. xij. denarios
 nō ualente furtū ḡmiserit siml. uel p̄
 pres. & diam. q̄ nō expellant̄. h̄ arbitrio
 p̄oris puniant̄. Fures uō qui in re pua
 uel uili ul̄o. xij. denarios. tres m̄ solidos
 non excedente. siml. uel p̄ pres furtū ḡmi-
 serit expellant̄. & postea si m̄iam pos-

culauerint. in domibz prijs ut domē usq; ad
caplin sustentent. Hocipm p omnia de ppe
tarijs fiat. Defuncto uo in furo uel ppe
tate ulc. xij. denarios. in amitorio nonde
peband. et eadē sepulta exhanē. ut a
cris armē furi t ppetatis caucus euep.
Si aliquos ex hys de quibz tractū ē q; m
quā reconciliantē gngit aliquo euenit
p caplin reconciliari. si quili sine semp esse
in statu redditoy. sine spe restitucōis in ppe
tinū gradū. nec aliq; dispensacōe poterit
obedie qmendari. Fugiuū q; quillo amō
expulsione digno. fugit uel fugendo gnat
tūc. pro expulsis orōde hēant. Quaiq;
amōsi in domibz prijs a alienis suste
cabūtur. temp; extra cellā t exē guentū
in eo quo redierint hie sustententur.
t a pma die sustentacōis t princeps singu
lis ebdomadibz p sex mētes hēant di
midia totam panis quētualis. t uiam
vino hospitiū. de pane uo famulie qntam
necē sūt denu eis. Porro in sollempnibz
ab; candelaz an reconciliacōne t post
cōsiliacōne qnāiq; gnessim fuerit t
sōdo eis uctualia sicut quētū mēntē.
Hij omē an reconciliacōne mēntē poterit

Cermoni gilsouū. ⁊ glicari cū eis. si necesse fuerit.
 ⁊ in sollempnitatibus coicant post quentū. tū
 si portū uidebitur ⁊ in fine reconciliant. **C**onūsi
 annosi post reconciliacionē a gnatū caplo
 ubi gessam. p̄ xl̄ dies p̄t̄ cellā ⁊ ex̄t̄ quē
 aī sicut nōnē. ⁊ scilicet diebus post manuti
 nas. ⁊ festis post v̄s. nisi quā coicauerint.
 ad portam ecclie recipiant disciplinas. ⁊ ec
 clie audiant diuinū officium. **C**aplis autē
 xl̄ diebus restituti plenarie ordinē ⁊ quen
 tu p̄ xl̄ dies capli comedat ad frām sup
 altare nudū in refectorio. ꝑputam die in q̄
 recipiunt eucharistiā. in qua ad frām non
 comedant. ⁊ p̄ annū teneant gūalem or
 dīnis disciplinā. q̄ talis ē. **S**icut nouicij
 ⁊ credebūt colloquio in quentū. n̄ ob grām
 hospitij uel opere cōium. ⁊ quā p̄ores uo
 luerint eos retinē in quentū. tū in e
 as retineant. ⁊ singul' caplis recipiant
 disciplinas. exceptis diebus quibus coicant
 tū. uel debent coicare. **T**ales om̄s nō
 hnt uocem in caplo. nec alibi in quentū
 nec gra aliquē. nec obediām. scilicet non
 poterit eē. coquinarij. mulatorij. magri
 uorū. uel gūangie seu pecorū. donec eis p̄
 gūale caplm̄ gcedatur. **O**m̄s autē annis

si postquam reconciliati fuerint. omnia quos
uenerint semp ultimam eunt sine spe redem-
tionis in pristinum gradum. **De signis**

Fugitiui qui armis expulsi non
fuerint. nec fugiendo gme-
runt. si p seculu euagauerit. et ad ordinem
redire noluerint. pores eoz p censuram
sacrae faciant eos gpeili si uoluerint.
Quicunq; ad redierint. a porib; suis eoz
conseruent ordinem. et domib; suis si loca
cat. **F**ugitiui q no sunt armosi. si in
qz dies redierint statim reconciliantur
ordini. et quatuor. et xv. in caplo recipiant
disciplinas. et xv. dieb; comedant ad tra-
m in scorio sup asserie nudu. cu exierint
sup dca. et sint nouici. **P**rior in suis ai-
gilio quentus possit eos redire qn si
bi uidebit in pristinum gradum. **S**uo die
qz dies redire distulerint. xcto quicunq;
redierint ad mms p eb dom sustentant
cella. et quentus. qua gpleta por ai gilio
quentus potit eos qn sibi placuit quentus
plenarie reconciliare. **P**orro in a pma
die sustentacois p xl. dies sustentant in
uictualib; disciplina armosoz. **P**ost
q no quentus locati fuerint. p xl. die

disciplina ad portam ecclesie & laya saliter
 diebus ferialibus post massas. et festinus per
 ubi nisi qui coicauerit. et per xx. dies come-
 dant ad terram in refectorio sicut armosi & per
 annu sustineant pccatum grauem ordinis dis-
 ciplina. nec habeant obedientiam. nec uocem in-
 quentia. nec gratia aliquem. ut domus de armis
 sis. donec per graue caplum gaudeat. **¶** Si autem
 bis reconciliati fuerit. omni quos iuenerit
 tempus ulam erit. Post tertia reconciliatio
 ne sciant omnes oem sibi reconciliatio ad i-
 tum sibi bndicti dicta denegari. **¶** Illorum
 qui in domibus propriis et alienis sustentant
 nullus psumat uenire ad caplum uel ad
 domum carthulie sup annu. sed per pores qui
 eis sustentauerit remandent eis uoluntas
 capli. **¶** Si uenit quisquam nichil ois pfa-
 er. sed ad domum de qua uenit uertit. & se-
 mel in ebdo unum ei subtrahet. die quada-
 retur. abstinentia sexte ferie non omitta.
 fugitius uel expullis uenientibus ad do-
 mum carthulie sup annu sine his pores suoz.
 nulla fides pemtus adhibeat. **De nio**
capoz & gaudium redditor. xxxij
¶ Via potius de agricultura & nutitu-
 ra animalium q̄ de redditibus alienis uiue

disponunt. laycos in manū coartatē admi-
simus. qui agriculturę & pecorę tuarum
& alijs corporalibz exactionibz pnt eis iuncti
diligentē intendant. sicut & dia spūali
opam dare tenent. Laycor igit nūc quos
gūlos uocam. xvi. Statutus ē. & redditus
viij. quoz salz redditoz vnus potit esse
rius. sed in hui redditi nō potit ulc
conū pmoueri. Tamē si uellet sacerdos
ri. ad aliū ordinē potit se trāsire. Ad
dā eadē nūm si necessariū fuit q̄ciōr ad
pnt redditū uel gūli. Prebendarij eadē
sint debiles senes & infirmi. in diu por-
rūt & sepeliri. si locus uacauit redditoz
nō tā hoc eis pmittat. Redditi sub
vacōe anni vnus recipiant. sicut monachi
& gūli. quo q̄plero pfessione faciunt scdm
formā q̄ licet in caplo gūloz. pmittent
uidelicet. p̄seueranciā. obediā. ḡnerā.
& uile sine pprio. Facta uō pfessione por-
rūt eis obediē ḡnerā sicut & gūlis. Nō
tā sint tūmas uocūdis. capucijs qualibz
gūli exopto clerico. caligis & pedubiz &
pa rotūda. fissa in pte anteriori. nec atam
carnibz neqz carnibz. In eadē & caplo
supius q̄ inferius sedent iuxta firs & di-

capitulum in caplo ipoz. nec recedant don
 capitulum finatur. Et clerici reddunt sedat
 sup gulos. et urac quadrato capuo et capa ni
 gra rotunda. Et quia tenentur ee sine ppro i
 rans palmar mēnt caplo. Si talia gmi
 serint quibz guli expellend de ordine. expellā
 ur. Sed sius por ai sui quētus glilio sine
 fuerint sine expulli fuerint. ponit eos reco
 llare. exceptis illis q nūquā reconciliant.
 venato q dā ē de hys qui uenit sine his
 ponit suoz. Priov at carthulie expullos reddi
 tos donatos sine et fugitios ad se uementes.
 si ei uidebit ponit ubi uoluit mutē ad susten
 tandū. Reddit tā sanū q egrū uestiā potat
 si sū nūc non ē plenus. non tū eis sup hoc
 aliqua pmissio fiat. Reddit nō pmoueat
 in monachū uel gūlū in alijs domibz n de
 glenti domoz suaz. et de haecia capli gna
 us. nec petant q in domibz ppris recipiā
 tur nisi eis offeratur. Qn at de reddito fit
 gūlus et monachus. p annū pbetur sicut
 ceteri. Reddit nō uocent hēs. et sint gen
 ti hys que dānt eis. Precam faciant i cap
 gūloz uel alibi. sicut et gūli. et qd redditur
 p pce gūloz. reddatur p pce ipoz. Et si ali
 quis eoz leprā incurrit. alius ponit recipi

loco ipsius. **¶** Donati p matutis decem
p alijs singulis horis ter dicant. p̄ n̄r.
noum̄ defuncto in domo sua. xxx. p̄ n̄r.
annūlaris oī septimana. x. p̄ n̄r. Pro ob
gnialis capli dumacens̄ & bñfcoꝝ n̄qꝝ.
p̄ n̄r. In p̄ncipio aduētus & xl̄. & i iugit
pasc̄he & penthecostes. ac natal' dñi. & i
temp̄nitatibz. sc̄a iohis bap̄te. assūpcōis
purificacōis b̄cē marie. & oīm sc̄oꝝ. & eadē
aūq; nate hūerint ḡficant̄. & a p̄ore cū
firmi fuerint uiscentur. In pascha et
thecoſte & natali dñi post ḡulos coīcā
denarius redditus eadē aū ḡulos. **¶**
In xl̄. & in aduētū oī die. & in p̄cipuis iug
lis. & in. vi. feria. et quācūq; ḡuli ieiunio
Sexta fia quorū t̄m aduētus & xl̄. & in p̄
pius ieiunio ab̄t̄mēcas faciant. & qui
mo inferior fuerint. semp̄ mēline manū
Qui at̄ in ḡangis sūt. ḡmedant cū ḡulis.
¶ Reddita sepeliend̄ cū capucio am̄ca &
ligis & pedulibz. In obitu quoq; p̄p̄oꝝ
narū fiat eis & annūlarū. ita saluā
dies obitus v̄m̄caūq; proximo p̄ obitū
suū annūlaro f̄is a f̄im̄ m̄oꝝ quīq;
Derūptā p̄salia eis non debent. sed
ues debent eis sicut ḡulis.

O De monialibus nri ordinis . xxxij .

omnes possunt monialium nri ordinis
obediencia pmissant caplo gnali p se et do-
mibus suis . cuius pmissionis curam ad capm
mitte nulla occasione omittant . Que de re-
cipiendis dnabz + clerias . possint si uelint
no in teneant gloriu requere a gulis . ¶

Septem quoq capli hinc aucte iudicatores e-
sunt et iubentur gliderata domoz facultate
talem eis in recipiendis psonis num
pfigere . que abloz grauanie sustine ua-
leant . + que nulla occasione timentant .

Nulla at psona domoz earunde p capli
gnalis mandatu de domo ad domu mit-
tata p egredi sine licencia capli gnalis .

Moniales nri ordinis semp recurrant
ad iudicatores suos . + ipsi heant plenam
potatem a caplo gnali ordinandi in omnibz
de eis . quibz gmitit cura aiaz earz + deti-
torz + guloz paz . Nec de ore aliquis ex
pre earz ueniat ad caplin gnale . uel ad
comu carthulie . sed in grauibus casibz po-
terit iudicatores earz glule caplin . uel
potem carthulie sup annu . ¶ Si elemo-
sine uenerint ad manus por diuidende .
uolumus ut moniales nri ordinis heant

ptem suā. Si uō p eos qui ea faciūt dō
luant. ut eisdem ptm suā distribuāt
āmonent. ¶ Nullo itaq̄ tpe ad capti
nūcū p̄uū dirigant. sed p p̄ores qui
nerūt ad captiū breues mittant. p eorū
elemosinas cū aduētū recepnerūt. ¶ Qu
males n̄i ordinis p̄cipuū h̄nt ordi
et singulis eaz domibz ḡcedit breuis
¶ Predicatoribz ā mōribz non potest
glificari. nisi ipi p̄dicatores ā mōres
derant p̄uilegiū dare sibi p̄tatis a dno
papa in ordme n̄o ex̄p̄llo noie carth
ordinis. ¶ Prouideant diffinitores
hac q̄ tale gliliū apponant circa salu
et bonū statu monialū. quaz cūā salu
perūt. ne ex aliqua cura hoc negligenti
grauit̄ remaneant obligati in die iudi
cij coram sponso eaz dno ihu xp̄o. Signis
at̄ m̄ā in testimoniu sup̄d̄cōz p̄na car
duemz apponenda. Actū 4 d̄ci anno d̄ni
m̄o cc̄o lxxi^o mense iulij.

*Incipit prologus in nouas glificatiōes ordi
nis carthulienſis*

Dicit olim traditam q̄pilationē Au-
 tuoz q̄ ac q̄luetudini capiti q̄
 ḡniale n̄m capiti q̄stitutiones de-
 claracōes q̄ multas q̄lute quide
 r̄onabiliē ordinauit q̄ quax qualcā p̄sa-
 ta utilitate euidenti q̄lute oportet r̄ona-
 bilius reuocari. seu in melius q̄mutari. Sic
 Alma m̄ eccl̄a q̄q̄ aliq̄ eccl̄astica statuta
 reuocat r̄ canones. in melius ue q̄mutat.
 Nos itaq̄ fr̄. G. huilis p̄or carthulie. ceteriq̄
 diffinitores. anno d̄ni. m̄. cc̄. lxxviii. i ḡnā
 li caplo q̄gregari q̄ p̄ij p̄ris more laudabili
 moleste ferentes i comoda filioz. exacta q̄-
 dracōe. deliberacōe q̄ p̄habita diligēt q̄ p̄n-
 tem nouax q̄stitutionū r̄ declaracōnū q̄pi-
 lationē p̄dax. ut citius r̄ facilius ualeant
 inueniri paucis sub titulis fr̄am ordinari.
 ab om̄ibz p̄lomis ordinis m̄i honeste et lau-
 dabiliē obseruanda. Quas q̄ q̄stitutiones
 nouas declaracōes ue alias r̄ uerres. istis
 tenore seu formula a m̄is fuerit p̄cesso-
 ribz ordinare.

Depluribus Inapuit capla p̄ine p̄ris.
 nouax q̄stitutionū ordis carthulienē
 E diuino officio vno modo ab om̄ibz

celebrando & libris corrigendis. **Capitulum primum**
De officio festivitatum transmutando & quibus
festis per annum occurrentibus.
De contempnitatibus candelarum ac de missis
ceteris & tunc laicis.

De sepulchris & officio defunctorum.
De diuisis in diuino officio institutis & gloriandis.
**Inapud noue gloriaciones ad partem
gloriandum pertinentes. De diuino offi-
cio uno modo ab omnibus celebrando & libris
corrigendis. Capitulum primum**

Quod in prima & secunda parte statutorum
causet antiquorum de diuino officio
uno rari per omnes domos carthusie
ordinis celebrando & prout ibi est ex-
pressum, uolumus obseruari. Item per omnia
ordinantes de libris cum quibus diuina cele-
brantur officia sine exemplaribus cum libris
domus carthusie emendatis minime corrigendis.
Et quia non obstantibus statutis super hiis
hactenus emanatis, plerique per supradictam
nabili libros ecclesiasticos non quidem corrigunt
sed potius corrumpunt ademptariis & statim
ut quocumque modo aliter quam ut super expressis
libros antedictos emendare preceperint. ad
partes suas per qualibet uice in quocumque

volant: districta a p̄sidente suscipiari dis-
cipula. **¶** Ordinem eam ut domus noue
uel alie q̄ libros ecclesiasticos amodo scribi
fecerint: eos m̄scribi de exemplaribz pau-
rent emendatis.

De officio festiuitati m̄-
mittendo & quibusdā festis p̄ annuū octu-
renabus .ij.

¶ Duo festa capit̄ renabus .ij.
m̄scribi ḡngit: officiuū maioris festi-
uitatis fiat: eam si ultimo euenit. Om̄s fel-
tuitates candelaz que de natiuitate fuerint
m̄scribende: cū caplo candel' & refectione quo
ad monachos m̄scribant. Sollemnitates
que de natiuitate m̄scribuntur: nullo tpe fiant
in festis xij. laionū. q̄ cūlo diebz poterūt
q̄modo celebrari. **¶** Festiū dedicationis ecclie
sup̄ioris non m̄scribuntur: n̄ uenit i alio festo
candelaz: uel alijs diebz an̄ pascha: uel i
dnica in quo noua m̄sora que alit̄ dia
nō ualeat sic n̄atio inchoanda. **¶** Si a die
tene usqz ad feriā q̄rtam pasche euenit:
fiat in astatuū. id est in feriā q̄rtā: nisi q̄
nūciatio dnica illam diē ipediunt. Nam i
casu m̄orato: officiuū dedicationis ad feriā
q̄rtam **deferretur** m̄scribere. **¶** Qū dicitū
festiū a xl^o usqz ad pascha ḡngit celebrari
n̄: uactus. Qui ḡtidit ad missā ē dicen-

4
dus : que requirit dominica qua cantat̄ letare
iherlm̄. Item ielumi ordinis a supuementis
hospitibus qui misse que tualit̄ contempnunt
eiusdem misse fuerint : si ibide puocauerint
possit solui. **I**n festo sanctificacois bre ma
rie fiat officiu hanc i nativitate eiusde : nati
uitatis in noie sanctificacois terminata.
Quod si in dominica occurrat : transferatur ad die se
quentem. **I**n uigilia nativitas domini
que sexta ante missam sic post missam nona
di in quenta. **E**t predicta uigilia i dominica
occurrente : missa ecce dies uenit̄. et au
maria. q̄ mutata sit : ai sex p̄mis uisib
eiusdem dominice dia debet. **D**ie natal̄ domi
nica missa aurore patente celebret̄. **Q**uod si
matutinis laudibus p̄soluitis non apparuerit : re
dant monachi ad cellas et dicant p̄mam bre
marie : tuncq̄ pullat̄ ad missam : et post
missam gratiam sine diuisione ad p̄mam. **D**ie
circumcisionis di p̄fado et uicantes de nati
uitate. **A**pparicoe in dominica occurrere. p̄
q̄meoracoe dominice dñi anaphie. ai fas̄ ecce et c.
Intra octas epyphie et ascensionis quā dñus
hymiel finale dicat̄ : et gla in excelsis re
citetur. **D**ominica infra octas epyphie et ascen

omnibus que ad missam quinquagesimalis que de dominica cele-
 bratur. cum commemoracione de octava non dicitur prefacio
 de sollempnitate. sed oratio. **O**ctave cypphile
 quocumque die gugerme sicut in libro pateri
 auctoritate. **D**ne ne in ira non possit aliter in-
 choari. **I**n festo sancti bndicti. quod cum candel
 celebratur. et ad primas versus super pascha. sicut
 libri unum. **R**em. bndictus servus et cetera omnia sicut
 in festo bndicti anthonij. exceptis laudibus que
 sicut de dyalogo bndicti gregory. et ew. quod est.
 sicut libri. cum sua omelia. et pater euange-
 lii etiam ad missam recitantur. In qua non dicitur
Credo. nec coicatur dyaconus. **I**n domini festum
 venit in die cene uel tempore. transferatur
 post octavas pasche. **I**n festo sancti hugo-
 nis et bndicti ac ambrosij tempore paschali ce-
 lebratur. et dicitur ew. **E**go sum uitis. cum sua
 omelia. et ad missam officium. **P**roterita. cum
 ew. pater. **I**n festo annuacionis i-
 sta octavas pasche celebratur. et dominum ad pri-
 mas versus pasche octauarum. sicut dixit dicitur.
 cum ceteris. sicut ante in missis est. **I**n die sancto
 pasche usque ad octavas penthecostes. in mis-
 sa bndicti uirginis. dupl. alla dicitur. et excepto
 die annuacionis. in quo etiam si tunc celebratur
Rem. **H**ec est. et alla. sicut in carabio. **I**n

ad uespas in festo sc̄e amicitatis gmedraco
ne fieri gagit de aliquo festo .xij. leionū in
crastino celebrando ⁊ fiet illa de officio ⁊ post
paschali ⁊ quīs tonū illius festi officū dñi
ceps in crastinū aliū celebret. **F**estū au
poris xp̄i feria q̄ta post oct̄i p̄thecotes
sollempnē celebratur ⁊ auꝝ octaue fiens
eo ritu ⁊ ea sollempnitate ⁊ quib; fuit octa
ue assūpcōis bt̄e marie. Hoc aduicō p̄ ob
p̄ceptū ap̄licū ⁊ indulgenciā gsequentiā
m̄sa dieb; singulis p̄ter p̄ oct̄i de sollemp
nitate cū nota canetur in quentu ⁊ uel
eā sine nota post m̄sā quētuale festi
xij. leōm toto remanente quentu ⁊ am
ūlaria redtant in puato. **Q**ñ festū pre
dñi in uigilia b̄i ioh̄is baptiste occurit.
fiet abstinentia feria q̄ta p̄cedenti ⁊ et in
ip̄o die eucharistie ieiunū sine lactante
dicent̄ q̄ due m̄sē in quētu ⁊ p̄ma de festo
sc̄a de uigilia. **E**t festū sc̄oꝝ ioh̄is ⁊
pauli qd̄ tūc in dnica infra oct̄i p̄dictas
occurit ⁊ ad h̄am h̄am sequentiā m̄sē
⁊ tres leōes que tūc illa feria sc̄a erant
legende ⁊ ip̄o die dnico legend̄ in uel
rio. **C**omēoratio q̄ sc̄i pauli q̄ in die
octay tūc occurit ⁊ ad feriā sequentiā

miferitur: + octave sa iohis bap^{te} ai co-
 memoracione miferit illo anno. **Q**ui uo ambe
 sollempnitates p^odicte salz corpus xpi. et
 sa iohis bap^{te} gaurent uno die: die p^o-
 cedenci fiet abstinentia filii p^o ambabus:
 et missa de uigilia sa iohannis in g^ouentu.
 et ad omⁿis missas de uiuis g^omeoracio de eo-
 dem. **T**uc q^o festu sa iohis q^o miferitur ad
 feru sextam subsequente: die ipius eu-
 charistie in ues^ois erit a cap^o mchoan-
 da. **C**u octave eucharistie decem uenit in
 die natiuitatis iohis bap^{te} q^o fiene in u-
 gilia da festi. in qua a lactianys abstineat:
 et abstinentia fiet feria sexta sequenti. Per
 has octauas p^omi dicit^{ur} sicut in die. **P**riua-
 tis diebz iuuatoru. **D**nm q^o palat nos ue-
 nire adoremus. **I**n p^omo nocturno an^o.
 factu saluti fer. tm. **I**n so nocturno an^o.
 memor sic d^ons. tm: p^os fiales lue: + lao-
 nes de das scoz. **I**n laudibz an^o. sapia. tm:
 ps. d^ons regnauit ai cet. **A**d nocturnu fm
 cap^olm: + sa oro. **A**d laudes terciu cap^olm:
 + prima oro. **A**d vs an^o. sacerdos tm: q^o
 ps fiales: cetia omⁿa sicut in die. **S**ab^o
 infra octas ad vs an^o. sacerdos tm: cetia li-
 que infra oct. **D**nica iuuatoru. xpm re

gen. Ad c. an. O q̄ suavis. ceta sicut
puatis diebz. sed capla & orones sicut
die dicim9. In oct' ad pmas vs an. Cetero
dos m. ai vs sicut. R. sicut nouelle & p
magr an. O q̄ suavis. ceta omnia sicut
die. P. utas octas dicendo horas i oratione
infra cellas. gaudem9 indulgentia ac
in ecia dicemus. q̄ sic ordm a dno m.
papa urbano q̄nto misericordie e idule
In festo marie magdalene. credo na d
nec coicat dyacon9. licet sic festu cano
lari. Et di. ad matutias ad missa & un
vs. oro ppria. laque nobis. ad sextam
deus q̄ nos annua. ad nona. Exaudi.
in uenoe la stephi pthomeis tres locos
m facim9. capla coia dicim9. Anche uo
magr. R. ad matutias. & anche ad laude
eius q̄ oro ut in octauis natal' eult' sed
ubi pomt natalia i uenone pferim9
illo die. Ad sexta pma oro de coi vni9 m.
In festo ba bnaudi qd' sic ai capla. qd'
ab opibz non cessant. & si in dmic' infra
oct' allupois occurit tunc. Quicq̄
infra octas allupois & haquitas bre
marie de sollempnitate in quetu celebrant
lyriel dmicale & gla in excellis dicimus.

sicut et in ceteris eius missis statuto antiquo
 quanto non obstante. Et qui uoluerint
 diebus tuis locum celebrare de ipsis octis i que
 tu. possint amularior missas reddere in
 puato. **¶** Declaramus q in die exaltatio
 nis sae augis dirmiao sic in ordine facienda.
 ut expste hetur in caplo xxviii. p me ptis
 statutoz. **¶** Concedimz domibz siacie hie
 nam. festu bti dyomisij cu caplo celebra
 di. **¶** Homales pnt festu vnderam malui
 uigini. sollempne. ac cu candelis. et mo
 nach. cu capo celebrare. sed cet dom ab
 opibus no cessatur. **¶** In festo sa hugois
 lincornen qd cu candel celebramz. dicamz
 ad pmas vs sup ps an. ecc sacerdos r.
 bis seruis. Ad missa credo no dr. nec coi
 cat dyaconz. et guli cet domu supiore ab
 opibus non cessant. **¶** Qu uigilia sa an
 dree in die sa silee celebrat. Ad missa
 de bnius orō. qd ompc deus. genuati bis
 dicatur. semel p los andrea. et semel pro
 sco silea sup dco. **¶** In festo reliquar ecie
 inferioris. pter fragilitate pov et paua
 tor pmissa in gessione a suo officio no cel
 sant. sicut nec in dedicacois eius festo.
¶ Sabbatis ieiunioz qauor tpm ad missa

por quātam legit lāonē ⁊ uel eo ab sen
 uicarius ⁊ licet mane celebrauerint. At
 ipse uicarius seruiert in quēu. Et si
 uicarius nullā celebrare de ieiunio uel
 ei seruire debuit ⁊ ad antiquorē p̄tinet
 quāta lāo sup̄ dca. Et sciendū ⁊ q̄ sicut
 nullam quentualem in caris casib; q̄
 p̄cedit vna lāo eplam penultio i ordī
 reuerat ⁊ ita etiā si ad nullā ut in
 sabtis quib; fuerint locōs. Quelib; dom
 possit semel in anno festū patrom ecclē
 cathedrales cū xij. lāomb; celebrare.

**Collegiataab; andelax ⁊ de missis d
 libus ac triū lectionū. capitū m.**

Si duo festa andelax imediate sub
 succellerint ⁊ uelpe festi sub legro
 a caplo inchoant; exceptis illis de quib;
 gtuariū ē statuti. Collegiataes i quib;
 de ḡuetudine fit collatio in caplo mon
 choz; sūt hec. natiuitas dñi ⁊ epyphā
 purificatio uirginis glō se ⁊ annuatio
 resurrectio ⁊ ascensio ⁊ penthecostes ⁊ na
 tuitas s̄c̄e ioh̄ls baptiste ⁊ festū b̄c̄e ma
 rie magd̄alene ⁊ festa assūpcōis ⁊ nati
 uitatis dei genitricis ⁊ s̄c̄e michael. om
 loz; ⁊ s̄c̄e hugonis lincomen. P̄ p̄m̄

in non restringitur facultas alias faciendi. in
 licentia in pudentis. Quia pro festo xii lcom
 missa dicitur reddi non potest. et dies uacans
 sup ebdom non sunt? missa amulsarij pua
 tim? et dicitur semel in septimana reddim?
 in quentiu. Nec bñctoz missa impedit? quia
 dicitur prima die illius ebdoe uacante ce
 lebratur. **S**omus q non hnt sufficacā
 sacerdotū p euangelijs dicitur eplis et
 collas que mēdū supfluūt an̄ h̄x̄ et an̄
 aduentū? ultimū dicitur officiu repetē nō
 cogatur. Que uō sacerdotibz hñtabūt?
 sup ulamā septimanā diebz uacantibz pote
 rit si uelint p̄dām repetē officiu? cū orō
 bus eplis et euangelijs mēoratis. Et si
 dies uacantes nō habuerūt? poterūt an
 missaria reddē in puato? et p̄missa officia
 in quentiu. Quā missa festi trū lcom p̄ter
 missam sollempniore dia nō p̄ in quentiu?
 si sufficūt sacerdotes. dicat ab ebdomo in
 puato? uel ab eius uicario. quā q̄ ebdomi
 us p̄tus nō fuit? a missa sollempnor ad
 dām ebdomiū p̄tinebit. **S**ola festi trū
 lcom uemes in die anez et demaps in xl? et
 p̄ter missa ieiunij non dimittitur? sed ma
 ne in quentiu sine tractu ab ebdomo cele

bratu. feria .iij. & vi. ieiunioru q̄salu
 non dimittit. Om̄p̄e qui uiuor. **¶** Si fe
 tiu lcom̄ h̄ns p̄p̄riū m̄ste officiū occurr̄
 feria .iij. capli gn̄ab̄s & m̄ssa festi d̄o
 in guenai. & m̄ssa. salus ppli in p̄uac̄

De sepulchris & officio defunctoru

Nulla p̄sona ordinis m̄licie sepulchri
 r̄alensis. nisi forsitan prius a m̄is
 & aīo & sororis. q̄n̄ infra t̄m̄os sepelire
 poterit t̄n̄ p̄ores & de eor̄ h̄c̄ca d̄era
 redditu & ḡili p̄latorū & potentū & aliorū
 honestarū p̄sonarū. quibz sine scandalo
 possent denegare eam̄ ex̄t̄ t̄m̄os sepul
 nis interesse. solū aī ad hoc fuerit iur̄

¶ Qui fecerit uocū intrandi ordinē n̄m̄
 int̄uere. non ē plus q̄ quilibet ex̄m̄
 apud nos sepeliendus. **¶** Monachi sepel
 endi sūt aī s̄l. i. ao tunica. ciuilla. caliḡe
 pedulibz. & t̄ngulo canabino. Nouici
 modo quo p̄felli. aī h̄icu t̄n̄ nouiciat̄is & p̄
 capa. Et h̄nc nouicij q̄ d̄era q̄ laya. v̄n̄
 aī ut p̄felli. d̄era redditu aī nouicij q̄ p̄
 felli aī suo h̄icu. & aī has ut sup̄. Conuer
 uō redditu & laya aī tunica & caputio
 ḡis & pedulibz. & t̄ngulo canabino. P̄
 pulchra d̄ericoz redditoz & s̄meribz p̄lat

qui apud nos pnotabunt in ecclia iugula-
 mus. & in refectis comedim? sed non p
 sepultura redditor laycor. nisi obierit in
 domo monachor. ¶ Inuocis. regem et
 nam dici debet in oibus missis defictoru.
 in quibz tractus De pñdis ex ordine di.
 epō defictō di. Da nob dnē ur amma
 famuli & sacerdotis tu agy potestas ¶ In
 missio dumacen. curence tricenario. orō. in
 dno loco tercio repetat. uel alia quā tr
 canu erigit dicitur. ¶ Quā tricenariu
 sacerdotis occurrit. solo tricenario alterius
 sacerdotis adhuc durante. p mehoando di
 orō. da nobis dnē & pro curence. Deus cu
 pñu. & dicit in ea famuli & sacerdotis tu.
 sequenti uo die & demceps quingū. i plun
 la. sal. da nob dnē ur aias famlor & sacer
 dotu tuor. donec forte alio tricenario de nō
 sacerdotis supaddio. qtingat dcām orōne
 omni & alterā pro ea dia. ¶ In nulla agē
 ta ex debito di orō. ompc qui uiuor. ¶ Ad qu
 to nonas nouēbris ulqz ad ier. in cellis
 post nonā uel post vō. diebz capli leu sel
 tis. xij. lōm. qn festū gñile gtmue nō sequi
 tur. ¶ dicit agenda pter laudes pñā lux
 pñā lē. cu tribz antijis & nouē lōibz. Co

ad ianā uō seu cōm. cū p̄ma antyā + nou
p̄s. ac uicūlo p̄mo + tribz locūbus. In q̄
dicentur diebz d̄mas tres locūes p̄me. Sa
fe. + feria tertia tertia. Q̄rta uero feria
p̄te uenapūtur. **A**ly uō uis ad nouē
māu ad agendā condianā. uel specialē d̄
ry. locū non tenemur. Et ideo illo tpe d̄
feria ij. tres locūes p̄mas + feria tertia tertia.
et feria q̄rta tertia. Q̄rta uō feria uenapū
pūtur. **Q**uelibet p̄sona ordims q̄ntū ad
officiū + domus quelibz q̄ntū ad nullas
gulis semp̄ septimanis. eadē natalis d̄m̄
che + penthecostes. duos breues. quatuor
d̄m̄s q̄ tricenarijs. quibuslibz q̄ a capl̄
uigūtur. reddē teneatur. **N**ihilomin
breues p̄ paucares sūt mittendi. p̄
uetur ī l̄tatis. ut p̄ eis dicat̄ orō
Et om̄s in eb̄dō qua uenerit sūt reddendi
+ q̄n plures q̄ duo uenerit. + in eadē reddendi
fuerit septimana. tot t̄m̄ reddentur ī
quena. **P**ro quolibz tricenarijs tā uicū
q̄ defūctor dicant̄ monachi + cl̄ria reddendi
non sacerdotes uel nō celebrantes p̄o ḡ
ginta. laya uō. C. l̄ uicū p̄ m̄. **C**
dombz singulis in quibz nō sūt tot
d̄ores quot nullas debitas. eadē si uis

illam qua debent ebdm differentia reddi sub
 sciunt & pro quo qualibz nulla debita que
 reddi non potest iuxta dispositione pidentis.
 dicant ab aliquo ps. 1. Vbi no fuerint sex
 sacerdotes & p qualibz tricenario quibz ipor
 solu ad duas nullas sic restrictus. **P**ost
 male captim uel alias qm plura tricenaria
 fuerint inchoanda & pmu tricenariu alio
 non currente incipit a pore. uel si no pr ab
 antiquiore. cetera ab hys quibz gtingit nulla
 tricenarij non incipit. **C**onuetudine quaz
 dam domoz ut arius a tricenarijs liberentur
 in puidia annuilaroz introducta & qua
 post receptam capli curam oia annuilaria
 in longu tpe mittere no uerent. donec omnia
 tricenaria fuerint inchoata. taqua romi co
 rana repbamus. **C**oncedentes domibz que
 annuilaris gratiate dies uacantes ad sub
 sciencia non hebent & ut in crastinu festo
 u. xij laoni possint tricenaria inchoare
 & in ipis festis post nona uel vs in cellis
 agendi dice p eisdem. **C**u aliau alloc
 ario tricenarij gcediur. qd ex causa am
 modo fieri pmittit. fiat cu pmio annu
 lario post inchoacione tricenarij occurre
 re & dicendo uicely post orone annuilaris

vnā collām que opetit in singulari uel plu-
ri. pro illo uel illis quibz talis affectus
grateatur. **Q**uāternariū olim concessū dno
amblando epō maurianēsi. cura fecit. ut
mari ew^{re} p totū ordinē annis singulis
celebretur. In qua dicitur p̄ma orō iudicis
multoz & famularū tuarū. deinde cerē gluce
Quo uolente mēore dno calaurando
magoricensi cardinali. & fiat cura fecit. ut
anchonij aliud quāternariū. p̄caus tyrolis
p̄nt bñ meruit duracurū. In quo dicitur
maiorē. da nob̄ dñe. ut annuā famli & fam-
das tu asqz pontificos. deinde iudicia. dñe
tis gluceas. Item pro dñā iohanna regina
francie & nauarre. que dedit caplo annuā
bras annuales. & et p dno barolo uirō
ac liberis eoz. fiat cura p̄ncipiū mensis
marij aliud quāternariū p totū ordinē annis
sim. In quo p̄ma orō. iudicia. dicitur p̄nt
& iudicia. ope qui uiuoz. **Q**uo p̄nt
uū ne nimis differatur. hoc ē ne curēs et
sp̄ret inchoandū. & t̄ p̄nt bñficiū bñficiū
cā stepham. & diuacensis. & capli gñalis
et p̄nt alias gñeōracoēs in quentū
defunctis celebrandas. p̄nt q̄z annuā
ua m̄stari. Ad officū de marnat nō ē

nemur: nisi ad statū p̄stīmū revertant̄. **A**n
 nularia puata noīacim nō specificent in
 quentu? nec p̄ eis detur puācia nisi in
 diebz quibz dari p̄t ordmate: q̄ p̄ hys anni
 ularijs feria tertia + sab̄o dari puācia mo
 deris t̄pibz ē p̄missū. Annularia p̄nt̄ de
 fecto occurrere: cuilibz ip̄o die agenda d̄b̄ i cō
 uentū? + in illa annularij reddi n̄c pot̄t in p̄
 uato: ne quētus nimū sit grauaus. **C**on
 sa b̄nt̄oz etiā currenre triēnario? nūq̄ red
 di debet in festo xij. leionū: si t̄m̄ alia dies
 uacauit in qua reddi possit. **P**rem̄ in sep
 timana in qua reddit̄ officū seu gme^o b̄nt̄o
 r̄ū cā steph̄i? nō dimittit̄ alia in illa b̄nt̄o
 r̄ū: que p̄ singulas eb̄d̄s cur̄e gl̄ueuit.
Quia ex ḡcellione p̄uicior b̄nt̄icior quā
 lū ord̄o n̄m̄ nimū ē grauaus? om̄ibz plo
 ris ord̄inis firm̄t̄ inhibem̄? ne ullo mō
 uel colore p̄ se uel p̄ alū d̄nt̄e uel induc̄e
 uis. fac̄is. uel l̄ris. aliqua p̄sonā cui cūq̄
 gradus status atq̄ ḡdicis existat iducant
 uel induca faciant ad perendū a toto ordine
 monachacū? triēnariū? annulariū? seu qd̄
 libet aliud p̄uicū b̄nt̄icū: p̄ter ḡnalē recom
 mendacōez que p̄abz ord̄inis fieri gl̄ueuit.
 Qui ḡnarū fecerint? puniantur a ḡnali

caplo uel a iudicatoribz tā distinde q̄ ced
silia face p̄time sciant. Et caplin siue ordo de
ceto talia extrinis bñficiis nō gcedat q̄ n̄ for
tan p̄lomis tantis ac talibz quibz tot⁹ ordi
eēt euidentissime t̄ t̄metnū obligatus. **¶**
narū p̄uouū uel amūlarū quētūale seu
p̄uarū a monachatus nulli p̄sone que de or
dine nrō nō sūt in aliqua domo de arō ḡce
ratur: absq̄ licentia p̄oris carthulie uel
capli gnalis. **¶** Nec p̄or sine ḡlensū quētū
nec quētū sine ḡlensū p̄oris: auq̄ talia bñ
ficia p̄aurent. **¶** P̄ticipacionē ubi t̄ alia bñficiis
nō p̄p̄ua amas t̄ bñficiis p̄or ai mona
chis ip̄ari ualeant: si t̄ q̄n fuerit requirit.
¶ Nec ullomō p̄ t̄p̄atibus ad sp̄ualia se obli
gent: nisi q̄ntū licite fieri potit de ḡlensū
p̄uouū: absq̄ p̄ccō t̄ uicio symonie. **¶**
Cō
ūctores qui uisitando moriuntur: ai inf
domū aliquā ordinis decesserit: ibidē ple
nū hēant monachātū. ai uō nō infra do
mū sed in suo ḡlensū t̄mē: ibi t̄mēnarū
hēbūt ubi eos ḡmgeret sepeliri. **¶** **¶** Famuli
ad domū carthulie uenientes. uel eam a
carthulia redeūtes. aut ai uisitatoibz am
bulantes: si in uia obierit i p̄t̄mior
ordinis domo sepeliri poterint: si t̄ ibi

dem elegerint sepulcrum. ¶ Si quis tamen
 duabus domibus fecit professionem in utroque spiritu
 ale retinet beneficium. et ipse per personam in aru
 domorum tenet ad illud sibi exsoluendum. Si
 vero in pluribus professionem fecerit in prima et
 ultima beneficium solum habet. nisi in alijs prior
 extiterit. Priores vero et vicarii monachatum qui
 non per animam absoluntur. semper beneficium re-
 tinent in domibus quibus profuerunt. sed non in
 per domibus quibus prebent redditu sicut assueti.
 et in quibus primo et ultimo sicut profecti. In do-
 mibus autem associatis illis domibus a quibus absol-
 uuntur. et unde primo et ultimo profecti non fue-
 runt. beneficium nullum habent. Priores et vicarii
 monachatum diem clauentes extremum. in eisdem
 officijs non admittunt associaciones domorum. ubi
 primo et ultimo sicut profecti. et ipsi uacua tene-
 tur per associatis suis domibus auditis. Quo-
 res non profecti domorum ubi sicut priores. qua-
 uis teneant redditu plenum monachatum pro p-
 sonis domorum quibus prebent. pro associatis
 in eis non nisi ad duas nullas obligantur.
 ¶ Domus associate non tenent nisi ad bre-
 ue solum pro illis qui recipiuntur in huiusmodi ordi-
 ne ad succurrendum morti moris. nisi prima sentit
 in ordine vno anno post huiusmodi sicut susceptum.

Hospites morientes in domibz in quibz ad
 mandatu ordinis hospitantur: si ibi pacifice
 laudabiliter & honeste fuerint gustati. alias no
 habeant spūale bñficiū ut p̄fecti. & t̄p̄i sibi pro
 p̄lomis illaz domoz reddē teneantur: & eadem
 nichilominꝰ pleno bñficio reseruato: i domibz
 quibz p̄mo & ultimo se p̄ p̄fectionē actinve
 rit. **¶** Qui reconciliatus ē ordini licet alibi
 obierit & sepultus hūc: ordinis bñficio non
 p̄uetur. **¶** Qui cū bñficio arcenarij ad do
 mos nouas. uel alias ordinis dirigatur. et
 p̄cessu t̄p̄is ip̄is p̄curantibz de illis emittitur.
 ip̄o s̄c̄o dicto bñficio sibi p̄uari. De assūptis
 etiam ad officia ordinis de domibz andās cen
 setur illud idem: si post absolucionē suā no
 redierint ad eandem: sed alibi elegit mansio
 nem. Declinat q̄ hūc duplex officiu: nō de
 beatur cū p̄mo n̄ vnus breuis t̄m. **De dubio**

instituti in diuino officio & gloriandibz. v.
Post matutinas h̄c uirginis quas oi t̄p̄e
 in cellis ante q̄ diei in eccl̄a exsolunt.
 p̄s p̄ces & orōnes sibi uigimꝰ q̄ leuāt. Deo
 uenerūt gentes. & ad te leuauit odos meos.
Sequit̄ gl̄a p̄i: lyriel xp̄el lyriel. p̄m̄.
 et ne nos. exurgat deus: non nobis dñe
 exurge dñe adiuua nos: dñe exaudi.

missam celebrare? tñlibit ad illū ou gperit
p ordine? nō ad iucariū ebdomadary arido.
Ad laudē q̄ t̄ glām pius mris dei t̄ pp̄
aplicam obediām q̄ sequendā? imediate
an̄ gpletorū uel post p̄ut ritus p̄ie pol
tulac trina pulcacio p̄ua fiat? t̄ tūc a sin
gulis ter aue maria dicat̄. Post gpletorū
etiam sic imediate gme^o de eadem? ad quā
di an̄. Cā maria succurre? v. dignare me.
oro. concede nos famulos tuos. Que p̄mi
sa sūt? semp̄ in nouaor libris scribant̄.
Post laōnes de p̄phens. q̄ t̄ianarū ai ex
plicat? in autē dia debet? sicut post tres
ultimas laōnes ihemie. **N**ouis celebra
tes ad gradū altaris non descendant? pro
oblaom̄bz suscipiendis. **Q**uā t̄renariū
de sp̄u sc̄o sūt inchoandū? dicat̄. t̄ymel
dm̄cale? et p̄ter x̄l̄s t̄ aduētū addat̄ gla
in excelsis. In nullis quētuabz t̄ p̄ua
tis. orōnes septenariū numerū nō excedant?
nisi nōitas inuēat̄. uel alia causa q̄ p̄or
rōnabilis iudeatur. **S**emel in die p̄
de uiuis celebratur? oro. deus a quo ex
cepta cenā d̄m̄ t̄ lab̄o sc̄o dicenda ē in
uentū. q̄uis septem abe ex deb̄o sim̄ di
cende. **I**n eleuacōe corp̄is x̄pi ad missas

quentuales apuitur porte chon⁴ et in
 hys ac etiam in p^uanis ceteris accendat^r
 et calula eluetur. In m^olto q^o quentua
 h^oter celebrant^r ai d^omicali l^oryriel pace su
 mm^o ai tabula in qua depicta sit ymago
 anastasi⁴ et idcirco tres h^oant^r. die saluz
 p^o monachis. et vna pro g^olis. ¶ Quocirca
 cu^oq^o et ubiaiq^o nome^o ihu et v^ore marie u^ogi
 nis marie eius siue in quentui siue extra
 p^onu^ociam^o et audim^o modice et reuenter in
 clinamus. ¶ In om^oibz passioibz audito
 radidit sp^om. uel exspirauit. uel cuiusmodi⁴
 in m^oas ruentes facies submissa uoce sin
 gula didim^o. aduocamus te x^op^oe et b^ondicim^o
 tibi. q^o p^o morte tua redemisti m^odu^o. Sac
 tos u^o t^oic accedens ad d^oxt^ou^o cornu alta
 ris modice inclinet^r. et dyaconus interim
 an^o l^odu^o ew^o g^ombz flexis paulatim. Quo
 surgente^r surgit^r et ceteri. ¶ Stola a sa
 cerdote celebrante an^o pectus non ponitur
 cancellata⁴ nec ligatur nisi q^on^o aq^o diebz
 d^omias debet b^ondia. uel q^on^o e^o hora ante
 receptione^o calule p^o eu^o in quentui simenda.
 uel q^on^ocu^oq^o aliquid sine calula e^o facturus.
 ¶ In die cene d^omice toni diei officiu^o a^omodo
 sit^r poris. et om^os m^oi ordinis ta^o dia qua

lapa sicut in natali dñi pascha ⁊ penthecoste
de manu eiusdem p̄oris. uel eo absente uel
iij. recipiant corpus xpi. Ip̄e em̄ tūc in
aut altaris uenerabile sacramentū. ⁊ o
ibidem p̄ntes manibz sacratissimis rana
ficij p̄ticipes eē fecit. **¶** Om̄s p̄sona ocl
nis cuiuscūq; status ḡdicōis uel serus h̄c
tam nouae q̄ p̄fesse que missas nō cele
brant ⁊ p̄ma dñica mensis cuiuscūq; ai p̄
pacione debita eucharistie sacramentū
cipiant. nisi alio eēnt legitime p̄dic
¶ Ciuillas eccl̄asticas de tela sustana uel
bouoran. ā modo fieri penitus inhibemus.
ordmantes ut de cerō fiant de panno leui
uel de lancia alba ⁊ subtili. et pro festis
candelarū ac missis quētuales seruiat aliq̄
tūlū meliori. Sicut talis in longitudine
quātuatis. q̄ sublata oī nota quilibz eū
ciuillis indui honeste ualeat seu uestr
Allis adaris seu sulphuris seu alio coloa
tis nō utim̄. sed pur sonant sint ⁊ coloa
alba ⁊ candida. nec nimis subtili ⁊ p̄sua
¶ Ordnam⁹ p̄pter defm̄ p̄sonaz q̄ illi q̄
in refectōio non comedūt. possint certe no
ne ⁊ colloquio m̄esse. **¶** Declaram⁹ q̄ i u
gilia nauitatis dñi. ⁊ infra octās pasche

et penthecostes qm uicarius ad nullam
 seruire habuit ⁊ pro pore absentie ad ma-
 tumas tertiam lege latione. tuc prima
 lio ad uicariū eiusde uicarij deuoluetur.
 Item sciendū q in iugalia pasche ⁊ pēthe-
 costes uicarius ad mille lationes poris ab-
 sentis uices nō supplebit. sed antiquores
 suo ordine lege impient. que cauet in
 craticis. **Dictiones q sequuntur** in ordine
 p. x. remissi pferuntur. **Ergo exhibeo** ex-
 aso exaui exhilao exacerbo exmo ex-
 andesco exatio exacero exmitto ex-
 enazo exalo exapio exancoro exatio ex-
 reagio exaggero exotto exubero exo-
 ro exoneo exopto exhauro exuis exo-
 uor exinatio exhortor **Exame** exame-
 tu examullim exordui exaplois ex-
 etuo exequo exanimis exactio eximus
 exator exiguis exundo exobis. **Dic-**
 uones que apud nos me duas uocales p-
 uiait s. scribuntur. ⁊ p duplex pferuntur. **lic**
 hee. **De solo** deligno delito delito delito
 relaluo reluigo delenio delenio del-
 lio pfero delico relatio mathula
 le melchisede melchilue deluelo ple-
 quor relulto. **Hec** dāones natū litiū

alms e dicendu. Comu no amdit gtuenu.
 Quis remissus decantet. Kyrie p choros
 alienatione. cetera omnia dicantur ab omnibus
 sine cantu. plane in et cu quadam grauitate.
 Ma in excelsis. et credo. sans. et agnus dei.
 quenuantur in talibus officijs oi tpe recitantur.
 Et post quicquid que in tercio conu dicitur.
 dictu officiu ab ipso celebrante cu dno uobis
 cu et bndicamus dno firmatur. Vbi aut a
 no celebrante tale officiu redditur i secreto.
 temp g plena recitetur in qua fit mencio de p
 ceptione sacramenti. loco cui uerba nulle
 tra pncipalis.

- Inapuit capla sede pas**
nouar gaminoniu ordio archiepiscalis
Capla pmi
- De reprehensione ij
  - De elationibus prioru. m
  - De pore et eius officio. ij
  - De tractando glho et procurator. et de hoc
 punibz et colloquio claustra. et de uicario. et de
 gessione. et de caplo. et de refectorio. et de leui
 mys et minucione. m
  - De cella et linnibz. et de ordnabz
 suscipiendis et ppetarijs excoicandis. v
  - De nouicijs et eoz et alioz pfectione. necno
 de iuribus et de mulieribz. vi
  - De caplo gnali et puato. vii

De uisicatoribus

De expulsiis & fugitiuis

De diuersis institutijs . et de quorundam diuersis
in declaracione . x . *Incapite noue glosas*
ones ad fam ptem q fuerudmā pntes

Quiaqz incalos coculares quos
ganteru estuallios uocam⁹ possunt
uerit⁹ aut mō duo bracheamā
iacere psumpserit⁹ cor diebz a vno abin
neat⁹ quot uicibus in aliquo offenderit
pmissoz . Capucia cucullari sine q dicitur
nec duoz palmoz mensurā in latū ceterū
tant . uel in longū . Capucia ubi capax sine
aliquāculū longiora⁹ ut nū q cui palmo
iū in longitudine⁹ duoz q ai dimidio m
altitudine mensurā nō mltendat . Et sine
indumenta nra de grosso rudi panno pnt⁹
et in fūra omīs auriositas eueretur⁹ . serua
to tū moderamē antiqui statua . qd de modū
mentis facit mencionē . In domibz superiorū
& inferiori mantellis de panno albo uel uel
libus infra cellam & infirmariā un uolū
mus⁹ . sed non extra . *¶* Done nū cocularū
uel pro maiori pte sine canabme⁹ & i nū
zomis uel aultellis nichil sit de serico uel au

gentis seu quocūq; p̄solo ⁊ uel aliud qđ ap-
 pareat auricolū. **P**ellucolos wipinos et
 de betijs siluestrib; ⁊ tunicas de susanna
 uel booran ⁊ medicam; vniūsis. **C**apeca
 vniūsa ⁊ cultm picturata uel alias auricolū
 in usu apud nos non hēantur ⁊ sed ⁊ pic-
 ture auricolē ubi sine scandalo fieri p̄t de m̄s
 eccl̄s ⁊ domib; eradantur. ⁊ noue de celo
 nullo mō fieri p̄mittant. **N**ullos ap̄hos
 godechos ⁊ coclearia de argento uel cry-
 thecas de corio albo. aut bureū cotidū
 portare p̄sumat. qui ḡn̄ fecit re illa pi-
 uetur ⁊ sup̄ioris arbitrio acit p̄mittat.
Pojantice nr̄e sine quib; reas nos pōtas
 non debemus equitare ⁊ tres palmos ad
 m̄s ⁊ ad plus uō quartū ⁊ dimidiū ḡne-
 ant in longitudine ⁊ duos cū dimidio
 in latitudine. **O**cula ⁊ amplexus nō
 laudamus neq; ludos manuales ⁊ que li-
 bet instrumētū musica medicam; vniūsis.
Om̄s p̄ lone ordinis uicent ⁊ fugiant
 parentū uulgarit̄es ⁊ carnales affectiones.
 Alioq; p̄ mō culpe p̄mittant. **N**ullus sa-
 enō uel op̄mancer p̄ se uel p̄ aliū presu-
 mat has reape portare uel m̄tē ul' nū-
 ciacoēs ubi tenus face ⁊ que d̄ntē ul' in

dicere possent esse gratia boni pacis. et primo
pes ad indignatione procurrere. Si poro
ulcarius monialia gratificat. ab omni
absoluantur. si subditus. pena annuo
sustineat. donec per generale capitulum relaxatus
¶ Huores et alie persone ordinis cum hospitibus
in abbatibus ministracione sobrietate seruare
videlicet ut post coquina duobus saribus fru
phat non curiose paratis sine gratia. et non
tante auctoritatis hospites exerceant. quod
eis in abbatibus parandis non possit hinc inde
certa dari. Qui vero nichilominus domos
immoderatis sumptibus et expensis grauare
uerentur. et renuancent a transeuntibus ut quibus
abbatibus poro uel capitulum generale. qui notabiliter
excedentes taliter corumpant et castigant
ceteri a similibus auerantur. **¶** Monachi in
sua silentia frangentes. septem passibus a
sicut poro dice teneantur. Et sicut pro
dio. sic per cenam penam incurrimus in
¶ Monachi nullatenus apponantur in
ne officio. et apposita remoueantur. **¶**
la domus habeat duo magna sigilla. **¶**
est unum pro quatuor. alterum pro poro. **¶**
bet domus uno sigillo autentico sit
ta. quod poro custodiat. et sed ipse nomine

tus non sigillet: si de uobis quibus uel ma-
 ioris p[ar]tis uoluntate et consensu. Nulla p[ar]te
 na ordinis p[re]ter p[ro]p[ri]os et paratores. et monia-
 lū uicarios ac p[ro]curatores sigillū uel signū hē-
 at ad sigillandū: et l[ite]ras seu quolibz munus-
 cula recipiat uel dirigat: nisi p[ri]us licentiā
 habuit a p[re]sidente. Prop[ter] hoc t[ame]n scribē-
 di p[ro]curatorie uel cap[itu]li g[ra]uali: nō ē ali-
 cui facultas denegata. **De electionibus**

Qonuentus domoꝝ p[ro]p[ri]os p[ro]u[er]s. **¶**
 non habentiā: et t[ame]n ieiunū faci-
 ant. et missā de sp[iritu] sc[ilicet] celebrent in quentū:
 anteq[uam] uoces suas uel p[re]sentem eligendi p[ro]curatorie
 seu alteri p[ar]te g[ra]uitant. Conue-
 tus eligens sciēt p[er]sonā selegibile. et ita
 semo. et alio impedimēto p[er]uenio impediam
 q[uod] ad cap[itu]lū g[ra]uale uenire nō possit: p[ro]p[ter]
 talis sit ille uice uoce et p[re]sentem eligendi: et
 q[uod] ad p[ro]p[ri]os et quentū carthulie: si cap[itu]lū ge-
 nerale g[ra]uide nequirit expectare. Ad
 subdyaconatū nō p[ro]mou[er]i: nō professi et
 leprosi: et amōsi etiā ab o[mn]i disciplina abso-
 luti nisi eis uox exp[re]sse fuit restituta: et dis-
 ciplina g[ra]uali g[ra]uitati: et exco[m]m[un]icati. suspensi
 uel interdicti: nec eligē p[ro]p[ri]os nec eligi: n[on]

ad electionē aut alijs sicut admittendi. **H**ospites quoque alias idonei quibus eligi ualeant non tamen possunt eligi uel electionibus domorum ubi hospitiando interesse. Qui uicium quatuordecim annorum non attingit non potest eligi in priorem uel presbiterum in uicarium monachalium. Et qui in receptioe sua scienti subiacuit nodum irregularitatis quo erat uictus quod dicitur impedimento uocem in quocumque huius non potest nec alia dignitatis officia exercere. Quicquid in priore sui manus inuenerit uolentis contumaciter est enormiter amonitus et idcirco nisi quam absque dispensatione presbiterum potest in priorem uel in uicarium monachalium. **N**ulla persona ordinis nisi que apostatauit uel alias contumaciter fuit de cetero assumat ad officium cuius cura inuenerit alicuius absque dispensatione prioris carthuse uel capli generalis. Si secus contumaciter fuerit de corpore sit uicium tiane nec de finali fiat dispensatio talis cum plerumque amandis. **P**rofecti in ordine medicorum cum non possunt huiusmodi aliquam obedientiam in ordine nostro sine dispensatione summi pontificis nec profecti in ordine asteriscensium et gallicum sine dispensatione capli generalis. **N**ullus autem licentia prioris carthuse uel capli generalis

possit p̄fici in p̄sentem. quoad usq; i ordine
 nō sicut laudabilis p̄ tres annos. **P**rio-
 res possint dispensare cū allegamine natis. q̄
 laudabil' gūlaciōis & uice fuerint. & sup̄ quo
 p̄p̄t' p̄ori ḡstias onerant. ut ad qualcūq;
 ordines in obediās p̄ter p̄orati & uicariati
 monachū ualeant p̄moueri. Nullus uadat
 ad quendū p̄orē extra domū elcō. nisi qui p̄
 ḡstatores ad hoc sūt deputatus. **De p̄ore**

Prior carthulie & eius officio ca^m 5^m
 hō p̄tatem absoluedi om̄s planas or-
 dines in foro p̄m̄e ap̄tās. quā h̄t quilibet
 prior in p̄loms sibi subiectis. Itē faciendū
 cū ḡstio sū quēdā m̄iam p̄orib; eā peten-
 tib; sup̄ annū. si ex iusta causa uel utilita-
 te eam uiderit faciendū. Item ubiq; i tunc
 carib; duplicē h̄t uocem. ad rigore ordines
 ḡstuerendū. Quilib; p̄or carthulie tpe suo
 p̄t tres monachos de domib; ordines cum
 pace cū p̄p̄t' accipe. & ad p̄fessionē i domo
 carthulie admittē. **P**riores in uictu et
 uestitu alijs q; nōcūis eque p̄uideant hoc
 p̄t' ut p̄fessis. & eandē in hospitib; & pro-
 fectis h̄nt eam quo ad forū p̄m̄e p̄tatem.
 p̄i quoq; hospites tenent p̄oribus & certis
 officialib; ibidem p̄ om̄a obedire ut p̄fessi.

Proiores qui ad sui instantiam hospitalibus reser-
uantur & debent eis in recessu expensas &
alia necessarias ministrare: quoniam ipsi hospites bene-
faciant non habent. Si autem ad ipsorum hospitalium
instantiam uel potius aliorum & huiusmodi tales hospi-
tibus recipiant & requirent eis expensas
ministrabile: nisi in utroque casu ex causa ra-
nabili pro carthuse uel capituli generale aliter
quodque dixerit ordinandum. ¶ Proiores soliti
sunt sine ad recitandum uana & indisciplinata
colloquia: & monachis suis alijsque abba-
tis firmiter medicantur & ne de domo terre co-
ntrarijs suis que eorum in colloquijs uel alijs
uerbis inordinata habeantur: procedendo & pariter
faciendo. Qui contrafacte presumpserint a collo-
quijs excludantur: & pro modo culpe alias ad-
uersus puniantur. ¶ Et si qui tales generationes
dominis seu prioribus uel eorum domesticis reuelare
uerint: si monachi sint careant uoce & sine
noua ad ordinis uoluntatem: alij uero sine
causa manent. ¶ Quod dicitur aliam potius
domorum ordinis uel uicarij uel etiam uicarij
monachali: acquirat domum cui nomen potius
dicitur: nisi constiterit euidenter quod non gratia & in
domus illius uel officij aut plene: sed mag-
gis fauore domus sue perfectionis generetur.

qd aut tale donū ad donū illā vnde p̄fessus ē
 p̄neret. Et q̄n aliqd̄ dubiū ex p̄missis ore-
 tur, iudiciū siue decimādo reſeruet̄ prior
 carthuse uel caplo ḡnali. ¶ Honestū credi-
 mus qd̄ priorū & officialiū & aliorū quorūcūq;
 de alijs domibz assūptorū uestes quas fecit de-
 siderare & remaneant illi domui i qua reſi-
 deres simūc uitā suā; libri uo & alia q̄ nō
 debentur ex ordine ad domos pp̄as remittat̄.
 ¶ Nullus prior sine ḡlitiō uicarij pauato-
 ris & sacriste & p̄sumat mutua dare pecuniā
 simul uel p̄res. ul̄ decē libras monete usu-
 alis. Volūm⁹ qd̄ quelibz domus deſcripta pp̄a
 & abena sub duabz uel tribz clauibz custodi-
 at̄ & quax vnā p̄or teneat; aliā uel alias
 aliqui ex monachis quibz iūuere idē prior.
 ¶ Priores & alij qui domos suas grauare
 non uolent dādo de bonis ordinis sine cō-
 ſensu suorū quēcūq; extraneis uel p̄pinq̄uis
 ab officijs abſoluant; & nichilo grauior pu-
 niant. ¶ Priores testamentorū excautores
 in se non recipiant abſq; p̄oris carthuse
 licētia sp̄ali; qui de facti & sine causa rō-
 nabili talem licētia nō ḡcedat. ¶ Prio-
 res nō p̄mittant pauatores seruare pecu-
 niā ultra decē libras q̄ntitatē; nisi forte ne-

casus p̄p̄is

cessitate uel ualitate urgente ⁊ ad tēpū
Priores adiuce scribendo nō scribāt
reuerendo? sed religioso ⁊ uenabili ut
lecto? ⁊ a suis subditis dōm nūcipentur.
Priores non equitent uel moxant? nō
sint clerici uel gālo. ⁊ honesto famulo soci
ti. Nec clericos ⁊ gālos mutant ex tēpō ab
socij uel famuli aliau? comitua. **P**riores
nō pmitant antiquos famulos domoz suoz
a nouis famulis donarios seu quibet alia
mumstula p̄textu auulda? ḡuetudis exē
extorquere? nec famulis domoz p̄ quos
tūcūt donent sint uel p̄ ptes ulā vni
grosū tuonensē. **P**riores ⁊ uicarij mo
nialū loca q̄ tenēcū eoz ⁊ religiosos mo
dicantes assuetos sollicitare ⁊ inducere p̄
nas nū ordinis ut se tūstent ad eoz
nō pmitant cū ploris ordinis hūc colligū
in learto. Si qui sūt ably dispensacione
aplica se transtulerunt? p̄ p̄uilegia ap
ca olim ordini indulta a suis prioribz
superioribz repetend? alioq̄ negligentes
a caplo ḡnali grauis puniant. **N**ullus
prior cum bona ḡsciencia p̄ dare lras
non repetendo aliau subdito suo ordine
nū iam professo? prouē in curia

na certare de daretur. **N**ullus por palam
 et secreto psumat ludere seu sollicitari cum
 subdito suo et nec quulquam subditus psumat
 ludere uel gredere cu suo paze sed in
 uerbis et in factis ei deferat et obediat re-
 uerenter. **P**rior quilqz nouus in pñcia
 pdecessoris sui si uixerit et pñs fuerit. ac
 quatuor magis dilatoz de quentu si tot
 aut plures assuerint. uel si pdecessor
 non supuixerit. aut nñmū remouit exi-
 tent. in pñcia quatuor pñditiu pfecte
 in scriptis redigat statū domus et sub
 sigillo dicte domus ac sub scriptis illis
 una proxime sequenti caplo gñali. affe-
 rat uel transmittat dictū statū. ut tenet
 eadem copia eiusdem in domo sua antedcā.
 Et pdecessor antea ad domū aliā nō rece-
 dat. nec secū aliquid deferat uel ante se p-
 mittat et nisi que statuta gēdū. et suc-
 cessori decencia saluo moderamēte uidebūt.
 Et item uicarij et portite in omniā facere
 teneant. ac uoces domoy que a uocibz
 gubernantur. **P**rior sine culpa cedens
 prioratu. si ei placet pē mibi pferri.
 In ad ta illa domo remanē. uel ad domū
 suā remeare uolūt. et cella nō uacant.

locus ei querens ⁊ honestus extra cetera in
 rim deputetur. *De tractando glilio ⁊ de
 curatore de hospitibus ⁊ colloquio claustrum
 de uicario ⁊ gfectione ⁊ de caplo ⁊ referen
 tio ⁊ de ieiunio ⁊ nunciacione*

Qui gra priore uel ptem quetus ca
 morem suam ul' alius snam gra
 do se uel maliciose defende p'p'ferre ⁊ et m
 hys tunc assuetis ⁊ gmonius q' respicit
 noluit ⁊ in qua pacis turbator a cibus
 tractatibz excludatur ⁊ pena ta nichilo
 plectendus grauior ⁊ que pro mo caplo
 ⁊ gdioc' delinquens remittit arbitrio p'li
 tenas. *Consensu monachoz uoce no h
 bendit in glilijs ⁊ tractatibz nisi uelut
 requate non tenent ⁊ damacoes in cau
 catuus ⁊ uiles in caplo uel cora uel
 catonibz tales monachi face mme p'p'
 bentia. *P*rocuratoribz sine licentia
 ois carthulie equitate non licet ⁊ et
 q' sumus ponat' in quoda p'ilegio in
 terdiret hoc expresse. *P*ro uores i ead
 ⁊ alibi non dimittant sedes suas p'p'
 aduenat epox et alioz p'latoz de quibz
 statuta loquitur ⁊ nisi ai ibi p'cona licet
 tunc p'ntes. *P*ro hospitibus absentibus*

uel a domo recedentibus non tenentur recreatio-
 nes plerumque ordinis. ¶ Priores & alii pro-
 ne ordinis non recipiant ad mensam suam
 tam in domibus superioribus quam inferioribus secu-
 lares etiam in presentia religiosorum quia secundum tra-
 ditum ordinis non possunt comedere cum secularibus
 nisi presentibus episcopis uel missis eorum honestis qui cum
 abbatibus uel cum canonicis cathedralibus ad-
 uentant. Quoad hospitales comedunt nullus
 monachus nisi parator et absente pro-
 uice uicarius audeat missis adire nec tunc uo-
 care a suo prioris. ¶ Propter festum xij. laicum
 carens capitulo colloquii non est habendum et illi
 qui non debent iniretate colloquiis non habent
 colloquii in spacio. quod est in die duo signa
 uespertinum. Diebus quibus per cellas ad colloquii
 in euocantur. An laicum benedictione non
 datur sed quando post nonam in ecclesia dictam in
 claustris remanent. tunc ante laicum uel
 recordationem benedictione debet dici. Extranet
 non recipiuntur ad colloquii coram seu priuati
 sed si licentia prioris seu uicarii specialiter
 et si se ingresserint recedant monachi a collo-
 quio nisi per presentem reuocentur. Priore ab-
 sente uicarius dicit omnibus benedictionem etiam
 prioribus certis superuenientibus. ¶ Priores

non teneat iuramentum suum qualem potestatem. nisi
in casu evidentiissime necessitatis et utilitatis.
In absentia vero non potest eis dare potestatem ad
vendi subditos a quocumque potestati a quo et ipsi
vires absolue possent. et eandem potestatem
de cetero monachis pro persona iuramenti cuius
tunc quare. ut in se de mortali certo non
sic teneant priorem suo omnes iterum giteri.
ab eo quod absoluit. cum iurisdictione p[ro]prie salutis
tatis. **S**acerdos dyaconus. et cantor et lecto-
tor refectorij ebdomarius. finita ebdomada
culpam suam de defectibus suis in eisdem officijs.
Clamantes culpam suam de fractione silentij
disciplinas cum iuribus reape teneant. nisi
ea die celebrare uel coicere habeant in quibus
uel nisi fuit coicis generalis. uel nisi causa re-
nabilis puta debilitatis aut infirmitatis que
excuset. in quibus casibus p[re]sens p[ro] disciplina
nam in aliam p[ro]miam gmutare. **S**canu[m] de
fractione silentij quod qui dicit frequenter p[ro]
na puniatur grauiori. et intelligitur quod vnde
cauent. uel ad terram comedat. p[ro]p[ri]e p[ro] uideat
expedire. **N**ullus culpam suam uel alterius
p[ro]sumat in caplo uel alibi in quatuor defenit.
qui quare ad terram comedat. uel alibi
p[ro]p[ri]e p[ro] uideat grauiori. **C**ommu[n]is

tu in refectorio ad cenam nunquam pancia detur.
 aut ab aliquo in quentum comedatur: ex
 cepto domo carthulie tribus diebus capli gualis.
 nisi ad pores. Quorū autē aut paratorū q̄
 gratiū fecerūt. aut fieri p̄miserūt. necno
 om̄s qui comederūt: prima die sequenti
 sine caplo a vino abstinere teneant. In oia
 abaria gposita uel condita aut uisi nec of
 fe seu quodlibz aliud ferulū: nunquam p̄ in
 quentum monachis uel gūlis licet mittari.
 Nullus monachus in ordinis in refectorio
 plurimat in mensa poris comedere: etiā quen
 tu ab sentē. Cū aliquis semel aut plures
 ad curiam comedere uultus fuit: quelibet co
 metho que solū fit in prandio nisi aliud ex
 imatur: pro una uice gputatur. Si uo uno
 die uel pluribz: diebz bme uel refectiois: ma
 ne et sero pro uno die gputantur. **P**ropter
 festū dedicationis et reliquarū ecclē inferioris
 uel p̄pter hospites: etiam por et parator
 uerū non infringūt. Quis et lactiamis
 uerū non p̄ssim? feria sc̄da uel quarta: in q̄
 debet fieri abstinencia p̄pter occurrens festū
 x̄i: sc̄m in feria sexta. Hospitibz uo qui
 non sūt de ordine nr̄o: et quibz nō poterūt
 ab hoc scandalo denegari: pro uicando sc̄a

culo in dās ferijs p̄mittim⁹ mīstrari. **C**
Diebus quibz in cella comedū. ex̄ hoc
refectionis vīuū p̄ cellas ḡnalic̄ nō potest
B̄nficia amulātorū p̄uacōz nō fiant dicit
sc̄dm̄ antiquā ḡlucudmē abstinentie dep̄
tas. p̄nt̄ m̄ fieri in quibzlibet ferijs
quacūq; ḡlucudmē ḡnaria nō obstant
lud̄ eam qd̄ ab̄is̄ feria tertia + sab̄to. po
cent̄ p̄ huūsmōi b̄nficio ḡputari. Sc̄dm̄
tū de coquina semel in mense facienda dū
ē reuocātū in cellis a monachis. **I**n u
gilia corpis xp̄i + in uigilijs q̄is̄ sollemp
nitatū b̄nficē uigilis fiat abstinentia. p̄
ter hoc tū nō fit in septimana ul̄ semel.
¶ Qū fecit̄ x̄ij. l̄cōm̄ occurrit̄ i uigilia af
fectionis et corpis xp̄i fiet abstinentia feria
sexta sequenti. + in p̄dās uigilijs ab̄m̄
atur a lactationis. Cū uō uigilia corpis xp̄i
+ b̄n̄ ioh̄is bap̄tiste in vna occurrerint eb
domada. non in uigilia corpis xp̄i. sed
b̄n̄ ioh̄is bap̄tiste abstinentia ip̄a fiet. **I**n
qua fieri debet abstinentia monach̄i ex̄
cellas p̄p̄ias non laborent. nec tūc eis
sp̄aciamenta ḡcedantur. **I**eiunū b̄n̄
mathie apl̄i + ieiunū q̄ior̄ t̄p̄m̄ m̄s̄is
septembris. fiant a p̄lōm̄is ordinis sicut

est in regione uel dyocesi quilibz q̄suetū.

In die tene dñice ad collationē que fit
 post mandati nichil oīo p̄ter unū & aquā
 m̄dixtur? nectar quoz aut qualibz ali-
 as vini & sp̄rū q̄fectiones nullo ūquā tpe
 in refectō m̄stramus. **D**iebz quibz fit
 abstinēda. sicut a vino sic eoa a ceruisia
 & abstinēdū. **Q**uia fm̄ antiquissimā
 ordm̄s n̄i q̄suetudmē a cōs p̄ibz h̄cō-
 ductam. oēm elū carnū a mō p̄posito abie-
 ctū? statum? ut quālibz n̄i ordm̄s pro-
 fectus huius tam laudabilis institutōis trans-
 gressor erant. carnes uidelz comedēdo. seu
 aliau p̄sone ordm̄s m̄strando. aut come-
 denabz uel m̄stranabz q̄scentido. uel non
 p̄hibendū cū potuit prohibē. si p̄or uel
 uicarius siue parator hoc fecit? ipō s̄cō
 tāquā ip̄ius siue p̄fessionis calūpniator et
 m̄sgressor obediām p̄dit? ac uocibus & lo-
 cis debitis & certis obediētijs ordm̄s care-
 ac in eternū. **S**i uō simplex monachus et
 alia quis p̄sone ordm̄s exiit? uoce loco
 & obediētijs carens p̄petuo? ad capli grā-
 lis uolūtatem careri mancipet. **Q**uam
 plenā extendi uolum? ad eos qui infra
 domoz suaz clausuras quibuscūqz p̄sōnis

omnes mīstrauerint seu ab alijs p̄m̄is
rūt mīstrari: nec phibeant cū phibeant
ualebant. Hanc ac laudabilem gloriā
ad om̄s moniales mī ord̄inis & eis p̄s̄
tes de ubi ad ubi extendi uolum⁹ & iube
mus. **¶** Om̄i cōs̄ ita fiant q̄ ieiunā
te ferie nō frangatur. **De cella & cōm̄**

hantibz de ord̄inibz suscipiendis & p̄p̄

Quoniam duo **hīs excipiendis** & v̄
plures ue in una cella fuerit q̄ p̄
mo otio penitus apto. s̄m̄ ex toto nō d̄
datur: nec ullaten⁹ ob̄seret. **¶** Dom̄
ord̄inis que non h̄nt terminos sibi p̄ ord̄
nem assignatos & uocent uelita tōres d̄
lius p̄uic̄ie qui eis assignēt cōm̄os cōm̄
ord̄inis honestatē p̄petentes. & pro mo
nachis breuiores. Et hec eadē in dom̄ibz
nouis recipiendis d̄c̄to ob̄seruet dilige
ter priores: quibz dictarū dom̄orū nouarū
receptio q̄m̄tetur. **¶** Et q̄ ex leui & id̄
acta receptōe dom̄orū nouarū m̄m̄
cientē d̄t̄t̄arū & edificijs n̄c̄ijs carē
multa scandala & uicijs qd' dolentes re
ferim⁹ mō nouim⁹ ord̄m̄ p̄uenisse q̄
d̄t̄iora in posteriū p̄uenire nisi salubre
medū apponatur nō im̄erito formidam⁹

Statuimus ut nulla domus recipiat de celo
 nisi prius pro sustentatione prioris et xij. mo-
 nachorum ac pro alijs necessarijs oneribus supor-
 tandis sufficientibus redditibus uel possessioni-
 bus assignatis et nisi in loco habili et ho-
 nesto a cohabitacione hominum debite segregato
 et nisi prius constructis sufficientibus edificijs et
 de gaudendis competenti et secura portione cau-
 done. Item statuimus ut in omnibus in nouis do-
 mibus limitati uel limitandi per uisitatores uel
 priores ad hoc deputatos uel in posterum depu-
 tandos in scriptis presentem capitulo generali proxi-
 mo subsequenti et ibi rationabiliter examinati
 per diffinitores approbentur et confirmentur uel
 etiam si eis uisum fuerit infirmetur. Et si domus
 aliqua firmos sibi de nouo limitatos sequa
 capitulo neglexerit intimare et lapsa illo capitulo
 sine confirmatione terminis non gaudeat as-
 signatis. **D**ecretamur quod persone ordinis
 etiam per ordinibus suscipiendis absque licentia
 prioris carthulie curie romanam non ualeant
 intrare ordinare. **C**apitulum tamen in hoc casu per
 sonas domorum a dicta curia ultra unam diem
 non distancium cum alibi deus ordines susci-
 pere non ualebunt. Monachi quando ibunt ad ordines
 habeant secum locum uel famulum proprium et ho-

nectū : et pro uilitandis pñabz a tō inuē
notabilē nō diūtant. **H**ortamur & ob
secramus in dñō pōres vñulos ac uicarios
momalū & pōntas : q̄tenus malas gñe
tudes in suis domibz gra sobrietate et
actiōne nri p̄pōlia salutaris i aiārū dū
pendū cura abos sup̄fluos & lauoiores. uel
tius q̄ aūtores dampnabilē inuoductas.
oī cū diligētia efficacē studeat extirpare.
Et subdia om̄s p̄ sua salute & totius ordinis
reformacōe cū oī mansuetudie & p̄aencia
emendacōne suscipiant i p̄missis : nec idē
murmuret. a' p̄lato suos aliquē inq̄ret.
si diuinā & ordinis uoluerit euadē ulcōne.
Cū delectandū sit om̄bz religiosis p̄ue
tatis uicū & eoz salute ualde gñariū : ob
tūm & ordinam q̄ nulla p̄sona nri ordinis
p̄fella sepatim a' appropatim hēat & cul
todiat aliqua bona a bonis totius coitatis.
p̄ter ea q̄ sibi ordo ḡcedit. sed om̄ia bona
domus. elemosine dona encema & alia vñ
ūla q̄ quēnau singularibz ue p̄loms mutu
tur & offerūt : dispensacōi & m̄thacōi p̄
tenas subiaceant : qui ea distribuacōe & ex
pendat p̄ut s̄m dñi & ḡlām cōi dom̄ uili
tati uiderit expedire. Elemosnas a' p̄ores

in caplo quentibz denunciantur ? et quia bono mo
 poterit indigentibz et quibz mittunt distribu
 ant fm uoluntate donatorum. oī tñ supfluitate
 resecata. et pace oīm seruata ? ita dūtaxat q
 auctoritas de pōas p̄sidentia semp remaneat.
 nec alicui inde liceat murmurare. Om̄s tñ
 clerici q̄ laya p̄fessi ? tenent suo pōi oīdere
 eius q̄ exponē uolūtati q̄ h̄c in cellis ul
 alibi. quociens ab eo fuerit requisita. Et hoc
 idem p̄ om̄ia gūli et laya reddita tenent face
 re p̄curatores. Qui ubi ḡtmax in p̄missis exi
 unt ? uel aliquid eidem celauit ? ut p̄prie
 tarius p̄mittat. **C**onuenit inrefragabili dux
 im̄ ordmandū ? ut quaiq̄ subditus mona
 chus redditis et gūlis crimē furti uel alie
 nationis ḡm̄lit ? seu p̄prietarius extiterit
 ultra ualorē t̄m̄ solidorū puor̄ tuonē suū.
 et illud suo pōi saltem ep̄ibz ḡrentis i statu
 tis ḡtari uel reuelare sciens neglexerit ?
 hoc ē p̄ns usq̄ ad diem cene includiue. et
 absens usq̄ ad octauā diē reuisionis sue
 ad domū suā post p̄dctm̄ c̄m̄nū s̄lū inclu
 due. ip̄o t̄m̄ hoc ē elapsis dās term̄s ex
 coicationis s̄m̄a quā in h̄is scriptis term̄s
 de ligatus ? a qua nō possit absolui nisi
 p̄ p̄p̄rū p̄orem. uel eo absente p̄ uicariū

ulq; ad dicti pons aduentu. au natio erit
gestio iazanda. et ab eo absolutio exigat.
Hanc ptea sumam latam a capto gnali t dnu
tu. annis singulis in dnu ranno palmar
pores uel ipis absenabz uicarij. omibz p
fclis ta deuas q; laycis m ordms i vni
ggregatis publice in caplm monachoz cenil
cient. ipam q; ut moris e in scriptis pferat
t pmulgent pncabz vniuersis. sub forma q
sequit ante uel post in uulgaru pp laycos
exponenda. **C**u sic a capto gnali m dnu
q; p dno ordms vniuersis que suis poribz que
iuratis uel vrbz quo ad illas domos que
p uicarios uel p rcores gubnant no onde
rnt q; huerit. nec eius exposuerit vo
luntati. layci lay a festo circucisionis usq;
ad quinquagesima. monachi uo t deua us
q; ad dnicam in ranno. t q; aliq; ultra us
lorem tui solidoz auronensiu puoz mo
rete usualis simul uel p pres occultandi
suo retinuerit. uel sine dcoz supioz li
cencia ultra sumā paxatā aliq; donauit
vno acōmodauerit. uel mō quolibz ali
bus non reuelauerit. sumam excois in
curant ipō suo. donec gestione pcedat.

bñficiū absolucōis a superioribz sepe dicitis me-
 ruerint optime. **E**t ego fr̄ talis. **A.** prior
 uicarius. uel rōm̄ domus huius uigore t̄ uim-
 re sine late ut p̄metit̄ a dō caplo gñali excoi-
 catos denūcio om̄s tā monachos q̄ gñlos. q̄
 eam redditos p̄fessos huius domus ac de mā-
 dato ordinis ibidē hospitantes. q̄ occidendi
 nō uel celandi ultra ualorē tui solidorū p̄dco-
 uerint. uel retinuerint. donauerint. accommodauerint
 uel mō quolibz alienauerint. donec illa
 michi reuelauerint. t̄ a me bñficiū absolu-
 cōis meruerint optime. cui q̄ntū ad p̄fatas p-
 sonas data ē p̄cās absolucōis a caplo me-
 morato. **Q**uod quidē capitū indulget p̄nabz
 spaciū ḡficiendi michi prior uicario ul' rōm̄
 anteq̄ p̄missa ligent̄ s̄mā usqz ad diē tene-
 diēncē inclusiue. absentibz uō usqz ad diem
 octauā postq̄ ad domū istam reuertent̄. **E**t
 sciendū q̄ hec s̄mā in domibz monachū debz
 a uicario p̄mulgari hora die loco quibz sup̄.
 p̄nabz t̄ audientibz monachis gñlis ec̄ red-
 dias. ac monachibz vniuersis. **I**tem sciendū q̄
 p̄cās data p̄curatoribz a statucis. uirtute
 huius p̄cellus nec restringit̄ nec laxatur.
Nulla p̄sona ordinis p̄ ulub̄nctū sibi
 ḡficiū q̄ libros alia ue quecūqz sibi appropi-

et aīo obstinato ⁊ ne grā in uicū q̄tatur.
*De nouicijs ⁊ eoz ⁊ alioz p̄fessione necesse
de iuralibz ⁊ m̄lribz . caplm . vi .*

Recipi ad terminū statuti uementes
possint p̄ore multū remoto . nec de hoc
in uelutro auctario ⁊ quentu indui . ⁊ etiā
in cellari . Nonemus om̄s p̄ores ⁊ quēns
ut in receptōe nouicioz sint magis soluto
circūspecti . ⁊ ea que de ip̄oz receptōe in an
tiquis ḡmenē statutijs audeant diligētius
obseruare ⁊ de sufficiencia maxime ⁊ moribz
inquirendo . ⁊ ignotoz q̄lacionē p̄ dies a
liquos an̄ receptōe q̄probando . Habitū
ordinis postulantes ⁊ qui an̄ i alia religio
ne p̄fessionē non fecerūt tacitā uel exp̄sā
m̄ime mencūt . si interrogati se de altera re
ligione r̄ndant non fuisse . Nouicij si ha
beant unde . p̄uideant i nouiciatu de uestibz
sibi p̄is . Sacerdotes ⁊ ceti qui de alijs scolis
uel altera religione ueniūt ad ordinē ⁊ si
in nullaz celebracōe ⁊ obseruacijs regula
ribz forme ordinis se noluerint q̄formare .
uel si in sustinēda opinione sua fuerit ob
stinati . uel in modo uiuendi singulares ⁊
ad p̄fessionē nullaten⁹ admittant . qm̄
p̄ tales p̄sonas olim multa i ordine can

not

data puenire. Nullus por recipiat aliq
 psonam ad ordinem. sine totius sui quetus
 uel maioris pns uoluntate et assensu. Si qd
 infra terminos mds tam grauit infirmetur.
 q no possit si foris eet dictos tmos pedes ul
 eques manere. non potit in monachiu recipi
 ordmate. **P**uores quoz quetus prop pau
 pratem dulduat. nullo ualant in certim
 reape nouacos. ab ay licentia pons car
 dylicie uel capli gnalis. **H**ospites et nouicij
 in hys que diuiduntur p quentiu. equalit ai
 pfectis hant portione. **N**ouicij ta mochi
 p clerici possunt ad arbitriu pors suoru mal
 las puatas celebrare. et ad eas ai ecclia
 ta ciuilla seruire teneant. **R**ecitata laione
 in caplo et ppositis a pside pponedis. no
 uicij q factim a caplo recedant. et a caplo gna
 li finito sermone oio excludant. quibz co
 lolum quaten sine licentia psideus i col
 loquijs no remaneant. nec ead tuc ibide
 faciant magna mora. **N**ouicij no faciant
 pfectione nisi ppo pore pnce et celebrante.
 uel alio de ordme mo p uoluntate eius. si le
 gitime fuit peditus. **D**uor archydie pos
 se dispensare. ut ad pfectione admittant
 infra annu plone. quaz sufficiencia hoc me

reatur. Monachi in alia religione bñdicti & p-
felli & apud nos annu pbarois faciūt cū cu-
cilla; & sine capa. Monachus alius religio-
nis apud nos pfectionē faciens & nō bñdica-
tur si in pmo ordine fuit bñdictus; ceterū tū
facit; q̄ ūlti suscipe me dñe dicit; orau p-
se postulat & pfectionē legit; & coicat. Si
quis pfectionem fecit in aliqua domo ordi-
nis & iter in alia hēat p̄fiteri; sufficit ad
pfectionē faciendā ut obediām p̄mittat in
manibz poris inuentū; & excoicari p̄fessio
leu obediē p̄missio nichilo; fixa durabit.
Plone ordinis q̄ uocant̄ uel mittūt ad pro-
fessionē extra domus suas; obediām poribz
domoz ad quas diriguntur p̄mittē non reci-
sent; q̄n p̄ illos poros & de uolūtate suoz que-
rūt fuerint requisiti. Alioq̄n p̄ inobediā-
tē in disciplina gnali ad ordinis uolūtā-
tatem; & nichilo; hēant̄ p̄ professis. Quidq̄
datur p̄fesso acquirē domū vnde ē p̄fessio.
nisi sibi alibi hospitant̄ aliq̄ donati sūt
fauore domus in qua hospitantur. & nulla
plona q̄ apud nos fuit p̄fessa tate uel
expresse; in libris uel alijs rebz quibul-
cūq; sū grā ordm̄i acquisitas, usufructū
uel alū quēlibz titulū sibi p̄sumat ven-

dicare: sed illi usui cui gratia actione non ut
 rei proprie sed aliene recipiat si sibi concedatur.
 Cuiuslibet status sui ordinis. scilicet monachorum.
 quosdam et reddituum: loco qui iuribus p[ro]p[ri]e ad-
 diantur uales: sic t[ame]n q[uo]d n[on] ualuit non exce-
 rant. Sacerdos qui missa[m] in quentia celebrare
 non potest iualis reputat. **¶** Om[n]ib[us] p[er]sonis
 ordinis inhibemus: ne infra domoz m[on]ast[er]ii
 clausuras. uel clausurar[um] limitaco[es] fossatis
 uel lignis quib[us]cu[m]q[ue] designatas mulieres in-
 gredi p[er]mittant: sed potius q[ua]ntu[m] poterunt se
 opponant: et defendant q[ua]ntu[m] in eis ne itent.
 Qui uo[] culpabiles uel negligentes fuerint
 in p[re]missis: si p[ro]ces fuerint sint ex[co]m[un]icatis
 ubiq[ue] in quentia usq[ue] ad sequens cap[itu]l[um] g[ra]uale:
 in quo etiam de hoc clamant culpas suas.
 Alij uo[] de ordine usq[ue] ad idem cap[itu]l[um] sint in
 discip[li]na g[ra]uali: et obediatis s[er]uare amittant:
 prior t[ame]n possit eos postea in eisd[em] officijs
 uel alijs reuocare: si utilitati dom[us] iudicet
 expedire. et aliud non obstat.

De caplo

D generalis et p[ri]uato. vii.
 Priores et alie p[er]sone ordinis ad car-
 r[er]iam que capli uementes: si an[te] sab-
 baru[m] p[re]cedens capli g[ra]uale etiam cu[m] licet
 ea pont[if]ice manauerint: solu[er]it o[mn]i die pro

quolibet animali tres grossos tuonenses
argenti. **A**utius monachus pro pore suo
ueniat ad caplm gñale: nec imitat: ad do-
mū carthulie sup annū pro negocijs q̄bulat:
q̄: alias monachi qui garrū fecerint re-
putent: fugitiui: & pores qui eos miserint
ab officio p̄ vnū mēse sint suspēsi. **Q**ui-
libet de ordine p̄ ea que sibi ut sic domi-
nāria utilia uel dampnosa uidebūt: p̄-
u carthulie a caplo gñali p̄ lras uel p̄ so-
nas ordinis intināre. **D**uores aut & alie
plone ordinis qui tpe capli uel alias sup
annū uadūt ad carthulā ordinate: si cui-
q̄ fauore uel odio lras & denūciacōes quē-
rūt ac singulariū plonarū domoz p̄ quas
intēnt reape & afferre gampserint prior
a caplo memoratis: corā ipis caplo gñali
uel priori carthulie uia uoce uel p̄ lras
culpas suas clament de p̄missis. **I**lli quoq̄
qui durē uel eadē indirecte subditos suos
impediūt uel quentus: ne tales lras seu
denūciacōes faciant aut intinānt. & nā
seūtes ne illas recipiant a suis subditis
quibuscūq̄: idem factē teneant. **E**t ut uia
falsū scribendi uel denūciandi omnibz p̄clau-
datu: statim: ut quicūq̄ amoto de pore

Quo uel de personis ordinis caplo a' pon car-
 thulie capserit maliciose & mendose: tanq̃
 falsarius sic in armosoz disciplina ad or-
 dinis uoluntatem. Nulla eoa' domus ordi-
 nis uel plona p' huc aut sine causa scribat ca-
 plo gnali: alias rñu' nō expectet. Dieb;
 capli gnalis non licet monachis exire dau-
 suas domoz suaz: poterit tñ post nonā
 de bonis h're colloqui. Cetera redditu' &
 g'isti ad caplm pro domib; suis uementes
 afferant peticoēs & hās suas pon carthu-
 lie: nec intrent caplm nisi forte de uia p'
 sermone tñ audiendo. Famuli plonaz
 ordinis uementes ad caplm gnale ul' ad
 domū carthulie sup' anū: nō debeant infra
 cerminos carthulie entes uel culculos mag-
 nos: sed in ingressu tñmōz q'mendent
 custodi pontis & custodi grangie de culce-
 ra: alioqñ ip'e plone ordinis saant se p'
 suis famulis graui' pimentas. Famili-
 quoz p'dicti pendente caplo gnali pontē
 non transeant: nisi de licentia parato-
 ris speciali. Licencie de uocandis plonis
 cū pace p'noz suoz a caplo uel p'ore car-
 thulie de cetero ipetrande: p' bienniu' et
 nō ul' h'cant roboris firmitate: & plo-

ne que p tales liās uocabūtur ⁊ sup ob
tinenda licentia pores suos postq̄ eam de
negauerint non ulterius molestant. Alio
qn̄ ad arbitriū por̄ suor̄ gn̄ali subiacent
discipline ⁊ nec tales t̄x de faali gcedant.
q̄ inde subornacōes ⁊ multa scandala ge
nerantur. **C**Om̄ibz ploms ordinis fir
mit̄ inhibemus ⁊ ne inducant suos simi
tores seu seculares alios ad scribendū ca
pitulo gn̄ali pro seip̄is uel de fais domori
suar̄ p̄ticularibz ⁊ p̄uatis. nec excessus
uel disciplinas plonar̄ ordinis secularibz
denūciant ullo modo. Qui grafecit. pro
modo culpe grauit̄ puniatur. Capit̄m gn̄a
le p̄t̄ quacūqz plonā ordinis ex causa iō
nabili in quacūqz domo collocare. eam
ad p̄fessionē faciendā. Nullus appellet
n̄ ad p̄orem cardusie uel ad capit̄m gn̄ale
et si p̄nuaciatū fuit ip̄am appellacionē in
iusta fuisse. is qui sic appellauit grauit̄
puniatur. Nullus a correctione appellet
nisi graue ⁊ manifestā ḡneat iniquit̄.
alioqn̄ ordinē absqz ulla m̄a tene q̄pella
tur. Appellacionē ubi suā nō p̄sequant̄
subdia in plona p̄pria ⁊ sed p̄ nūcū ⁊ p
liās. ⁊ in hoc casu pores teneant̄ m̄tra

re libidinis nūcū t expensas. Qñ a caplo
 gnati uel prore carthulie auq̄ aliq̄ redē
 uel face sine p̄fimaone ipis iūgit̄ illud
 p̄caus p̄ implere tenetur. t si sine cā
 rōnabili dicitur. clamer de hoc culpa
 suā in caplo sublequēti. Quaiq̄ p̄cip
 tere p̄ponē aliq̄ ad statuendū p̄ quod an
 aq̄us rigor ordinis minuat̄. si momē
 a pore carthulie uel diffinitōibz cessare
 noluit. t̄q̄ rebellis a caplo p̄imat̄. Vobu
 mus q̄ datus capli gnalis. am̄s singul
 impleno caplo om̄ibus intinetur. **De u**

Prior carthulie **uicatoribus. viij**
 p̄t mutare uisitatores. ex causa q̄
 ubi rōnabilis eē uideatur. **Uisitationes**
 domoz anglie. cathalome. t sclauiome.
 t bartholomei. t cerax domoz multū a
 carthulie remotax. fiant amodo de bre
 nis in bienniu. sicut t domoz aliaz. Celā
 tes uisitatoibz reuelanda. nō p̄nt ab
 solu p̄ pores suos. nisi iūcta p̄mā septe
 abstinentiaz. p̄ter abstinecas ab ordme
 gnuatas. **Uisitatores officiu** fidelis excer
 ceant t feruent. et in domibz quas uisi
 tant sine causa iusta morā firmā nō fa
 ciunt. aboq̄a in sequēti caplo clament

culpas suas. Propter aliquos pores raro
uel nunquam sunt uisum laudabilem primum procedere
cum inuicem postulantes? uisitatores uero
grauis? ut quociens causam rationabilem uide-
rint appareat? prioribus iubeant ut ab offi-
cio poratus coram ipsis inuicem postulent et
requirant? et illis potissime quos ad peccatum
dum nouerint obstinatos. Remaneant tamen absol-
uant ab officio poratus? nisi in casibus
gruentis in antiquis statutis sine licentia
superioris pontificis archiepiscopi? uel capli generalis.
Alios tamen officiales qui principaliter omnibus
non prestant. sed alijs simpliciter sunt obedien-
tibus deputati? poterunt uisitatores indifferen-
ter absolue? quoniam eis uisum sunt expedire.
Uisitatores fortiter reprehendant pores qui de
facto dant monachis materiam euagandi
frequenter spaciamenta extra domos? i-
ponantque eisdem prioribus per huiusmodi cul-
pas bonas disciplinas? et si eis uisum fuerit
tales licentias moderentur et restringant. pre-
beantque monachis ne peccati cuiuslibet gra-
uitudinis in talibus spaciamentis extra claustra
domorum suorum committere presumant. Ut pri-
uilegiis personarum ordinis in uagationibus
obuiem? quibus quod dolentes referunt.

antiaz maxima dispendia. notabiles in
 famias. + scandala q̄ plurima nouim⁹ pro
 uenisse. ⁊ ut illi qui eam p̄sonas incōposi
 ms ac p̄ulas ad p̄fectionē reape nō uerēt.
 in eo qd̄ delinquit puniant⁹. ⁊ eorum cul
 pis alij non grauent⁹. statuto p̄petuo ⁊ ir
 refragabili ordinam⁹. q̄ occasione cuius
 cūq̄ annis uel delicti nulla p̄sona de domo
 p̄na emittat⁹. sed ibidē si fieri p̄t p̄ modo
 culpe legitime puniatur. Siquis uō fuit
 tam p̄ulis q̄ ḡ filius de p̄naly uel annas
 in domo p̄na corrigi nō ualeat debite ul
 puniri. ⁊ uisitatoꝝ eudeno q̄tūc de p̄
 missis. nūc ⁊ non alio uisitatoꝝ deū p̄e
 oculis h̄ntes islem p̄sonā de domo sua
 ualeant emittē. ⁊ in alia eiusdē p̄uicē
 sub disciplinis debitas collocare. ita dūcax
 ac q̄ p̄ or suis ip̄m p̄p̄is expensis ac
 cū uisitatoꝝ h̄is fidem de p̄missis facien
 tib; ad domū p̄ uisitatoꝝ ordinatā cute
 faciat dedua. Coluturus illi nichilo illi
 domū expensas ab ordme p̄paratas. q̄
 diu ibidem fuit hospitatus. Cuius uō
 talis. p̄ter disciplinas a uisitatoꝝ sibi
 ip̄o licas colloquijs carebit q̄ diu ibidem
 fuit hospitatus. ne p̄ulis suis ūbis ac

moribus ceteros infingat uel corumpat. **U**
tante uero predictis uisitationibus et portibus in
uiginti. Quatenus si contra premissa uel aliquid
fecerint de premissis. clament inde culpas
suas in caplo generali subsequenti. discipli-
nas recipiant quas pro modo culpe capli
ordinabit. **S**i uero aliqui quatenos si reperi-
uerint. et de quibus est uerisile quod ipis ibidem
existentibus domus illa pacem non habent.
ad relationem uisitationum prior carthusie
ipsos atibi non differat collocare. **U**isita-
tores non pnt absque licentia capli generalis
uel prioris carthusie imitari aliquos ex
pauca quam uisitant. sed nec priores qui
quos mittunt ad quosdam diuidendos. et
eos mittent in pauca ubi ultimo sunt
perfecti. nec mittent aliquem ubi caueat
hominibus. **U**isitatores atibi
quod prior carthusie uel distimtoribus capli
excessus domorum quas uisitatione magis
infamam contingentes ylonax non reuelent.
alias in caplo generali grauissime puni-
antur. **C**auent etiam ne quis aut reddat
uel famuli eorum culpas et modum uisitationis
domorum uisitationis sciant uel inquirant.
alijs ue reuelent. **U**isitatores et domibus

quas iustitiam requirant diligenter uari
 carceres sufficientes et pñces gñitudoēs
 hēant: et quos in pñctis negligentes in
 uenerint districte puniant: et eis sub bo
 na pena iungant: ut pñctis iuxta domoz
 suaz facultates nō differant adimplere.

¶ Qd̄ semel phibitū ē a iustitatoribz: facel
 ligitur semp̄ eē phibitū: nisi p̄ caplm̄ gñā
 le uel p̄orē carthulie a iustitatoribz alios re
 uocetur. **De expulsiōe et fugitiuis.** **ix.**

Singule domus ordinis carcerē hēant
 p̄petentē: in quo ad agendū pñmā
 criminosi et qui minant mortē uel ignē.
 uel de inferendo aliquo gñā scandalo sūt
 suspecti et ceti de quibz statutū ē recludantur:
 et ad hoc agendū obedire superioribz subditi
 teneant. **¶** Priores cura subditos suos sūt
 solliciti ne ordinē dimittant: uel de ordine
 fugiant: et si quos huius p̄positi eē p̄babi
 lē agnouerint: et eos qui aliu uel alios
 ad hoc induxerit: ualeant carceri māc
 pare. **¶** Fugitiui repta absq̄ licentia p̄o
 ris carthulie uel p̄orū suoz: p̄ quocūq̄
 p̄ores ordinis pnt̄ capi: auxilio si necē
 sūt nichilo iuocato brachij secularis.

¶ Priores et alij q̄ notabiliē repta fuerint

culpabiles negligencia uel alio modo de
euatione in carcerator: ? ab obedientijs
absoluant: ? & subeant locū euidencis ad
ordines uoluntatem. ¶ Nullus pro quocūq;
crime de ordine expellatur: sed p̄ modo ci
mis & delicti carceri p̄petuo uel ad tempus i
trudatur. ¶ Priores & uicarij monachū su
os apostatas & fugiuos ad se rediētes rea
pian: ? redire uō nolentes requirē cū dili
gencia non omittant. Et nisi infra quinq; di
es quis eorū redierit: priusq; a p̄po priore
uel p̄ore carthuse recipiat. sponte se offerat
carcere subitū: a quo si armosus fuit
eia non possit nisi p̄ priorem carthuse ul' p̄
caplm̄ gnate. Si uō armosus non fuit
prior suus de ḡsilio uentus possit illū edu
cere: q̄n̄ sibi uidebitur expedire. Et cū e
ductus fuit aliquis de p̄dictis: faciat disci
plina scriptā de talibz in statutis. ¶ Si q̄s
de incontinēcia quictos aliquo tpe ḡingat
ordini reconciliari: ? nullo mō hoc fiat in
comibz in quibz fuerint quicti: nisi ad p̄e
tū carcerē. De quo si educerit nullo mō
ibi remaneant: sed sub debita disciplina a
libi collocentur. Quicūq; de quacūq; rōia
bili incontinēcia quicti fuerint uel publice

gressu: ppetuo carceri manupendit: in oī spe
 liberaaōnis. **E** Prior cathulie possit recō-
 siliari ordini quoscūq; annulos seruata or-
 dīnis disciplina: quā possit quq; si ei uide-
 bit moderari: alius uō p̄or ecā p̄p̄ius eor-
 dem sine ipius p̄oris cathulie licentia p̄o-
 q̄ in mortis articulo facē hoc nō p̄t. **C**ri-
 mōsi ordini recōsiliari sp̄uale b̄nciū habe-
 ant iuxta gradū ad quē fuerint restituti:
 uocē t̄n non hēbūt eciam ab oī disciplina
 p̄ annū ip̄osita absoluti: nisi sp̄aliter et
 exp̄sse eisdem fuer̄ restituta. **C**rimōsi recō-
 siliari xl̄ diebz cap̄i mane et uespe ad ter-
 tam sup̄ asserē nudū: in recōsilio gmedē
 quellant. **De diuisis infirmis et de quorūdā**

D **Etone dubiorū declaracione .x.**
 ordinis que āmōto hēbūt agere in
 curijs p̄latoy et p̄ncipū uel in alijs locis
 in ligmbz ad que frequēs sit gausus iuxta
 quas uel que ordo domos h̄t ul̄ habebit
 in futurū: p̄ter ordinis honestatē decli-
 nēt ad eandem. **E** ne domus huiusmōi a sup̄-
 uementibz hospitibz nimū grauent̄ sup̄tibz
 et expensibz: taxandas dixerim̄ illas ue sequi-
 tur. **V**idētz q̄ ducens unū equū soluat p̄ se
 et famulo et equo qualibz die tres grossos tu-

ronentes : si uo duos equos habuit pro die
quatuor soluat quinq. Pro p̄ma ac die qui
pluribz ? uel qui una tm̄ die ibidē fuit hoc
putatis nichil soluat. sed ob gr̄am hospita-
litatis illa die gratis sibi om̄ia uictualia in-
instentur. Et quia sūt nōnulli domus alic
ordinis nō multū remore a locis mēdatis
que p̄ suis negocijs quz frequētate curas
sepedas. quibz si temp̄ id ē in quolibet eor
aduentu p̄ma dies sine expensis + hospita-
litatis gr̄a reddetur ? p̄dicte domus uicine
ut multū a talibz grauarent. idcirco p̄ur
sequit̄ circa tales duxim⁹ ordinandū. **V**icibz
q̄ bis in anno id est post sex menses cū ad
loca redmuerit uicina cuius sup̄das. eisdē
hospitalitatis gr̄a semel reddat sine expen-
sis p̄ma dies ? quā cū una p̄sona sine p̄or
fuit siue alter aliau⁹ domus recepit. om̄ibz
alijs p̄sonis eiusdem domus infra sex mensū
t̄p̄e de rigore ualeat denegari. **A** nullus de
ordine publice p̄dicare p̄sumat nisi in clau-
stro uel in caplo monachor + gūlor. nec ibi
dem aliquis secularis nisi in q̄ntū tractata
uolūt admittat. **P**rima opa corā sc̄a
ebdō post oct̄ pasche ? alia ea ebdō post
fectū ap̄lor petri + pauli. t̄rcia uo p̄ma

ebdo post festu scti michael fieri gtuenerit.
Et si dais tpiibz aliqd impedimēti occurrer
aū uel post puc gmodius fieri poterit sup
plebitur. Nullū tñ aliud colloquū in illis
septimanis nisi uenit festu capli ē hñdum.

Quidmē tenere ē feria s̄a + quarta gventū
eē pane + coquina ? feria t̄cia + sabbato.
pane uino + coquina ? feria s̄t̄ q̄ta + diebz
capli + festis .xij. l̄cōm. more guentus. absti
nencia ordms oī ebdo mā manifesta n̄citas

Declearam
interdicat eam obseruata. **Q**uod illud
statutu q̄ dicit q̄ nemo utat̄ statuto
novo donec p̄ duo capla ḡmua s̄ub ḡfir
manū ? intelligendū ē solūmō de illis sta
tutis. que fuerent ḡta rigore ordms.

Et decetō q̄n fiet statutū nouū utant̄ diffinō
res h̄is ūbis. statutū ut illud + illud fiat.
Q̄n uo fiet declaracio antiqui statuti. utā
tur h̄is ūbis. declaram. + c̄tā.

**Incipiūt capla t̄cie pacis nouaz ḡmua
dñi ordms cartusienfis**

- D**e decenas redditis u
- D**e ḡlis redditis layas. u
- D**e donatis + p̄bendarijs u
- D**e mortalibz n̄i ordms ac uicarijs + po
uillis eardem. u

Incipiunt noue quatuordecim ad terram pre-
sentantes. De clero redditus. p. m. ca.

Quoniam monachus nouus ad p. m. ca.
clero clero redditus reducat. p. m. ca.
integrum in habitu clero p. betur. Cele-
ria redditus annu p. b. a. o. i. s. faciant in habitu
suo sine capa q. recipiant uo t. p. f. e. l. l. i. o. n. e.
faciant sicut monachi. h. i. u. s. t. a. m. e. e. o. u. i.
non b. n. d. i. c. a. t. u. r. q. sed dicto u. l. i. s. l. u. l. a. p. e. m. e. e. t.
petito orari p. se statim uadunt ad cornu alta-
ris. ubi legant p. f. e. l. l. i. o. n. e. s. u. a. m. t. s. u. p. a. l. t. a-
re offerant q. ac b. n. d. i. c. t. i. o. n. e. r. e. c. i. p. i. a. n. t. i. p. a.
p. die p. f. e. l. l. i. o. n. i. s. c. o. i. c. a. t. e. t. e. n. e. a. n. t. **C**l. e. r. i. a.
reddita pro habitu deferant q. ciuillas sine uit-
tis q. in monachos at si alias sufficientes
et p. m. o. t. i. b. i. l. e. s. f. u. e. r. i. n. t. u. a. l. e. a. n. t. r. e. c. i. p. i. t. e. c. o.
sensu quencum domoz suoz. t. p. a. c. t. u. m. f. a. c. i. a. n. t.
in caplo monachoz. Si clero redditus p. f. e. l. l. i. o. n. e.
habitu monachoz susceperint. p. b. a. b. u. n. t. i. n. i.
habitu redditorz supposita in capa q. t. u. i. c. i. n.
p. f. e. l. l. i. o. n. e. m. o. n. a. c. h. a. l. i. c. i. u. a. u. l. l. a. b. n. d. i. c. e. t. sed non
ipi. cu in p. f. e. l. l. i. o. n. e. p. m. a. f. u. e. r. i. n. t. b. n. d. i. c. t. i.
Cl. e. r. i. a. r. e. d. d. i. t. a. c. u. m. m. o. n. a. c. h. i. s. h. a. b. i. t. a. n. t. e. s. i. n. e.
i. u. n. i. s. o. r. d. i. n. e. t. e. n. e. a. n. t. s. i. c. u. t. i. l. l. i. q. sed in co-
nibus inferioribz gentes uel exi. m. l. l. i. t. e. n. e.
a. n. t. o. r. d. i. n. e. i. n. r. e. u. n. i. s. u. t. g. u. l. i. t. t. e. x. t. d. m. o. s.

suas possunt comedere cum portibus suis et etiam
 aliam et per fractionem silentii ad mentem ut
 monachi. Septem presbiteri cum letania dicitur teneant.
 Quibus domus ordinis possit habere tres cle-
 ricos redditos uel duos qui cum monachis ex-
 istentes etiam capitulum rectorum cum eis frequen-
 tabunt. Seruiunt et ministrant ut monachi in
 diuinis ubi de consuetudine hoc habetur. Beneficia
 spiritualia habent ut monachi et corporalia ut
 quilibet et ad eadem spiritualia per alios reddenda
 ut monachi astingunt et per alios clamant ad
 pas suas in capitulo et reddunt. legunt in rectorio
 ut ceti. uocem non habent nec in consuetudine
 erit tractantibus non potuerunt ad sacerdotium per
 moueri absque licentia pontificis catholice uel
 capiti generalis. et de cetero si non uoluerunt etiam
 si fuerint sacerdotes. **¶** **P**rimum quod clerici
 redditu percipiunt et in sacris ordinibus constituti
 si huiusmodi susceperint monachorum infra annum
 prebendis capiam non obstantibus episcopum et eius le-
 gere. nullam quoque celebrare ualeant in
 quentum. si tamen in statu clerici redditu erat eis
 hoc permittitur. **¶** Sacerdotes etiam redditu mori-
 tum quando transeunt per domos monachorum ibidem
 in quentum de licentia presidentium ualeant cele-
 brare. **¶** **C**um bigami de iure sint puca con-

lura t oi p i u l e g i o d e n t a l i ⁊ i n h i b e m u s n e
d e c e d o r e c i p i a n t u r a d h a b i t u m m o n a c h o r u m u e l
d e n t o r u m r e d d i t o r u m ⁊ q u i a f i e r e t i n i u r i a ⁊ o f f e n s a
o r d i n i d e n t a l i . S i t e n u s f u i t a t t e m p t a t i ⁊
t a l i s r e c e p t i o . s e d n e c p r e s t i t i o s i i n d e f u i t s u b
s e c u t a ⁊ n u l l u s s i t u a l o r i s . **D e g u l l i s ⁊ r e d**

Si o m n i b z d o m i b z g u l l o r u m **d i a s l a y c o s** ⁊ i i
q u e a l i e i n f e r i o r e s n o m i n a n t u r . i n q u i b z e a
p e l l a t e r u e l b i s a d m m ⁊ i n e b o d c e l e b r e t
i n t a a p p a u a t o r e u e l a p o r e ⁊ a u t d e n t o
s a c e r d o t e . E t s i i u s t o i p e d i m e t o c e s s a n t e p o r
h o c n e g l e x i t f a c e o b t e r u a r i ⁊ c u l p a m s u a
t e n e a t u r i p r i m o g u a l i c a p i t o p r o c l a m a r e .
I b i d e m e a m c o r p u s x p i a d s u c c u r e n d u m
i n f i r m i s t e r u e t a p t f i e r i r e u e n t ⁊ s e d i n
q u o l i b e t m e n s e r e n o u e a t u r . **¶** O r o m a t e r
n a i n q u a s u n t g u l l i l a y c i s e o d m s t a t u t a i n
s t a u e n d i . e t a d q u a f a c i e n d a h n c p o s t m a
t u r n a s s i n g u l i s d i e b z f e s t i n a r e ⁊ s u b f o r
m a q u e s e q u i t f i e r i g l u e n t . **¶** O r a t i n t e r
r a m ⁊ s m s u i p r o d i o m a u e l u u l g a r e p o m n i
s t a t u m e c c e d u n t . **V**i d e t z p r o s t a t u m e r e l i g i o
n i s ⁊ p r o s t a t u s a c r o s a e r o m a n e e c c l e ⁊ d i
n i p a p e ⁊ p r o p r i o d y o c e s t a n o ⁊ c e c i s e p i s
p l o m o q z e c c l e s i a s u n i u e r s i t a t i s ⁊ p r o i m p a t o r e
r o m a n o ⁊ r e g i b z ⁊ o m n i b z p r i n c i p i b z x p i a n s ⁊

pro omib; bñfōtib; rēdēdatis familia-
 rib; et animas. ¶ pro omib; temptatis et in q̄
 quib; tribulacōe corpis et aīe ḡtinuas. ¶ pro
 excoīcatis et mēdis. ¶ p̄ ḡstione hēticōrū et
 saluacōrū. ¶ p̄ ḡstione iudeoz et paganoz. ¶
 pro nauigantib; pegrinis et infirmis. ¶ pro
 terre fructib; et cultorib; eorū. ¶ et pro tem-
 pore aeris. ¶ pro superius pleuranaa i or-
 dine et obseruancā mandatorū dei ac m̄ re-
 ligiois. ¶ et si qua sūt alia. ¶ p̄ quib; orāns
 sp̄m diuina inspiracō inflāmet et accendat.
 Sciendū p̄tēa q̄ ad quēlibet annū q̄ uolūt
 p̄ n̄r hūilit̄ deuocōe q̄ subuigūt. dictā orō-
 nem pro qualitate sp̄is discarōis et feruoris
 ampliando uel etiā breuando. ¶ Priores nō
 tenent sequi ḡlilū ḡstoz uel redditorū in re-
 ceptōe alioz. nisi quentū expedire uideat.
 ¶ Conūli et redditi layci m̄li de p̄sidentis
 licentia. et in articulo n̄cāntis ad missas ser-
 uare non plūmānt. ¶ et in officio eccl̄astico
 quo ad regulares cōmōias dicos imiten-
 tur. ¶ Deferant honorē sibiip̄is. ¶ siēs se
 nouent. ¶ alioq̄n pro quolib; dēfū uemā ac-
 cipiant. et culpam suā in sequenti caplō re-
 cognoscant. ¶ Conūli et redditi habitantes
 m̄lia p̄ochas seculares. in festis colēdis

et non colendis illis p omnia se gforment.
Intra terminos domoy suaz sine poribz
non equitent? nisi adeo debiles extiterint?
q non ualeant pedicare. Sed nec ext? nisi
fm q scriptū ē in statutis. **E**t qui ex eis po-
tuerint laborare & noluerint vimo & pūāā
currant ad poris uolūntatem? & si necē filio
grauius puniant. **C**onsili qui cū nouaci-
la grenones iudi sibi fecerint? quarta et
sera feria a vimo abstineant usq ad iasu-
rā subsequente. Priores quoq & pauaro-
res qui sciēt hoc non fecerint obseruari?
semel in ebw usq ad sequente iasurā a ui-
no abstineant? pter abstinecias ab ordme
gstitutas. **S**i gulos de incontinentia co-
uidos uel gbeatos de carce educi aliquā can-
gite? domū suā & cellam ppetuo sine spe dis-
pensacois amittant? & alibi collocent? ac
quo ad barbā & uictualia ad sacū reddi-
torū reducantur. **S**ibi & cellam amittant q
porem suū distamauerint? aut arduores
ad reuipenda debita sollicitauerint? seu alie
pouauerit dāpnū domus. **C**onsili et red-
ditū qui dms sclaribz p se uel p aliū quoquo-
mō de correctioibz psonaz ordmīs aliquo
deuicauerit? amittant ppetuo domū suā.

et alibi sub debitis p modo culpe disciplinis
 ab ordine collocentur. **C**elle t officine gū
 conū t redditor a pore uel a pcuratore semel
 in mense uel quociens eis placuit uisitentur:
 quibz ipi gūsi t reddita q̄q̄ hñc exponē tene
 antur. **E**t si quis ex eis cibaria aut alia illi
 cita tenē fuit assuetus t mortuus se noluit e
 mendare: p̄dat cellam pro mō offense p̄petuo
 uel ad t̄p̄c. **C**laue quoq̄ de ostio anteriori qui
 habuit tradat coquinario quociēs t̄mōs exie
 rit: alias careat vmo t p̄tancia cū redierit.
 vno die uel pluribz ad arbitriū p̄sidentis. **T**er
 re remore t steriles seu iuales ad t̄p̄c possunt
 dari in emphiteosim de quentū uolūate:
 q̄a uidebitur eē lucra domus. **S**i uō aliqui
 gūsi p̄dicta impedire palā uel occulte at̄p̄
 tauerint. et porit hoc p̄bari: reducūt ad
 dicitū redditor. **C**onūsi iuales reputant:
 qui impedimētis p̄petuis p̄petua nō p̄nt fm
 ordinis gluetudine laborare. **C**onūsi et
 reddita laya capis nigus nō uanē: quibz
 noue gluetudines ad ip̄os p̄mētes legant:
 ter in anno: uel amplius si p̄on uidebitur
 expedire. **C**onūsi non cessant ab opibz
 in sollempnitatibz t festis que sequūt. **V**idelz
 in sollempnitatibz dedicacōis eccl̄ie t sacificacōis

brē marie quā trāserūt ⁊ s̄c̄i hugonis in
comensis ⁊ in festis ap̄loꝝ thome ⁊ machie
⁊ euangelistar̄ maria ⁊ luce ⁊ doctor̄ q̄ gre
gorij ambrosij augustini ⁊ ioh̄n̄ni gloꝝ
nū ḡfelloꝝ. **¶** Redditi layci annuō h̄es
uocent̄ ⁊ et p̄fessione faciant ad altare
sc̄dm̄ modū ⁊ formā ḡuloꝝ. In sollempni
tateꝝ quoq̄ in kalarijs ⁊ sup̄ius in refec
to comedant cū ḡulis. Videt̄ in die natui
tatis d̄m̄ ⁊ duobz diebz sequentibz ⁊ in epy
phania ⁊ purificationē ⁊ annūciacōē brē ma
rie uirginis ⁊ duobz diebz in pascha ⁊ in al
cenaone d̄m̄ ⁊ duobz diebz in p̄thecoste
⁊ in festo corp̄is xp̄i ⁊ in natuiutate s̄c̄i io
hannis baptiste ⁊ in assūpcōē ⁊ natuiutate
brē marie ⁊ om̄i sc̄oꝝ sollempnitate. **De**

Quoniam **canonicis ⁊ p̄bendarijs . m .**
ex in tanta ⁊ indilata recepcoē do
natorū ⁊ p̄bendarior̄ dampna ⁊ scandala
c̄plurima n̄o ordini p̄uenerūt ⁊ ordina
tus q̄ de cetero nullus recipiat in donati
uel p̄bendariū absq̄ licentia cap̄li ḡualis
uel p̄oris archieꝝ. qui etiā de facili aut
sine magna ⁊ euidenti n̄citate uel utilita
te talem licentia non credant. Cū aut̄ ob
tenta licentia aliquis recipiendus fuit in

donari. **P**ropter uon proliū paupitate & cal-
 tate uouere nō cogari. sed recipiatur cū
 gdiombz infra scriptis. **V**idebz q̄ domui illi
 & ordini erit uerus obediens & fidel' & damp-
 nū seu uisoperū p̄oris & alioꝝ dē domus
 eis nō celans sed reuelans. honorē & cō-
 modū eoz diligens & p̄curans. **I**am pro-
 metat se correptioni ordinis uocalit' subia-
 cere. **E**t de hys que habuit prior & proci-
 vatorū reddē rōne. quociens sup hoc sūt
 requisiti. **E**t si q̄ ab sit in p̄missis aut i
 aliquo p̄missoz defice' & aut etiā gmen-
 nam nō seruauerit. **D**onacionē huiusmoi
 ordō ualeat infringere. & se de tam infe-
 lia p̄sona expedire. nullā remuneracōz
 eidem de tpe quo seruauit faciendo. **D**o-
 natis & p̄bendarijs residencijs in grangijs
 ac domibz nris. ac mercenarijs familia-
 ribz & domesticis. possunt aucte aplica li-
 cite sacramenta eccl'astica m̄strare. **D**o-
 nati qui ordinē dederūt se & sua & nobilitatē
 resident ḡtinue. p̄nt in tuis amicitijs
 si elegerint sepe hui. **E**t quous hūc nō mu-
 tent scolarē. & uolum' tū q̄ uestis eorū
 supior unicolor sit. & tam longa q̄ genua
 opiat & m̄scendat. **E**t q̄n diebz omias eo

festiuis pro diuino officio audiendo lupi-
us ascendens. ¶ uel pro negocio ordinis
exti terminos a p̄ore uel p̄curatore diuige-
tur. utans caputio qūlorz p̄pter honestate
ordinis et pro scandalis que gtinge pol-
lent euitandis. ¶ **C**onfirmaciones uero et re-
uelles ordinis in p̄missis. ¶ caveat vno et
etiam pane albo ad p̄oris uoluntate. donec
emendacione fecerit p̄perente. Vestes ca-
am uigatas et p̄nitas et uestes iuridis
rubei addei q̄ coloris. eis sub pena p̄ua-
catis a b̄nificijs om̄ibz ordinis et p̄bentis
p̄petuo p̄hibemus. **D**onati et p̄bentarij se-
nes debiles et infirmi. sicut in diu p̄nt qū
locus uacauit redditoz. ¶ uia i fili calure
api poterit in h̄itu qūlorz. qū in domo
q̄pletus fuit n̄is redditoz. **D**onati et p̄-
bentarij non tenent reddē officiu q̄ diu-
sūt in h̄itu seculari. ¶ diebz in d̄m̄is et fel-
tiuis m̄cl̄m̄ exhortaco i p̄oris et p̄abz in
caplo qūlorz. ubi etiā de suis defectibz ai-
nate fuit arguuntur. et p̄ liberatione iur-
tualū p̄m̄ant. ¶ **P**rima q̄ die d̄m̄is au-
liber mensis ḡt̄ent. et in natali d̄m̄
pascha penthecoste corpus d̄m̄ suscipiāt
reuerenteu. **De moralibz in ordinis**

de vicarijs & p[ro]visis eor[um]dem .iii.

Nulla p[er]sona ordinis sui domos mona-
 chali frequenter nisi urgente necessitate
 vel evidenti utilitate et pacto p[ro] quo lue-
 re negotio recedat ab h[uius] mora. **V**icarij
 monachali foris rep[re]sentant p[er]sonas ordi-
 nis cui[us]q[ue] q[ui]s[que] iudicium fuerit que sine causa r[ati]-
 onabili domos monachali frequenter non eru-
 bescant nec differant dono caritatis nu-
 ciare ubi uiderint expedire. **M**onachi
 q[ui]s[que] et redditu vni[us] in domib[us] monachali ha-
 bitantes obedi[ent]iam t[ame]n p[ro]mittat vicario
 et non priori. **P**riori[us] quoq[ue] non ob-
 stante obedi[ent]ia qua p[ro] curiam p[ro] se et domo
 sua p[ro]mittit g[ra]tuli caplo q[ui] tenet nichilo
 p[ro] se obedi[ent]iam p[ro]mittit vicario et moniales
 ac q[ui]s[que] m[en]s[ur]a prioris. **D**ebent t[ame]n mo-
 niales in p[re]s[ent]ia vicarij cu[m] no[m]i[n]e ipsius
 et p[ro]fite p[ro]fessione face[re] ac eid[em] i[n] om[n]ib[us]
 l[itte]ris et honestis obedire. **V**icarij moni-
 chali in foro p[ro]p[ri]e quo ad moniales et p[ro]p[ri]-
 etas cu[m] eis habitantes illa h[ab]ent p[ro]tatem qua
 h[ab]ent p[ro]p[ri]os in monachos suos alios q[ue] sub-
 iectos. **E**t cu[m] p[ro] se indignuerint v[er]o de mo-
 nachis cu[m] ipsis habitantib[us] illos possit absol-
 ue[re] a morali exceptis talib[us] a iure sup[er]to

nbz reuerentis In quibz si dñm carthulie
uel sui pons copiam hie qmode nequerit
ad alter uisitator puiat illius reuolu
heant : ab eis etiam in foro glie abcol
uendi casibz dūtaxat exceptis in quibz sūt
sedes aplica glulenta. ¶ Caueant subui
tarij t priorille ne monachos suos sine li
cencia capli gñalis uel pons carthulie exi
termos imitant : alias ipi monachi ef
sent fugiuu : et mittentes grauius pun
endi. ¶ Cū in domibz monalū electio
sūt celebranda : uicarius p̄mā uocē hē
at : et postmodū cū gfirmatoribus uoca
scruet monachaz. Nulla quoz monā
lis ad eligendū cū alijs admitat : nisi
duodecimū annū pegerit : t professione
fecerit tacite uel expresse. Nulla etiam
monalis in p̄uillam eligi potit : nisi
tricesimū etatis annū gpleuit : fuit q
exp̄sse ordinē professā. ¶ Nulla p̄uilla
p̄te uicario b̄ndicare dicit p̄sumat : nec
p̄te monacho a clerico p̄bio duodeci
mā legē laionē. ¶ De diuino quoz of
ficio ordinando aut correctōe hom̄ quoz
aiqz se nullaten⁹ intromittat : t monā
lem uel p̄sonā aliā sine ḡsentu sui quen

tus uel maioris pris ad hunc ordinis non
 recipiat. **¶** Si gratia p̄sup̄scit face q̄ ta-
 lis receptio efficacie sic nullius q̄ i monia-
 les potuisse in p̄missis uel aliquo eor̄ ḡse-
 aentes q̄ ḡnalem ordinis disciplina sustine-
 ant q̄ quousq̄ p̄ p̄orem carthuse uel p̄ ca-
 pitulū relaxetur. **¶** Vicarius de licēijs
 dandis monialibz i disciplinis ip̄onendis et
 de am̄stracōe sp̄ali se nullaten⁹ iadmittat q̄
 nisi cū p̄ potestā fuit requisitus. **¶** Repre-
 hendē tñ p̄ ac etiam accusare cū uident
 exp̄dne q̄ et tñ in potestā q̄ i moniales
 i certis p̄sonas ordinis cū eis ḡmorantes
 excoicacōis suspensōis i m̄dici s̄mas
 cū n̄cē fuit p̄mulgate q̄ i alias p̄oris ḡre
 officii q̄ exceptis casibz memoratis q̄ ubi
 ḡrarū in statutis exp̄s̄te notaver̄. **¶** Prohi-
 bemus uicarijs potestis i quētibz mona-
 lū q̄ ne decō recipiant in sorores n̄ quot
 de bonis monasterij poterūt sine penuria
 sustentari. nec aliq̄ sub cuiuscūq̄ ḡmodi
 uelanne donec locus uacauit recipiant uel
 recipe p̄mittant q̄ nec p̄pter munerā uel
 etiam p̄missa aliquam p̄sumat recipe
 ne uacū ḡmctant symonie q̄ nūm quoq̄
 ḡstatū in quo eadem noude i ḡse ḡpu

tantū aliq̄tenus non excedant. Nulla pro
nulla etiam de sui generis uolūtate se uel do
mū suā ualeat obligare. aut lras obliga
cionis sigillare; uicario incōsulto. Alioq̄
p̄ouista q̄rarū faciens et momiales ḡfen
centes; grauius p̄manēt p̄ p̄ore cathulie
uel p̄ captm̄ ḡniale. **C**auereat sibi quelibet
p̄ouista; ne sine licēcia uicarij uel eius
uices gerentis; aliq̄ue de ordie mendicāciū
p̄mittat ingressū h̄re ad momiales. uel lo
qui cū eisdem; nec in domibz momaliū p̄
dicacōes eoz uel alioz quorūcūq; qui de or
dtine n̄ō non fuerint illatenz audiantur;
nisi de uicarij & p̄ouiste licēcia sp̄ali; & cū
reapienō ad mensā uix religiosi; sine ui
cario uel aliquo de capellanis locati. **V**i
carius uel quicūq; alius non ingrediat
domū momaliū ab ostio claustrū & infra
nisi cū loco honesto; & si causa ḡfessio
nis uel alcerius sacramenta m̄strandi
ingredi nōē habuit; ita max̄ & t̄er q̄
plures uidere possint cū ḡfessore q̄ etiam
ḡficientem. Qui ḡtrafeat; ac p̄ouista et
ordmem donec p̄ p̄iore cathulie ab solua
tur; et si similitū qd̄ deus auitat ḡtinger

209

gravius puniantur. **I**nhibem⁹ om̄ibz
prioribus ne post gpletorū loquēdi cū
aliquo monialibz tribuant facultatē ⁊ sed
nec ullo tpe loquendi cū aliquo licentia
hēant. nisi in p̄ncipia sodalis religiose et
honeste. **P**rioribus non hēant cameras
appropriatas sibi ad iacendū comedendū
⁊ bibendū. nec aliqua capua porille
⁊ cetera colores ullo umq̄ tpe portare per-
mittant. **N**ulla monialis possit in
monasterio comedē uel bibē extra refectō-
riū et infirmaryā p̄ter porillam ⁊ cetera
tariam ⁊ que cū dnabus nre uel alterius
religionis approbare ualeant alibi coe-
dere. in loco tñ licito ⁊ honesto. Et qñ
alique guarū facē p̄supserint. a vno
abstineant in tractatū tota die. **N**ul-
la etiam monialis in refectorio gmedat in
mensa porille. **M**oniales p̄fesse ha-
beant uictas in stipularibz suis ⁊ uelū
ingrū porrent ⁊ et in ḡspai hōna se
non p̄ntent. nisi uelatis facebz. Con-
uerse ubi p̄missis nō utant. ⁊ sed nec
moniales que non sūt b̄ndicte utantur
uelo ingrū. sed uictas hēant ⁊ uelata
face incedant ut p̄fesse. Et si aliq̄ mo

malis de incontinenā quida sūt uel gfel-
sa. petuo sine spe rehabeti careat ue-
lo nigro. **G**omiales non portent cau-
tas in uestibz suis. nec cumcas in quibz
sūt scissure uel mamæ inhoneste. nec
portent pelles in quentū. nisi sub man-
tello simplicia & sine foratura. **G**omiales
iaceant cū ciuilla & gūse cū scapulari. et
quelibz sola. nec uocent se dnās ad iu-
cem sed sorores. nec unq̄ seruant ad mul-
tas. nec q̄q̄ ab aliquo reape uel aliu
donare audeant. sine licentiā prioris. **G**
Gomiales secularibz infamā ordinis can-
genā quomōcūqz reuelantes a nobiles &
amicos in suis elāombz requirētes. pri-
uentur uelo nigro. & nichilomin⁹ p uili-
tatores districtius puniantur. si inde scan-
dalū sūt subleuati. **G**omiales reddant
breues ordinis. & nullas reddē faciant q̄
debenant pro bixiubz memoratis. Pro
qualibz missa que ppter defectū sacerdoti
cū reddi nō potit dicat unū psalteriū.
ita q̄ scdm ordinacionē uicarij uel prio-
ris ad numerū missarū q̄ reddi non pot-
rūt diuidant psalteria inter ipsas. **T**er-
naria quoqz in missis & quinquagems fa-

aiant sicut nos. et nos pro eis sicut pro
 alijs psonis ordinis faciemus. **¶** Nomina
 les non suant uestes extrinsecus secularium
 uel religiosorum. nec loquuntur cum eis nisi ad
 causam cancellatam. nec litteras mittant
 uel recipiant sine licentia iuratum uel pro-
 uide. **¶** Propter scandala et infamias que
 quibus in domibus monialium euenerunt et con-
 die pnt euenire. statuto perpetuo et irrefra-
 gabili ordinamus, ne ammodo in ordine
 nostro domus noue monialium recipiant et in-
 corporentur. sed tamen cura nobis sufficiat
 susceptarum.

Explicit statuta ordinis carthus.
Deo gratias.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

151

